

รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้
เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ
ด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

อูธร สายสิงห์
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง	รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้รายงาน	อุดร สายสิงห์
ปีที่ศึกษา	2563

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านโกตาบารู ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบสอนจำนวน 26 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2)

ผลการศึกษาพบว่า 1) เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.42/83.65 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ และ 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

Title : Report on the Development of Learning Materials on Knowledge and Understanding about Sufficiency Economy by Cooperative Learning Using STAD Techniques, Social studies, Religion, and Culture Subject areas, Mathayomsuksa 1

Researcher : Udon Saising

Academic year : 2020

Abstract

The objectives of this study were 1) To develop and find out the efficiency of learning documents on knowledge and understanding about the Sufficiency Economy by cooperative learning using the STAD technique, Social studies, Religion, and Culture Subject areas, Mathayomsuksa 1 to be effective according to the criteria of 80/80. 2) To study the academic achievement of Mathayomsuksa 1 students before and after learning with learning materials on knowledge and understanding about the Sufficiency Economy by cooperative learning using the STAD technique, Social studies, Religion, and Culture Subject areas, Mathayomsuksa 1 and 3) To study the satisfaction of Mathayomsuksa 1 students towards learning with learning materials on knowledge and understanding about the Sufficiency Economy by cooperative learning using the STAD technique, Social studies, Religion, and Culture Subject areas, Mathayomsuksa 1. The target group used in the study was Mathayomsuksa 1 students who were studying in the 2nd semester of the academic year 2020, Ban KotaBaru School, KotaBaru Sub-district, Raman District, Yala Province, Yala Primary Educational Service Area Office 1, 1 classroom, which was the classroom in which the researcher was responsible for teaching 26 students, obtained through purposive sampling. Research Instrument were 1) Learning documents on knowledge and understanding about the Sufficiency Economy by cooperative learning using the STAD technique, Social studies, Religion, and Culture Subject areas, Mathayomsuksa 1, 2) Lesson management plan, 3) Academic achievement test, and 4) Satisfaction questionnaire. Statistics used in data analysis were Percentage, Mean ($\bar{X}$), Standard Deviation (S.D.), and Efficiency values (E1/E2).

The results of this study found that 1) Learning documents on knowledge and understanding about the Sufficiency Economy by cooperative learning using the STAD technique, Social studies, Religion, and Culture Subject areas, Mathayomsuksa 1 had an E1/E2 efficiency value of 82.42/83.65. 2) Academic achievement of Mathayomsuksa 1 students after learning with learning documents on knowledge and understanding about the Sufficiency Economy by cooperative learning using the STAD technique, Social studies, Religion, and Culture Subject areas, Mathayomsuksa 1 was higher than before learning, and 3) Mathayomsuksa 1 students were satisfied with learning documents on knowledge and understanding about the Sufficiency Economy by cooperative learning using the STAD technique, Social studies, Religion, and Culture Subject areas, Mathayomsuksa 1 overall was at a very satisfied level.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก นายไพศาล ว่องภาณุสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลยะลา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นายพลวัฒน์ บุญช่วย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกรงปินัง วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชาครีย์ คะนอง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะโล๊ะไกรทอง วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ นางสาวเยาวลักษณ์ เลียบวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นางนิตยา ทองเนียม ครู วิทยฐานะ ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่าให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนวคิดและตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี ผู้รายงานขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูโรงเรียนบ้านโกตาบารูทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโกตาบารูทุกคนที่มีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้

ขอรำลึกถึงพระคุณ ความรัก ความห่วงใย และกำลังใจอันมีค่าจากบิดา มารดา ญาติพี่น้อง ผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในชีวิต ที่คอยห่วงใยและให้กำลังใจตลอดมา

อุดร สายสิงห์
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
สมมติฐานของการศึกษา	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดในการศึกษา	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	13
เอกสารประกอบการเรียน	16
แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	29
การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (Student Team Achievement Division)	39
การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน	53
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	59
ความพึงพอใจ	65
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	76
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	82
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา	82
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	82
วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล	90
การวิเคราะห์ข้อมูล	92
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	93

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	98
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วย เทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80	99
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วย เทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	103
ตอนที่ 3 ผลศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อ การเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	105
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	107
สรุปผลการศึกษา	107
อภิปรายผล	108
ข้อเสนอแนะ	115

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง	116
ภาคผนวก	124
ภาคผนวก ก	125
ภาคผนวก ข	127
ภาคผนวก ค	212
ภาคผนวก ง	235
ภาคผนวก จ	266
ภาคผนวก ฉ	277
ภาคผนวก ช	288
ประวัติผู้รายงาน	322

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	15
2	กำหนดการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD	91
3	แสดงประสิทธิภาพระหว่างการเรียนรู้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD	99
4	แสดงประสิทธิภาพหลังการเรียนรู้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD	101
5	แสดงประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD	102
6	แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD	103
7	แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วย เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD	105

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการศึกษา	10
2	หลักความพอประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	33
3	หลักความมีเหตุผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	34
4	หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	35
5	เงื่อนไขของการมีความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	35
6	เงื่อนไขของการมีคุณธรรมที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	36
7	สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	37
8	แบบแผนการทดลอง	90

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ที่มีผลมาจากการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี กระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ในสังคม และการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ในขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในระยะยาวได้นั้น ประเทศจำเป็นต้องเร่งพัฒนาคนโดยรวมให้เป็นคนที่มีความสมบูรณ์ในทุกช่วงวัย สามารถบริหารจัดการ การเปลี่ยนแปลง สิ่งที่เป็นสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิตให้เป็นไปด้วยดี โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บูรณาการพัฒนาในทุกมิติอย่างสมดุลผสมผสาน มีความพอประมาณและมีระบบภูมิคุ้มกัน และการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี ซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรม และคุณธรรม สร้างโอกาสและมีที่ยืนให้กับทุกคนในสังคม เพื่อให้ดำเนินชีวิตที่ดี มีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ วิถีชุมชน ค่านิยม ประเพณี และพหุวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา, 2560 : 1-4)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 มีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี และได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤตและให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นแนวทางการดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์และนำความอยู่เย็นเป็นสุข ความสามัคคีปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมไทยส่วนรวมอย่างแท้จริง “การศึกษา” คือ เครื่องมือของการพัฒนา “คน” ดังนั้น หากส่งเสริมการพัฒนาระบบการศึกษาให้มีพื้นฐานบนหลักของเศรษฐกิจพอเพียง เท่ากับเป็นการพัฒนาคนในประเทศให้มีคุณลักษณะที่ดีและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า (กาญจนา จันทร์ช่วง, 2560 : 2) เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าทางวิชาการที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 : 2) นอกจากนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคมและสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข (สำนักงานเลขาธิการ

สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 1) ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 22 ว่าการจัดการ การศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและ เต็มเต็มศักยภาพ และมาตรา 24 ได้กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและ การประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการจัดการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ดังนั้น การจัดการศึกษา จึงมีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะเป็นการสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพต่อไปได้อย่างมีคุณภาพ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 8)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้ให้ความสำคัญกับการนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องบูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนการสอน การบริหารจัดการการศึกษาอย่างเป็นระบบและกลมกลืน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การปลูกฝัง อบรมบ่มเพาะผู้เรียนให้มีอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงและ สามารถประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดเนื้อหาเศรษฐกิจ พอเพียงไว้ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ซึ่งการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งที่มีความสำคัญที่ใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้ โดยเป็นวิชาที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม ทำให้ ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกัน ในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคตามสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีความ อดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองของประเทศชาติและสังคมโลก ประกอบด้วย 5 สาระหลัก ได้แก่ สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ โดยสาระเศรษฐศาสตร์มีจุดมุ่งหมาย ให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1-3)

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ต้องรู้จักนำวิธีการจัดการเรียนรู้หรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมาใช้ในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้เทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนได้อย่างไม่มีขีดจำกัด และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มเต็มตามศักยภาพ ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับความสนใจของนักเรียน ครูผู้สอนต้องรู้จักเลือกสื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์และตัวนักเรียน คือ สื่อการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากสภาพการเรียนการสอนและการศึกษาสภาพทั่วไปของโรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ซึ่งจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนบ้านโกตาบารู พุทธศักราช 2561 โดยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้เป็นแผน หรือแนวทาง หรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโกตาบารู ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ โดยมุ่งหวังให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต มีคุณภาพได้มาตรฐานสากลเพื่อการแข่งขันในยุคปัจจุบัน และสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาการต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคมยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสภาพสังคม ท้องถิ่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและสังคม ทั้งนี้เพราะเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีทั้งชุมชนของคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลามและคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ (โรงเรียนบ้านโกตาบารู, 2562 : 3) โดยผู้รายงานรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งกลุ่มสาระดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคม สามารถปรับตัวตามสภาพแวดล้อม เข้าใจตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ ความเข้าใจไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1) โดยโรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 อยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ การจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจชายแดนภาคใต้ ต้องเผชิญปัญหาและความท้าทายในหลายมิติด้วยกัน ทั้งในส่วนที่เกิดจากกระแสความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม และผลกระทบที่เกิดจาก

ภัยธรรมชาติ ปัญหาความมั่งคั่ง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งเป็นปัญหาที่เป็นความท้าทายในการจัดการศึกษา ได้แก่ 1) ปัญหาสถานการณ์ความรุนแรงและเกิดความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถึงแม้ว่าปัญหามีแนวโน้มลดลง แต่มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศซึ่งมีส่วนหนึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากความไม่เข้าใจ ความไม่ไว้วางใจกัน ระหว่างคนบางกลุ่มที่มีแนวความคิดขัดแย้งกัน ต้องการแบ่งแยกดินแดน นำเอาเงื่อนไขใช้ความรุนแรง สร้างความหวาดกลัวและเกิดความระแวงกัน โดยใช้ความแตกต่างและความหลากหลายของชาติพันธุ์ ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่เป็นเงื่อนไขสร้างความชอบธรรมในการสร้างความรุนแรง มีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบที่เกิดกับนักเรียน ครู และสถานศึกษา 2) ปัญหาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่เขตพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัญหายาเสพติด ซึ่งกลุ่มผู้ไม่หวังดี ยังคงใช้ยาเสพติดเป็นเครื่องมือในการมอมเมาเยาวชน ในการสร้างความขัดแย้งและเป็นเป้าหมายในการค้ายาเสพติดรวมทั้งปัญหา เรื่องการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์และการรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมของเยาวชน 3) คุณภาพการศึกษาจากการทดสอบทางการศึกษายังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ในกลุ่มสาระหลัก 5 วิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ทั้งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งปัญหาส่วนหนึ่งมีผลกระทบจากการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ การจัดการเรียนการสอนไม่เต็มที่ ปัญหาการใช้ภาษาที่มีความแตกต่างจากภูมิภาคอื่น ๆ ในการใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสาร การเรียนรู้ และการใช้ภาษาไทย ยังมีปัญหาต่อการสร้างความเข้าใจในบทเรียนของผู้เรียน ปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ยังคงเป็นปัญหาหลักของการศึกษา นอกจากนี้สื่อการเรียนรู้ยังเป็นปัญหาเรื่องความไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามหลักศาสนา การพัฒนาครูผู้สอนอย่างเข้มข้นเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา และการผลิตสื่อที่สามารถให้ผู้เรียนได้เข้าใจได้ง่าย เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง แนวคิดการจัดการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 1) หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for all) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกช่วงวัย ตั้งแต่เด็กปฐมวัย วัยเรียน วัยทำงาน และผู้สูงวัยมีโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้แต่ละบุคคลได้พัฒนาตามความพร้อมและความสามารถให้บรรลุขีดสูงสุด มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม รวมทั้งมีสมรรถนะในการทำงาน เพื่อการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อันจะนำไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ แผนยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงต้องกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ครอบคลุม โดยไม่ปล่อยปละละเลยหรือทิ้งใครไว้ข้างหลัง 2) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตและการประพฤติปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างพอเพียง รู้เท่าทันและเป็นสุข การศึกษาจึงต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้ มีทักษะที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอก โดยยึดหลักความพอประมาณ ที่เป็นความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น และ 3) หลักการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม การจัดการศึกษาให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตร่วมกับคนอื่น

อย่างมีความสุข โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society) เป็นการอยู่ร่วมกันของบุคคลที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้งทัศนคติ ความเชื่อ ดังนั้น การเรียนรู้ เพื่อยอมรับในความแตกต่างและความหลากหลายของสังคมพหุวัฒนธรรม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 35-38)

จากสภาพปัจจุบันปัญหาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ส่วนหนึ่งมีผลกระทบจากเหตุการณ์ที่ไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ การจัดการเรียนการสอนไม่เต็มเวลาที่กำหนดไว้ การใช้ภาษาถิ่น เป็นภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสารยังมีปัญหาต่อการสร้างความเข้าใจในบทเรียนของผู้เรียน ปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และขาดการสร้างความร่วมมือกันในการเรียนรู้ จึงมีความจำเป็นที่ครูผู้สอนต้องผลิตสื่อ หรือหาเทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมกับบริบทในพื้นที่และช่วงวัยของผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงทำให้ผู้รายงานในฐานะครูผู้รับผิดชอบต่อการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่จะส่งผลกระทบต่อทักษะสำคัญจำเป็นของเด็กไทยและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม จึงได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน คิดค้นหาเทคนิควิธี การสอน และคิดสร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากเอกสารประกอบการเรียนรู้ หมายถึง นวัตกรรมที่ส่งเสริมสติปัญญาทางการคิดอย่างมีเหตุผล จากการสังเกต จำแนก แจกแจง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตีความ เปรียบเทียบและประเมินค่าสิ่งที่เรียนรู้ นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และสังคมรอบตัว โดยการฝึกการเรียนรู้ร่วมมือกันในลักษณะของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระบบกลุ่มย่อย ฝึกทักษะทางสังคม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เพื่อจะได้ร่วมกันสร้างสังคมที่สันติ อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และเกิดผลดีต่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามวิสัยทัศน์ที่ว่า สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยปราศจากเงื่อนไขความรุนแรง วิถีชีวิตของทุกคนได้รับการปกป้อง พัฒนาบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรมและมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืนได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการศึกษา

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนการเรียนรู้

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ขอบเขตของการศึกษา

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านโกตาบารู ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบสอน จำนวน 26 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ตั้งแต่วันที่ 7 ธันวาคม 2563 ถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์แรกและสัปดาห์สุดท้าย (รวม 2 สัปดาห์) ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ละ 1 แผน (แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 2 ชั่วโมง) ส่วนสัปดาห์ที่ 2-6 (รวม 5 สัปดาห์) ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน (สัปดาห์ละ 1 แผน รวม 18 ชั่วโมง) รวมทั้งหมด 20 ชั่วโมง

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาสาระที่ใช้ในการศึกษาปรากฏอยู่ในเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้สร้างขึ้นตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 78) ดังนี้

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด ม.1/3 อธิบายความเป็นมา หลักการและความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่

1) ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลัง การเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การดำเนินการศึกษาในครั้งนี้มีความชัดเจน ได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ของนักเรียนในเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จัดทำเป็นรูปเล่มมีเนื้อหาสาระที่ครอบคลุม ครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ มีคำอธิบายถึงรายละเอียดเนื้อหาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และมีรูปภาพประกอบอย่างเหมาะสม เนื้อหาแยกย่อยและเรียงลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องกัน สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพตามที่กำหนด โดยผู้รายงานได้จัดทำขึ้นเป็น เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เล่มที่ 2 หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เล่มที่ 3 โครงการ

ตามพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เล่มที่ 4 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเล่มที่ 5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

2. การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน โดยในกลุ่มจะประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน ให้มีการช่วยเหลือร่วมมือกันในการปฏิบัติกิจกรรมเมื่อเรียนรู้ด้วยเอกสาร ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยนักเรียนที่เรียนเก่งต้องช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน ให้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้ นักเรียนทุกคนภายในกลุ่มประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ ซึ่งมีรูปแบบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ชื่อนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น ขั้นที่ 2 ขั้นการศึกษาในกลุ่มย่อย ขั้นที่ 3 ขั้นการทดสอบย่อย ขั้นที่ 4 ขั้นการคิดคะแนนพัฒนาตนเองและกลุ่ม และขั้นที่ 5 ขั้นการยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ

3. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง รายละเอียดในการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนจากการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแผนการจัดการเรียนรู้ได้ระบุขั้นตอน วิธีการจัดการเรียนรู้ และรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครูได้นำไปจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้รายงานสร้างขึ้น มีจำนวน 7 แผน

4. ประสิทธิภาพ หมายถึง คุณภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ ซึ่งได้จากค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำกิจกรรมระหว่างการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ (E_1) และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ (E_2) ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

5. เกณฑ์ 80/80 (E_1/E_2) หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีดังนี้

80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกิจกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้จากเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการนำคะแนนงานทุกชิ้นของนักเรียนทุกคนในแต่ละกิจกรรม ระหว่างเรียนรู้ ในแต่ละเล่มมารวมกัน ได้คะแนนร้อยละ 80

80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหลังเรียนรู้จากเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนทุกคนมารวมกัน ได้คะแนนร้อยละ 80

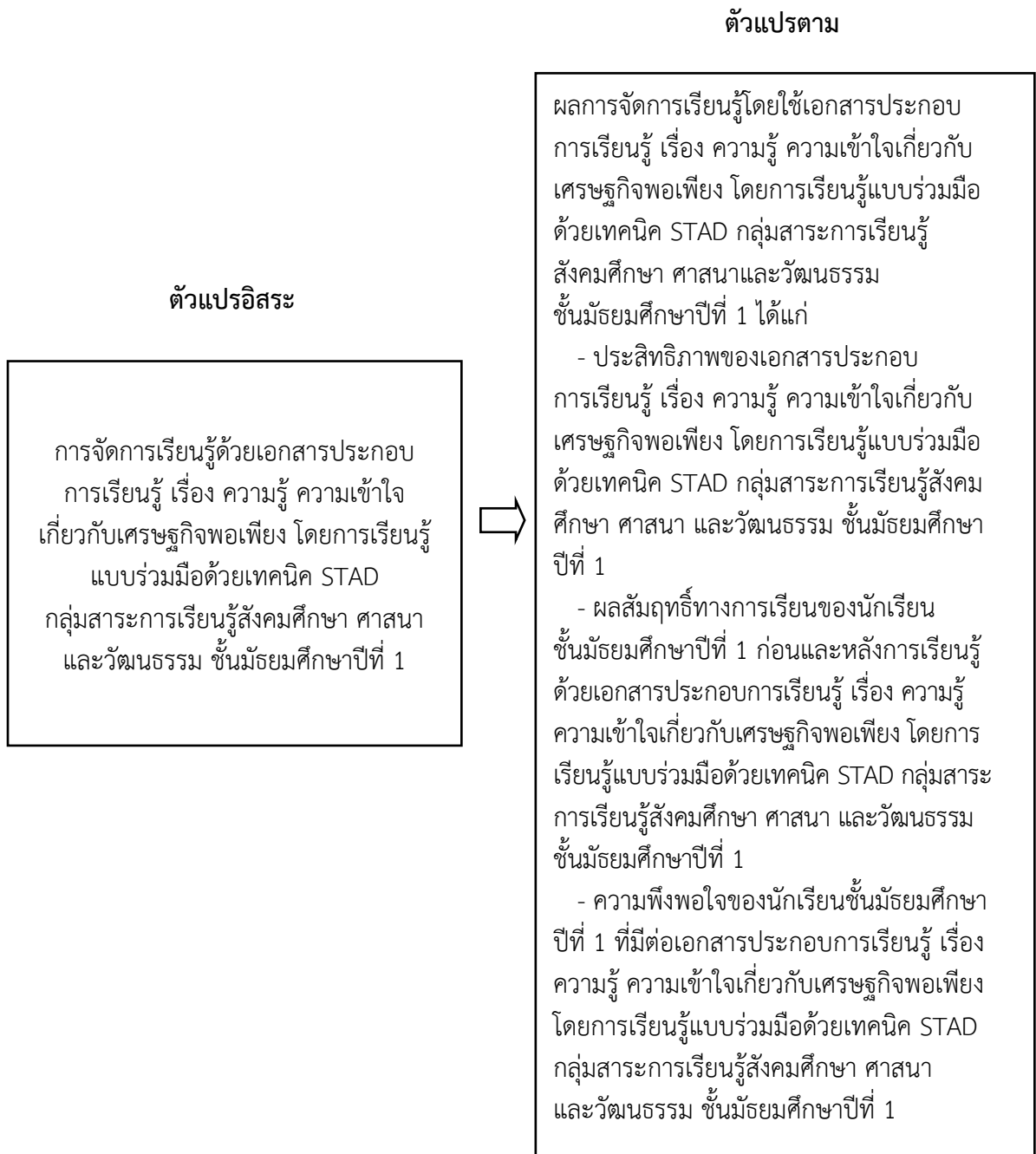
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้รายงานสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ

7. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เอกสารสำหรับนักเรียนที่ผู้รายงานสร้างขึ้น เพื่อใช้วัดความรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนและหลังจากที่นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก โดยให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว เกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกต้อง ให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน จำนวน 40 ข้อ

8. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบใจ พอใจ หรือมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถาม ความพึงพอใจ ที่ผู้รายงานสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

2. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ที่เพิ่มขึ้นในเรื่อง ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต่อสังคมไทย

3. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในครั้งนี้ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
  - 1.1 ความสำคัญของสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
  - 1.2 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
  - 1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์
2. เอกสารประกอบการเรียน
  - 2.1 ความหมายของเอกสารประกอบการเรียน
  - 2.2 ความสำคัญของเอกสารประกอบการเรียน
  - 2.3 แนวคิดทฤษฎีและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับเอกสารประกอบการเรียน
  - 2.4 องค์ประกอบของเอกสารประกอบการเรียน
  - 2.5 ขั้นตอนการสร้างเอกสารประกอบการเรียน
  - 2.6 ประโยชน์ของเอกสารประกอบการเรียน
3. แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - 3.1 ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - 3.2 ความเป็นมาและความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง
  - 3.3 หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง
  - 3.4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
4. การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Division)
  - 4.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ
  - 4.2 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
  - 4.3 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
  - 4.4 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
  - 4.5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
  - 4.6 ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
5. การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน
  - 5.1 ความหมายของประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน
  - 5.2 ความหมายของการทดสอบประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน
  - 5.3 ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน

- 5.4 ความหมายของเกณฑ์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน
- 5.5 วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน
- 5.6 ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน
- 6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 6.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 6.2 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 6.3 คุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 6.4 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 7. ความพึงพอใจ
  - 7.1 ความหมายของความพึงพอใจ
  - 7.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
  - 7.3 วิธีการสร้างความพึงพอใจ
  - 7.4 การวัดความพึงพอใจ
- 8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1.1 ความสำคัญของสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1) ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

ศาสนา ศิลปกรรม และจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทย และสังคมโลก

เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

ภูมิศาสตร์ ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความสำคัญ คือ ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้

1.2 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 5) มีดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
2. มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้รับการพัฒนาแนวคิดและขยายประสบการณ์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์
3. รู้และเข้าใจแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคตสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้รับการพัฒนาแนวคิดและขยายประสบการณ์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก และเข้าใจแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต

1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 71,77,78) ได้กล่าวถึงสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไว้ดังนี้

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อธิบายความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ● ความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ● ความหมายของคำว่าทรัพยากร มีจำกัดกับความต้องการมีไม่จำกัด ความขาดแคลน การเลือก และค่าเสียโอกาส
	2. วิเคราะห์ค่านิยมพฤติกรรม การบริโภคของคนในสังคม ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> ● ความหมายและความสำคัญของการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ ● หลักการในการบริโภคที่ดี ● ปัจจัยที่อิทธิพลต่อพฤติกรรม การบริโภค ● ค่านิยมและพฤติกรรมของการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งผลดีและผลเสียของพฤติกรรมดังกล่าว

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	3. อธิบายความเป็นมา หลักการและ ความสำคัญของปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	<ul style="list-style-type: none"> ● ความหมายและความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ● ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้งโครงการตามพระราชดำริ ● หลักการของของเศรษฐกิจพอเพียง ● การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต ● ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

ที่มา: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 77-78)

สรุปได้ว่า สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยตัวชี้วัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) อธิบายความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์ 2) วิเคราะห์ค่านิยมพฤติกรรมและการบริโภคของคนในสังคม ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ และ 3) อธิบายความเป็นมา หลักการและความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

2. เอกสารประกอบการเรียน

2.1 ความหมายของเอกสารประกอบการเรียน

เอกสารประกอบการเรียน เป็นคำที่เรียกใหม่ซึ่งเดิมใช้เรียกว่า เอกสารประกอบการสอน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตามการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ เป็นเอกสารที่นักเรียนใช้เรียนมิใช่ครูใช้สอน ซึ่งนิยมเรียกว่า เอกสารประกอบการเรียน ซึ่งมีความเหมาะสมกว่าคำว่า เอกสารประกอบการสอน และมีนักวิชาการทางด้านการศึกษาได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการเรียนที่เหมือนกัน ดังนี้

เฉลิมศักดิ์ นามเชียงใต้ (2553 : 23) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการเรียนหรือเอกสารคำสอน คือ เอกสารที่ครูจัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนนำไปประกอบการเรียนการสอนตามหลักสูตร เอกสารประกอบการสอนเป็นส่วนสำคัญที่สุดของการจัดการเรียนการสอน การนำเนื้อหาสาระของรายวิชามาเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับเพิ่มเติมสิ่งใหม่ ๆ เข้าเพื่อให้เหมาะสมกับการที่ครูหรือฝึกรวมจะนำไปใช้

ประภาพรณ เส็งวงศ์ (2554 : 42) กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียน หมายถึง เอกสารที่บอกวิธีการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้ครูหรือผู้เรียนใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งตามหลักสูตร ซึ่งจะต้องมีหัวข้อและเนื้อหาครอบคลุมและครบถ้วนตามรายละเอียดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่น้อยกว่า 1 หน่วยการเรียนรู้/รายวิชา

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2554 : 41) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการเรียนไว้ว่า หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนของครูหรือประกอบการเรียนของนักเรียนในวิชาใดวิชาหนึ่ง ควรมีหัวข้อเรื่อง จุดประสงค์ เนื้อหาสาระและกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด และการผลิตเอกสารประกอบการเรียนการสอนสามารถทำได้ในหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรมในแต่ละวิชา

โกสุม สวัสดิ์พูน (2555 : 28) ได้กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียนรู้ หมายถึง สื่อ สิ่งเร้า หรือกิจกรรมที่ควรสร้างขึ้นเพื่อเสริมทักษะให้แก่แก่นักเรียนได้ศึกษากระบวนการขั้นตอนฝึกปฏิบัติ เพื่อทบทวนเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่เรียนไปแล้ว จนกระทั่งสามารถนำความรู้ไปใช้ได้โดยอัตโนมัติ ถูกต้อง คล่องแคล่ว แม่นยำ เอกสารจึงเป็นสิ่งที่ เป็นประโยชน์กับผู้เรียน และยังช่วยให้นักเรียนแก้ไข ข้อบกพร่องทางการเรียนด้วยการฝึกฝนจากเอกสารที่ครูสร้าง

โศภน รัตนะ (2556 : 12) ได้กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียน มีการเรียกหลากหลาย ในที่นี้ผู้ศึกษาใช้คำว่าเอกสารประกอบการเรียน หมายถึง สื่อนวัตกรรมประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนของครูหรือประกอบการเรียนของนักเรียนที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่องใดเรื่องหนึ่งตามหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง ใช้ประกอบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของครูและนักเรียนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

แสดงเดือน คงพลปาน (2558 : 35-36) ได้กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียน หมายถึง การนำสื่อการเรียนหลายอย่างมาประกอบกัน ในรูปของสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและ ประสบการณ์ โดยสื่อการสอนแต่ละชนิดจะส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการสอนอย่างหนึ่งใช้เพื่อสร้างความ สนใจในเนื้อหาที่กำลังเรียน เช่น รูปภาพ เกม บัตรคำ เพลงและนิทาน เป็นต้น สื่ออีกอย่างหนึ่งใช้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง เพื่อป้องกันการเข้าใจความหมายผิด เช่น รูปภาพ หนังสือภาพ ของจริง ตัวอย่าง การ์ตูน แลบบันทึกลเสียง การศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น ซึ่งสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ช่วยสื่อสาร ระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อจะช่วยให้สื่อความหมายให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายของการเรียน สื่อการสอนจะสอดคล้องกับขอบข่ายเนื้อหาของความรู้ตามหลักสูตรประกอบด้วยคู่มือการใช้เอกสาร ประกอบการเรียน ซึ่งจะระบุจุดหมายของการเรียนการสอนรายละเอียดที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ลำดับ ขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนการสอน จึงมีความเหมาะสม และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ยิ่งขึ้น

2.2 ความสำคัญของเอกสารประกอบการเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านเอกสารประกอบการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองเพราะได้ใช้เวลาในการคิด การทำความเข้าใจ และได้ฝึกฝน จนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง จึงเป็นเครื่องมือที่ทำให้ครูได้ทราบว่าผู้เรียนมีจุดเด่นที่ควรส่งเสริม หรือมีจุดด้อยที่ควรปรับปรุงแก้ไขมาน้อยเพียงใด เอกสารประกอบการเรียนรู้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนได้ทุกวิชา มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญของเอกสารประกอบการเรียนรู้ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

เฉลิมศักดิ์ นามเชียงใหม่ (2553 : 24) กล่าวไว้พอสรุปได้ว่า เอกสารประกอบการเรียนรู้ เป็นสื่อที่สำคัญในการกระตุ้นและนำกิจกรรมการเรียนรู้ภายในหรือภายนอกชั้นเรียน ช่วยสร้างเจตคติที่ดีสูงงานที่ทำให้นักเรียนภูมิใจในความสำเร็จ สามารถกระตุ้นให้นักเรียนทำได้ดีกว่าและพัฒนาอุปนิสัยการเรียนรู้

ประภาพรพรณ เส็งวงศ์ (2554 : 44) กล่าวว่า การสอนให้สนุกสนานต้องพยายามให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมให้มากที่สุด ในกิจกรรมที่นักเรียนทำจะพบข้อผิดพลาด เมื่อได้รับฟังคำชี้แจงจากการตรวจกิจกรรมของครู จะทำให้เห็นข้อบกพร่องของตนเองและเมื่อนำไปแก้ไขและทำใหม่จนสำเร็จด้วยตนเองก็จะเกิดความภูมิใจทำให้สนุกสนาน ดังนั้นเมื่อพบข้อผิดพลาดของนักเรียนต้องรีบชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจ อย่าปล่อยให้ผ่านไปโดยไม่ได้แก้ไขเป็นอันขาด

โกสุม สวัสดิ์พูน (2555 : 30) ได้กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียนรู้มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอน เพราะหลังจากเรียนบทเรียนใดจบลงก็จะได้รับการฝึกทักษะเพิ่มเติมช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนได้ดียิ่งขึ้นทำให้ครูได้พบจุดเด่นที่ควรส่งเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนเก่งและพบจุดที่ควรปรับปรุงแก้ไขหรือซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน

แสงเดือน คงพลปาน (2558 : 38) ได้ให้ความสำคัญของเอกสารประกอบการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน
3. ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน
4. ทำให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. ผู้เรียนสามารถนำเอกสารไปทบทวนความรู้ด้วยตนเองได้ทั้งในและนอก

ห้องเรียน

6. ช่วยให้ครูทราบข้อบกพร่องของผู้เรียนและสามารถแก้ไขได้ตรงจุด
7. ช่วยประหยัดเวลาในการสอน
8. ทำให้ผู้เรียนนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 แนวคิดทฤษฎีและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับเอกสารประกอบการเรียน

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับเอกสารประกอบการเรียนไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

สกินเนอร์ (Skinner, 1950) เป็นผู้คิดค้นทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบเน้นการกระทำ โดยหลักการเรียนรู้ของทฤษฎีนี้เน้นการกระทำของผู้ที่เรียนรู้มากกว่าสิ่งเร้าที่ผู้สอนกำหนด กล่าวคือ เมื่อต้องการให้อินทรีย์เกิดการเรียนรู้จากสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง จะให้ผู้เรียนเลือกพฤติกรรมเองโดยไม่บังคับหรือบอกแนวทางการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แล้วจึง “เสริมแรง” พฤติกรรมนั้นทันที เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ หรือกล่าวได้อีกประการหนึ่งคือ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบเน้นการกระทำ เชื่อว่าพฤติกรรมหรือการตอบสนองขึ้นอยู่กับเสริมแรง ซึ่งการเสริมแรงเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแล้วมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีกและมีความคงทนถาวร เช่น การกตคานและจิกเป็นสีของนกพิราบได้อย่างถูกต้องทุกครั้งเมื่อหิวหรือต้องการ โดยในการทดลองของสกินเนอร์ ตัวเสริมแรงแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) ตัวเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) หมายถึง สิ่งเร้าที่เมื่อนำมาใช้แล้วทำให้อัตราการตอบสนองเพิ่มมากขึ้น เช่น การชมเชย รางวัล อาหาร เป็นต้น

2) ตัวเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) หมายถึง สิ่งเร้าที่เมื่อนำออกไปแล้วทำให้เกิดการตอบสนองเพิ่มขึ้น เช่น เสียงดัง คำตำหนิ อากาศร้อน กลิ่นเหม็น เป็นต้น

จากทฤษฎีของสกินเนอร์ สามารถได้หลักการที่นำมาใช้ในการสร้างเอกสารประกอบการเรียน ดังนี้

1) การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning) จากแนวความคิดที่ว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมและผลของการกระทำของพฤติกรรมนั้นโดยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนั้น ทฤษฎีนี้เน้นการกระทำของผู้ที่เรียนรู้มากกว่าสิ่งเร้าที่ผู้สอนกำหนดขึ้น

2) การเสริมแรงเมื่อสิ่งมีชีวิตมีการตอบสนอง ผู้ฝึกสามารถที่จะให้สิ่งเร้าใหม่ซึ่งอาจจะทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง หรืออาจจะไม่ทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง ถ้าสิ่งเร้านั้นทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง เราเรียกสิ่งเร้าใหม่นั้นว่า ตัวเสริมแรง แต่ถ้าสิ่งเร้านั้นไม่มีผลต่อการทำให้อัตราการตอบสนองเกิดการเปลี่ยนแปลง เราเรียกว่า ไม่เป็นตัวเสริมแรง

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, 1963) เชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้จากการกระทำ (Learning by Doing) เป็นแนวคิดที่แพร่หลายและได้รับการยอมรับทั่วโลกมานานแล้ว ซึ่งแต่เดิมมาการศึกษาธรรมชาติของการเรียนรู้มุ่งศึกษาปัจจัยภายนอกของผู้เรียน ได้แก่ ตัวแปรเกี่ยวกับครู การแสดงออก ความกระตือรือร้น และการชมเชย ได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นการมุ่งศึกษาปัจจัยภายในของผู้เรียน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเดิมของผู้เรียน มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน ความจำ ความสามารถในการจัดกระทำข้อมูล การเสริมแรง ความตั้งใจ และแบบแผนทางปัญญา จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในมีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและความรู้เดิม ส่วนเกี่ยวข้องและเสริมสร้างความเข้าใจของผู้เรียน ข้อความนี้สอดคล้องกับปรัชญาคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวของผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม พยายามที่จะนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ที่ตน

พบเห็นมาสร้างเป็นโครงสร้างทางปัญญา (Schema) โครงสร้างทางปัญญานี้ ประกอบด้วย ความหมาย หรือความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่บุคคลมีประสบการณ์ อาจเป็นความเชื่อ ความเข้าใจ หรือคำอธิบายความรู้ ของบุคคลนั้น โดยการเรียนรู้ตามแนวคิดของดิวอี้ จะเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- 1) การเรียนรู้เป็นกระบวนการปฏิบัติที่เกิดขึ้นเฉพาะตัวบุคคล
- 2) ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างขึ้นด้วยตัวของนักเรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้ที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่าง ๆ เช่น สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งประสบการณ์เดิม มาเป็นเกณฑ์ช่วยตัดสินใจ

- 3) ความรู้และความเชื่อของแต่ละคนจะแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี และสิ่งที้นักเรียนได้พบเห็น ซึ่งจะถูกใช้เป็นพื้นฐานการตัดสินใจและเป็นข้อมูล ในการสร้างแนวคิดใหม่

- 4) ความเข้าใจแตกต่างจากความเชื่อที่ว่าโดยสิ้นเชิงและความเชื่อจะมีผลโดยตรง ต่อการสร้างแนวคิดหรือการเรียนรู้

นอกจากนี้ ดิวอี้ยังได้เสนอความเชื่อที่ว่า ถ้าจัดสถานการณ์ให้นักเรียนได้เรียน ในบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตยแล้ว จะทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเกิด การเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสม

บลูม (Bloom, 1976) กล่าวว่า การสอนที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ คือ

- 1) การให้แนวทาง (Cues) คือ คำอธิบายของครูที่ทำให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนว่า เมื่อเรียนเรื่องนั้น ๆ แล้วจะต้องมีความสามารถอย่างไร ต้องทำอะไรบ้าง

- 2) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน (Participation) เปิดโอกาสให้นักเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน

- 3) การเสริมแรง (Reinforcement) ทั้งการเสริมแรงภายนอก เช่น การให้สิ่งของ การติชม และการเสริมแรงภายในตัวของนักเรียนเอง เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ฯลฯ

- 4) การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการแก้ไขข้อบกพร่อง (Feedback and Corrections) จะต้องมีการแจ้งผลการเรียนและข้อบกพร่องให้นักเรียนทราบ

ธอร์นไดค์ (Thorndike, 1979) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเชื่อมโยง (Connection Theory) ของธอร์นไดค์ เป็นการเชื่อมโยง ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยกฎการเรียนรู้ 3 ข้อ ดังนี้

- 1.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กฎนี้กล่าวถึงสภาพความพร้อม ของผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ถ้าร่างกายเกิดความพร้อมแล้วได้กระทำการย่อมเกิดความพึงพอใจ แต่ถ้าไม่พร้อมที่จะทำแล้วถูกบังคับให้กระทำ จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ

- 1.2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) กฎนี้กล่าวถึงความมั่นคงของการ เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่ถูกต้องโดยการฝึกหัดกระทำซ้ำบ่อย ๆ ย่อมทำให้เกิด การเรียนรู้ได้นานและคงทนถาวร

1.3 กฎแห่งผลที่พอใจ (Law of Effect) กฎนี้กล่าวถึงผลที่ได้รับเมื่อแสดง พฤติกรรมการเรียนรู้แล้วว่า ถ้าได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะทำเรียนรู้อีกต่อไป ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ ย่อมไม่อยากจะเรียนรู้หรือเกิดความเบื่อหน่าย

2. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ของสกินเนอร์ ซึ่งเชื่อว่าการ เรียนรู้เป็นปฏิกิริยาสะท้อนหลังจากเกิดกระบวนการของสิ่งเร้าและการตอบสนอง ใจความสำคัญของ ทฤษฎีนี้คือ

2.1 การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองโดยมี ลักษณะทางการสอบและการเรียนที่สัมพันธ์กันมากขึ้น โดยเฉพาะพฤติกรรมที่เกิดความพึงพอใจ ผู้สอนจึงจะต้องหาวิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็นมากที่สุด

2.2 การฝึกฝน (Practice) ได้แก่ การให้ทำกิจกรรมหรือการฝึกซ้ำเพื่อให้เกิด ทักษะในการเรียนรู้

2.3 การรู้ผลการกระทำ (Feedback) ได้แก่ การที่สามารถให้ผู้เรียนได้รู้ผล การปฏิบัติหน้าที่ได้ทันที เพื่อจะทำให้ผู้เรียนได้ปรับพฤติกรรมได้ถูกต้อง อันเป็นการเรียนรู้ที่ดี

2.4 การสรุปเป็นกฎเกณฑ์ (Generalization) ได้แก่ การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สามารถสร้างความคิดรวบยอด จนกระทั่งสรุปเป็นกฎเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ได้

โกสุม สวัสดิ์พูน (2555 : 30) ได้กล่าวว่า แนวคิดทฤษฎีและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับ เอกสารประกอบการเรียน ทำให้ทราบว่าในการสร้างเอกสารที่ต้นนั้นจะต้องคำนึงถึงจิตวิทยาเพื่อให้ได้ เอกสารที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน และยังเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจที่จะเรียนเอกสารได้รับประสบการณ์ตรงจาก การลงมือกระทำด้วยตนเองและเกิดทัศนคติที่ดีการเรียน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

แสงเดือน คงพลปาน (2558 : 40) กล่าวถึง การสร้างเอกสารประกอบการเรียน ไว้ว่า ควรคำนึงถึง สิ่งต่อไปนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจทางภาษาแตกต่างกัน ก่อนสอนควรมีการทดสอบ ความสามารถทางภาษาของเด็กเสียก่อน เด็กคนใดมีความสามารถสูงก็ให้การสนับสนุนให้มีทักษะ สูงยิ่งขึ้นไปอีก ส่วนเด็กคนใดมีทักษะต่ำ ควรพยายามซ่อมเสริมให้เป็นพิเศษ

2. การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) นักเรียนสามารถเรียนรู้ทักษะ การเขียนได้คล่องแคล่วชำนาญ ก็เพราะมีประสบการณ์ตรงจากการลงมือกระทำด้วยตนเอง จึงเป็น โอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้มากที่สุด

3. การเรียนจากการฝึกฝน (Law of Exercise) การฝึกฝนเป็นกฎการเรียนรู้ของ นักจิตวิทยา ชื่อ ธอร์นดิค (Thorndike) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อได้ฝึกฝนหรือ กระทำซ้ำผู้เรียนจะมีทักษะทางภาษาดี มีความรู้ความเข้าใจ และเกิดทัศนคติที่ดี ถ้าผู้เรียนได้ฝึกฝน มากเท่าใดก็จะช่วยให้มีทักษะดีมากขึ้นเท่านั้น

4. กฎแห่งผล (Law of Effect) นักเรียนได้เรียนแล้วย่อมต้องการทราบผลการเรียนของตนว่าเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นเมื่อมีงานให้นักเรียนทำกิจกรรม ครูควรรีบตรวจและคืนนักเรียนโดยรวดเร็ว ผู้เรียนจะมีความพึงพอใจที่ได้รับผลการเรียน

5. กฎการใช้และไม่ได้ใช้ (Law of Use and Disuse) ภาษาเป็นวิชาทักษะต้องมีการใช้ฝึกฝนอยู่เสมอ จึงจะคล่องแคล่ว และชำนาญในการใช้ภาษา ถ้าหากเรียนแล้วไม่ได้ใช้นาน ๆ ก็ลืมไปหมด หรือมีทักษะไม่ดีเท่าที่ควร

6. แรงจูงใจ (Motivation) เป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะเป็นสิ่งเร้าเพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจเรียน ตั้งใจฝึกฝนทักษะ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

2.4 องค์ประกอบของเอกสารประกอบการเรียน

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เป็นชุดของประสบการณ์ที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายเฉพาะ เอกสารประกอบการเรียนอาจมีรูปแบบแตกต่างกันออกไป แต่ต้องประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญ มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเอกสารประกอบการเรียนไว้แตกต่างกัน ดังนี้

สมเดช สีแสง และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2553 : 93) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเอกสารประกอบการเรียน ไว้ดังนี้

1) ปกนอก ควรบอกประเภทของนวัตกรรม คือ เอกสารประกอบการเรียนแล้วก็ตามด้วยวิชานั้นและชื่อเรื่องตามลำดับ อาจมีภาพประกอบเพิ่มความสนใจตามความเหมาะสม

2) ปกใน มีเนื้อหาเช่นเดียวกับปกนอก

3) คำนำ ควรประกอบด้วย

3.1) วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

3.2) มีส่วนประกอบกี่ตอน ก็เรื่อง ควรเขียนสั้น ๆ เพื่อสรุปความ

3.3) มีประโยชน์แก่ใครบ้าง อย่างไร

3.4) ขอบขอบคุณผู้ให้ความช่วยเหลือ

4) สารบัญ เป็นการแสดงโครงสร้างของเนื้อหาแต่ละตอนว่าอยู่หน้าใด

5) คำชี้แจง เป็นการบอกกล่าวให้ผู้สอนและผู้เรียนได้เตรียมการล่วงหน้าก่อนการนำเอกสารประกอบการเรียนไปใช้ รวมทั้งเสนอขั้นตอนการนำไปใช้ตามลำดับ และแสดงถึงความต่อเนื่องของเอกสารที่จะต้องสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนโดยทั่วไป

6) ชื่อบทหรือชื่อเรื่อง ควรตั้งชื่อบทหรือชื่อเรื่องให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดในชุดนั้น

7) หัวข้อเรื่องย่อย จะเป็นชื่อหัวข้อเนื้อหาที่จะเรียน โดยเรียงลำดับก่อนหลังตามเนื้อหาที่จะสอนเรื่องนั้น

8) จุดประสงค์การเรียนรู้ ในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมต้องสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม สามารถวัดและประเมินผลได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน

9) กิจกรรมหลัก จะบอกถึงกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามลำดับก่อนหลังเพื่อเป็นการวางแผนการเรียนหรือเตรียมสื่ออื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ไว้ล่วงหน้า

10) บทสรุป จะเป็นการสรุปเนื้อหาในลักษณะแนวคิดหลัก เพื่อประมวลความรู้ ความคิดของผู้เรียนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

11) แบบฝึกหัดหรือใบงาน แบบฝึกหัดหรือแบบฝึกหัดเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องจากการศึกษาเนื้อหา เพราะการฝึกฝนหรือฝึกหัดนั้นจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและรู้ผลความก้าวหน้าของตนเอง

12) เอกสารอ้างอิงประจำบท ควรเขียนเฉพาะเอกสารที่นำมาศึกษาและค้นคว้าในแต่ละเรื่องโดยเขียนให้ถูกต้องหลักตามแบบบรรณานุกรม

13) ภาคผนวก ควรประกอบด้วย เฉลยข้อสอบหรือแบบฝึกหัด รายชื่อหนังสือที่นักเรียนควรอ่านเพิ่มเติม แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสรุปผลการเรียน แบบบันทึกการให้คะแนน พาตีเม้าะ หลงเก็ม (2553 : 24-25) กล่าวถึงองค์ประกอบของเอกสารประกอบการเรียนดังนี้

1) คู่มือการใช้เอกสารประกอบการเรียน เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้เอกสารประกอบการเรียน และปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วย แผนการสอน สิ่งที่ต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทผู้เรียน และการจัดชั้นเรียน

2) บัตรงาน เป็นบัตรคำสั่งว่า จะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามขั้นตอนของการเรียน

3) แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนจบแล้ว ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4) สื่อการเรียนต่าง ๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียนได้ศึกษามีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียนโปรแกรมหรือประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่าง ๆ แถบบันทึกเสียงของจริงต่าง ๆ เป็นต้น เนื่องจากเอกสารประกอบการเรียนมีหลายประเภท การผลิตเอกสารประกอบการเรียนจึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมที่เกี่ยวกับลักษณะผู้เรียน สภาพแวดล้อม และเนื้อหา ที่จะช่วยให้สามารถเลือกรูปแบบของเอกสารประกอบการเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์

นันทา มุลทองน้อย (2556 : 31) ได้กล่าวถึงการจัดองค์ประกอบทั่วไปของเอกสารประกอบการเรียน ไว้ดังนี้

1) คู่มือสำหรับผู้สอนและสำหรับผู้เรียนในการใช้เอกสารประกอบการเรียน
2) คำสั่งเพื่อกำหนดแนวทางในการสอนหรือการเรียน
3) เนื้อหาสาระบทเรียน อาจจัดอยู่ในรูปของหนังสือบทเรียน สไลด์ เทปบันทึกเสียง วัสดุกราฟิก วีดิทัศน์ หรือสื่ออื่น ๆ

4) กิจกรรมการเรียน เป็นการให้ผู้เรียนทำรายงาน ทำกิจกรรมที่กำหนด หรือค้นคว้าต่อจากที่เรียนไปแล้วเพื่อให้เกิดความรู้ที่กว้างขึ้น

5) การประเมินผล เป็นการทดสอบเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนนั้น

แสงเดือน คงพลปาน (2558 : 40) ได้กล่าวถึงเอกสารประกอบการเรียนการสอน คือ เอกสารที่จัดทำขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนของครู หรือประกอบการเรียนของนักเรียน ในวิชาใดวิชาหนึ่งควรมีหัวเรื่อง จุดประสงค์ เนื้อหา สารและกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรกำหนด

ส่วนประกอบของเอกสารประกอบการเรียนการสอน การสร้างเอกสารประกอบการเรียนการสอน เพื่อความเหมาะสมจึงขอเสนอแนะส่วนประกอบของเอกสารประกอบการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ส่วนนำ ควรมีส่วนประกอบ ดังนี้
  - 1.1 ปกนอก
  - 1.2 ปกใน
  - 1.3 คำนำ
  - 1.4 สารบัญ
  - 1.5 จุดประสงค์เอกสารประกอบการเรียนการสอน
  - 1.6 คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน
2. ส่วนเนื้อหา อาจแบ่งเป็นเรื่องย่อย เป็นตอนตามลักษณะของเนื้อหา

ควรรวบรวม ดังนี้

- 2.1 ชื่อบท หรือชื่อหน่วย หรือชื่อเรื่อง
- 2.2 หัวข้อเรื่องย่อย
- 2.3 กิจกรรมหลัก
- 2.4 จุดประสงค์
- 2.5 เนื้อหาโดยละเอียด
- 2.6 แบบฝึก หรือใบงาน
- 2.7 บทสรุป (ถ้ามี)

อาจมีข้อทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน เพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนด้วย

3. บรรณานุกรมหรือส่วนอ้างอิง อาจอยู่ส่วนท้ายเนื้อหาในแต่ละตอน หรืออยู่ท้ายเล่มของเอกสารประกอบการเรียนการสอน

- 3.1 เอกสารอ้างอิงประจำบท
- 3.2 ภาคผนวก
  - 3.2.1 กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
  - 3.2.2 กระดาษคำตอบกิจกรรม
  - 3.2.3 เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
  - 3.2.4 เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
  - 3.2.5 เฉลยกิจกรรม
  - 3.2.6 แบบสรุปผลการเรียน

2.5 ขั้นตอนการสร้างเอกสารประกอบการเรียน

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างเอกสารประกอบการเรียนไว้แตกต่างกัน ดังนี้
 นันทา มูลทองน้อย (2556 : 35-36) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างเอกสารประกอบการเรียน
 ในรูปแบบการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1) วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค (ได้แก่ ความรู้ ทักษะกระบวนการ
 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม)

2) วิเคราะห์สาระการเรียนรู้จากผลการเรียนที่คาดหวังด้านความรู้ โดยมีแนวทางดังนี้

2.1) เลือกและขยายสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

2.2) สาระที่เรียนรู้ต้องมีความเที่ยงตรงปฏิบัติได้จริง ทันสมัย และเป็นตัวแทน

ของความรู้

2.3) มีความสำคัญทั้งในแนวกว้างและแนวลึก

2.4) มีความน่าสนใจสำหรับผู้เรียน

2.5) สามารถเรียนรู้ได้ง่าย

2.6) จัดสาระที่เรียนรู้ให้เรียงลำดับจากง่ายไปหายากและมีความต่อเนื่อง

2.7) จัดสาระการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

3) วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยมีแนวทาง ดังนี้

3.1) เลือกวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน

3.2) เลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้อ่างมุ่งไป

ในทิศทางใด เน้นคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

3.3) ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตามขั้นตอนของการเรียนรู้ ผู้เรียนที่มีความสามารถ
 แตกต่างกันไปไม่จำเป็นต้องทำกิจกรรมเหมือนกัน

3.4) เน้นกิจกรรมที่ทำงานเป็นทีมมากกว่าตามลำพัง

3.5) กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติต้องนำเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ มาเป็น

เครื่องมือให้ผู้เรียนบรรลุตามผลการเรียนรู้

3.6) กิจกรรมที่ปฏิบัติควรสอดคล้องกับชีวิตประจำวันและชีวิตจริง

3.7) กิจกรรมที่ปฏิบัติมีทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

3.8) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกฝนและถ่ายทอดการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์ใหม่ ๆ

พร้อมทั้งทำให้เกิดความจำระยะยาว

3.9) ตรวจสอบความเข้าใจโดยให้ผู้เรียนสรุป พร้อมทั้งส่งเสริมให้เชื่อมโยง
 สิ่งที่เรียนรู้และที่จะเรียนต่อไป

4) วิเคราะห์กระบวนการวัดและประเมินผล โดยมีแนวทาง ดังนี้

4.1) วิธีวัดและประเมินผลต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้

4.2) ใช้วิธีการวัดที่หลากหลาย

4.3) เลือกใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อมั่น

4.4) แปลผลการวัดและการประเมินผลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุง

5) วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ให้เรียนรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น จากธรรมชาติ จากเครือข่ายต่าง ๆ

จรัสศักดิ์ ทองเพชร (2558 : 28-29) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดเอกสารประกอบการเรียน 10 ขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ อาจเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ ตามที่เห็นเหมาะสม

2) กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ใน 1 สัปดาห์ หรือ 1 ครั้ง

3) กำหนดหัวเรื่อง โดยกำหนดประสบการณ์ในหน่วยเรียนแต่ละหน่วยเป็นเรื่อง ๆ

4) กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ ต้องให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน

5) กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อนแล้ว เปลี่ยนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6) กำหนดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอนและกิจกรรมการเรียน ที่หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

7) กำหนดแบบประเมินผล ต้องออกแบบประเมินผลให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยการสอนแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8) เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนนั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ

9) การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน เพื่อเป็นการประกันว่าเอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างต้องกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

10) การใช้เอกสารประกอบการเรียน เอกสารประกอบการเรียนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของเอกสารประกอบการเรียนและระดับการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนการใช้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิม

ขั้นที่ 2 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 3 ชั้นประกอบกิจกรรมการเรียน (ชั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือแบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียน

ขั้นที่ 4 ชั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

ขั้นที่ 5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

แสงเดือน คงพลปาน (2558 : 43) ได้นำเสนอแนวทางการสร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้พอสรุปได้ ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างเอกสารประกอบการเรียน จะเหมือนขั้นตอนการสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบันทึก ระหว่างการสอน การศึกษาและวิเคราะห์ผลการเรียน
2. ศึกษารายละเอียดในหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์และกิจกรรม
3. เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมแบ่งบทเป็นตอน หรือเป็นเรื่องเพื่อแก้ปัญหาที่พบ
4. ศึกษารูปแบบของการเขียนเอกสารประกอบการเรียนและกำหนดส่วนประกอบภายในของเอกสารประกอบการเรียน
5. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมากำหนดเป็นจุดประสงค์ เนื้อหา วิธีการและสื่อประกอบเอกสารในแต่ละบทหรือในแต่ละตอน
6. เขียนเนื้อหาในแต่ละตอน รวมทั้งภาพประกอบ แผนภูมิ และข้อทดสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
7. ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
8. นำไปทดลองใช้ในห้องเรียนและเก็บบันทึกผลการใช้
9. นำผลที่ได้รับมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง (อาจทดลองใช้มากกว่า 1 ครั้งเพื่อปรับปรุงเอกสารประกอบการเรียนนั้นให้สมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด)
10. นำไปใช้จริงเพื่อแก้ไขปัญหาที่พบ

2.6 ประโยชน์ของเอกสารประกอบการเรียน

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของเอกสารประกอบการเรียนไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

พาศีเมื้อ หลงเก็ม (2553 : 31) กล่าวถึงประโยชน์ของเอกสารประกอบการเรียนไว้หลายประการ ดังนี้

- 1) เอกสารประกอบการเรียนช่วยลดภาระของครูผู้สอน เมื่อมีเอกสารประกอบการเรียน ผู้สอนจะดำเนินการสอนตามคำแนะนำที่มีไว้ให้ ผู้สอนไม่ต้องเสียเวลาทำสื่อการสอนใหม่ ทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอน ทดลองศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในเนื้อหาตามที่เอกสารประกอบการเรียนกำหนด ทำให้ครูผู้สอนมีประสบการณ์กว้างขวาง ซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพของครู
- 2) ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในแนวคิดเดียวกัน ครูผู้สอนแต่ละคนย่อมมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ในเรื่องเดียวกันที่แตกต่างกัน เด็กนักเรียนอาจได้รับความรู้และรายละเอียดต่าง ๆ ไม่เท่ากันหรือเป็นคนละแนวทาง ซึ่งเอกสารประกอบการเรียนมีจุดมุ่งหมายชัดเจนที่เป็นพฤติกรรม มีข้อเสนอแนะกิจกรรมการใช้เอกสารประกอบการเรียน และข้อสอบประเมินผลของนักเรียนไว้อย่างพร้อมมูล

3) เอกสารประกอบการเรียนช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนอย่างเชื่อถือได้ เพราะเอกสารประกอบการเรียนผลิตขึ้นด้วยวิธีการเข้าสู่ระบบ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหลายด้าน เช่น ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชานั้น ๆ นักโสตศึกษา นักจิตวิทยา ครู ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดผล ผู้เรียน ผู้ปกครอง ร่วมกันผลิตเอกสารประกอบการเรียน มีการทดลองให้และปรับปรุงจนแน่ใจว่าได้ผลดีหลายครั้ง ในสถานที่ที่กำหนดไว้ จึงจะนำออกมาใช้ทั่ว ๆ ไป เพื่อให้แน่ใจว่าครูจะได้เอกสารประกอบการเรียน สำหรับใช้ในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

นันทา มุลทองน้อย (2556 : 38-39) กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของเอกสารประกอบการเรียน ไว้ดังนี้

1) ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามลำพังเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล โดยไม่ต้องอาศัยครูผู้สอน และเป็นไปตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน โดยไม่ต้องกังวลว่าจะเรียนตามเพื่อนไม่ทันหรือต้องเสียเวลาคอยเพื่อน

2) ผู้เรียนสามารถนำไปเรียนที่ใดก็ได้ตามสะดวก

3) แก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้เป็นบางโอกาส อาจใช้การเรียนแบบนี้กับนักเรียน เนื่องจากครูไม่เพียงพอหรือมีความจำเป็นมาสอนแทนกันไม่ได้

4) ฝึกนักเรียนให้รู้ โดยกระทำที่นอกเหนือไปจากสถานการณ์ในชั้นเรียนปกติ ที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เป็นการสร้างประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างกว้างขวาง และเป็นการเน้นกระบวนการเรียนรู้ (Process) มากกว่าเนื้อหา

นภาพรรณ ศรีกงพาน (2557 : 37) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเอกสารประกอบการเรียน ไว้ดังนี้

1) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และรู้จักทำงานร่วมกัน
2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกวัสดุการเรียนและกิจกรรมที่เขาชอบ
3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ก้าวหน้าไปตามศักยภาพและความสามารถของแต่ละคน
4) เป็นการเรียนที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล
5) มีการวัดผลตนเองบ่อย ๆ ทำให้ผู้เรียนรู้การกระทำของตนเอง และเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้น

6) ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง เป็นการเรียนชนิด Active ไม่ใช่ Passive

7) ผู้เรียนสามารถเรียนที่ไหน เมื่อไรก็ได้ ตามความพอใจของผู้เรียน

8) สามารถปรับปรุงการสื่อความหมายระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน

แสงเดือน คงพลปาน (2558 : 50) กล่าวถึงประโยชน์ของเอกสารประกอบการเรียน ไว้ว่าเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับใช้ประกอบการเรียนของนักเรียน เอกสารประกอบการเรียนมีความสำคัญและประโยชน์ต่อครูผู้สอนและนักเรียน ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

1.1 เป็นผลงานทางวิชาการที่เปิดโอกาสให้ครูผู้สอน ได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่จะช่วยในการเรียนการสอน เช่น สร้างสื่อ จัดทำคู่มือ ทำแบบทดสอบ เป็นต้น

1.2 ทำให้ผู้จัดทำ ได้ศึกษาหลักสูตรอย่างละเอียด เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อจัดทำเอกสารประกอบการเรียน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.3 เป็นแนวทางให้ผู้สอนจัดกิจกรรมและประสบการณ์ สำหรับผู้เรียนให้บรรลุ จุดประสงค์ที่วางไว้

1.4 ช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนตำราเรียนของนักเรียน

2. ประโยชน์ต่อผู้เรียน

2.1 ช่วยให้ผู้เรียนมีเอกสารสำหรับศึกษาทำความเข้าใจบทเรียน และฝึกปฏิบัติ กิจกรรมการเรียน

2.2 ช่วยสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีความสนใจ ใคร่รู้และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

2.3 ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

3. แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1 ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มีนักรการศึกษาได้ให้ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน ดังนี้ จิรภัทร กীরติดำรงสกุล (2554 : 20) ได้สรุปความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่าหมายถึง การดำรงชีวิตตามอย่างพอประมาณไม่มากหรือน้อยจนเกินไป รู้จักใช้ความรู้ในการตัดสินใจเลือกรับสิ่งที่ เข้ามาอย่างรอบคอบ มีเหตุผล พร้อมทั้งจะปรับตัวและรับมือกับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างทันเหตุการณ์ มีจิตใจที่ตระหนักรู้ถึงความดี ความซื่อ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีการลงมือกระทำที่เกิดขึ้นจากความ ชัยนหมั่นเพียร ความอดทน รู้จักรับผิดชอบ ร่วมกันทำงานอย่างสามัคคี โดยหมั่นฝึกตนเองให้มีความ ชัยน ใฝ่หาความรู้อยู่ตลอดเวลา

สุเมธ ตันติเวชกุล (2554 : 280-287) ให้ความหมายไว้ว่าเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิด เพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของเศรษฐกิจพอเพียงระดับ บุคคลนั้น คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือนร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตน ตามอัตภาพและที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่ กับสิ่งใด

หลักการพึ่งตนเองโดยอาจแยกแยะโดยยึดหลักสำคัญอยู่ 5 ประการ คือ

1. ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่ตนเองมีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติ โดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม เป็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

2. ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชน ที่แข็งแรง เป็นอิสระ

3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ใช้และจัดการอย่างฉลาด พร้อมทั้งหาทางเพิ่มมูลค่า โดยให้ยึดอยู่บนหลักของความยั่งยืน

4. ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดีจึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้ที่สอดคล้องกับความต้องการ และสภาพแวดล้อม และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง

5. ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มี การมุ่งที่การลดรายจ่าย ในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญและยึดหลักพออยู่พอใช้การปฏิบัติตน

สินวล ดอกตะเคียน (2555 : 48) ได้กล่าวถึง ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็น การพึ่งตนเองมากที่สุด ให้พอมีพอกิน ไม่มากเกินไป-น้อยไป ปฏิบัติตนในการใช้จ่ายอย่างประหยัด อดออม มีความเพียงพอ พออยู่ พอกิน และพอใช้ในการดำรงชีวิตในประจำวัน มีความพอเพียงในครอบครัว ชุมชน มีความเข้มแข็งช่วยตนเองได้ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนในศาสนา เรียนรู้ภูมิปัญญาสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณค่า อย่างยั่งยืน มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ถือเป็นแนวทางที่คนไทยจะต้องรู้ เพื่อนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่จะเป็นกำลังของประเทศ ในอนาคต ผู้บริหารและครูจึงควรนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้เป็นพื้นฐาน ในการดำรงชีวิตตามแนวทางวิถีชีวิตของคนไทยต่อไป

สมบุญ บुरาสีหิ (2556 : 32) กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียง ว่าหมายถึง ความสามารถ ของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิด เพื่อเลี้ยงสังคม นั้น ๆ ได้ โดยพยายามหลีกเลี่ยงที่จะพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ เศรษฐกิจพอเพียงใน ระดับบุคคลนั้น คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้โดยไม่เดือดร้อน กำหนดความเป็นอยู่อย่าง ประมาณตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ยึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นพื้นฐานของความมั่นคงในการ ดำรงชีวิตที่ส่งผลให้สามารถพึ่งตนเองได้

3.2 ความเป็นมาและความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

การปฏิบัติตนในการพึ่งตนเอง มีความเพียงพอ พออยู่ พอกิน และพอใช้ในการดำรงชีวิต ในประจำวัน มีความพอเพียงในครอบครัว ชุมชน มีความเข้มแข็ง ช่วยตนเองได้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนในศาสนา เป็นความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงที่จะสะท้อนให้เห็นถึง ความสำคัญ มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ประเวศ วะสี (2555 : 21) กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ได้แปลว่าไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ส่งออก ไม่ผลิตเพื่อคนอื่น ไม่ทำเศรษฐกิจมหภาค สิ่งเหล่านี้หลายคนอาจคิดเอาเอง พุดเอาเองและกลัวไปเองทั้งนั้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง พอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการ ด้วยกัน คือ

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
2. จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอ จะรักคนอื่นไม่เป็นและ ทำลายมาก

3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งได้ทั้งอาหาร ได้ทั้งสิ่งแวดล้อม และได้ทั้งเงิน

4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง จะทำให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
5. ปัญหาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ และปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง
6. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มคนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้น เศรษฐกิจจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากฐานทางวัฒนธรรม จึงจะมั่นคง เช่น เศรษฐกิจของจังหวัดตราด ไม่กระทบกระเทือนจากพองสบู่แตก ไม่มีคนตกงาน เพราะอยู่บนพื้นฐานของสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เอื้อต่ออาชีพการทำสวนผลไม้ ทำการประมง และการท่องเที่ยว
7. มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ใช่ুবวาบ เตี้ยจน เตี้ยรววยแบบกะทันหัน เตี้ยตกงาน ไม่มีกิน ไม่มีใช้ ถ้าเป็นแบบนี้ประสาหมนุษย์คงทนไม่ไหว

สินวล ดอกตะเคียน (2555 : 48) ได้สรุปความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. เป็นแนวคิดที่มุ่งให้เกิดการพึ่งตนเองเป็นหลักเป็นการใช้ศักยภาพของตนและแสวงหาทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อให้ชีวิตตนเอง ครอบครัวและชุมชนอยู่รอด
2. เกิดความเข้มแข็งในจิตใจ โดยยึดหลักพึ่งตนเอง (อัตตา หิ อัตตโน นาโถ) ทางพระพุทธศาสนา เมื่อพึ่งตนเองได้แล้ว ก็ทำให้จิตใจสงบ (สมาธิ) เข้มแข็งไม่วิตกกังวล
3. เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ สัมครสมานสามัคคีในชุมชนเดียวกัน ก็จะมีความสุข (สุขะ สังฆัสสะ สามัคคี)
4. แก้ปัญหาเศรษฐกิจระดับหนึ่ง กล่าวคือ ถ้าพอมี พอกินแล้ว ก็จะทำให้ลดปัญหาความยากจนได้

รจนา ป้อมแดง (2556 : 4-5) กล่าวว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ทับทิม ชื่นจิต (2556 : 62-65) กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เทคนิคแต่มีความหมายกว้างกว่านั้นมาก เพราะต้องรวมเอา 1) อุดมการณ์บางอย่าง 2) โลกทัศน์บางอย่าง 3) ความสัมพันธ์บางอย่าง และ 4) ค่านิยมบางอย่างอยู่ในนั้นด้วย จึงจะนับได้ว่าเป็นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แท้จริง โดยทั้ง 4 ประการ ที่จะกล่าวถึงนี้ คือ ส่วนที่เรารู้จักกันว่าวัฒนธรรม

นั่นเอง ถ้าไม่เข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความหมายเช่นนี้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะมีความเป็นไปได้แก่คนจำนวนน้อยเท่านั้น คือ เกษตรกรที่มีที่ดินของตนเองในปริมาณเพียงพอ จะผลิตเพื่อพอบริโภคหรือทำรายได้พอสำหรับครัวเรือนเท่านั้น ฉะนั้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงนิยมกันไว้เพียงว่าเศรษฐกิจพอเพียง คือ วัฒนธรรม ไม่ใช่เทคนิคการเพาะปลูกหรือศีลธรรม ความไม่ละโมภและการประหยัดเท่านั้น แม้ว่าเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก็ตาม

อาร์ชีมาต เหมากำ (2558 : 25-49) กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเอง ให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอกิน พอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจได้ รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความ เจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นไปตามลำดับ

ชฎานิศ ดวงระหว่า (2560 : 36) กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักการปฏิบัติและดำรงอยู่ของประชาชนทุกระดับตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวฯ ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ได้อยู่บนพื้นฐานของเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม

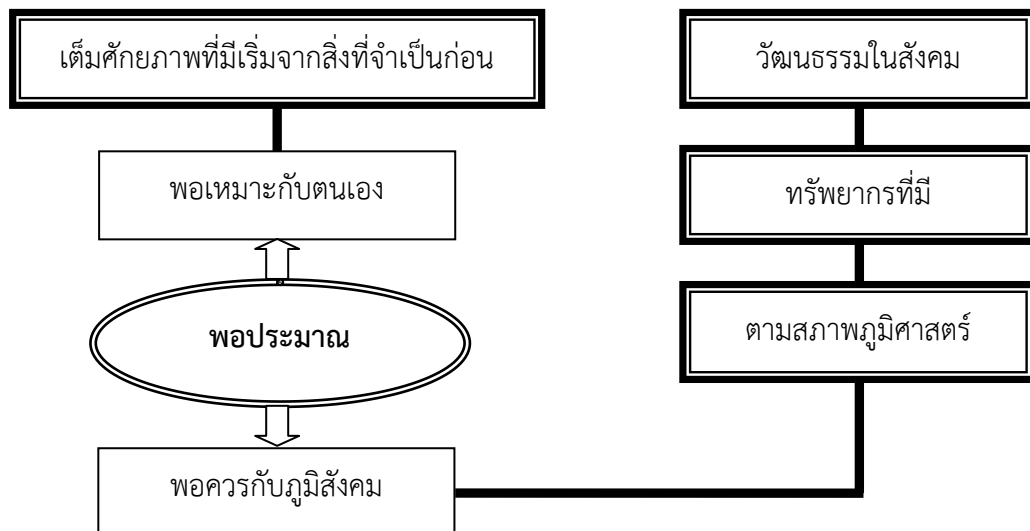
ดังนั้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทั้งหลักคิดและหลักปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระ บรมชนากาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ได้พระราชทานให้ปวงชนชาวไทยทุก หมู่ เหล่านี้เข้ามาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของแต่ละครอบครัว หรือกลุ่มองค์กรให้สามารถ ดำรงอยู่ และก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุล ตลอดจนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ภายใต้ กระแสโลกาภิวัตน์ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการดำเนินชีวิต ตามแนวทางสายกลาง ไม่สุดโต่งข้างใดข้างหนึ่ง การตัดสินใจหรือปฏิบัติการกิจใด ๆ ต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ความถูกต้องอย่างเป็นเหตุเป็นผลและไม่ประมาท เป็นหลักการที่มีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของ สังคมไทยที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในปัจจุบันกับการปฏิบัติตนของ ประชาชนทุกระดับ

3.3 หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนากาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ทรงพระราชทาน ซึ่งแนวทางของการปรับเปลี่ยนวิธีการ ดำรงชีวิตของคนในสังคมทุกระดับ ตั้งแต่ปัจเจก ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับประเทศ แม้ในการ บริหารของนักธุรกิจชั้นนำก็ต้องศึกษาเรียนรู้ให้รู้จริงในเรื่องที่จะต้องดำเนินการและเรื่องที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภูมิสังคมตามแนวทางสายกลาง ศักยภาพ ความพร้อม และมีความพอเพียงในทุก ๆ ด้าน จึงทำให้ เกิดการพัฒนาที่สมดุลยั่งยืน (Sustainable Development) และรับมือกับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลาจากกระแสโลกาภิวัตน์ในทุก ๆ มิติของการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน มิใช่ ด้านเศรษฐกิจ แต่เพียงด้านเดียวอย่างที่เคยเข้าใจกัน เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงการดำรงอยู่และปฏิบัติของคน ในทุกระดับโดยการกำหนดแผนการดำเนินงานที่เป็นลำดับขั้นตอนตามหลักวิชา ใช้สติและทักษะทาง ปัญญาวิเคราะห์เชื่อมโยงความรู้และผลที่จะเกิดขึ้น กับชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ด้วยความระมัดระวังอย่างมีเหตุผล มีความรอบคอบ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม

ซึ่งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแนะนำแนวทางในการดำรงชีวิตในระดับปัจเจกบุคคล (Individual) จนถึงระดับครอบครัว ชุมชน และระดับชาติ แนะนำแนวทางสายกลางและสมดุลสำหรับการพัฒนาประเทศ ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ โดยมีเงื่อนไขที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลดี คือ การใช้ความรู้อย่างรอบคอบและระมัดระวัง และผู้นำไปใช้ต้องมีคุณธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเพียร ความอดทน ความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย หลัก 3 ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยใช้ความรู้และคุณธรรมประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ ดังนั้น หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน (เจตนศิริ ทิพย์มาบุตร, 2560 : 13-15) ดังนี้

1. **หลักของความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

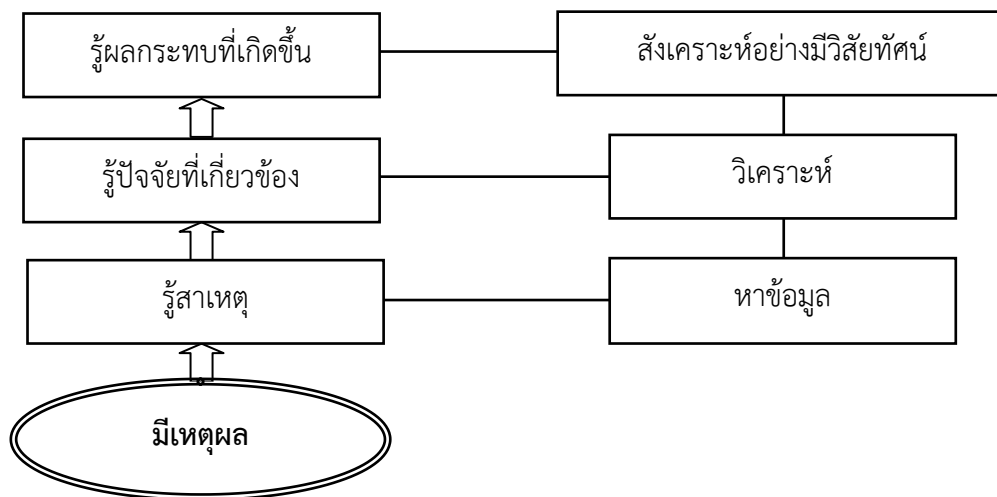

แผนภาพที่ 2 หลักความพอประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(ที่มา : เจตนศิริ ทิพย์มาบุตร, 2560 : 13-15)

จากแผนภาพที่ 2 จะเห็นได้ว่า ความพอประมาณเกิดจากการที่บุคคลที่มีความเข้าใจในศักยภาพของตนซึ่งแต่ละบุคคลมีอยู่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากปัจจัยทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมเฉพาะตนที่ต่างกัน ศักยภาพของแต่ละบุคคลนี้จะเป็นสิ่งกำหนดความสามารถของบุคคลที่คิดทำหรือปฏิบัติตนให้พอเหมาะกับศักยภาพที่มี โดยต้องคำนึงถึงความจำเป็นก่อนหลังในการคิดจะกระทำการใด ๆ ด้วยแล้วยังต้องพอควรกับภูมิสังคม ซึ่งหมายถึงการที่จะต้องคำนึงถึงความพอประมาณตามสภาพภูมิศาสตร์คือ ถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งครอบคลุมทั้งสภาพภูมิประเทศหรือสภาพท้องถื่นที่อยู่อาศัย และสภาพภูมิอากาศ ความพอประมาณตามทรัพยากรที่ตนมี ทั้งด้านบุคคล ทรัพยากรสิ้นและทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมรอบตัว และที่สำคัญก็ต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ด้วย

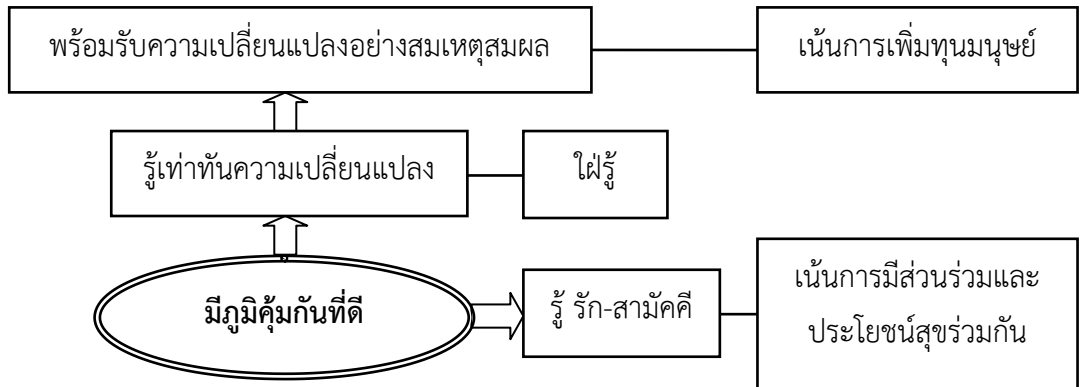
2. **หลักของควมามีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

แผนภาพที่ 3 หลักความมีเหตุผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(ที่มา : เจตนศิริ ทิพย์มาบุตร, 2560 : 13-15)

จากแผนภาพที่ 3 จะเห็นได้ว่า การมีเหตุผลของบุคคลที่จะเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นได้นั้น บุคคลจะต้องรู้ถึงสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่กำลังจะหาเหตุผลนั้นอย่างแท้จริง รวมทั้งรู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนและผู้อื่นด้วย นั่นก็คือ การจะรู้สาเหตุของสิ่งที่จะหาเหตุผลได้ ต้องมีการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ๆ ให้มากพอ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างมีวิสัยทัศน์ คือ จำแนกแยกแยะเพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วมองภาพรวมว่าจะเกิดผลกระทบต่อไปกับใครหรือสถานการณ์ใดในอนาคตอย่างไรบ้าง โดยที่การมีเหตุผลนี้ต้องสอดคล้องกับเงื่อนไขของการมีความรู้และการมีคุณธรรมที่จำเป็นต้องมีด้วย นั่นก็คือ บุคคลจำเป็นต้องมีความรู้มากพอที่จะรู้ว่าควรหาข้อมูลอะไร ด้วยวิธีการใด และจะวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ข้อมูลนั้นอย่างไร จึงจะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองหรือเบียดเบียนผู้อื่น

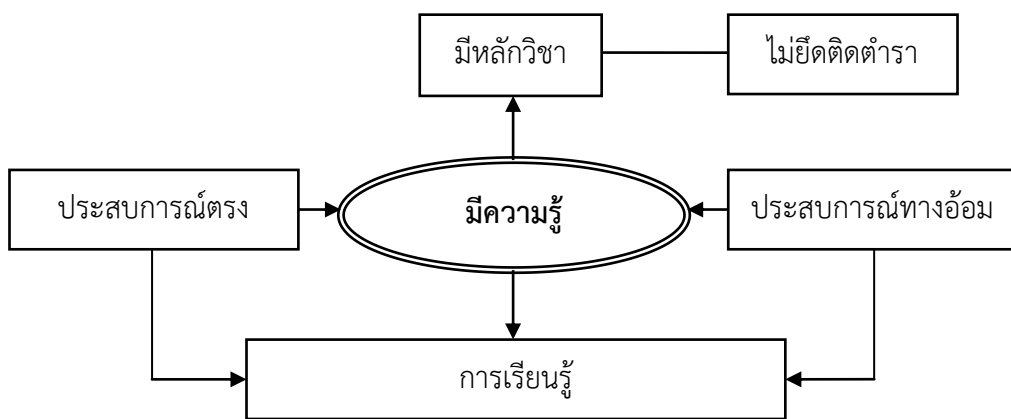
3. **หลักของการมีภูมิคุ้มกันที่ดี** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

แผนภาพที่ 4 หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(ที่มา : เจตนศิริ ทิพย์มาบุตร, 2560 : 13-15)

จากแผนภาพที่ 4 จะเห็นได้ว่า ภูมิคุ้มกันที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้หมายถึง การที่บุคคลรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และพร้อมที่จะรับความเปลี่ยนแปลงอย่างสมเหตุสมผล โดยบุคคลต้องเป็นผู้ใฝ่รู้เหตุการณ์รอบตัวและเหตุการณ์ในสภาพแวดล้อมที่ตนต้องมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วยอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถตามทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในกระแสโลกาภิวัตน์หรือความไร้พรมแดนของข้อมูลข่าวสารในโลกยุคปัจจุบัน ส่วนการมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นก็ต้องเน้นที่การเพิ่มทุนมนุษย์ซึ่งหมายถึงการพัฒนาตนหรือพัฒนาบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถได้เต็มศักยภาพที่มีอยู่ เพื่อที่ว่าเมื่อดำเนินชีวิตด้วยความพอประมาณอย่างมีเหตุผลแล้วจะมีภูมิคุ้มกันที่ดีได้

4. เงื่อนไขของการมีความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบ ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

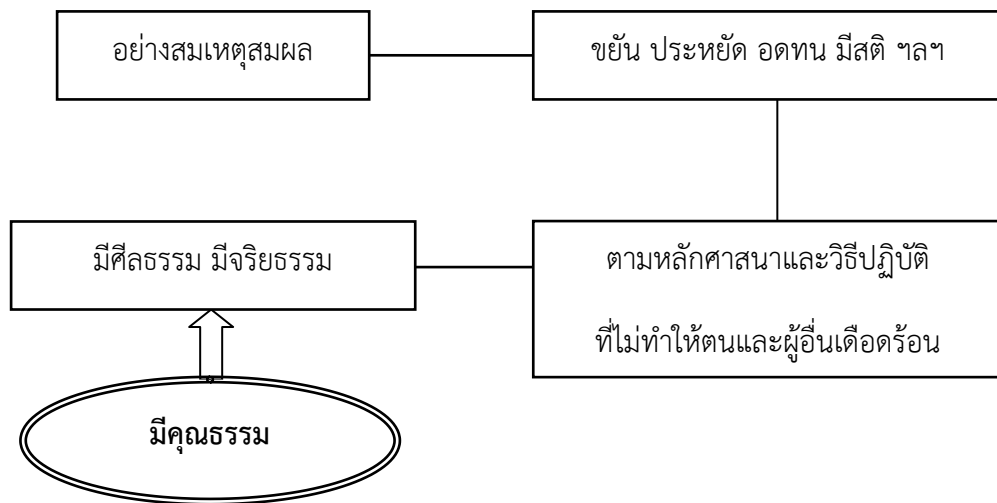

แผนภาพที่ 5 เงื่อนไขของการมีความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(ที่มา : เจตนศิริ ทิพย์มาบุตร, 2560 : 13-15)

จากแผนภาพที่ 5 จะเห็นได้ว่า ความรู้ของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ และการเรียนรู้เกิดจากการมีประสบการณ์ทั้งทางตรงที่บุคคลได้พบ ได้เห็น หรือได้เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ด้วยตนเองกับการเรียนรู้ที่เกิดจากการมีประสบการณ์ทางอ้อมที่ได้รับการบอกเล่าของผู้อื่นหรือจากการอ่าน การค้นคว้าในตำราที่มีผู้เขียนไว้ ความรู้ที่เหมาะสมต้องเป็นความรู้ที่มีหลักวิชา คือ เป็นความรู้ที่ได้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากผู้รู้ หรือมีการพิสูจน์จนเป็นที่ยอมรับว่าสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์โลกในลักษณะหนึ่ง ด้วยหลักการของความพอประมาณที่สมเหตุสมผลอย่างมีภูมิคุ้มกันที่ดี การแสวงหาความรู้ของบุคคลเพื่อการนำมาใช้ให้เกิดความพอประมาณในลักษณะดังกล่าวจำเป็นต้องคำนึงถึงความพอควรแก่ภูมิสังคม คือ ต้องไม่ยึดติดกับตำราที่บุคคลได้ความรู้มา ซึ่งก็หมายความว่า การมีหลักวิชาเป็นเงื่อนไขที่สำคัญของหลักการ 3 ประการ ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่การยึดติดกับตำราที่ให้หลักวิชาการมาโดยไม่คำนึงถึงสภาพท้องถิ่นของตน อาจทำให้มีการนำหลักวิชาที่ได้มาใช้อย่างขาดความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น หรือขาดความพอเหมาะ กับวัฒนธรรมในสังคมที่บุคคลเป็นสมาชิกอยู่ได้

5. เงื่อนไขของการมีคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

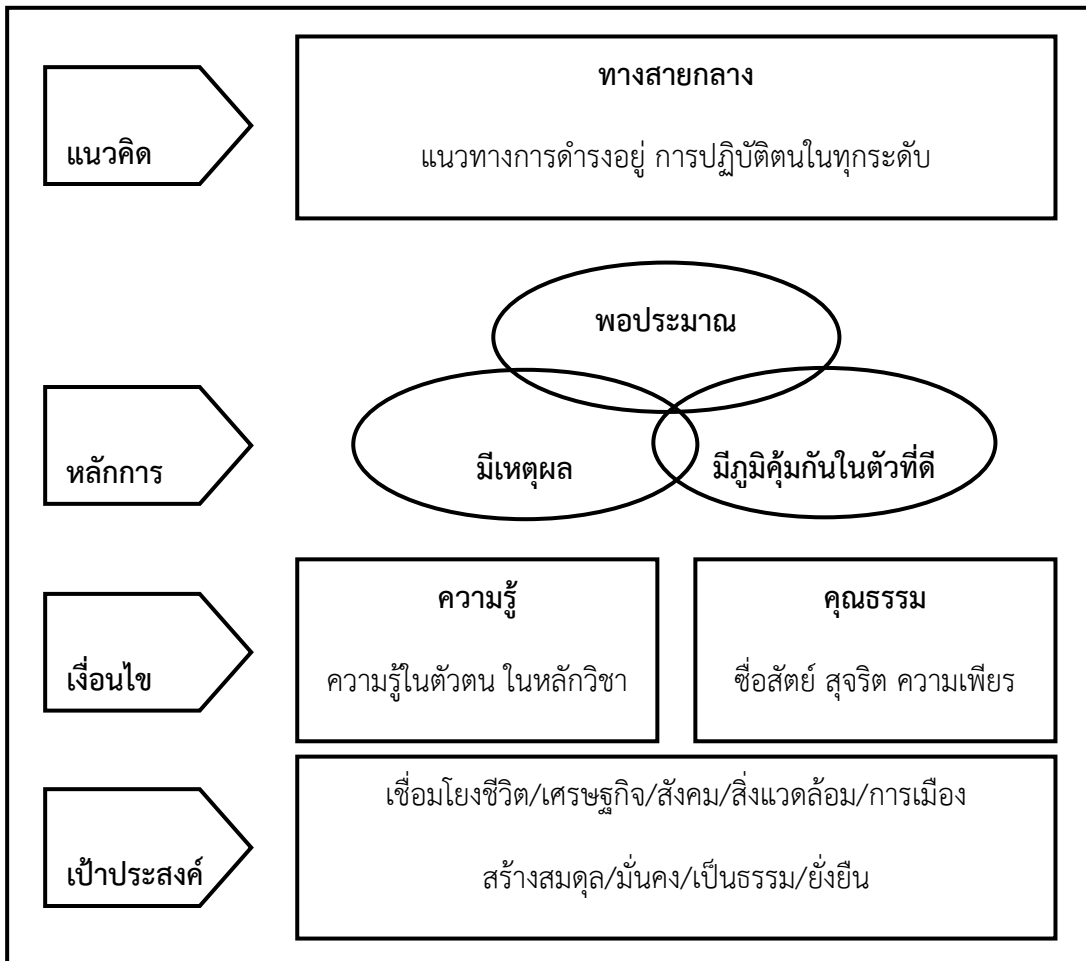

แผนภาพที่ 6 เงื่อนไขของการมีคุณธรรมที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(ที่มา : เจตนศิริ ทิพย์มาบุตร, 2560 : 13-15)

จากแผนภาพที่ 6 จะเห็นได้ว่า คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายความว่ารวมถึงทั้งคุณธรรมที่มาจากคำสอนของทุกศาสนาที่ผู้นับถือและคุณธรรมที่เป็นจริยธรรมที่สมาชิกของสังคมพึงปฏิบัติเพื่อความสงบสุขของสังคมนั้น ๆ คุณธรรมที่บุคคลควรนำมาใช้เป็นเงื่อนไขในการสร้างความพอประมาณที่มีเหตุผลและภูมิคุ้มกันที่ดีนั้นมีอยู่หลายประการ ส่วนการที่บุคคลจะตระหนักว่าคุณธรรมมีสาระอะไรและส่งผลดีอย่างไรบ้าง ก็ต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรอบรู้ที่เป็นเงื่อนไขอีกประการหนึ่งของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยเช่นกัน ในด้านคุณธรรมที่เป็นคำสอนทางศาสนา และเป็นจริยธรรมในสังคมที่เป็นพื้นฐานที่ทุกคนมักประจักษ์กันดีเช่นเดียวกันอยู่แล้ว

เช่น คุณธรรมที่ว่าด้วยเรื่องของการมีความขยัน การรู้จักประหยัด การรู้จักอดทน อดกลั้น และมีสติ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลัก 3 ประการ 2 เงื่อนไข ดังนี้ ยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้เงื่อนไขมีความรู้และคุณธรรม แสดงได้ดังแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2548)

3.4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2559 : ออนไลน์) กล่าวถึงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาไว้ดังนี้

การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา หมายถึง การดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในภาคการศึกษาทุกระดับ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติภารกิจ เช่น การบริหารการศึกษา การบริหารจัดการงบประมาณ การศึกษา การจัดสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นต้น เพื่อที่ท้ายที่สุดแล้วเกิดกระบวนการปรับเปลี่ยนวิธีคิดและวิถีปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตเพื่อผลให้เกิดการปลูกฝังและบ่มเพาะผู้เรียน เด็ก และเยาวชน ให้มีจิตสำนึกและอุปนิสัย “พอเพียง” (Sufficiency Mindset and Behavior) เพื่อจะได้สามารถดำรงตน และดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จุดเริ่มต้นของการขับเคลื่อน เนื่องมาจากกระแสพระราชดำรัส “เศรษฐกิจพอเพียง” ที่ปวงชนชาวไทยได้เริ่มรับรู้และเรียนรู้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 และโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2541 ความตอนหนึ่งว่า “...คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด “อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ” มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง ฉะนั้น ความพอเพียงนี้ ก็แปลว่า ความพอประมาณ และความมีเหตุผล...”

จึงเป็นที่มาของความเข้าใจว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นหลักคิดหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่ทุกคน ทุกประเทศ สามารถนำไปใช้ในทุกกิจกรรม ทุกสาขาอาชีพ และทุกระดับ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้น้อมนำเนื้อหาเกี่ยวกับ “หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามคำนิยามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้รับพระราชทานเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 เข้าสู่หลักสูตร โดยระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ กำหนดให้นักเรียนทุกระดับชั้น เมื่อจบการศึกษาตามหลักสูตรนี้แล้ว จะต้องเข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ ส่งผลให้เกิดการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ “หลักเศรษฐกิจพอเพียง” อย่างแพร่หลายในโรงเรียนทั่วไป แต่ก็พบว่ายังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ไม่ถูกต้องชัดเจน เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ดังกล่าว มักมุ่งเน้นที่กิจกรรมเกษตร การปลูกพืชผักสวนครัวในโรงเรียน หรือกิจกรรมการออมทรัพย์เป็นส่วนมาก แต่ยังไม่ได้มุ่งเน้นการจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นหลักคิด หลักปฏิบัติในการประพฤติตน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามมาตรฐานตัวชี้วัดในหลักสูตรการศึกษา มุ่งหวังให้เกิดขึ้น

ในปี พ.ศ. 2549 คณะทำงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ภายใต้คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และโครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จัดการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำตัวอย่างแผนการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูที่สอนแต่ละสาระการเรียนรู้ และระดับชั้นต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา โดยมีคณะผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และครูจากทั่วประเทศร่วมกันทำงาน จนได้กรอบเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ “หลักเศรษฐกิจพอเพียง” ของแต่ละช่วงชั้น และตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ทุกระดับชั้น และทุกสาระการเรียนรู้ โดยเผยแพร่ไปทั่วประเทศ เมื่อต้นปี พ.ศ. 2550

ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ให้มีความชัดเจนในเป้าหมายและคุณภาพของผู้เรียน และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 โดยประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2560 ซึ่งได้กำหนด 1 ใน 5 เป้าหมายของหลักสูตร คือ “การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Character) หรือจุดเน้นคุณภาพผู้เรียน 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ-ศาสน์-กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ การกำหนดมาตรฐานตัวชี้วัดในหลักสูตรฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560 จึงเป็นไปในทิศทาง การปลูกฝังและบ่มเพาะผู้เรียนให้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการคิด การวางแผน และการปฏิบัติตน พร้อมกับคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21

ดังนั้น หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา หมายถึง การดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในภาคการศึกษาทุกระดับ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติภารกิจ เช่น การบริหารการศึกษา การบริหารจัดการงบประมาณ การศึกษา การจัดสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมนักเรียน

4. การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Division)

4.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมือนกัน ดังนี้

อาทซท์ และนิวแมน (Artzt and Newman, 1990 : 448-449) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นแนวทางที่เกี่ยวกับการที่ผู้เรียนทำการแก้ปัญหาาร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มทุกคนต้องระลึกร่วมกันว่า เขาเป็นส่วนสำคัญของกลุ่ม ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่มเป็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของทุกคนในกลุ่ม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสมาชิกทุกคนต้องแสดงความคิดเห็นและช่วยเหลือกันให้เกิด

การเรียนรู้ในการแก้ปัญหา ครูมีบทบาทเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือจัดหา และชี้แนะ แหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนเป็นแหล่งความรู้ซึ่งกันและกันในกระบวนการเรียนรู้

เคลย์ (Kley, 1991 : 204) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ คือ การที่ผู้เรียนร่วมมือกันทำงาน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จร่วมกัน โดยผู้เรียนแต่ละคนภายในกลุ่มรับผิดชอบงานของตน มีการตรวจสอบและนำผลการทำงานเสนอต่อกลุ่ม กลุ่มจะต้องทำหน้าที่ช่วยเหลือ เมื่อใครอ่อนด้านใด คนที่เก่งกว่าจะเข้ามาช่วยด้านนั้น เพื่อให้กลุ่มเข้มแข็งขึ้น แต่ผู้เรียนต้องตระหนักว่า ไม่มีใครช่วยเหลือใครได้มากนักในการทำงาน ดังนั้นทุกคนต้องรับผิดชอบตนเองเป็นหลัก และในการทำงานของกลุ่มจะมีการให้รางวัลตอบแทนความดีเป็นกลุ่ม แทนการให้รางวัลเป็นรายบุคคล การเรียนแบบนี้ผู้เรียนต้องมีทักษะทางสังคม รู้จักติดต่อสื่อสารและแก้ไขปัญหาในการทำงานร่วมกัน ครูต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาทของตนเอง ในการช่วยเหลือให้กลุ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงและทำงานร่วมกันได้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนทำงานได้อย่างเต็มที่ ครูต้องสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนในกลุ่ม จะประสบผลสำเร็จในการทำงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

วิลสัน สุนทรโรจน์ (2553 : 8) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นกำลังใจแก่กัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม

วันทา มลาศรี (2554 : 22) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า หมายถึงกระบวนการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้ร่วมมือและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งเป็นลักษณะการรวมกลุ่มอย่างมีโครงสร้างที่ชัดเจน มีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

อรุณวรรณ ชัยวงษ์ (2555 : 17) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม คณะความสามารถ มีทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน กลุ่มละประมาณ 5 คน โดยที่สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเองและงานของกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้กำลังใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ทุกคนในกลุ่มได้เรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์ และคะแนนจากความสำเร็จของแต่ละคนจะเป็นคะแนนความสำเร็จของกลุ่ม รวมทั้งคุณค่าในความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งจะพื้นฐานในการดำรงชีวิตต่อไปในภายหน้า

วัชร ปัจฉัย (2556 : 20) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า เป็นวิธีสอนที่ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันเป็นกลุ่มย่อย ๆ เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ในแต่ละกลุ่มจะมีสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน ผู้เรียนแต่ละคนจะต้องร่วมมือกัน มีการช่วยเหลือกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เด็กที่เก่งจะต้องช่วยเด็กที่

อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มจะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม เพราะยึดหลักแนวคิดที่ว่า ความสำเร็จของสมาชิกทุกคนจะรวมเป็นความสำเร็จของกลุ่ม

คณิงนิต บุพศิริ (2557 : 12) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือทุกรูปแบบต่างก็มีกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องพึ่งพาและเกื้อกูลกัน สมาชิกกลุ่มมีการปรึกษาหารือและปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด สมาชิกทุกคนมีบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ สมาชิกกลุ่มต้องใช้ทักษะการทำงานกลุ่มและการสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงานหรือการเรียนรู้ร่วมกัน

4.2 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เป็นเทคนิคหนึ่งของการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) พัฒนาขึ้นโดยโรเบิร์ต อี สลาวิน (Robert E. Slavin) สลาวินได้พัฒนาเทคนิคนี้ขึ้นเพื่อขจัดปัญหาทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นทักษะการคิด การเรียนที่เป็นระบบ เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการเรียนเป็นกลุ่ม และเป็นวิธีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิด เหตุผลซึ่งกันและกัน ได้เรียนรู้สภาพอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของคนในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ตลอดจนเพื่อจะเรียนรู้และรับผิดชอบต่องานของผู้อื่นเสมือนงานของตน โดยมุ่งเน้นผลประโยชน์และความสำเร็จของกลุ่ม

จุดประสงค์หลักของการใช้วิธี STAD เพื่อจะจูงใจผู้เรียนให้กระตือรือร้น กล้าแสดงออก และช่วยเหลือกันในการทำความเข้าใจเนื้อหา นั้น ๆ อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถใช้ได้กับทุกวิชา ตั้งแต่คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ภาษา และสังคมศึกษา ใช้ได้กับระดับประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยเหมาะสมอย่างยิ่งกับรายวิชาซึ่งมีการวางจุดประสงค์ไว้อย่างแน่ชัด การเรียนด้วยเทคนิค STAD นี้เป็นวิธีการที่เน้นความสำคัญของการเรียนเป็นกลุ่ม การช่วยเหลือกันในกลุ่ม เป็นการฝึกทักษะทางสังคมให้กับผู้เรียนและทำให้มองเห็นคุณค่าของการร่วมมือที่ง่ายที่สุดและเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดสำหรับครูในการเริ่มต้นใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือในห้องเรียน ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ไว้ดังนี้

สลาวิน (Slavin, 1995 : 319-320) สรุปว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ รูปแบบ STAD เป็นการจัดสมาชิกกลุ่มละ 4-5 คน แบบลดความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพศ โดยครูจะทำการเสนอบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นก่อนแล้วให้แต่ละกลุ่มทำงานตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน เมื่อสมาชิกในกลุ่มช่วยกันทำแบบฝึกหัด และทบทวนบทเรียนจบแล้ว ครูจะให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบประมาณ 15-20 นาที คะแนนที่ได้จากการทดสอบจะถูกแปลงเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม ซึ่งการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD สามารถนำไปใช้ได้กับทุกวิชานับตั้งแต่คณิตศาสตร์ไปจนถึง ภาษา สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และทั้งยังใช้ได้กับชั้นเกรด 2 จนถึงชั้นวิทยาลัย หรืออุดมศึกษาอย่างไรก็ดีวิธีเรียนแบบร่วมมือนี้จะเหมาะสมมากที่สุดกับวิชาประเภทที่มีจุดประสงค์ที่ระบุเอาไว้ชัดเจน เช่น การคำนวณ และการประยุกต์ในวิชาคณิตศาสตร์ การใช้ภาษา กลศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การเขียน แผนที่ และแนวคิดทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

จุฬารัตน์ บุญชู (2556 : 24) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่จัดนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยคณะกรรมการให้นักเรียนภายในกลุ่มศึกษาหาความรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือกันเพื่อเตรียมสมาชิกของตนให้พร้อมสำหรับการทดสอบรายบุคคล คะแนนจากการทดสอบของสมาชิกแต่ละคนจะนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของการสอนครั้งก่อน ๆ ซึ่งเป็นคะแนนฐาน นำมาคำนวณเป็นคะแนนพัฒนาการ กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงที่สุดจะได้รับรางวัล

วันเพ็ญ อุ่นรัมย์ (2556 : 13) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนที่มีระดับสติปัญญา และความสามารถแตกต่างกันทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ประกอบด้วยเด็กเรียนเก่ง 1 คน เด็กเรียนปานกลาง 2 คน และเด็กเรียนอ่อน 1 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม แล้วทำการทดสอบความรู้ คะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกแต่ละคนนำมาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม กลุ่มจะได้รับรางวัลเมื่อคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้

วิชัย ปัจจัย (2556 : 20) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยกลุ่มแบบร่วมมือรูปแบบ STAD เป็นการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมืออีกแบบหนึ่ง ที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกันกลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม แล้วทำการทดสอบความรู้ คะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกแต่ละคนนำมาเป็นคะแนนรวมของทีม ผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น การให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น

วาสนา ศิริจันทพันธุ์ (2557 : 38) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเทคนิค STAD (Student Teams-Achieve Divisions) เป็นเทคนิคการสอนที่ครบวงจร โดยครูสอนเนื้อหา จากนั้นผู้เรียนเรียนรู้ได้โดยการลงมือปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน เน้นให้มีการแบ่งงานกันทำ ช่วยเหลือกัน ร่วมมือกันทำงานที่ได้รับมอบหมายในกลุ่มหนึ่ง ๆ ประกอบด้วย ผู้เรียนที่มีความหมายทางการเรียนที่แตกต่างกัน ในขณะที่เรียนสมาชิกในกลุ่มสามารถช่วยเหลือกันในการทำงานในเนื้อหานั้น ๆ แต่เมื่อจบบทเรียนจะทดสอบเป็นรายบุคคล แล้วนำคะแนนมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม มีการประกาศคะแนนของกลุ่ม กลุ่มใดมีคะแนนเฉลี่ยถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะได้รับรางวัลและเมื่อเรียนครบ 5-6 สัปดาห์แล้วผู้เรียนสามารถเปลี่ยนกลุ่มได้

จิราภรณ์ พรหมสืบ (2559 : 34) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือโดยเทคนิค STAD เป็นเทคนิคแบ่งปันความสำเร็จ มีการพัฒนามาจากเทคนิคการจัดทีมแข่งขัน (TGT) แต่จะเป็นการร่วมมือกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยทุกคนจะต้องพัฒนาความรู้ของตนเองในเรื่องที่ครูผู้สอนกำหนด ซึ่งจะมีการช่วยเหลือแนะนำความรู้ให้แก่กัน มีการทดสอบความรู้เป็นรายบุคคลแทนการแข่งขัน และรวมคะแนนเป็นกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

4.3 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ไว้เหมือนกัน ดังนี้

จอห์นสัน และรอเจอร์ จอห์นสัน (Johnson, and Roger Johnson, 1987 : 204) ทั้งสองท่านกล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป มักจะไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ส่วนใหญ่มักจะมุ่งไปที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนเป็นมิติที่มักจะถูกกละเลยหรือมองข้ามไปทั้งที่มีผลการวิจัยที่ชัดเจนว่า ความรู้สึกของผู้เรียนต่อตนเอง ต่อโรงเรียน ครูและเพื่อนร่วมชั้น มีผลต่อการเรียนรู้มาก

จิราภรณ์ พรหมสืบ (2559 : 35) กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนมี 3 ลักษณะ คือ

- 1) ลักษณะแข่งขันกันในการศึกษาเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนจะพยายามเรียนให้ได้ดีกว่าคนอื่น เพื่อให้ได้คะแนนดี ได้รับการยกย่อง หรือได้รับการตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ
- 2) ลักษณะต่างคนต่างเรียน คือแต่ละคนต่างรับผิดชอบดูแลตนเองให้เกิดการเรียนรู้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น
- 3) ลักษณะร่วมมือกันหรือช่วยกันในการเรียนรู้ คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน และในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ ด้วยการจัดการศึกษาปัจจุบันมักส่งเสริมการเรียนรู้แบบแข่งขัน ซึ่งอาจมีผลทำให้ผู้เรียนเคยชินต่อการแข่งขันเพื่อแย่งชิงผลประโยชน์มากกว่าการร่วมมือกันแก้ปัญหา อย่างไรก็ตาม ควรให้ออกาสผู้เรียนได้เรียนรู้ ทั้ง 3 ลักษณะ โดยรู้จักใช้ลักษณะการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ทั้งนี้เพราะในชีวิตประจำวันผู้เรียนจะต้องเผชิญสถานการณ์ที่มีทั้ง 3 ลักษณะ แต่เนื่องจากการศึกษาปัจจุบัน มีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบแข่งขันและแบบรายบุคคลอยู่แล้ว เราจึงจำเป็นต้องหันมาส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้อื่นซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิต

4.4 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้งานกลุ่มประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้เหมือนกัน ดังนี้

สลาวิน (Slavin, 1995 : 4) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของเทคนิค STAD ดังนี้

- 1) รางวัลของกลุ่ม โดยกลุ่มจะได้รับรางวัลเมื่อกลุ่มทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้
- 2) ผลความรับผิดชอบรายบุคคล หมายถึง ความสำเร็จของกลุ่มนั้นจะขึ้นอยู่กับคนที่สมาชิกทุกคนเข้าใจเนื้อหานั้น ๆ ดังนั้นสมาชิกทุกคนจะต้องช่วยกันอธิบายให้เข้าใจ เพราะเมื่อมีการทดสอบสมาชิกจะต้องทำด้วยตนเองเป็นรายบุคคลโดยที่ไม่มีผู้ช่วยเหลือ แต่คะแนนที่ได้จากการสอบจะนำมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม
- 3) โอกาสความสำเร็จเท่าเทียมกัน หมายถึง สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีโอกาสที่จะทำได้ดีที่สุด และประสบความสำเร็จอย่างเท่าเทียมกัน เพราะฉะนั้นการมีประสบการณ์ทำงานร่วมกันมาจะช่วยพัฒนาสมาชิกให้มีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 199) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้แบบ STAD ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1) การนำเสนอข้อมูล (Class Presentation) ครูจะเป็นคนนำเสนอข้อมูลอาจเป็นการใช้เอกสารหรือการบรรยายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียน ต้องมีความตั้งใจเพราะผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติเองและมีการทดสอบหลังจากจบบทเรียนหนึ่ง ๆ แล้ว

2) การทำงานกลุ่ม (Teams) ผู้เรียนจะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มหนึ่งมี 4-5 คน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์และเพศละกัน หน้าที่สำคัญของกลุ่ม คือ การช่วยเหลือกันเรียนร่วมกัน ทำงานจากใบงาน อภิปรายปัญหาพร้อมกันรวมทั้งการตรวจสอบคำตอบ การแก้ไขคำตอบ หัวใจสำคัญอยู่ที่สมาชิกแต่ละคนทุกคนจึงต้องทำให้ดีที่สุด สมาชิกเรียนรู้ให้กำลังใจและเข้าใจร่วมกัน

3) การทดสอบ (Quizzes) เมื่อครูสอนไปประมาณ 1-2 ครั้ง นักเรียนทุกคนจะเข้าทำการทดสอบในสาระที่เรียนต่างคนต่างสอบจะช่วยเหลือกันไม่ได้

4) การปรับปรุงคะแนน (Individual Improvement Scores) จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ จึงให้นักเรียนสามารถปรับปรุงคะแนนของตนเองให้สูงขึ้น

5) การตัดสินผลงานของกลุ่ม (Team Recognition) จะพิจารณาผลรวมของการปรับปรุงคะแนนของสมาชิกในกลุ่ม กำหนดระดับผลความสำเร็จตามคะแนนที่ได้ของกลุ่มอาจเป็นคำชมเชยประกาศนียบัตร รางวัล เป็นต้น

จิราภรณ์ พรหมสืบ (2559 : 35) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเทคนิค STAD จะประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัยองค์ประกอบพื้นฐาน 5 ประการ ดังนี้

1) การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (Positive Interdependent) เมื่อมีการจัดกลุ่มนักเรียนแล้วนักเรียนต้องแบ่งหน้าที่กัน ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยรับรู้จุดมุ่งหมายของการเรียน เพื่อช่วยให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จด้วยดี การทำงานของกลุ่มมีลักษณะที่ต้องร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อาจมีการแบ่งปันข้อมูลหรืออุปกรณ์ที่นำมาประกอบการเรียนรู้ร่วมกัน ไม่มีใครแยกตัวเรียนอย่างอิสระคนเดียว

2) การปฏิสัมพันธ์กัน (Face to Face Promotive Interaction) ในระหว่างการทำงานเป็นกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเทคนิค STAD นักเรียนต้องทำงานประสานกันอย่างใกล้ชิด โดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การสรุปเรื่อง การอธิบายขยายความในบทเรียนที่เรียนมาให้แก่เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม เปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้เสนอแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อเลือกสิ่งที่ดีที่สุด

3) การรับผิดชอบต่อกัน (Individual Accountability at Group Work) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเทคนิค STAD ประสบผลสำเร็จเมื่อนักเรียนที่เป็นสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความรู้ในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง หรือได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนในกลุ่มให้เรียนรู้ได้ทุกคน เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีการทดสอบเพื่อประเมินว่าทุกคนรู้เรื่องหรือไม่ ซึ่งครูอาจใช้วิธีทดสอบโดยการสุ่มเรียกบุคคลใดบุคคลหนึ่งในกลุ่มให้เป็นผู้ตอบคำถาม ด้วยวิธีการนี้กลุ่มจึงต้องช่วยกันในการเรียนรู้และช่วยกันทำงาน มีความรับผิดชอบต่อกันของตนเองเป็นพื้นฐาน ต้องเข้าใจและรู้แจ้งในงานที่ตนรับผิดชอบ อันก่อให้เกิดผลสำเร็จของกลุ่มตามมา

4) การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย (Social Skills) การแบ่งกลุ่มควรเป็นกลุ่มย่อย มีสมาชิกประมาณ 4-5 คน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มนี้ฝึกให้นักเรียนมีทักษะในการพูด การยอมรับความสามารถของผู้อื่น การแก้ปัญหาคความขัดแย้ง และการประเมินการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) นับเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ต้องให้นักเรียนวิเคราะห์ว่ากลุ่มทำงานได้ดีเพียงใด ทำอย่างไรการทำงานของกลุ่มจึงจะประสบผลสำเร็จ เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยดี และถ้าไม่ดีเป็นเพราะพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม หรือการทำงานของกลุ่มยังมีสิ่งใดบกพร่องอยู่ ควรแก้ไขอะไร อย่างไรต่อไปในคราวหน้า

วีระชัย ดำเนินงาม (2561 : 30) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1) การมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันในทางบวก (Positive Interdependence) หมายถึง การที่สมาชิกในกลุ่มมีการทำงานอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน มีการแข่งขัน มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลต่าง ๆ ร่วมกัน มีบทบาทหน้าที่และประสบความสำเร็จร่วมกัน รวมถึงได้รับผลประโยชน์หรือรางวัลโดยเท่าเทียม

2) การปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดระหว่างการทำงานกลุ่ม (Face to Face Promotion Interaction) เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3) การตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) เป็นกิจกรรมที่ตรวจสอบหรือทดสอบให้มั่นใจว่าสมาชิกมีความรับผิดชอบต่างงานกลุ่มหรือไม่เพียงใด โดยสามารถที่จะทดสอบเป็นรายบุคคล เช่น การสังเกต การทำงาน การสุ่มถามปากเปล่า

4) การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานเป็นกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Group Skills) ในการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จ ผู้เรียนควรจะได้รับฝึกฝนทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่ม เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการตัดสินใจ การแก้ปัญหาและทักษะกระบวนการกลุ่ม

5) กระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นกระบวนการทำงานตามขั้นตอน ซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน มีการวางแผนดำเนินงานตามแผน ประเมินผลงานและปรับปรุงงานร่วมกัน

4.5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

สลาวิน (Slavin, 1995 : 71-73) กล่าวว่ารูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1) การนำเสนอข้อมูล (Class Presentation) ครูเป็นผู้นำเสนอข้อมูลโดยใช้วิธีการสอนตรง อาจเป็นการใช้เอกสารหรือการบรรยาย เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียน ผู้เรียนจะต้องมีความตั้งใจเพราะผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติเอง และมีการทดสอบหลังจากบทเรียนหนึ่ง ๆ แล้ว

2) การทำงานร่วมกัน (Teams) ผู้เรียนจะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มหนึ่งมี 4-5 คน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์และเพศคละกัน หน้าที่สำคัญของกลุ่มคือ การช่วยเหลือกัน เรียนร่วมกัน เตรียมสมาชิกเพื่อการทดสอบ หลังจากครูสอนเนื้อหาจบแล้วสมาชิกจะเข้ากลุ่มเรียนรู้ และทำงานจากใบงาน อภิปรายปัญหาาร่วมกัน รวมทั้งการตรวจสอบการแก้ไขคำตอบ หัวใจสำคัญอยู่ที่สมาชิกแต่ละคน ทุกคนจึงต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด และเรียนรู้เพื่อให้กำลังใจและเข้าใจร่วมกัน

3) การทดสอบ (Quizzes) เมื่อครูสอนไป 1-2 ครั้ง ผู้เรียนจะเข้าทำการทดสอบในสาระที่เรียน ต่างคนต่างสอบจะช่วยเหลือกันไม่ได้

4) การปรับปรุงคะแนน (Individual Improvement Scores) จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนอย่างเต็มที่ ผู้เรียนสามารถปรับปรุงคะแนนของตนเองให้สูงขึ้น

5) การตัดสินผลงานของกลุ่ม (Team Recognition) จะพิจารณาผลรวมของการปรับปรุงคะแนนของสมาชิกในกลุ่ม กำหนดระดับผลสำเร็จตามคะแนนที่ได้ของกลุ่ม อาจเป็นคำชมเชย ใบประกาศนียบัตร รางวัล เป็นต้น

วันทา มลาศรี (2554 : 28-29) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ดังนี้

1) ชั้นเตรียมเนื้อหา ประกอบด้วย

1.1) การจัดเตรียมเนื้อหาสาระ ผู้สอนจัดเตรียมเนื้อหาสาระหรือเรื่องที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เป็นเนื้อหาใหม่โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองรวมทั้งสื่อ วัสดุอุปกรณ์ หรือแหล่งเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน เป็นต้น

1.2) การจัดเตรียมแบบทดสอบย่อย เช่น ข้อทดสอบ กระจายคำตอบเกณฑ์การให้คะแนน เป็นต้น

2) ชั้นจัดทีม

ผู้สอนจัดทีมผู้เรียนโดยให้คละกันทั้งเพศและความสามารถ ทีมละประมาณ 4-5 คน เช่น ทีมที่มีสมาชิก 4 คน อาจประกอบด้วย ชาย 2 คน หญิง 2 คน เป็นคนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน อ่อน 1 คน เป็นต้น

3) ชั้นเรียนรู้ ประกอบด้วย

3.1) ผู้สอนแนะนำวิธีการเรียนรู้

3.2) ทีมวางแผนการเรียนรู้ โดยแบ่งหน้าที่กัน เช่น ผู้อ่าน ผู้หาคำตอบ

ผู้สนับสนุน ผู้จัดบันทึก ผู้ประเมินผล เป็นต้น

3.3) สมาชิกในแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาสาระและทำกิจกรรมตามใบงานที่ผู้สอนกำหนด ซึ่งการเรียนรู้โดยวิธีนี้เน้นการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในทีมมากกว่าการแข่งขันแบบตัวต่อตัวใน TGT

3.4) ผู้เรียนหรือสมาชิกแต่ละกลุ่มประเมินเพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา

4) ชั้นทดสอบ

4.1) ผู้เรียนแต่ละคนทำการทดสอบย่อยเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้จากข้อทดสอบของผู้สอน

4.2) ผู้สอนและผู้เรียนอาจร่วมกันตรวจผลการทดสอบของสมาชิกแต่ละคน

4.3) ทีมจัดทำคะแนนการพัฒนาของสมาชิกแต่ละคนและคะแนนการพัฒนาของกลุ่ม

4.4) ให้แต่ละทีมนำคะแนนการพัฒนาของทีมไปเทียบกับเกณฑ์เพื่อหาระดับคุณภาพ ซึ่งอาจกำหนดดังตัวอย่าง

คะแนนการพัฒนา 0-30	คะแนน ระดับคุณภาพ	ต้องปรับปรุง
คะแนนการพัฒนา 31-60	คะแนน ระดับคุณภาพ	ควรปรับปรุง
คะแนนการพัฒนา 61-90	คะแนน ระดับคุณภาพ	พอใช้
คะแนนการพัฒนา 91-120	คะแนน ระดับคุณภาพ	ดี
คะแนนการพัฒนา 121-150	คะแนน ระดับคุณภาพ	ดีมาก

5) ชั้นรับรองผลงานและเผยแพร่ชื่อเสียงของทีม เป็นการประกาศผลงานของทีมว่าแต่ละทีมอยู่ในระดับคุณภาพใด รับรอง ยกย่อง ชมเชย ทีมที่มีคะแนนการพัฒนาสูงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ปิดประกาศ ให้รางวัล ลงจดหมายข่าว ประกาศเสียงตามสาย เป็นต้น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2555 : 18) กล่าวว่าขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ชั้นเตรียมกิจกรรม ในชั้นเตรียมประกอบด้วย ครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกันและจัดกลุ่มย่อย ๆ ประมาณ 2-6 คน ครูแนะนำระเบียบของกลุ่ม บทบาทและหน้าที่สมาชิกของกลุ่ม แจกวัสดุประสงค์บทเรียนและการทำกิจกรรมร่วมกันและการฝึกฝนทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการทำกิจกรรม

2. ชั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียนแนะนำเนื้อหา แนะนำแหล่งข้อมูลและมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

3. ชั้นทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อยโดยที่แต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกในกลุ่มจะได้ร่วมกันรับผิดชอบต่องานของกลุ่ม ในขั้นนี้ครูกำหนดให้นักเรียนใช้กระบวนการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ในการทำกิจกรรม

4. ชั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบย่อย เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนหรือยัง ผลเป็นอย่างไร เน้นตรวจผลงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล ต่อจากนั้นเป็นการทดสอบความรู้

5. ชั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปบทเรียนถ้ามีสิ่งที่ไม่เข้าใจ ครูควรอธิบายเพิ่มเติมและผู้เรียนช่วยกันประเมินการทำงานกลุ่มและพิจารณาว่าอะไรคือจุดเด่นของงาน อะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุง

วันวิสาข ศรีวิไล (2556 : 70-71) กล่าวว่า รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบ STAD เป็นรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ที่ โรเบิร์ต สลาวิน (Robert Slavin) ได้พัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบการสอนที่ง่ายที่สุดและใช้กันแพร่หลายที่สุด เหมาะสำหรับผู้สอนที่เลือกใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ในระยะเริ่มแรก STAD มีส่วนประกอบที่สำคัญ 5 ประการด้วยกัน คือ

1) การนำเสนอบทเรียนชั้นเรียน (Class Presentation) ผู้สอนจะเสนอเนื้อหาของบทเรียนให้กับผู้เรียนทั้งชั้น ซึ่งจะใช้เทคนิควิธีการเสนอหรือสอนรูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหาของบทเรียนและการตัดสินใจของผู้สอนเป็นสำคัญ โดยอาจใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบการอธิบาย การเสนอบทเรียนเหมือนกับการสอนปกติแต่แตกต่างกันที่การเสนอบทเรียนดังกล่าวต้องสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับการเรียนหรือกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องทำเป็นกลุ่มในขั้นต่อไปด้วย ดังนั้นผู้เรียนจะต้องสนใจเรียนในขณะที่ผู้สอนเสนอเนื้อหาเพราะจะมีผลต่อการนำไปใช้สำหรับการศึกษากลุ่มย่อย และในการทำแบบทดสอบในขั้นต่อไป และผลการทดสอบจะเป็นตัวกำหนดคะแนนความก้าวหน้าของตนเองและของกลุ่มด้วย

2) การศึกษากลุ่มย่อย (Team Study) กลุ่มย่อยหนึ่งจะประกอบด้วยนักเรียนประมาณ 4-5 คน ซึ่งสมาชิกแต่ละกลุ่มจะคลอบคลุมความสามารถทั้งในแง่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพศ ผู้เรียนจะแยกทำงานเป็นกลุ่มเพื่อศึกษาบัตรงาน บัตรกิจกรรม หรือใบงานที่ผู้สอนกำหนด โดยกิจกรรมส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของการตอบประเด็นคำถาม การอภิปราย การแก้ปัญหาร่วมกัน การเปรียบเทียบคำตอบ และการแก้ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของเพื่อนร่วมทีม ซึ่งความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มมีความสำคัญที่สุด หน้าที่สำคัญของกลุ่มอีกประการหนึ่งก็คือ การเตรียมสมาชิกของกลุ่มให้พร้อมที่จะทำแบบทดสอบให้ได้สูงกว่าคะแนนฐานของตนเอง สมาชิกในกลุ่มทุกกลุ่มจะต้องทำคะแนนให้ดีที่สุดเพื่อกลุ่มของตน ดังนั้น สมาชิกแต่ละคนของกลุ่มจะต้องติวและสอนเพื่อนร่วมกลุ่มให้เข้าใจเนื้อหาเป็นอย่างดี การทำงานกลุ่มในลักษณะดังกล่าวนี้จะเน้นความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม โดยพฤติกรรมและบทบาทของสมาชิกในกลุ่มควรมีลักษณะดังนี้

- 2.1) ผู้เรียนต้องช่วยเหลือเพื่อนในทีมให้ได้เรียนรู้เนื้อหาที่เรียนอย่างถ่องแท้
- 2.2) ไม่มีใครจะเรียนหรือศึกษาเนื้อหาจบเพียงคนเดียวโดยที่เพื่อนในกลุ่ม

ยังไม่เข้าใจเนื้อหา

- 2.3) ถ้าไม่เข้าใจต้องถามหรือปรึกษาเพื่อนในกลุ่มก่อนที่จะถามครูผู้สอน

- 2.4) เพื่อนร่วมทีมต้องปรึกษาหารือกันเบา ๆ ไม่ให้รบกวนผู้อื่น

และในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูควรสนับสนุนสิ่งต่อไปนี้

- ให้โอกาสผู้เรียนในการตั้งชื่อทีม
- นักเรียนสามารถเคลื่อนย้ายโต๊ะเก้าอี้ภายในกลุ่มหรือย้ายที่ทำงานของกลุ่มได้ภายในชั้นเรียน

กลุ่มได้ภายในชั้นเรียน

- แนะนำให้ผู้เรียนร่วมมือกันทำงานเป็นคู่หรือ 3 คน ก็ได้ โดยมีการตรวจผลงานของกันและกัน เมื่อมีการผิดพลาด เพื่อนในทีมต้องช่วยอธิบายให้เข้าใจ

- ไม่ควรจบการศึกษาเนื้อหาง่าย ๆ จนกว่าจะแน่ใจว่าเพื่อนในทีมทุกคนพร้อมที่จะทำข้อสอบได้ 100%

- ให้มีการอธิบายคำตอบซึ่งกันและกัน แล้วจึงนำไปตรวจกับบัตรเฉลย

คำตอบ

- เมื่อมีปัญหาให้ปรึกษาเพื่อนร่วมทีมก่อนแล้วค่อยมาปรึกษาครู
- ระหว่างที่ผู้เรียนทำกิจกรรม ครูควรเดินไปรอบ ๆ ห้อง เพื่อให้นักเรียน

ได้มีโอกาสปรึกษาหารือได้สะดวกและเป็นการเสริมกำลังใจแก่ผู้เรียนด้วย

3) การทดสอบย่อย (Test) หลังจากเรียนจบเนื้อหาแต่ละหัวเรื่องย่อยแล้ว ผู้เรียนจะต้องได้รับการทดสอบ ซึ่งในระหว่างทำการทดสอบทุกคนต้องทำข้อสอบตามความสามารถของตนเองโดยไม่อนุญาตให้ช่วยเหลือกัน

4) คะแนนความก้าวหน้าของสมาชิกแต่ละคน (Individual Improvement Scores) ความคิดที่อยู่เบื้องหลังของคะแนนในการพัฒนาตนเองของผู้เรียน คือ เป็นเป้าหมายให้ผู้เรียนแต่ละคนพัฒนาผลการเรียนของตนเอง โดยจะต้องทำให้ได้ตามเป้าหมายนั้น ซึ่งหากตนเองมีความก้าวหน้าจะส่งผลต่อกลุ่มให้กลุ่มมีความก้าวหน้าเช่นกัน ผู้เรียนจะทำหรือไม่ทำขึ้นอยู่กับการทำงานหนักเพิ่มขึ้นกว่าที่ทำมาแล้วในบทเรียนก่อน ๆ ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสได้คะแนนสูงสุดเพื่อช่วยกลุ่ม ถ้าคะแนนในการสอบต่ำกว่าคะแนนที่ได้ในครั้งก่อน หรือคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบที่คล้ายคลึงกัน คะแนนความก้าวหน้าของผู้เรียนสำหรับกลุ่มขึ้นอยู่กับปริมาณการเพิ่มขึ้นของคะแนนตนเอง เมื่อเทียบกับคะแนน “ฐาน”

5) การยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ (Team Recognition) เกณฑ์การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มเพื่อกลุ่มจะได้รับรางวัล จะถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้ว กล่าวคือ กลุ่มจะได้รับรางวัลเมื่อคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยของกลุ่มเกินเกณฑ์ที่กำหนด

วิลาวลีย์ ทองเยี่ยม (2559 : 34) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ STAD มีรายละเอียด ดังนี้

5.1 ขั้นตอนเนื้อหา ประกอบด้วย

5.1.1 การจัดเตรียมเนื้อหาสาระ ผู้สอนจัดเตรียมเนื้อหาสาระ หรือเรื่องที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เป็นเนื้อหาใหม่ โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งสื่อวัสดุอุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน เป็นต้น

5.1.2 การจัดเตรียมแบบทดสอบย่อย เช่น ข้อสอบ กระดาษคำตอบ เกณฑ์การให้คะแนน เป็นต้น

5.2 ขั้นตอนจัดทีม

ผู้สอนจัดทีมผู้เรียนโดยให้คละกันทั้งเพศและความสามารถ ทีมละประมาณ 4-5 คน เช่น ทีมที่มีสมาชิก 5 คน อาจประกอบด้วยชาย 2 คน หญิง 3 คน เป็นเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน อ่อน 2 คน เป็นต้น

5.3 ขั้นตอนเรียนรู้ ประกอบด้วย

5.3.1 ผู้สอนแนะนำวิธีการเรียนรู้

5.3.2 ทีมวางแผนการเรียนรู้โดยแบ่งภาระหน้าที่กัน เช่น ผู้อ่าน ผู้หาคำตอบ ผู้สนับสนุน ผู้จัดบันทึก ผู้ประเมิน เป็นต้น

5.3.3 สมาชิกในแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาสาระและทำกิจกรรมตามใบงานที่ผู้สอนกำหนด ซึ่งการเรียนรู้โดยวิธีนี้เน้นการร่วมมือช่วยเหลือกันในทีมมากกว่าการแข่งขัน

5.3.4 ผู้เรียนหรือสมาชิกแต่ละกลุ่ม ประเมินเพื่อทบทวนความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา

5.4 ชั้นทดสอบ

5.4.1 ผู้เรียนแต่ละคนทำการทดสอบย่อย เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนรู้

5.4.2 ผู้สอนและผู้เรียนอาจร่วมกันตรวจผลการทดสอบของสมาชิกแต่ละคน

5.4.3 ทีมจัดการทำคะแนนการพัฒนาของสมาชิกแต่ละคน และคะแนนการพัฒนาของกลุ่มโดยอาจจัดเป็นตาราง

4.6 ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

บาร์ดี (Barody, 1993 : 102) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่สำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ไว้ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เนื้อหาได้ดี
2. ส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการแก้ปัญหา และการให้เหตุผล แนวทางในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและช่วยในเกิดการช่วยเหลือในกลุ่มเพื่อ 3 แนวทาง คือ
  - 2.1 การอภิปรายร่วมกันกับเพื่อนในกลุ่มยอมให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหา โดยคำนึงถึงบุคคลอื่น ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบและปรับปรุงแนวคิดและคำตอบ
  - 2.2 ช่วยให้เห็นปัญหาแต่ละคนในกลุ่ม เนื่องจากพื้นฐานความรู้ของแต่ละคนต่างกัน

2.3 ผู้เรียนเข้าใจการแก้ปัญหาจากการทำงานกลุ่ม

3. ส่งเสริมความมั่นใจในตนเอง

4. ส่งเสริมทักษะทางสังคมและทักษะการสื่อสาร

อาเรนด์ส (Arends, 1994 : 345-346) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ไว้ 5 ประการ ดังนี้

1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนที่จัดให้นักเรียนได้ร่วมมือกันเรียนเป็นกลุ่มเล็กประมาณ 2-6 คน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเรียนร่วมกัน นับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นและแสดงออก ตลอดจนลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น นักเรียนที่เก่งช่วยนักเรียนที่ไม่เก่ง ทำให้นักเรียนที่เก่งมีความรู้สึกภาคภูมิใจ รู้จักสละเวลา และช่วยให้เข้าใจในเรื่องที่ดีขึ้น ส่วนนักเรียนที่ไม่เก่งก็จะซาบซึ้งในน้ำใจเพื่อน มีความอบอุ่น รู้สึกเป็นกันเอง กล้าซักถามในข้อสงสัยมากขึ้น จึงง่ายต่อการทำความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ที่สำคัญในการเรียนแบบร่วมมือนี้คือนักเรียนในกลุ่มได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำงาน จนกระทั่งสามารถหาคำตอบที่เหมาะสมที่สุดได้ ถือว่าเป็นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้ความรู้ที่ได้รับเป็นความรู้ที่มีความหมายต่อนักเรียนอย่างแท้จริง จึงมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2) ด้านการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การเรียนแบบร่วมมือเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีภูมิหลังต่างกันได้มาทำงานร่วมกัน พึ่งพาซึ่งกันและกัน มีการรับฟังความคิดเห็นกัน เข้าใจและเห็นใจสมาชิกในกลุ่ม ทำให้เกิดการยอมรับมากขึ้น เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งจะส่งผลให้มีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นในสังคมมากขึ้น

3) ด้านทักษะในการทำงานร่วมกันให้เกิดผลสำเร็จที่ดีและการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีทางสังคม การเรียนแบบร่วมมือช่วยปลูกฝังทักษะในการทำงานเป็นกลุ่มทำให้นักเรียนไม่มีปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และส่งผลให้งานกลุ่มประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายร่วมกัน ทักษะทางสังคมที่นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ ได้แก่ ความเป็นผู้นำ การสร้างความไว้วางใจกัน การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการกับข้อขัดแย้ง ทักษะเกี่ยวกับการจัดกลุ่มสมาชิกภายในกลุ่ม เป็นต้น

4) ด้านทักษะการร่วมมือกันแก้ปัญหา ในการทำงานกลุ่ม สมาชิกกลุ่มจะได้รับความเข้าใจในปัญหาร่วมกัน จากนั้นก็ระดมความคิด ช่วยกันวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา เมื่อทราบสาเหตุของปัญหาสมาชิกในกลุ่มก็จะแสดงความคิดเห็นเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหา อภิปรายให้เหตุผลซึ่งกันและกัน จนสามารถตกลงร่วมกันได้ว่าจะเลือกวิธีการใดในการแก้ปัญหาจึงเหมาะสม พร้อมกลงมือร่วมมือกันแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ตลอดจนทำการประเมินกระบวนการแก้ปัญหาของกลุ่มด้วย

5) ด้านการทำให้รู้จักและตระหนักในคุณค่าของตนเอง ในการทำงานกลุ่ม สมาชิกกลุ่มทุกคนจะได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน การที่สมาชิกในกลุ่มยอมรับในความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน ย่อมทำให้สมาชิกในกลุ่มนั้นมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองและคิดว่าตนเองมีคุณค่าที่สามารถช่วยให้กลุ่มประสบผลสำเร็จได้

วันทา มลาศรี (2554 : 34) กล่าวถึงข้อดีของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ดังนี้

- 1) ผู้เรียนมีความเอาใจใส่ รับผิดชอบตัวเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น
- 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน
- 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ
- 4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง
- 5) ผู้เรียนมีความตื่นเต้น สนุกสนานกับการเรียนรู้

สมรรถ เอี่ยมพานิชกุล (2554 : 37-38) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD มีประโยชน์ ดังนี้

- 1) ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ฝึกความเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ฝึกการอยู่ร่วมกัน
- 2) ส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนรู้จักการใช้เหตุผลและเกิดการช่วยเหลือกันในกลุ่ม
- 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองและกลุ่ม คำนึงถึงความสำคัญของกลุ่ม
- 4) สร้างความมั่นใจในตนเองของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนได้ร่วมมือกับกลุ่ม มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม จากครู เกิดความสุขในการอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ

5) ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งชั้นสูงขึ้น การช่วยเหลือกันในกลุ่มเพื่อน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น

คณิงนิต บุพศิริ (2557 : 20) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมมือแบบ STAD ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ดังนี้

1) ประสบความสำเร็จทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแลกเปลี่ยนความรู้ โดยมุ่งให้ผลการเรียนของกลุ่มมีคะแนนสูงเมื่อการวัดผล ทำให้สมาชิกกลุ่มต้องสนใจศึกษาในเรื่องที่ได้รับมอบหมาย และผู้เรียนประสบความสำเร็จทางด้านวิชาการสูงกว่าการเรียนการสอนแบบปกติ

2) เพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน การจัดการสอนในลักษณะกลุ่มการเรียนจะทำให้ผู้เรียนแต่ละคนรู้ถึงคุณค่าและความสำคัญของตนเองในการเป็นสมาชิก รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มทำให้เพิ่มความมั่นใจในการทำงานและการเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มีอิสระที่จะคิดและเสนอความคิดเห็นต่อกลุ่ม

3) ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน เนื่องจากธรรมชาติและลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือจะสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ถกเถียงปัญหาและเสนอความคิดเห็นต่อกลุ่ม อธิบายหรือบอกเล่าสิ่งที่รู้ให้แก่เพื่อนร่วมกลุ่มให้เข้าใจ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนหรือผู้บอกเล่ามีความเข้าใจเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดีและชัดเจนมากขึ้น ผู้รับฟังก็จะสามารถเข้าใจในอีกแนวคิดหนึ่งนอกเหนือจากความคิดเห็นของตนเอง

4) พัฒนาทักษะทางด้านสังคม การเรียนการสอนแบบร่วมมือจะทำให้สมาชิกในกลุ่มได้ปรึกษาหารือกัน พูดคุย เสนอความคิดเห็น ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมทางด้านสังคมที่ดีต่อกัน มีความเข้าใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งเป็นการฝึกทักษะที่ดีให้แก่ผู้เรียนในด้านการสื่อสารและก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน

5) เป็นที่ยอมรับของเพื่อนและก่อให้เกิดสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การเรียนแบบร่วมมือก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียน แม้กระทั่งเพื่อนที่เรียนด้อยในชั้นเรียนเมื่อจัดให้เรียนแบบร่วมมือก็จะแสดงความสามารถของตนเอง ทำให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนได้และเมื่อมีการเปลี่ยนกลุ่มการเรียนเป็นระยะ ๆ ทำให้เพื่อนทุกคนในชั้นเรียนได้รู้จักคุ้นเคยกัน ทำให้ทุกคนในชั้นเรียนไม่ว่าผู้ที่เรียนดีหรือเรียนด้อยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากกว่าการเรียนแบบปกติ

มะนู ทองน้อย (2557 : 59) ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ดังนี้

1. มีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น (Greater Efforts to Achieve) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายเป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีผลงานมากขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น (Long-Term Retention) มีแรงจูงภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีการใช้เวลาว่างอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เหตุผลดีขึ้น และคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

2. มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนดีขึ้น (More Positive Relationships among Students) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีน้ำใจนักกีฬามากขึ้น ใส่ใจในผู้อื่นมากขึ้นเห็นคุณค่าของความแตกต่าง ความหลากหลาย การประสานสัมพันธ์และการรวมกลุ่ม

3. มีสุขภาพจิตดีขึ้น (Greater Psychological Health) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม และความสามารถในการเผชิญกับความเครียดและความผันแปรต่าง ๆ

วิลาวัลย์ ทองเยี่ยม (2559 : 38) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ดังนี้

1) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุก ๆ คนร่วมมือกันในการทำงาน กลุ่มทุก ๆ คนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกันทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน

2) ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีโอกาส คิด พูด แสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือทำอย่างเท่าเทียมกัน

3) ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยที่เด็กเก่งช่วยเด็กที่ไม่เก่งทำให้เด็กเก่ง ภาคภูมิใจ รู้จักใช้เวลา ส่วนเด็กอ่อนเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน

4) ทำให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การร่วมคิด การระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อหาคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันคิดหาข้อมูลให้มาก คิดวิเคราะห์และเกิดการตัดสินใจ

5) ส่งเสริมทักษะทางสังคม ทำให้นักเรียนรู้จักปรับตัวในการอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจกันและกัน

6. ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

5. การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน

5.1 ความหมายของประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนไว้เหมือนกัน ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 5) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง สภาวะหรือคุณภาพของสมรรถนะในการดำเนินงานเพื่อให้งานหรือความสำเร็จโดยใช้เวลา ความพยายาม และค่าใช้จ่ายคุ้มค่าที่สุดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์โดยกำหนดเป็นอัตราส่วนหรือร้อยละระหว่างปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ (Ratio between input, process and output) โดยประสิทธิภาพเน้นการดำเนินการที่ถูกต้องหรือกระทำสิ่งใด ๆ อย่างถูกวิธี (Doing the thing right)

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2556 : 127) กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนเป็นการประเมินหรือพิจารณาคุณค่าด้านต่าง ๆ ของสื่ออื่น ๆ เพื่อจะแก้ไขปรับปรุงให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายก่อนที่จะนำสื่ออื่นไปใช้ในระบบกระบวนการเรียนการสอนและเผยแพร่ต่อไป

แสงเดือน คงพลปาน (2558 : 46) การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้เป็นกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือหรือสื่อที่จัดทำขึ้นอย่างมีระบบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้และเผยแพร่ต่อไป

อธิพร ศรียมก (2558 : 879) กล่าวถึง การประเมินสื่อสารว่า คือ การตรวจสอบคุณภาพของสื่อการสอนนั้น ๆ ว่ามีคุณภาพเพียงใดช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ หรือไม่ ถ้าไม่เป็นเพราะเหตุใด ข้อมูลที่ได้จากการประเมินสื่อการเรียนการสอนจะสามารถปรับปรุงสื่อการสอนให้มีคุณภาพต่อไป

5.2 ความหมายของการทดสอบประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 6) ได้กล่าวถึง การทดสอบประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนว่าหมายถึง การหาคุณภาพของสื่อหรือชุดการสอน โดยพิจารณาตามขั้นตอนการพัฒนาสื่อหรือชุดการสอนแต่ละขั้น ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Developmental Testing” คือ การทดสอบคุณภาพตามพัฒนาการของการผลิตสื่อหรือชุดการสอนตามลำดับขั้น เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบของต้นแบบชิ้นงาน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการผลิตสื่อและชุดการสอน การทดสอบประสิทธิภาพหมายถึง การนำสื่อหรือชุดการสอนไปทดสอบด้วยกระบวนการสองขั้นตอน คือ

1) การทดสอบประสิทธิภาพใช้เบื้องต้น (Try out) เป็นการนำสื่อหรือชุดการสอนที่ผลิตขึ้นเป็นต้นแบบ (Prototype) แล้วไปทดสอบประสิทธิภาพใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละระบบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนให้เท่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และปรับปรุงจนถึงเกณฑ์

2) การทดสอบประสิทธิภาพสอนจริง (Trial Run) เป็นการนำสื่อหรือชุดการสอนที่ได้ทดสอบประสิทธิภาพใช้และปรับปรุงจนได้คุณภาพถึงเกณฑ์แล้วของแต่ละหน่วย ทุกหน่วยในแต่ละวิชาไปสอนจริงในชั้นเรียนหรือในสถานการณ์การเรียนที่แท้จริงในช่วงเวลาหนึ่ง อาทิ 1 ภาคการศึกษา เป็นอย่างน้อย เพื่อตรวจสอบคุณภาพเป็นครั้งสุดท้ายก่อนนำไปเผยแพร่และผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

ดังนั้น การทดสอบประสิทธิภาพการผลิตสื่อหรือชุดการสอน หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบของต้นแบบชิ้นงาน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ แล้วไปทดสอบประสิทธิภาพใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพเป็นครั้งสุดท้ายก่อนนำไปเผยแพร่และผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

5.3 ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน

ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพ สำหรับหน่วยงานผลิตสื่อหรือชุดการสอน การทดสอบประสิทธิภาพช่วยประกันคุณภาพของสื่อหรือชุดการสอนว่าอยู่ในขั้นสูงเหมาะสม สำหรับผู้ใช้สื่อหรือชุดการสอน สื่อหรือชุดการสอนที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพจะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยสอนได้ดี สำหรับผู้ผลิตสื่อหรือชุดการสอน การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่าเนื้อหาสาระที่บรรจุลงในสื่อหรือชุดการสอนมีความเหมาะสม มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน ไว้เหมือนกัน ดังนี้

ดลวรรณ พวงวิภาต (2554 : 61) กล่าวว่า ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพของสื่อหรือนวัตกรรม มีดังนี้

- 1) เพื่อความมั่นใจว่าสื่อหรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้นมีคุณค่า
- 2) เพื่อความมั่นใจว่าสื่อหรือนวัตกรรมนั้นสามารถทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง ถ้าจะผลิตสื่อหรือนวัตกรรมออกมาเป็นจำนวนมาก การทดสอบหาประสิทธิภาพจะเป็นหลักประกันว่าเมื่อผลิตออกมาแล้วจะใช้ได้ผลจริง มิฉะนั้นจะเสียเงิน เสียแรง และเสียเวลาเพราะผลิตออกมาแล้วใช้ประโยชน์ไม่ได้เลย

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 7) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอน ด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ

1) สำหรับหน่วยงานผลิตสื่อหรือชุดการสอน การทดสอบประสิทธิภาพช่วยประกันคุณภาพของสื่อหรือชุดการสอนว่าอยู่ในขั้นสูงเหมาะสมที่จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการทดสอบประสิทธิภาพเสียก่อนแล้ว เมื่อผลิตออกมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ ก็จะต้องผลิตหรือทำขึ้นใหม่เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงานและเงินทอง

2) สำหรับผู้ใช้สื่อหรือชุดการสอน สื่อหรือชุดการสอนที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพ จะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยสอนได้ดี ในการสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง บางครั้งชุดการสอนต้องช่วยครูสอน บางครั้งต้องสอนแทนครู (อาทิ ในโรงเรียนมีครูคนเดียว) ดังนั้นก่อนนำสื่อหรือชุดการสอนไปใช้ ครูจึงควรมั่นใจว่า ชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนจริง การทดสอบประสิทธิภาพตามลำดับขั้นจะช่วยให้เราได้สื่อหรือชุดการสอนที่มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. สำหรับผู้ผลิตสื่อหรือชุดการสอน การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่า เนื้อหาสาระที่บรรจุลงในสื่อหรือชุดการสอนมีความเหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจ อันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัดแรงสมอง แรงงาน เวลาและเงินทองในการเตรียมต้นแบบ

5.4 ความหมายของเกณฑ์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 8-9) กล่าวว่า เกณฑ์เป็นขีดกำหนดที่จะยอมรับว่าสิ่งใดหรือพฤติกรรมใดมีคุณภาพและปริมาณที่จะรับได้ การตั้งเกณฑ์ต้องตั้งไว้ครั้งแรกครั้งเดียวเพื่อจะปรับปรุงคุณภาพให้ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่ตั้งไว้ จะตั้งเกณฑ์การทดสอบประสิทธิภาพไว้ต่างกันไม่ได้ เช่น เมื่อมีการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว ตั้งเกณฑ์ไว้ 60/60 แบบกลุ่ม ตั้งไว้ 70/70 ส่วนแบบสนาม ตั้งไว้ 80/80 ถือว่าเป็นการตั้งเกณฑ์ที่ไม่ถูกต้อง

เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของสื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นระดับที่ผลิตสื่อจะพึงพอใจว่า หากสื่อมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว สื่อนั้นก็มียุทธศาสตร์ที่จะนำไปสอนนักเรียนและคุ้มแก่การลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) กำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น $E_1 = \text{Efficiency of Process}$ (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) และพฤติกรรมสุดท้าย (ผลลัพธ์) กำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น $E_2 = \text{Efficiency of Product}$ (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) ดังนี้

1. ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional Behavior) คือ ประเมินผลต่อเนื่องซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยของผู้เรียน เรียกว่า “กระบวนการ” (Process) ที่เกิดจากการประกอบกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ การทำโครงการ หรือทำรายงานเป็นกลุ่ม และรายงานบุคคล ได้แก่ งานที่มอบหมาย และกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้

2. ประเมินพฤติกรรมสุดท้าย (Terminal Behavior) คือ ประเมินผลลัพธ์ (Product) ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียนและการสอบไล่

ประสิทธิภาพของสื่อจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้ร้อยละของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อร้อยละของผลการประเมินหลังเรียนทั้งหมด นั่นคือ $E_1/E_2 =$ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ตัวอย่าง 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากสื่อแล้ว ผู้เรียนจะสามารถทำแบบฝึกปฏิบัติหรืองานได้ผลเฉลี่ย 80% และประเมินหลังเรียนและงานสุดท้ายได้ผลเฉลี่ย 80%

การที่จะกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยพิจารณาพิสัยการเรียนรู้ที่จำแนกเป็นวิหิตพิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Skill Domain) ในขอบข่ายวิหิตพิสัย (เดิมเรียกว่า พุทธิพิสัย) เนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำ มักจะตั้งไว้สูงสุดแล้วลดต่ำลงมากคือ 90/90 85/85 80/80 ส่วนเนื้อหาสาระที่เป็นจิตพิสัยจะต้องใช้เวลาไปฝึกฝนและพัฒนา ไม่สามารถทำให้ถึงเกณฑ์ระดับสูงได้ในห้องเรียนหรือในขณะที่เรียน จึงอนุโลมให้ตั้งไว้ต่ำลงคือ 80/80 75/75 แต่ไม่ต่ำกว่า 75/75 เพราะเป็นระดับความพอใจต่ำสุด จึงไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำกว่านี้ หากตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใด ก็มักได้ผลเท่านั้น

ดังนั้น เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของสื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ประสิทธิภาพของสื่อจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้ร้อยละของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อร้อยละของผลการประเมินหลังเรียนทั้งหมด ($E_1/E_2 =$ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) สำหรับการกำหนดค่าเกณฑ์ E_1/E_2 ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยในการศึกษาครั้งนี้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ที่ 80/80

5.5 วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 10) ได้เสนอสูตรการคำนวณหาประสิทธิภาพ ไว้ดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรม หรืองานที่ทำระหว่างเรียนทั้งที่เป็นกิจกรรมในห้องเรียน นอกห้องเรียน หรือออนไลน์
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกปฏิบัติทุกชิ้นรวมกัน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\sum F}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum Y$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการประเมินสุดท้ายของแต่ละหน่วย ประกอบด้วยผลการสอบหลังเรียนและคะแนน จากการประเมินงานสุดท้าย
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

การคำนวณหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรดังกล่าวข้างต้น กระทำได้โดยการนำคะแนนรวมแบบฝึกปฏิบัติ หรือผลงานในขณะประกอบกิจกรรมกลุ่ม/เดี่ยว และคะแนนสอบหลังเรียน มาเข้าตาราง แล้วจึงคำนวณหาค่า E_1/E_2

วิธีการคำนวณโดยไม่ใช้สูตร

สำหรับ E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของงานและแบบฝึกปฏิบัติ กระทำได้โดยการนำคะแนนงานทุกชิ้นของนักเรียนในแต่ละกิจกรรม แต่ละคนมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยและเทียบส่วน โดยเป็นร้อยละ

สำหรับ E_2 คือ ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียนของแต่ละสื่อ กระทำได้โดยการนำคะแนนจากการสอบหลังเรียนและคะแนนจากงานสุดท้ายของนักเรียนทั้งหมดรวมกัน หาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบส่วนร้อยละ เพื่อหาค่าร้อยละ

สรุปได้ว่า วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพ แบ่งเป็น 2 วิธี ได้แก่ การคำนวณแบบใช้สูตร ทำได้โดยการนำคะแนนรวมแบบฝึกปฏิบัติหรือผลงานในขณะประกอบกิจกรรมทั้งกลุ่มและเดี่ยวและคะแนนสอบหลังเรียน มาเข้าตารางแล้วจึงคำนวณหาค่า E_1/E_2 และการคำนวณแบบไม่ใช้สูตร

5.6 ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน

เมื่อสร้างเอกสารประกอบการเรียนที่เป็นต้นแบบแล้วต้องนำเอกสารประกอบการเรียนนี้ไปทดสอบหาประสิทธิภาพตามขั้นตอน ซึ่งมีผู้กล่าวถึงขั้นตอนของการทดสอบประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนไว้ ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 153-156) กล่าวถึง การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อวิธีสอน หรือนวัตกรรมไว้ว่า เมื่อครูทำการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หรือวิธีสอน หรือนวัตกรรมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการทดลองใช้ และหาประสิทธิภาพนิยมใช้เกณฑ์ 80/80 ซึ่งมีวิธีการ 2 แนวทาง ดังนี้

1. แนวทางที่ 1 พิจารณาจากผู้เรียนจำนวนมาก (ร้อยละ 80) สามารถบรรลุผลในระดับสูง (ร้อยละ 80)

กรณีเป็นนวัตกรรมสั้น ๆ ใช้เวลาน้อย เนื้อหาที่สอนมีเรื่องเดียว เช่น ชุดการสอน 1 บท ใช้สอน 1 ชั่วโมง เป็นต้น เกณฑ์ 80/80 หมายถึง 80% ของผู้เรียนที่ทำได้ไม่ต่ำกว่า 80% ของคะแนนเต็ม

2. แนวทางที่ 2 พิจารณาจากผลระหว่างดำเนินการและผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (เช่น ร้อยละ 80)

กรณีใช้การสอนหลายครั้ง มีเนื้อหาสาระมาก (เช่น 3 บทขึ้นไป) มีการวัดผลระหว่างเรียน (Formative) หลายครั้งเกณฑ์ 80/80 มีความหมาย ดังนี้

80 ตัวแรก เป็นประสิทธิภาพของคะแนนระหว่างเรียน (E_1)

80 ตัวหลัง เป็นประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E_2)

การหาประสิทธิภาพใช้สูตรดังนี้

$$\text{ประสิทธิภาพ } (E_1) = \frac{\text{คะแนนเฉลี่ย}}{\text{คะแนนเต็ม}} \times 100$$

ประสิทธิภาพจึงเป็นร้อยละของค่าเฉลี่ย เมื่อเทียบกับคะแนนเต็มซึ่งต้องมีค่าสูงจึงจะชี้ถึงประสิทธิภาพได้ กรณีนี้ใช้ร้อยละ 80

80 ตัวแรก ซึ่งเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ เกิดจากการนำคะแนนที่สอบได้ระหว่างดำเนินการ (นั่นคือระหว่างเรียน หรือระหว่างทดลอง) มาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ ซึ่งต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง ซึ่งเป็นประสิทธิภาพของผลโดยรวม เกิดจากการนำคะแนนจากการวัดโดยรวม เมื่อสิ้นสุดการทดลอง มาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ ซึ่งต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

ชัยรงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 11-12) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (1:1) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อกับผู้เรียน 1-3 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเด็กเก่ง ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่าหงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ ประเมินการเรียนรู้จากกระบวนการ คือ กิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและทดสอบหลังเรียน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวนี้อาจได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาก แต่ไม่ต้องวิตกเมื่อปรับปรุงแล้วจะสูงขึ้นมาก ก่อนนำไปทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มนั้น E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 60/60

2. การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (1:10) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อกับผู้เรียน 6-10 คน (คณะผู้เรียนที่เก่ง ปานกลาง กับอ่อน) ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่าหงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพให้ประเมินการเรียนรู้จากกระบวนการ คือ กิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำ และประเมินผลลัพธ์ คือ การทดสอบหลังเรียนและงานสุดท้ายที่มอบให้นักเรียนทำส่งก่อนสอบประจำหน่วย ให้นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น คำนวณหาประสิทธิภาพ

แล้วปรับปรุง ในคราวนี้คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นเกือบเท่าเกณฑ์ โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10% นั่นคือ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 70/70

3. การทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (1:100) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียนทั้งชั้น ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงนหรือทำท่าทางไม่เข้าใจ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามแล้ว ให้ประเมินการเรียนรู้จากกระบวนการ คือ กิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและทดสอบหลังเรียน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น แล้วนำไปทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามซ้ำกับนักเรียนต่างกลุ่ม อาจทดสอบประสิทธิภาพ 2-3 ครั้ง จนได้ค่าประสิทธิภาพถึงเกณฑ์ขั้นต่ำ ปกติไม่น่าจะทดสอบประสิทธิภาพเกินสามครั้ง ด้วยเหตุนี้ขั้นทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามจึงแทนด้วย 1:100

ผลลัพธ์ที่ได้จากการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% ก็ให้ยอมรับว่า สื่อมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

หากค่าที่ได้ต่ำกว่าเกณฑ์มากกว่า -2.5 ให้ปรับปรุงและทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามซ้ำจนกว่าจะถึงเกณฑ์ จะหยุดปรับปรุงแล้วสรุปว่า สื่อไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หรือจะลดเกณฑ์ลง หากสูงกว่าเกณฑ์ไม่เกิน -2.5 ก็ยอมรับว่าสื่อหรือมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

หากค่าที่ได้สูงกว่าเกณฑ์เกิน +2.5 ให้ปรับเกณฑ์ขึ้นไปอีกหนึ่งขั้น เช่น ตั้งไว้ 80/80 ก็ให้ปรับขึ้นเป็น 85/85 หรือ 90/90 ตามค่าประสิทธิภาพที่ทดสอบประสิทธิภาพได้

ตัวอย่าง เมื่อทดสอบหาประสิทธิภาพแล้วได้ 83.50/85.40 ก็แสดงว่า สื่อนั้นมีประสิทธิภาพ 83.50/85.40 ใกล้เคียงกับเกณฑ์ 85/85 ที่ตั้งไว้ แต่ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ 75/75 เมื่อผลการทดสอบประสิทธิภาพเป็น 83.50/85.40 ก็อาจเลื่อนเกณฑ์ขึ้นมาเป็น 85/85 ได้

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวทางการเรียนการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน นักการศึกษาหลายท่านได้หาแนวทางต่าง ๆ เพื่อที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีอยู่ให้ประสบความสำเร็จทางการเรียนให้สูงที่สุด ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ซึ่งจากการศึกษา พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการสอนและเทคนิคการสอนของครู

6.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Achievement) เป็นผลที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา นักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน จึงได้ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นดัชนีประการหนึ่งที่สามารถบอกถึงคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ลำยอง เครือคำ (2555 : 49) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ทางด้านวิชาการและด้านทักษะ ซึ่งเกิดจากการทำงานประสานกันทั้งองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาที่แสดงออกมาในรูปของความสำเร็จ โดยประเมินจากการปฏิบัติหรือการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียน

สินวล ดอกตะเคียน (2555 : 62) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการสอนหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้เป็นความสำเร็จด้านความรู้ ทักษะสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของสมองหรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงของบุคคล ที่ได้รับการเรียนการสอนหรือผลงานที่นักเรียนได้จากการประกอบกิจกรรมส่วนหนึ่ง โดยตัวบ่งชี้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบก็ได้

รุจิรา สระคำ (2557 : 38) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ด้านเนื้อหาสาระ และทักษะต่าง ๆ ของแต่ละวิชาที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว เป็นความสามารถในการเข้าถึงความรู้ การพัฒนาทักษะในการเรียนโดยอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่งและแสดงออกในรูปความสำเร็จ ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้โดยอาศัยเครื่องมือทางจิตวิทยาหรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

นิศารัตน์ ศิลปเดช (2558 : 121-122) ให้นิยามว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพทางสมองของบุคคลซึ่งแสดงออกเป็นความรู้ความสามารถทางวิชาการอันเกิดจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในโรงเรียนและประสบการณ์ที่ได้จากบ้านและสังคม แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองและแบบทดสอบมาตรฐาน

6.2 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้เหมือนกัน ดังนี้

สมบุรณ์ ตันยะ (2554 : 143) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับวัดพฤติกรรมทางสมองของผู้เรียนว่ามีความรู้ ความสามารถในการเรียนรู้อะไรมาแล้ว หรือได้รับการฝึกฝนอบรมมาแล้วมากน้อยเพียงใด

บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 56) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระตามจุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอบนั้น

สมนึก ภัททิยธนี (2554 : 63) กล่าวว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้วว่ามีอยู่เท่าใด

ยุทธ ไกยวรรณ (2555 : 8) สรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลความรู้ ความสามารถที่ผู้ถูกวัดผ่านกระบวนการฝึกอบรมมาแล้ว โดยจะวัดก่อนและหลังการฝึกเพื่อประเมินผลว่าประสบความสำเร็จ หรือมีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2555 : 16) กล่าวว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดผลการเรียนการสอน หรือเป็นแบบทดสอบมาตรฐานที่ใช้สำหรับวัดทักษะหรือความรู้ที่ได้เรียนมา

รัชดา หัสนันท์ (2557 : 62) ให้ความหมายว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นชุดของคำถามที่มุ่งวัดความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ ของ ผู้เรียนหลังที่เกิดการเรียนรู้

6.3 คุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบเป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิดหนึ่งซึ่งสามารถสร้างเป็นแบบ ทดสอบที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยนักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงคุณลักษณะของแบบทดสอบ ที่ดี มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้เหมือนกัน ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 56) แบบทดสอบที่ดีจะต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. มีความเที่ยงตรง แบบทดสอบไม่ว่าลักษณะใดก็ตาม ต้องสร้างแบบทดสอบให้ มีความเที่ยงตรงสูง และสามารถใช่แบบทดสอบความสามารถในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ โดยเฉพาะตรงตาม ที่ผู้สร้างต้องการวัด ถ้าแบบทดสอบวัดวัดความสามารถของผู้เรียนได้หลาย ๆ ด้านในเวลาเดียวกัน เป็นแบบทดสอบที่ไม่มีความเที่ยงตรง

2. มีความเชื่อมั่น แบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่นสูง จะมีความเที่ยงตรงได้เมื่อนำ แบบทดสอบไปใช้ทดสอบบุคคลกลุ่มเดียวกัน ในต่างวาระและโอกาสซึ่งในช่วงระยะเวลาที่ต่างกันและ โอกาสต่างกัน แต่ไม่มีความรู้เพิ่มเติม แสดงว่าแบบทดสอบนั้นไม่มีความเชื่อมั่น

3. เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ หมายถึง แบบทดสอบนั้นมีความเหมาะสม หลายด้าน เช่น ความยาก-ง่าย จำนวนข้อสอบ การให้คะแนน เวลาที่ใช้เหมาะสม

4. มีอำนาจจำแนก แบบทดสอบที่ดีจะต้องสามารถจำแนกผู้เรียนที่มีความสามารถ แตกต่างกันในอยู่ในกลุ่มที่มีระดับความรู้ใกล้เคียงกันได้ คือ ผู้เรียนดีจะอยู่ในกลุ่มผู้เรียนดีผู้เรียนอ่อน จะอยู่ในกลุ่มผู้เรียนอ่อน จะเรียกได้ว่าแบบทดสอบนั้นมีอำนาจจำแนกสูง

ธนาภรณ์ คนเพียร (2555 : 42) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน มีดังนี้

1) มีความเที่ยงตรง คือ วัดได้ตรงประเด็นที่ต้องการ
2) มีความเชื่อถือได้ หมายความว่า ข้อสอบนั้น เมื่อใช้สอบแล้วผลที่ได้เหมือนกัน หรือใกล้เคียงกันทุก ๆ ครั้งที่ใช้สอบ

3) มีความยากหรือง่ายพอเหมาะ คือ มีคนทำถูกและทำผิดพอ ๆ กัน ข้อสอบที่ดี จะต้องไม่ยากหรือง่ายเกินไป

4) มีอำนาจจำแนก ข้อสอบที่ดีจะต้องแยกนักเรียนเก่งและนักเรียนไม่เก่งออกจากกันได้ นักเรียนเก่งต้องตอบข้อสอบข้อนั้น ๆ ได้มากกว่านักเรียนไม่เก่ง

5) สามารถนำไปใช้ได้ดี คือ ดำเนินการสอบได้ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ใช้เวลาทดสอบ พอดี ให้คะแนนได้ง่ายและรวดเร็ว มีความยุติธรรมมาก และแปลผลได้สะดวก

6) ความเป็นปรนัย หมายความว่า ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีเกณฑ์การตรวจ ให้คะแนนแน่นอน นักเรียนทุกคนอ่านข้อสอบได้เข้าใจความหมายตรงกัน

ชวาล แพร์ตกุล (2557 : 100-109) ได้กล่าวว่า ได้เสนอคุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดีไว้ดังนี้

1. ต้องเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณสมบัติที่จะทำให้ผู้ใช้บรรลุถึงวัตถุประสงค์แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูง คือ แบบทดสอบที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดผลได้อย่างถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย
2. ต้องยุติธรรม (Fair) คือ คำถามที่ดีจะไม่ชี้แนะให้เด็กฉลาดเดาได้ถูกหรือเด็กซ้เกียจดูหนังสือเพียงลวก ๆ ก็ตอบได้ ข้อสอบที่ดีจะต้องไม่ลำเอียงต่อเด็กกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ
3. ต้องถามลึก (Searching) คือ คำถามจะไม่ถามเพียงความรู้ ความจำแต่จะต้องให้นักเรียนนำความรู้จากตำราไปวิเคราะห์ ไปบรรยายและนำไปใช้ คำถามที่ดีนั้นนักเรียนจะตอบได้ต้องใช้สมองคิด
4. ต้องช่วยเป็นตัวอย่าง (Exemplary) คือ คำถามจะต้องท้าทายให้นักเรียนคิดและประพฤติปฏิบัติไปตามนั้น เมื่อสอบแล้วเกิดรอยประทับใจที่ดี
5. ต้องจำเพาะเจาะจง (Definite) คือ เมื่อนักเรียนอ่านคำถามแล้วก็จะเข้าใจ แจ่มชัดว่าคำถามอะไร ต้องการให้คิดให้ทำอะไร จะต้องไม่คลุมเครือ
6. ต้องเป็นปรนัย (Objectivity) คือ มีคุณลักษณะ 3 ประการ คือ
  - 6.1 มีความแจ่มชัดในความหมายของคำถาม
  - 6.2 มีความแจ่มชัดในวิธีการตรวจหรือมีมาตรฐานการให้คะแนน
  - 6.3 มีความแจ่มชัดในการแปลงความหมายของคะแนนนั้น ๆ
7. ต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ ข้อสอบจะต้องให้คะแนนที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุด ภายในเวลา แรงงาน และการลงทุนที่น้อยที่สุด
8. ต้องมีความยากพอเหมาะ (Difficulty) คือ ข้อสอบที่ดีนั้นคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่สอบได้ควรจะเท่ากันหรือสูงกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มเล็กน้อย
9. ต้องมีอำนาจจำแนก (Discrimination) คือ ข้อสอบที่ดีจะสามารถแยกนักเรียนออกเป็นประเภท ๆ ได้ทุกชั้น ทุกระดับ อำนาจจำแนกที่ดีเด็กเก่งจะตอบถูกมากกว่าเด็กอ่อนเสมอ
10. ต้องเชื่อถือได้ (Reliability) คือ ข้อสอบที่ดีนั้นจะสามารถให้คะแนนได้ลงที่แน่นอน

6.4 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้เหมือนกัน ดังนี้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2554 : 62) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

- 1) วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร การสร้างแบบทดสอบควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตร และสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ซึ่งเป็นการระบุจำนวนข้อสอบและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดไว้

2) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งหวังจะให้เกิดกับผู้เรียนซึ่งผู้สอนจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

3) กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง โดยการศึกษาตารางวิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้วัดว่าจะใช้แบบใดโดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนแล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ

4) เขียนข้อสอบ ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร และให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยอาศัยหลักและวิธีการเขียนข้อสอบที่ได้ศึกษามาแล้วในขั้นที่ 3

5) ตรวจสอบข้อสอบ เพื่อให้ข้อสอบที่เขียนไว้แล้วในขั้นที่ 4 มีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาทบทวนตรวจสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป

6) จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง เมื่อตรวจสอบข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมด จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบ (Direction) และจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

7) ทดสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ การทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบเป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการสอนจริง แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพโดยสภาพการปฏิบัติจริงของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในโรงเรียนมักไม่ค่อยมีการทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ ส่วนใหญ่นำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบแล้วจึงวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงข้อสอบและนำไปใช้ในครั้งต่อ ๆ ไป

8) จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง จากผลการวิเคราะห์ข้อสอบ หากพบว่าข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพ หรือมีคุณภาพไม่ดี อาจจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้น แล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริง ที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

รัชดา หัสนันท์ (2557 : 62-63) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนสร้างข้อสอบ ประกอบด้วย

1) ศึกษาวิธีสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้สร้างแบบทดสอบ ต้องทำการศึกษาค้นคว้าวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามีแบบใดบ้าง แบบทดสอบแต่ละชนิดมีวิธีการสร้าง และมีข้อดีข้อจำกัดอย่างไร

2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการใช้แบบทดสอบ ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนจะเริ่มเขียนข้อสอบ ผู้สร้างข้อสอบจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการใช้แบบทดสอบให้ชัดเจนว่าจะวัดไปเพื่ออะไร จะได้เขียนข้อสอบให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายนั้น

3) การกำหนดเนื้อหา และพฤติกรรมที่ต้องการวัดในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้สร้างข้อสอบจะต้องกำหนดขอบเขตเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ และพฤติกรรมที่จะวัดในด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

4) การกำหนดลักษณะของข้อสอบ และส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอบ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์หรืออิงกลุ่มก็ได้ ซึ่งลักษณะข้อสอบจะเป็นแบบปรนัยหรืออัตนัยก็ได้ หรือลักษณะข้อสอบจะเป็นทั้งปรนัยและอัตนัยรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ผู้สร้างข้อสอบอาจใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ กำหนดลักษณะข้อสอบ ซึ่งได้แก่

- 4.1) วัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล
- 4.2) ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่จะวัด
- 4.3) ลักษณะหรือคุณสมบัติผู้เข้าสอบ
- 4.4) จำนวนผู้สอบ
- 4.5) ระยะเวลาที่ใช้ในการสร้างข้อสอบ ดำเนินการสอบและตรวจข้อสอบ
- 4.6) ความเป็นอิสระในการตอบ

ส่วนการกำหนดส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอบ ได้แก่ ความยาวของแบบทดสอบ หรือจำนวนข้อของข้อสอบและคะแนน ระยะเวลาที่ให้ทำแบบทดสอบ วิธีดำเนินการสอบ วิธีการ ตรวจให้คะแนน การแปลความหมายของคะแนน ตลอดจนค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการสอบ

ขั้นตอนที่ 2 การลงมือสร้างข้อสอบ

1) สร้างข้อสอบ ผู้สร้างข้อสอบลงมือสร้างแบบทดสอบ ตามรายละเอียดในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ตามลักษณะของข้อสอบ คำนึงถึงความยากของแบบทดสอบ ระยะเวลาที่ใช้สอบ คะแนน และการตรวจให้คะแนนด้วย

2) ตรวจสอบข้อสอบ ผู้สร้างต้องทบทวน ตรวจสอบข้อสอบ เพื่อให้ข้อสอบที่สร้างขึ้นมานั้นมีความถูกต้อง ครบถ้วน ตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับทดลองเพื่อนำไปใช้ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพข้อสอบก่อนนำไปใช้

1) นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านวัดผลการศึกษาจำนวน 3-5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อสอบแต่ละข้อนั้นสร้างได้ถูกต้อง และเหมาะสมเพียงใด พิจารณาความสอดคล้องของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือเนื้อหา ตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- +1 หมายถึง แนใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้น
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้น
- 1 หมายถึง แนใจว่าข้อสอบไม่วัดจุดประสงค์ข้อนั้น

นำข้อมูลที่ได้หาค่าความสอดคล้อง (IOC) และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับใหม่

2) ทดลองสอบ นำแบบทดสอบที่ได้ปรับปรุง แก้ไขแล้ว ไปทดลองสอบ (Try out) กับผู้เรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงหรือผู้เรียนที่เพิ่งเคยเรียนในเรื่องนั้น ๆ จำนวนตั้งแต่ 30 คนขึ้นไป

3) วิเคราะห์หาคุณภาพข้อสอบ นำผลการสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ แล้วคัดเลือกข้อสอบที่ใช้ได้ คือ มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 -0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จากนั้นให้นำข้อสอบที่ได้คัดเลือกแล้วจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับใหม่ นำไปทดลองสอบกับผู้เรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึง หรือผู้เรียนที่เพิ่งเคยเรียนในเรื่องนั้น ๆ จำนวนตั้งแต่ 30 คนขึ้นไป เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น

4) จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับจริง เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

7. ความพึงพอใจ

ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการกลุ่มมีความจำเป็นต้องศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน เพื่อนำผลของการศึกษาความพึงพอใจมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

7.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หากผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความพึงพอใจส่วนใหญ่ที่เหมือนกัน ดังนี้

กูด (Good, 1973 : 320) ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพ คุณภาพ หรือระดับความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่าง ๆ และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่ทำอยู่

มุลลินส์ (Mullinss, 1985 : 280) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลาย ๆ ด้าน เป็นสภาพภายในที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในงาน ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ มนุษย์จะมีแรงผลักดันบางประการซึ่งเกิดจากการที่ตนเองพยายามจะบรรลุถึงเป้าหมายบางอย่าง เพื่อสนองตอบความต้องการหรือความคาดหวังที่มีอยู่และเมื่อบรรลุเป้าหมายนั้นแล้วจะเกิดความพอใจ เป็นผลสะท้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้น เป็นกระบวนการหมุนเวียนต่อไปอีก

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความพึงพอใจส่วนใหญ่ที่มีรายละเอียดบางส่วนแตกต่างกัน ดังนี้

สมนึก ภัททิยธนี (2554 : 36) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีต่อความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าต่าง ๆ เป็นผลมาจากการที่บุคคลประเมินสิ่งเร้านั้นแล้วพอใจ เช่น การพอใจในการทำงานเป็นทักษะของบุคคลที่มีต่องานและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โกสุม สวัสดิ์พูน (2555 : 52) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกภายในจิตใจมนุษย์ซึ่งจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมาก เมื่อได้รับการตอบสนองด้วยดีจะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้หรือได้รับน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตั้งใจไว้ว่าจะมีมากหรือน้อย ดังนั้น ความพึงพอใจในการ

เรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกพอใจที่มีต่อการได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้จนบรรลุผลหรือเป้าหมายในการเรียนรู้

สมบุรณ์ บุราสิทธิ์ (2556 : 54) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้น ๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับระดับความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้น ๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้

สัจจา โสภา (2556 : 14) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนจึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ขอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

แสงเดือน คงพลปาน (2558 : 93) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพความรู้สึกของบุคคลที่มีความสุข ความอึดอเมใจ ความยินดี เมื่อความต้องการหรือแรงจูงใจของตนได้รับการตอบสนอง ส่วนความหมายทางด้านจิตวิทยา หมายถึง ความรู้สึกในขั้นแรกเมื่อบรรลุวัตถุประสงค์และความรู้สึกในขั้นสุดท้ายเมื่อบรรลุถึงจุดมุ่งหมายโดยมีแรงกระตุ้น สำหรับความหมายทั่ว ๆ ไป หมายถึง ความชื่นชม ความนิยม หรือความรู้สึกยอมรับในสิ่งที่เห็นหรือได้สัมผัส

7.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งเร้าใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับผู้ปฏิบัติจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีนักศึกษาในสาขาต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าและอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

สก๊อตต์ (Scott, 1970 : 124) เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นจะมีความหมายสำหรับผู้ทำ
2. งานนั้นต้องการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบทำงานการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน จะมีลักษณะดังนี้
  - 3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย
  - 3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง
  - 3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีแนวทางในการเลือกเรียนตามความสนใจ และมีโอกาสร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมได้เลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ผู้เรียนถนัดและสามารถค้นหาคำตอบได้

ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Connectionism)

ธอร์นไดค์ (Edward L. Thorndike) มีความเชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้จากความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยอาศัยการลองผิดลองถูกจนกว่าจะพบรูปแบบที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด (กุลิศรา จิตรชญาวนิช, 2562 : 16-17) สรุปเป็นกฎการเรียนรู้ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) แบ่งเป็น 3 กฎย่อย คือ

1.1 ถ้าบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำ มีหลักการว่าเมื่อบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำ จะเกิดความพอใจ

1.2 ถ้าบุคคลพร้อมแล้วไม่ได้กระทำ มีหลักการว่าเมื่อบุคคลพร้อมแล้วไม่ได้กระทำย่อมจะเกิดความรำคาญใจ

1.3 ถ้าบุคคลไม่พร้อมแต่ถูกบังคับให้กระทำ มีหลักการว่าเมื่อบุคคลไม่พร้อมแต่ถูกบังคับให้กระทำ ก็จะทำให้เกิดความรำคาญใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) มีหลักการว่า ถ้าบุคคลไม่พร้อมแต่ถูกบังคับให้กระทำหรือฝึกฝนบ่อย ๆ จะทำให้ได้ดีและเกิดความชำนาญ เช่น นักเรียนที่ขยันทำแบบฝึกหัด ย่อมจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี แบ่งเป็น

2.1 กฎแห่งการใช้ (Law of Use) หมายถึง การฝึกฝน การตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่เสมอ ย่อมทำให้เกิดพันธะที่แน่นแฟ้น ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้แล้วนำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้อยู่เสมอจะทำให้การเรียนรู้เกิดความมั่นคงถาวรไม่ลืม

2.2 กฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disuse) หมายถึง การไม่ได้ฝึกฝนหรือไม่ได้ใช้ไม่ได้กระทำบ่อย ๆ ย่อมทำให้ความมั่นคงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองอ่อนกำลังลงหรือลดความเข้มลง หรือเมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้แล้ว ไม่ได้นำความรู้ไปใช้หรือไม่เคยใช้ ย่อมทำให้การทำการกิจกรรมนั้นไม่ดีเท่าที่ควร หรืออาจจะทำให้ความรู้สึกล้นล้นเสื่อมไป

2.3 กฎแห่งผล (Law of Effect) มีหลักการว่า ถ้าบุคคลได้กระทำสิ่งใดแล้วได้ผลเป็นที่น่าพอใจก็อยากจะกระทำสิ่งนั้นอีก แต่ถ้ากระทำแล้วไม่ได้ผลดีก็ไม่อยากจะกระทำอีก

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้

1. การจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลองผิดลองถูกบ้าง เพื่อจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาและเข้าใจในสิ่งที่เรียนจากการกระทำของตน

2. ผู้สอนอาจมีการทดสอบหรือสำรวจความพร้อมของผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อที่จะได้ช่วยปูพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนหรือเป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่

3. ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะบ่อย ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญในทักษะนั้น

4. เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนเรียบร้อยแล้ว ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือในสถานการณ์ต่าง ๆ บ่อย ๆ เพื่อจะได้ไม่หลงลืม

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning Theory)

สกินเนอร์ (Skinner) มีความคิดพื้นฐานว่าพฤติกรรมของมนุษย์ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของเงื่อนไขการเสริมแรงและลงโทษ (กุลิศรา จิตรชญาวนิช, 2562 : 17-18) มีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

1. การกระทำต่าง ๆ ถ้าได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำที่ไม่ได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มลดลงหรือหายไป

2. การลงโทษจะทำให้เรียนรู้ได้เร็วและทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียนรู้มากขึ้น

3. การเสริมแรงสามารถช่วยปลูกฝังคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการได้

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้

1. การเสริมแรงทางบวก เป็นการเสริมแรงที่ทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มขึ้น การเสริมแรงอาจเป็นการให้สิ่งของต่าง ๆ คำชมเชย และสัญลักษณ์

2. การเสริมแรงทางลบ เป็นการเสริมแรงที่ควรเกิดขึ้นทันที โดยผู้สอนควรให้เหตุผลเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่ต้องการเกิดขึ้น แต่ไม่ควรลงโทษรุนแรง

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning Theory)

แบนดูรา (A. Bandura) (อ้างถึงใน กุสิศรา จิตรขญาวนิช, 2562 : 21-22) มีความเชื่อว่าโดยส่วนมากมนุษย์เรียนรู้โดยการสังเกตตัวแบบหรือการเลียนแบบ เนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกัน แบนดูราจึงให้ความสำคัญต่อการรู้คิด (Cognitive) ในการเรียนรู้จากการสังเกตและเลียนแบบ นอกจากนี้แบนดูรากล่าวว่า “ถ้าหากคนเราจะเรียนรู้จากผลของการกระทำของตนเองอย่างเดียว การเรียนรู้จะเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความมานะบากบั่นเป็นอย่างมาก โดยที่ยังไม่ต้องไปพูดถึงเรื่องความเสี่ยงในการเรียนรู้ที่ดีที่เราเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ โดยการสังเกตผ่านตัวอย่าง จากการสังเกตคนอื่น ทำให้เราเกิดความคิดว่าจะแสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ อย่างไร และในโอกาสอื่น ๆ ต่อมาเราก็ใช้ข้อมูลที่ได้เรียนรู้เหล่านี้มาเป็นแนวทางในการแสดงพฤติกรรม” ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม อธิบายพฤติกรรมมนุษย์จากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างต่อเนื่องระหว่างความคิด พฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม กระบวนการต่าง ๆ ของทฤษฎีการเรียนรู้มีดังต่อไปนี้

1. การให้ความสนใจ (Attention) ประกอบด้วยกิจกรรมซึ่งเลียนแบบตัวอย่าง (เป็นสิ่งที่น่าสนใจ สร้างความรู้สึกในใจ ชับซ้อน ปรากฏอยู่ทั่วไป มีคุณค่าพอที่จะนำไปใช้ต่อ) และลักษณะการสังเกต (ศักยภาพในการรับรู้ ระดับความตื่นตัว มุมมอง สิ่งที่ต้องย้ำในอดีต)

2. การเก็บรักษา (Retention) การตีความและกำหนดความหมายของคำพูดและสัญลักษณ์ต่าง ๆ การจัดระเบียบข้อมูลในสมอง การซ้อมใช้คำพูดและสัญลักษณ์ รวมทั้งการสั่งงานทางประสาทสัมผัสทั้ง 5

3. การสั่งงานทางระบบประสาทให้ทำซ้ำ (Motor Reproduction) ศักยภาพทางกายภาพ การสังเกตการณ์ทำซ้ำของตนเอง การโต้ตอบที่แม่นยำ

4. แรงจูงใจ (Motivation) เป็นเรื่องภายนอกประสบการณ์ที่เกิดจากการจินตนาการด้วยการดูหรือการอ่านเกี่ยวกับคนอื่นและตอกย้ำด้วยตนเอง

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้

1. ผู้สอนสามารถนำตัวแบบที่ดีมีคุณค่ามีประโยชน์มาใช้ดึงดูดเร้าใจให้ผู้เรียนเกิดการเลียนแบบ

2. ผู้สอนจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของการปฏิบัติตามตัวแบบและช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติหรือกระทำตามตัวแบบด้วยตนเอง

3. ผู้สอนควรปฏิบัติตัวเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการซึมซับเลียนแบบสิ่งที่ดีงามจากตัวผู้สอน

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีหลักการที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้สิ่งใหม่ขึ้นอยู่กับความรู้เดิมและความเข้าใจที่มีอยู่ในปัจจุบัน การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และการจัดสิ่งแวดล้อม กิจกรรมที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ความเชื่อพื้นฐานของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) มีรากฐานมาจาก 2 แหล่ง คือ จากทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์และไวทอลล์ ดังนั้นทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) จึงแบ่งออกเป็น 2 ทฤษฎี (กุลิสรา จิตรชญาวิช, 2562 : 26-27) ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้พุทธิปัญญานิยม (Cognitive Constructivism) มีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ ทฤษฎีนี้ถือว่าผู้เรียนเป็นผู้กระทำ (Active) และเป็นผู้สร้างความรู้ขึ้นในใจ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีบทบาทในการก่อให้เกิดความไม่สมดุลทางพุทธิปัญญาขึ้น เป็นเหตุให้ผู้เรียนปรับความเข้าใจเดิมที่มีอยู่ให้เข้ากับข้อมูลข่าวสารใหม่ จนกระทั่งเกิดความสมดุลทางพุทธิปัญญาหรือเกิดความรู้ใหม่ขึ้น

2. ทฤษฎีวิวัฒธรรมเชิงสังคม (Social Constructivism) เป็นทฤษฎีที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการของไวทอลล์ ซึ่งถือว่าผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น (ผู้ใหญ่หรือเพื่อน) ในขณะที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืองานในสถานะสังคม (Social Context) ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญและขาดไม่ได้ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมทำให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยการเปลี่ยนแปลงความเข้าใจเดิมให้ถูกต้องหรือซับซ้อนกว้างขวางขึ้น

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์และไวทอลล์ ประกอบด้วยกระบวนการ 2 อย่างที่สำคัญ ดังนี้

1. การซึมซาบหรือดูดซึม (Assimilation) เป็นกระบวนการที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและดูดซึมเอาประสบการณ์ใหม่เข้าสู่ประสบการณ์เดิมที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน โดยสมองจะปรับเอาประสบการณ์ใหม่เข้ากับความคิด ความรู้ในโครงสร้างเดิมที่เกิดจากการเรียนรู้เดิมที่มีอยู่

2. การปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องมากจากกระบวนการซึมซาบหรือดูดซึม คือเมื่อได้ซึมซาบหรือดูดซึมเอาประสบการณ์ใหม่เข้าไปในโครงสร้างเดิมแล้ว ก็จะทำให้การปรับประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากับโครงสร้างของความรู้เดิมที่มีอยู่ในสมองก่อนแต่ถ้าเข้ากันไม่ได้ก็จะทำการสร้างโครงสร้างใหม่ขึ้นมาเพื่อรับประสบการณ์ใหม่นั้น

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้

1. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผลของการเรียนรู้จะเน้นไปที่กระบวนการสร้างความรู้และการตระหนักรู้ในกระบวนการนั้น เป้าหมายการเรียนรู้จะต้องมาจากการปฏิบัติงานจริง ดังนั้นผู้สอนจะต้องเป็นตัวอย่างและฝึกฝนกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เห็นจริงเป็นรูปธรรมและผู้เรียนจะต้องได้ฝึกฝนการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยได้คิด ได้ปฏิบัติ มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

2. ผู้สอนควรเปลี่ยนบทบาทจากผู้บรรยายถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ (Instruction) เป็นที่ปรึกษา ผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก (Facilitator) ให้กับผู้เรียนในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construction)
3. ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่สนใจ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการคิด การทำและการเรียนรู้ต่อไป
4. ผู้สอนมีการออกแบบการเรียนรู้ที่มีลักษณะสมจริง เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดหรือเป็นผู้จัดกระทำกับข้อมูลและประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะคิดและทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ

เดวิด จอห์นสัน (David Johnson) และโรเจอร์ จอห์นสัน (Roger Johnson) (Johnson and Johnson, 1994 : 31-37 ; อ้างถึงใน กุลิศรา จิตรชญาวณิช, 2562 : 24-26) โดยได้สรุปสาระสำคัญว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม การเรียนรู้แบบร่วมมือมีองค์ประกอบของการเรียนรู้ที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน (Positive Interdependence) กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ จะต้องการความตระหนักว่าสมาชิกทุกคนมีความสำคัญและความสำเร็จของกลุ่มขึ้นกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันสมาชิกแต่ละคนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ ความสำเร็จของบุคคลและของกลุ่มขึ้นอยู่กับที่การร่วมมือกันและกัน แต่ละคนต้องรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน และในขณะที่เดียวกันก็ต้องช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วย เพื่อประโยชน์ร่วมกัน การจัดกลุ่มเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือเกื้อกูลกันนี้ทำได้หลายทาง เช่น การให้ผู้เรียนมีเป้าหมายเดียวกัน หรือให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายในการทำงาน/การเรียนรู้ร่วมกัน (Positive Goal Interdependence) การให้รางวัลผลงานตามของกลุ่ม (Positive Resource Interdependence) การมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกันให้แต่ละคน (Positive Role Interdependence)
2. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (Face to Face Interaction) การเรียนรู้แบบร่วมมือมีลักษณะการจัดกลุ่มขนาดเล็กประกอบด้วยสมาชิกระหว่าง 2-3 คน ขึ้นอยู่กับเทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรม สมาชิกในกลุ่มต้องมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย สมาชิกกลุ่มจะห่วงใย ไว้วางใจ ส่งเสริมและช่วยเหลือกันและกันในการทำงานต่าง ๆ ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน
3. ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบและพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถไม่มีใครที่จะได้รับประโยชน์โดยไม่ทำหน้าที่ของตน ดังนั้น กลุ่มจึงจำเป็นต้องมีระบบการตรวจสอบผลงาน ทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม วิธีการที่สามารถส่งเสริมให้ทุกคนได้ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่มีหลายวิธี เช่น การจัดกลุ่มให้มีขนาดที่เหมาะสม เพื่อจะได้มีการเอาใจใส่กันและกันได้อย่างทั่วถึง การทดสอบเป็นรายบุคคล การสุ่มเรียกชื่อให้รายงาน ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในกลุ่ม การจัดให้กลุ่มมีผู้สังเกตการณ์ การให้ผู้เรียนสอนกันและกัน

4. การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small Group Skills) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญหลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพ ยอมรับและไว้วางใจกัน ซึ่งผู้สอนควรสอนและฝึกให้ผู้เรียนก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อช่วยให้ดำเนินงานไปได้ตามเป้าหมาย

5. กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่ม เพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มครอบคลุมการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการทำงานของกลุ่ม พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มและผลงานของกลุ่ม การวิเคราะห์การเรียนรู้นี้อาจทำโดยผู้สอน ผู้เรียนหรือทั้งสองฝ่าย การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มนี้เป็นยุทธวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้กลุ่มตั้งใจทำงาน เพราะรู้ว่าจะได้รับข้อมูลป้อนกลับและช่วยฝึกทักษะการรู้คิดหรืออภิปัญญา (Metacognition) คือความสามารถที่จะประเมินความคิดและพฤติกรรมของตนที่ได้ทำไป

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนทั้งทางด้านความรู้และกระบวนการต่าง ๆ
2. การกำหนดขนาดของกลุ่ม กลุ่มควรมีขนาดเล็ก ประมาณ 3-6 คน กลุ่มขนาด 4 คนจะเป็นขนาดที่เหมาะสมที่สุด การจัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม อาจทำโดยการสุ่มหรือการเลือกให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ โดยทั่วไปกลุ่มจะต้องประกอบไปด้วย สมาชิกที่คละกันในด้านต่าง ๆ เช่น เพศ ความสามารถ ความถนัด
3. กำหนดบทบาทของสมาชิกแต่ละกลุ่ม ผู้สอนควรมอบหมายบทบาทหน้าที่ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีบทบาทหน้าที่ในการทำงานในลักษณะที่จะต้องพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน บทบาทหน้าที่ในการทำงานเพื่อการเรียนรู้มีจำนวนมาก เช่น บทบาทผู้นำกลุ่ม ผู้สังเกตการณ์ เลขานุการ ผู้ตรวจสอบผลงาน
4. ผู้สอนควรอธิบายถึงจุดมุ่งหมายของบทเรียน เหตุผลในการดำเนินงานต่าง ๆ รายละเอียดของงาน ขั้นตอนในการทำงาน เกณฑ์การประเมินผลงานของผู้เรียน วิธีการของการพึ่งพาเกื้อกูลกัน
5. ด้านการควบคุมและการช่วยเหลือกลุ่ม ผู้สอนสามารถดำเนินการควบคุมกำกับและการช่วยเหลือแก่สมาชิกในกลุ่ม
6. ด้านการประเมินผลและวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ วิเคราะห์การทำงานและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ประเมินผลผู้เรียนโดยนำคะแนน 2 ส่วนมารวมกันคือคะแนนของผู้เรียนและคะแนนของกลุ่ม

7.3 วิธีการสร้างความพึงพอใจ

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงวิธีการสร้างความพึงพอใจที่แตกต่างกัน ดังนี้

แวนแก้ว พันภัย (2554 : 27-28) กล่าวถึงจังหวะของการศึกษาและขั้นตอนของการพัฒนาตามแนวคิดของไวท์เฮด (Whitehead) ว่ามี 3 ชั้น คือ จุดยืน จุดแย้งและจุดปรับ ซึ่งไวท์เฮดเรียกชื่อใหม่เพื่อใช้ในการศึกษาว่า การสร้างความพอใจ การทำความเข้าใจ และการนำไปใช้ ในการเรียนรู้ใด ๆ ควรเป็นไปตาม 3 จังหวะนี้ คือ การสร้างความพอใจ-นักเรียนรับสิ่งใหม่ ๆ มีความตื่นเต้น พอใจในการได้พบและเก็บสิ่งใหม่ การทำความเข้าใจ-มีการจัดระเบียบ ให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน การนำไปใช้-นำสิ่งใหม่ที่ได้มาจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่จะได้พบต่อไป เกิดความตื่นเต้นที่จะเอาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามา นอกจากนี้ ไวท์เฮด ยังได้กล่าวถึงการสร้างภูมิปัญญาในระบบการศึกษาว่า ได้ปฏิบัติกันผิดพลาดมาตลอด โดยการใช้วิธีการฝึกทักษะอย่างง่าย ๆ ธรรมดา ๆ แล้วคาดเอาไว้จะทำให้เกิดภูมิปัญญาได้ ถนนที่มุ่งสู่การเกิดภูมิปัญญามีสายเดียวคือ เสรีภาพในการแสดงความรู้และถนนที่มุ่งสู่ความรู้มีสายเดียวเช่นกันคือ วิทยาการที่จัดไว้อย่างมีระบบ ดังนั้น เสรีภาพและวิทยาการเป็นสาระสำคัญของกระบวนการศึกษา ประกอบเป็นวงจรการศึกษา 3 จังหวะ คือ เสรีภาพ-วิทยาการ-เสรีภาพ ซึ่งเสรีภาพในจังหวะแรกก็คือ ขั้นตอนของการสร้างความพอใจ วิทยาการในจังหวะที่สองคือ ขั้นทำความเข้าใจ และเสรีภาพในช่วงสุดท้ายคือ ขั้นการนำไปใช้ วงจรเหล่านี้ไม่ได้มีวงจรเดียว แต่มีลักษณะเป็นวงจรซ้อนวงจร วงจรหนึ่งเปรียบได้กับเซลล์หนึ่งหน่วย และขั้นตอนการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ของมันก็คือ โครงสร้างอินทรีย์ของเซลล์เหล่านั้น เช่นเดียวกับวงจรที่มีวงจรเวลาประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำเดือน ประจำปี ประจำฤดูกาล เป็นต้น วงจรของบุคคลตามช่วงอายุ จะเป็นระดับ ดังนี้

ตั้งแต่เกิด จนถึงอายุ 13 ปี หรือ 14 ปี เป็นขั้นของความสนใจ

ช่วงอายุ 14-18 ปี เป็นขั้นของการค้นหาความกระจ่าง

ช่วงอายุ 18 ปี ขึ้นไป เป็นขั้นของการนำไปใช้

บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 87) กล่าวว่า มาตรการวัดความพึงพอใจ (Attitude Scale) จะประกอบด้วยข้อคำถามโดยทำหน้าที่เป็นตัวเร้าให้บุคคลแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกออกมา การวัดความพึงพอใจจะได้ผลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของข้อความที่ใช้คำถามการเขียนข้อความเพื่อวัดความพึงพอใจจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพิจารณาโดยยึดหลักดังต่อไปนี้

1. ใช้ข้อความที่กล่าวถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เป็นเหตุปัจจุบัน
2. หลีกเลี่ยงข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง ทำให้ไม่ทราบความรู้สึก และความคิดเห็นของบุคคล
3. ข้อความที่ใช้ต้องสามารถเดาความหมายได้ คือสามารถบอกทิศทางหรือความคิดเห็นของบุคคล
4. ข้อความนั้นต้องมีความเป็นปรนัย คือมีความชัดเจน มีความหมายแน่นอนไม่ใช้ภาษาที่วกวนหรือคลุมเครือ
5. ข้อความหนึ่ง ๆ ควรแสดงความคิดเห็นเพียงอย่างเดียว ไม่ควรให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นโดยใช้ข้อความว่า “การสอนแบบบรรยายทำให้เสียเวลามากได้ผลการเรียนไม่ดี” ควรแยกข้อความนี้ออกเป็นหลาย ๆ ข้อความ เช่น

5.1 การสอนแบบบรรยายทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย

5.2 การสอนแบบบรรยายทำให้ผู้เรียนขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6. ข้อความที่ใช้ควรมีลักษณะกลาง ๆ เพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้ ทั้งทางบวกและทางลบ ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำบางคำ เช่น เสมอ ทั้งหมด ไม่เคยเลย เท่านั้น เพียงแต่ เพียงเล็กน้อย

7. หลีกเลี่ยงข้อความที่ไม่อาจแสดงความคิดเห็นได้ หรือข้อความที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะพิจารณา เช่น ข้อความที่กล่าวออกนอกเรื่องที่จะศึกษา

วรรณษา ชิตรัตถา (2556 : 91) กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือเกิดความต้องการปฏิบัติ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา การทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกพึงพอใจในการปฏิบัติงานครูผู้สอนต้องคำนึงถึงแนวคิดพื้นฐานที่มีความแตกต่างกันใน 2 ลักษณะ ต่อไปนี้

1) ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติการตอบสนองความต้องการผู้ปฏิบัติงาน จนเกิดความพึงพอใจ ซึ่งจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง

2) ความพึงพอใจนำไปสู่การกระตุ้นการเสริมแรง เป็นแรงบันดาลใจเพื่อให้ผู้ได้รับการกระตุ้นด้วยวิธีการหรือเทคนิคต่าง ๆ ได้รับความพึงพอใจอย่างต่อเนื่องและอยากปฏิบัติ เพื่อตอบสนองการเสริมแรงในเชิงบวก ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานใด ๆ ได้ ดังนั้น ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บรรลุจุดประสงค์ต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศ สถานการณ์ สื่อการสอน ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียน ให้มีแรงจูงใจทำกิจกรรมจนบรรลุจุดประสงค์

7.4 การวัดความพึงพอใจ

เนื่องจากความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เป็นนามธรรมและค่อนข้างซับซ้อนจึงสามารถวัดได้ โดยทางอ้อมโดยวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นแทน ทั้งนี้การแสดงความคิดเห็นของบุคคลนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงจะสามารถวัดความพึงพอใจได้ มิฉะนั้นอาจมีความคลาดเคลื่อนในการวัดความพึงพอใจได้ ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้เหมือนกัน ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 104) กล่าวว่า แบบวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหาร และการควบคุมงาน และเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงได้

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจ โดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคล เป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

สมปรารถนา ทองนาค (2558 : 51) กล่าวว่า ในการวัดความพึงพอใจเราสามารถวัดได้โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า แบบวัด คำว่าแบบวัดนี้เป็นคำกลางใช้แทนความหมายของเครื่องมือรวบรวมข้อมูลทั่วไป ทั้งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินค่า แบบทดสอบวัดความรู้ วัดความถนัด และวัดพฤติกรรม ดังนั้น ในการวัดความพึงพอใจเราจึงสามารถสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ตอบได้โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีสันับสนุน แบบวัดความพึงพอใจจึงจะมีคุณภาพ สามารถวัดได้ตรงกับความต้องการของผู้วิจัย การวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ดังนี้

1) การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหาร การควบคุมงานเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น

2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

3) การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

แสงเดือน คงพลปาน (2558 : 110-115) กล่าวไว้ว่า การวัดความพึงพอใจ หรือการวัดจิตพิสัยสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการ ดังนี้

1. การสังเกต (Observation) โดยการสังเกตคำพูด การกระทำ การเขียนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ครูต้องการวัด เช่น ต้องการวัดว่านักเรียนคนหนึ่งมีความสนใจต่อการเรียนมากน้อยเพียงใด ครูอาจสังเกตพฤติกรรม หรือการกระทำของนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น การมาเรียน การตอบคำถามในชั้นเรียน การทำการบ้าน การส่งงาน

2. การสัมภาษณ์ (Interview) โดยการพูดคุยกับนักเรียนในประเด็นที่ครูอยากรู้ ซึ่งอาจเป็นความรู้สึก ทศนคติของนักเรียน เพื่อนำสิ่งที่นักเรียนพูดออกมาเกี่ยวกับลักษณะจิตพิสัยของนักเรียนได้ เช่น ครูอยากรู้ว่านักเรียนสนใจเรียนหรือไม่ ครูอาจพูดคุยกับนักเรียนว่าเคยอ่านหนังสืออะไรบ้าง เคยเขียนโปรแกรมหรือไม่ เคยมีโปรแกรมอะไรดี ๆ บ้าง ลองเล่าให้ครูฟังหน่อย คำตอบของนักเรียนจะทำให้ครูประเมินนักเรียนคนนั้นได้ว่ามีความพึงพอใจในการเรียนมากน้อยเพียงใด

3. การใช้แบบวัด (Rating Scale) ในการวัดความพึงพอใจยังมีแบบวัดที่น่าสนใจ เช่น แบบของ ลิเคิร์ท (Likert's Method) เพราะสร้างได้ง่าย มีความเชื่อมั่นสูงและสามารถพัฒนาเพื่อวัดความรู้สึกได้หลากหลาย โดยการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติแบบนี้เป็นวิธีประเมินน้ำหนักความรู้สึกของข้อความหลังจากเอาเครื่องมือไปสอบถามแล้ว การสร้างข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติจะต้องให้ครอบคลุมและสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ข้อความจะเป็นทางบวกหมดหรือทางลบหมด หรือผสมกันก็ได้ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1 เลือกข้อเป่าเจตคติ เช่น เจตคติต่ออาชีพครู โดยเป่าของเจตคติอาจจะเป็นคน วัตถุสิ่งของ องค์กร สถาบัน อาชีพ วิชา ฯลฯ แล้วแต่จะเลือก ยิ่งแคบยิ่งดี ยิ่งมีการกำหนดช่วงเวลา ด้วยแล้ว การแปลผลก็จะทำให้มีความหมายดีขึ้น

3.2 เขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป่าเจตคติ โดยวิเคราะห์ให้ครอบคลุม ลักษณะข้อความควรเป็นข้อความที่แสดงความเชื่อและรู้สึกต่อเป่าที่ต้องการ ไม่เป็นการแสดงถึงความจริง มีความแจ่มชัดและสั้น ให้ข้อมูลพอตัดสินใจได้ ไม่คลุมทั้งทางบวกและทางลบ ควรหลีกเลี่ยง คำปฏิเสธซ้อน ข้อความเดียวควรมีความเชื่อเดียว

3.3 การตรวจสอบข้อความ เป็นการตรวจสอบเพื่อดูให้แน่ชัดว่าข้อความนั้น เขียนไว้เหมาะสมหรือไม่ การตอบจะให้ตอบว่า ชอบ-ไม่ชอบ ดี-ไม่ดี เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ควรใช้ 3 มาตรา 4 มาตรา หรือ 5 มาตรา เช่น ชอบมาก ดีมาก เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่ชอบ ไม่ดี ไม่น่าใจ

3.4 การให้น้ำหนักมี 3 วิธี คือ วิธีหาค่าน้ำหนักซิกมา วิธีหาค่าน้ำหนัก คะแนนมาตรฐาน วิธีหาค่าน้ำหนักแบบพลการ แต่ในระยะหลัง ลิเคิร์ทได้แนะนำให้ใช้วิธีกำหนดตัวเลขได้เลย โดยให้ตัวเลขเรียงค่าตามลำดับความสำคัญของตัวเร้า จะใช้ 0 1 2 3 4 หรือ 1 2 3 4 5 หรือ -2 -1 0 1 2 ก็ได้ทั้ง 3 แบบ แบบนี้มีความสัมพันธ์เป็น 1.00 คือตัวเดียวกันนั่นเอง

3.5 การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยต้องนำข้อความไปทดสอบกับกลุ่ม ตัวอย่างเมื่อสอบเสร็จแล้วนำมาตรวจให้คะแนนแต่ละข้อแล้วนำมาหาค่าความสัมพันธ์ (r_{xy}) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยกำหนด $A=.05$ หรือ $A=.01$

3.6 การจัดทำแบบสอบถาม เมื่อ ได้ข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์แล้ว พิจารณาว่าจะกำหนดกี่ข้อ ตามหลักการถ้าข้อความมีคุณภาพสูงมากจะใช้ 10-15 ข้อก็ได้ แต่โดยทั่วไปแล้วจะมีตั้งแต่ 20 ข้อขึ้นไป เพราะจำนวนน้อยข้อ ความเชื่อมั่นมักจะมีค่าน้อย ความเที่ยงตรงก็ไม่ดี อาจจะเป็นเพราะข้อความแสดงความรู้สึกหรือความเชื่อมันต่อเป่าไม่ครอบคลุมทุกอย่างในเป่าหมาย แบบสอบถามบางฉบับจึงมีเป็น 100 ข้อ การให้จำนวนข้อควรคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างระดับอายุและความสามารถในการอ่าน ระดับเด็ก ๆ จึงไม่ควรมีมากข้อเกินไป

3.7 การตรวจให้คะแนน การให้คะแนนให้ตามมาตราที่กำหนดแต่ละข้อ ถ้าเป็นข้อความให้เปลี่ยนมาเป็นตัวเลข ถ้าเป็นตัวเลขแล้วก็นำตัวเลขที่ผู้ตอบเลือกเอามารวมกัน กรณี ข้อความเป็นความรู้สึกทางลบจะต้องกลับตัวเลขกันกับข้อที่เป็นข้อความทางบวก การแปลคะแนนจะ แปลจากผลรวมของทุกข้อก็ได้ เช่นแบบทดสอบมี 10 ข้อ มี 4 มาตรา สอบเสร็จแล้วหาคะแนนเฉลี่ย ได้เท่ากับ 25.0 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานได้เท่ากับ 5.514 จะต้องเทียบคะแนนจากคนสอบได้ต่ำสุด 10 คะแนน สูงสุด 40 คะแนน แต่ถ้าอยากแปลผลให้เป็นตัวเลข มาตรา 4 ระดับก็ให้เอา จำนวนข้อไปหารคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลออกมาจะเหมือนกับคะแนนคนสอบเพียงคนเดียว นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ได้คะแนนเฉลี่ย 2.50 คะแนนและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานได้เท่ากับ 0.5514

3.8 การหาคุณภาพอื่น ๆ เช่น การหาความเชื่อมั่น หาได้โดยสอบซ้ำ (Test-Retest) แบบทดสอบคู่ขนาน (Parallel Form) แบบหาความคงเส้นคงวภายใน (Internal Consistency) สำหรับการหาความเชื่อมั่นแบบหาความคงเส้นคงวภายในนั้นจะสอบเพียงครั้งเดียวแล้วหาค่าความ

แปรปรวนของแต่ละข้อ และความแปรปรวนทั้งฉบับ โดยหาค่าความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยในประเทศ

ดวงพร แซ่แต่ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส 23102 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาคุณภาพเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส23102 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส23102 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส23102 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 309 จำนวน 49 คน ภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช สำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มเป็นกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบการเรียน แบบทดสอบย่อยระหว่างเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test dependent) ผลการศึกษาพบว่า 1) เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส23102 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.50/86.39 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังจากใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส23102 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม สูงกว่าก่อนได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส23102 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$)

ทิพวรรณ โสภภรณ์ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนเทศบาลบ้านสุขสำราญ เทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ เอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 11 เล่ม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างขึ้นพร้อมด้วยแผนการจัดการเรียนรู้และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ เป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.28-0.74 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.31-0.77 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t ผลการวิจัยพบว่า 1) เอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 85.23/82.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ค่าดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น มีค่าเท่ากับ 0.58 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 58 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55

เกษมณี โสพัฒน (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์ รหัสวิชา ส21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนสายธารวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับสลากและใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสถิติที่แบบไม่อิสระ (t-test dependent samples) ผลการวิจัยพบว่า 1) เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.39/84.07 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสายธารวิทยา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสายธารวิทยา มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.09)

ฐิภาพรรณ เก่งเขตรวิทย์ (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนพระบางวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนพระบางวิทยากรเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 37 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ 1) เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 6 เล่ม 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิด

มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า 1) ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่า เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93 ($\bar{X} = 4.93$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.19 (S.D. = 0.19) และมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) (E_1/E_2) เท่ากับ 82.19/85.41 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 35.43 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.86 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 42.70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.41 มีค่า t-test เท่ากับ 16.05 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 ($\bar{X} = 4.79$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 (S.D. = 0.49)

ปรนันต์ มั่นฉิม (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ วัดชัยชนะสงคราม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ วัดชัยชนะสงคราม ที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ วัดชัยชนะสงคราม สังกัดเทศบาลเมืองตาก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งนักเรียนทุกห้องในกลุ่มประชากร มีความสามารถเท่ากัน ห้องใดก็เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรได้ ผู้รายงานจึงเจาะจงเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที t-test ผลการศึกษาพบว่า 1) ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.23/87.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ วัดชัยชนะสงคราม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดย

ใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ วัดชัยชนะสงคราม ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.21)

8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Gul (2011 : 1911) ได้ศึกษาผลกระทบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทีม (แบบกลุ่มร่วมมือ) ผลการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบของการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่มีส่วนในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทีม (แบบกลุ่มร่วมมือ) กับการสอนแบบดั้งเดิม คือ วิธีการบรรยาย ประชากรของการศึกษา คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่สูงขึ้นในปากีสถาน จากนักเรียน 30 คน ในโรงเรียนมัธยมที่สูงขึ้นของรัฐบาล

Slavin (1995 : 165) ได้ศึกษาการเรียนรู้ร่วมมือ เทคนิค STAD ทำให้เกิดความชำนาญ มีการค้นพบการวิจัยมานานและมีหลักฐาน มีนัยสำคัญทางสถิติเพิ่มขึ้นของนักเรียน เทคนิคร่วมด้วยช่วยกัน (STAD) เป็นการช่วยให้นักเรียนมีการเรียนเป็นทีมคะแนนผลการเรียนจะสูงขึ้น หรือต่ำขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติของนักเรียนมีความสามารถน้อยเพียงใดของแต่ละบุคคล แตกต่างเกี่ยวกับเชื้อชาติ เพศ ผิวดำ วรณะ ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละบุคคล การเรียนรู้เป็นกลุ่มทำงานแก้ปัญหาซึ่งกันและกันได้ แต่ละคนมีการสนทนาโต้ตอบโต้เถียงกันภายในกลุ่ม มีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้เชี่ยวชาญคอยช่วยเหลือ แนะนำเป็นผู้เชี่ยวชาญ เทคนิค TGT เป็นเทคนิคกลุ่มแข่งขัน มีเทคนิคกำหนดรูปแบบหลายแบบ STAD อย่างไรก็ตามนักเรียนที่มีการแข่งขันกลุ่มอื่น ๆ แต่ละกลุ่มแสดงความแตกต่างแต่ละกลุ่มมีผู้เชี่ยวชาญคอยแนะนำสาระสำคัญ และมีบางขั้นตอนครูนำเสนอเนื้อหาจัดนักเรียน แข่งขันทดสอบให้รางวัลสิ้นการเรียนแต่ละสัปดาห์ ส่วนเทคนิคจิกซอร์ ครูแบ่งเนื้อหาทั้งหมดที่จะสอน ออกเป็นเนื้อหาย่อย โดยให้มีข้อเท่ากับจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่ม มีหัวหน้ากลุ่มคอยแนะนำ จากการศึกษาวิจัยของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันได้ประสบการณ์ด้วยตนเอง วิธีการ 3 เทคนิคนี้ การวิจัยมีหลักฐานเป็นที่ แสดงให้เห็นชัดว่า การเรียนรู้ร่วมมือได้เป็นประโยชน์แท้จริงในโรงเรียนทำให้นักเรียนมีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นำไปใช้ในการเรียนในห้องเรียนมีกฎเกณฑ์ มีระเบียบแบบแผน

Armstrong (2003 : 884) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) ในการจัดกลุ่มนักเรียน โดยยึดเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นทีม (STAD) ได้ทำการศึกษาค้นคว้ากับนักเรียน 47 คน ที่เรียนอยู่ในเกรด 12 ที่ได้รับการสอนแบบดั้งเดิมโดยใช้ตำราเรียน การอธิบาย การบรรยาย เอกสารประกอบการเรียน กับการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ จัดกลุ่มโดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอน 2 วิธีดังกล่าวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี และสะดวกต่อการเรียนรู้สังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน และตามข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสอบถามครูและนักเรียน พบว่า การเรียนแบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความสนุกสนานกับการเรียนมาก จึงควรนำไปใช้กับการสอนให้เหมาะสมในการจัดตารางเรียนแบบเน้นบล็อคเวลา

Hayatunisa (2014 : 17-26) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงบรรยายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศอินโดนีเซีย จำนวน 30 คน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้แก่ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงบรรยายโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD 2) เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจากการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD และยังพบว่านักเรียนมีการบริการที่ดีขึ้นช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีพร้อมทั้งแบ่งปันความรู้ที่ได้ อีกประการยังช่วยกระตุ้นให้นักเรียนปรับปรุงพัฒนาตนเองในเรื่องทักษะการเขียนบรรยาย มีแรงบันดาลใจพัฒนางานให้ดีที่สุดเพื่อคะแนนพัฒนาของกลุ่ม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎีและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับเอกสารประกอบการเรียนของสกินเนอร์ (Skinner, 1950) ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบเน้นการกระทำ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, 1963) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้จากการกระทำ (Learning by Doing) บลูม (Bloom, 1976) การสอนที่มีประสิทธิภาพ ธอร์นดิค (Thorndike, 1979) ทฤษฎีการเรียนรู้ และได้ใช้แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลัก 3 ประการ 2 เงื่อนไข ดังนี้ ยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้เงื่อนไข มีความรู้และคุณธรรม และแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Division) ที่พัฒนาขึ้นโดยโรเบิร์ต อี สลาวิน (Robert E. Slavin) ทั้งนี้เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มสูงขึ้นและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการ

รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านโกตาบารู ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบสอน จำนวน 26 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 เล่ม
2. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 แผน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 ข้อ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 ข้อ

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้รายงานได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.1 วิเคราะห์นักเรียน

1.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.3 ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านโกตาบารู ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.4 เลือกโครงเรื่อง เนื้อหาสาระ เพื่อสร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากปัญหาและสาระสำคัญที่ควรเน้น โดยเนื้อหาในเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระเศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 ตัวชี้วัด ม.1/3

1.5 ศึกษารูปแบบประกอบของเอกสารประกอบการเรียน จากตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดรูปแบบและองค์ประกอบของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.6 สร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 เล่ม ได้แก่

เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

เล่มที่ 2 หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร

มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

เล่มที่ 3 โครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร

มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

เล่มที่ 4 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

เล่มที่ 5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

โดยเอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้นแต่ละเล่มมีองค์ประกอบ ได้แก่ คำชี้แจงเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียนรู้ คำแนะนำในการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้สำหรับครู คำแนะนำในการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้สำหรับนักเรียน สาระ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ แผนผังขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ บัตรคำสังกัจจกรม แบบทดสอบก่อนเรียน บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรมแบบทดสอบหลังเรียน เฉลยแบบทดสอบ และเฉลยบัตรกิจกรรม

1.7 นำเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ที่สร้างขึ้นทั้ง 5 เล่ม เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติทางด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 ท่าน ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 ท่าน ด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 1 ท่าน และด้านภาษาไทย จำนวน 1 ท่าน รวม 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert, 1961 อ้างถึงใน ชูลีพร ดัดงาม, 2554 : 28) ดังนี้

เกณฑ์ระดับความคิดเห็น

- ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของระดับ

- คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง น้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

โดยค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ควรมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงจะถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 (แสดงในภาคผนวก ง : 236)

1.8 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ประเมินโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (Index of Item Objective Congruence: IOC) กำหนดค่าคะแนน (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 177) ดังนี้

- +1 หมายถึง แนใจว่าเอกสารประกอบการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แนใจว่าเอกสารประกอบการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แนใจว่าเอกสารประกอบการเรียนรู้ ไม่มีความสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์

โดยถ้าค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือว่า มีความเหมาะสม ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ

เศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ทั้ง 5 เล่ม ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการประเมินนั้น พบว่า มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-0.80 (แสดงในภาคผนวก ง : 237)

1.9 ปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน

1.10 นำเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 42 คน โรงเรียนบ้านตะโละหะลือ ตำบลตะโละหะลือ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยทำการทดลอง 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน ครั้งที่ 2 จำนวน 9 คน และครั้งที่ 3 จำนวน 30 คน ใช้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับอ่อน ปานกลาง และเก่ง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (ยุทธ ไทยวรรณ, 2555 : 110) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทั้ง 3 ครั้งไม่ซ้ำกัน ดังนี้

1) การทดลองครั้งที่ 1 แบบรายบุคคล (Individual Tryout) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 246-247) นำเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียนบ้านตะโละหะลือ จำนวน 3 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ระหว่างวันที่ 8 กรกฎาคม 2563 ถึงวันที่ 8 สิงหาคม 2563 ช่วงเวลาหลังเลิกเรียนวันละ 1 ชั่วโมง ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามขั้นตอนการใช้ในแต่ละเล่ม บันทึกผลการเรียนรู้ระหว่างและหลังการเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 69.70/71.67 บันทึกข้อบกพร่องและปัญหาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป (แสดงในภาคผนวก ค : 214-218)

2) การทดลองครั้งที่ 2 แบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 246-247) นำเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียนบ้านตะโละหะลือ จำนวน 9 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ระหว่างวันที่ 10 สิงหาคม 2563 ถึงวันที่ 10 กันยายน 2563 ช่วงเวลาหลังเลิกเรียนวันละ 1 ชั่วโมง ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามขั้นตอนการใช้ในแต่ละเล่ม บันทึกผลการเรียนรู้ระหว่างและหลังการเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 74.51/75.28 บันทึกข้อบกพร่องและปัญหาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป (แสดงในภาคผนวก ค : 219-224)

3) การทดลองครั้งที่ 3 แบบภาคสนาม (Field Tryout) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 246-247) นำเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียนบ้านตะโละหะลือ จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ระหว่างวันที่ 14 กันยายน 2563 ถึงวันที่ 9 ตุลาคม 2563 ช่วงเวลาหลังเลิกเรียนวันละ 1 ชั่วโมง ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามขั้นตอนการใช้ในแต่ละเล่ม

บันทึกผลการเรียนรู้ระหว่างและหลังการเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.14/80.25 (แสดงในภาคผนวก ค : 225-234)

1.11 จัดพิมพ์เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

2. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านโกตาบารู ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ สาระเศรษฐศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และรูปแบบต่าง ๆ

2.3 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 7 แผน โดยมีองค์ประกอบของแผน ดังนี้

- 1) สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด
- 2) สาระสำคัญ
- 3) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) สาระการเรียนรู้
- 5) ขั้นตอนการทำกิจกรรม
- 6) สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้
- 7) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้
- 8) บันทึกความคิดเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน
- 9) บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
- 10) แบบบันทึกคะแนน

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้มาตราส่วนการประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert, 1961 อ้างถึงใน ชูลิพร ดัดงาม, 2554 : 28) โดยค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ควรมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงจะถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าเฉลี่ยความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง เท่ากับ 4.46 (แสดงในภาคผนวก ง : 238)

2.5 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (Index of Item Objective Congruence: IOC) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 177) โดยถ้าค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือว่ามีความเหมาะสม ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการประเมินนั้นพบว่า มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-0.80 (แสดงในภาคผนวก ง : 239)

2.6 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) ควบคู่กับเอกสารประกอบการเรียนรู้ โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 42 คน โรงเรียนบ้านตะโกละหลอ ตำบลตะโกละหลอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (ดูขั้นตอนการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ ข้อ 1.10)

2.8 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.1 กำหนดกรอบการประเมิน

3.2 ศึกษาการวัดประเมินผลจากการวัดประเมินผลตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 177) โดยถ้าค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือว่ามีความเหมาะสม ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการประเมินนั้น พบว่า มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00 (แสดงในภาคผนวก ง : 255-257)

3.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 42 คน โรงเรียนบ้านตะโล๊ะหะลอ ตำบลตะโล๊ะหะลอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

3.6 นำผลการทดลองใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD จากกลุ่มทดลองมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยค่าความยากง่าย (p) ที่เหมาะสมจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อทดสอบที่ใช้ได้ โดยมีเกณฑ์การวัด ดังนี้

ค่าความยากง่าย (p) ที่เหมาะสมควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 มีการแปลความหมาย (ชวลิต ชูกำแพง, 2553 : 55) ดังนี้

0.81 - 1.00	:	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก
0.61 - 0.80	:	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย
0.41 - 0.60	:	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ
0.21 - 0.40	:	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างยาก
0.00 - 0.20	:	เป็นข้อสอบที่มีความยากมาก

ค่าอำนาจจำแนก (r) ที่ดี คือ มีค่าไม่น้อยกว่า 0.20-0.80 มีการแปลความหมาย (ชวลิต ชูกำแพง, 2553 : 55) ดังนี้

น้อยกว่า 0.00	หมายถึง	จำแนกผิดพลาด
0.00 - 0.19	หมายถึง	จำแนกได้น้อยหรือจำแนกไม่ได้
0.20 - 0.39	หมายถึง	พอใช้
0.40 - 0.59	หมายถึง	ดี
0.60 - 1.00	หมายถึง	ดีมาก

ผลการวิเคราะห์ พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.13-0.94 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง -0.13-0.88 คัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.32-0.77 และค่าอำนาจจำแนก 0.27 ขึ้นไป จำนวน 40 ข้อ (แสดงในภาคผนวก ง : 258-261) และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธี KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) (สิน พันธุ์พินิจ, 2554 : 189) พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7648 (แสดงในภาคผนวก ง : 262-263)

3.7 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตพิสัยจากการประเมินผลการเรียนรู้ (Learning Assessment) ของ ซวลิต ชูกำแหง (2554 : 105-106)

4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิค STAD จำนวน 10 ข้อ โดยเกณฑ์ระดับความพึงพอใจ ประกอบด้วย

เกณฑ์การแปลความหมายของระดับ

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (Index of Item Objective Congruence: IOC) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 177) โดยถ้าวัดดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือว่า มีความเหมาะสม ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มี IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 (แสดงในภาคผนวก ง : 264)

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 42 คน โรงเรียนบ้านตะโล๊ะหะลอ ตำบลตะโล๊ะหะลอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) (ธีรศักดิ์ อุ๋นอารมย์เลิศ, 2551 : 86-88) โดยต้องมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จะถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .8412 (แสดงในภาคผนวก ง : 265)

4.5 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความถูกต้องและเหมาะสม

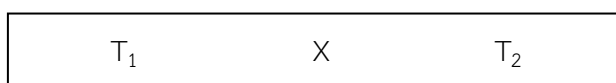
4.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการทดลอง

แบบแผนการทดลองในการศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงทดลองขั้นต้น มีรูปแบบการศึกษาแบบ One Group (Pretest-Posttest design) ซึ่งมีลักษณะของการทดลอง ดังนี้

แผนภาพที่ 8 แบบแผนการทดลอง

เมื่อ	T_1	แทน	การทดสอบก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้
	X	แทน	การทดลองระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้
	T_2	แทน	การทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้

วิธีดำเนินการทดลอง

การศึกษานี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ตั้งแต่วันที่ 7 ธันวาคม 2563 ถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ รวม 20 ชั่วโมง ผู้รายงานได้ดำเนินการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้รายงานได้ทำการทดสอบก่อนการเรียนรู้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโกตาบารู ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 จำนวน 26 คน ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD จำนวน 40 ข้อ (Pre-test)

2. ผู้รายงานได้ทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยใช้พร้อมกับแผนการจัดการเรียนรู้ ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโกตาบารู ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัด ยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 จำนวน 26 คน จัดกิจกรรมตาม กำหนดการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ดังตารางที่ 2 และบันทึกผลการเรียนรู้หลังแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผน

ตารางที่ 2 กำหนดการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

วัน/เดือน/ปี	แผนการจัด การเรียนรู้ที่	เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	เวลา
7 ธ.ค. 2563	1	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนรู้	1 ชั่วโมง
14 ธ.ค. 2563	2	เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการ ของเศรษฐกิจพอเพียง	1 ชั่วโมง
15 ธ.ค. 2563		เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการ ของเศรษฐกิจพอเพียง	1 ชั่วโมง
21 ธ.ค. 2563		เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการ ของเศรษฐกิจพอเพียง	1 ชั่วโมง
22 ธ.ค. 2563	3	เล่มที่ 2 หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรม ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	1 ชั่วโมง
28 ธ.ค. 2563		เล่มที่ 2 หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรม ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	1 ชั่วโมง
29 ธ.ค. 2563		เล่มที่ 2 หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรม ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	1 ชั่วโมง
4 ม.ค. 2564		เล่มที่ 2 หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรม ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	1 ชั่วโมง
5 ม.ค. 2564	4	เล่มที่ 3 โครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรม ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	1 ชั่วโมง
11 ม.ค. 2564		เล่มที่ 3 โครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรม ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	1 ชั่วโมง
12 ม.ค. 2564		เล่มที่ 3 โครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรม ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	1 ชั่วโมง
18 ม.ค. 2564		เล่มที่ 3 โครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรม ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	1 ชั่วโมง
19 ม.ค. 2564		เล่มที่ 3 โครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรม ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	1 ชั่วโมง

ตารางที่ 2 กำหนดการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	แผนการจัด การเรียนรู้ที่	เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	เวลา
25 ม.ค. 2564	5	เล่มที่ 4 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน	1 ชั่วโมง
26 ม.ค. 2564		เล่มที่ 4 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน	1 ชั่วโมง
1 ก.พ. 2564		เล่มที่ 4 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน	1 ชั่วโมง
2 ก.พ. 2564	6	เล่มที่ 5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	1 ชั่วโมง
8 ก.พ. 2564		เล่มที่ 5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	1 ชั่วโมง
9 ก.พ. 2564		เล่มที่ 5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	1 ชั่วโมง
15 ก.พ. 2564	7	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้	1 ชั่วโมง

3. ผู้รายงานได้ทำการทดสอบหลังการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโกตาบารู ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 จำนวน 26 คน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิค STAD จำนวน 40 ข้อ (Post-test)

4. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโกตาบารู ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 จำนวน 26 คน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ

5. นำข้อมูลที่ได้ตามข้อ 1-4 มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยการหาค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคน ระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (E_1) และค่าร้อยละของคะแนน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคน หลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (E₂)

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ

3. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของเอกสารประกอบการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้สูตรค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสม (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 178-179) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสม
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	n	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเอกสารประกอบการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยการใช้สูตรของค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ใช้สูตรของ มาเรียม นิลพันธุ์ (2555 : 177) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของเอกสารประกอบการเรียนรู้/เนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้/ข้อคำถามในแบบทดสอบ/รายการประเมินความพึงพอใจกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.3 การหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3.1 การหาค่าความยากง่าย (p) โดยใช้สูตร (นพพร ณะชัยจันทร์, 2555 : 324-325) ดังนี้

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	p	แทน	ดัชนีความยากง่ายของข้อสอบ
	R	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบนั้นได้ถูกต้อง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบทั้งหมด

1.3.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้สูตร (นพพร ณะชัยจันทร์, 2555 : 324-325) ดังนี้

$$r = \frac{R_U - R_L}{f}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	R_U	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
	R_L	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
	f	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำซึ่งเท่ากัน

1.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson (สิน พันธุ์พิณีจ, 2554 : 189)

$$r = \frac{N}{N-1} \left(1 - \frac{\sum p_i q_i}{\sigma_T^2} \right)$$

เมื่อ	r	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ
	p_i	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบถูกในข้อที่ i
	q_i	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบผิดในข้อที่ i ($q_i = 1 - p_i$)
	σ_T^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนจากทุกข้อคำถาม
	N	แทน	จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

1.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ธีรศักดิ์ อุ่่นอารมย์เลิศ, 2551 : 86-88) ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรของ บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 101) ดังนี้

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรของ บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 102) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของประชากร
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งกลุ่ม
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรของ บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 103) ดังนี้

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum X^2}{n} - \left(\frac{\sum X}{n}\right)^2}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนนนักเรียนแต่ละคน
	n	แทน	จำนวนนักเรียน

2.4 ค่าร้อยละความก้าวหน้าของคะแนนเฉลี่ย โดยการใช้สูตร (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2544 : 78) ดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละความก้าวหน้า} = \frac{\bar{X}_2 - \bar{X}_1}{\text{คะแนนเต็ม}} \times 100$$

เมื่อ	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน

3. การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

3.1 การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ E_1 โดยใช้สูตร (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556 : 10) ดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	หมายถึง	ประสิทธิภาพกระบวนการ
	$\sum X$	หมายถึง	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดระหว่างเรียน
	A	หมายถึง	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดระหว่างเรียน
	n	หมายถึง	จำนวนนักเรียน

3.2 การหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2 โดยใช้สูตร (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556 : 10)

ดังนี้

$$E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	หมายถึง	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	หมายถึง	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
	B	หมายถึง	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
	n	หมายถึง	จำนวนนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลองและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้รายงานได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มเป้าหมาย
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้รายงานได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 3 ผลศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 3 แสดงประสิทธิภาพระหว่างการเรียนรู้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (n = 26)

เลขที่	เล่มที่ 1 55	เล่มที่ 2 55	เล่มที่ 3 55	เล่มที่ 4 55	เล่มที่ 5 55	รวม 275	ร้อยละ
1	45.00	44.25	44.00	42.33	43.33	218.92	79.61
2	46.00	45.25	46.00	46.33	47.33	230.92	83.97
3	45.00	44.25	43.00	44.33	44.33	220.92	80.33
4	42.00	42.50	44.20	44.00	44.00	216.70	78.80
5	44.00	43.50	43.20	44.00	45.00	219.70	79.89
6	45.00	45.25	45.20	45.33	44.00	224.78	81.74
7	46.00	45.50	46.20	45.00	46.00	228.70	83.16
8	43.00	45.00	44.20	44.00	44.00	220.20	80.07
9	44.00	44.00	43.20	45.00	43.00	219.20	79.71
10	46.00	41.00	45.00	43.00	45.33	220.33	80.12
11	44.00	45.50	46.20	45.00	44.00	224.70	81.71
12	43.00	43.25	45.20	45.33	44.00	220.78	80.28
13	45.00	44.00	45.00	44.00	43.33	221.33	80.48
14	44.00	45.25	45.20	45.33	46.00	225.78	82.10
15	46.00	44.00	45.00	45.00	45.33	225.33	81.94
16	46.00	45.00	46.00	45.00	48.33	230.33	83.76
17	47.00	46.00	46.20	46.00	45.00	230.20	83.71
18	45.00	46.25	46.20	48.33	45.00	230.78	83.92
19	47.00	47.25	47.00	46.33	49.33	236.92	86.15
20	47.00	48.50	47.20	48.00	47.00	237.70	86.44
21	47.00	47.00	49.00	48.00	48.33	239.33	87.03
22	46.00	45.25	44.00	44.33	46.33	225.92	82.15
23	42.00	45.25	44.20	46.33	44.00	221.78	80.65
24	47.33	48.00	47.20	47.00	47.00	236.53	86.01
25	47.00	48.25	48.20	48.33	48.00	239.78	87.19
26	45.00	46.00	45.20	45.00	44.00	225.20	81.89
รวม	1174.33	1175.25	1181.20	1180.67	1181.33	5892.78	2142.83
$\bar{X}$	45.17	45.20	45.43	45.41	45.44	226.65	82.42
S.D.	1.56	1.74	1.52	1.58	1.78	6.93	2.52
ร้อยละ	82.12	82.19	82.60	82.56	82.61	82.42	82.42

ค่าประสิทธิภาพ $E_1 = 82.42$

จากตารางที่ 3 แสดงประสิทธิภาพระหว่างการเรียนรู้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD พบว่า ระหว่างการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 226.65 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.93 ($\bar{X} = 226.65$, S.D. = 6.93) คิดเป็นร้อยละ 82.42 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายชุดพบว่า เล่มที่ 5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ 45.44 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.78 ($\bar{X} = 45.44$, S.D. = 1.78) คิดเป็นร้อยละ 82.61 ในขณะที่ เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ 45.17 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.56 ($\bar{X} = 45.17$, S.D. = 1.56) คิดเป็นร้อยละ 82.12

ตารางที่ 4 แสดงประสิทธิภาพหลังการเรียนรู้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (n = 26)

นักเรียน	คะแนนที่ได้ (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)	ร้อยละ
คนที่ 1	32	80.00
คนที่ 2	35	87.50
คนที่ 3	30	75.00
คนที่ 4	32	80.00
คนที่ 5	31	77.50
คนที่ 6	33	82.50
คนที่ 7	35	87.50
คนที่ 8	32	80.00
คนที่ 9	31	77.50
คนที่ 10	32	80.00
คนที่ 11	33	82.50
คนที่ 12	29	72.50
คนที่ 13	30	75.00
คนที่ 14	32	80.00
คนที่ 15	33	82.50
คนที่ 16	35	87.50
คนที่ 17	34	85.00
คนที่ 18	35	87.50
คนที่ 19	38	95.00
คนที่ 20	37	92.50
คนที่ 21	36	90.00
คนที่ 22	33	82.50
คนที่ 23	32	80.00
คนที่ 24	38	95.00
คนที่ 25	39	97.50
คนที่ 26	33	82.50
รวม	870	2175
$\bar{X}$	33.46	83.65
S.D.	2.61	6.53
ร้อยละ	83.65	83.65

ค่าประสิทธิภาพ $E_2 = 83.65$

จากตารางที่ 4 แสดงประสิทธิภาพหลังการเรียนรู้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.46 คะแนน ($\bar{X} = 33.46$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.61 (S.D. = 2.61) คิดเป็นร้อยละ 83.65

ตารางที่ 5 แสดงประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (n = 26)

ผลการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ระหว่างการเรียนรู้ด้วย เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง (E ₁)	26	226.65	6.93	82.42
หลังการเรียนรู้ด้วย เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง (E ₂)	26	33.46	2.61	83.65
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 82.42/83.65$				

จากตารางที่ 5 แสดงประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD พบว่า ระหว่างการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 82.42 และหลังการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 83.65 สรุปได้ว่าค่าประสิทธิภาพ (E₁/E₂) ของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีค่าเท่ากับ 82.42/83.65 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 6 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (n = 26)

คนที่	ก่อนการเรียนรู้		หลังเรียนการเรียนรู้		ความก้าวหน้า
	คะแนนเต็ม (40 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนนเต็ม (40 คะแนน)	ร้อยละ	
1	26	65.00	32	80.00	6
2	28	70.00	35	87.50	7
3	24	60.00	30	75.00	6
4	24	60.00	32	80.00	8
5	24	60.00	31	77.50	7
6	24	60.00	33	82.50	9
7	28	70.00	35	87.50	7
8	24	60.00	32	80.00	8
9	24	60.00	31	77.50	7
10	25	62.50	32	80.00	7
11	25	62.50	33	82.50	8
12	23	57.50	29	72.50	6
13	22	55.00	30	75.00	8
14	26	65.00	32	80.00	6
15	26	65.00	33	82.50	7
16	27	67.50	35	87.50	8
17	28	70.00	34	85.00	6
18	27	67.50	35	87.50	8
19	30	75.00	38	95.00	8
20	28	70.00	37	92.50	9

ตารางที่ 6 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (n = 26) (ต่อ)

คนที่	ก่อนการเรียนรู้		หลังเรียนการเรียนรู้		ความก้าวหน้า
	คะแนนเต็ม (40 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนนเต็ม (40 คะแนน)	ร้อยละ	
21	29	72.50	36	90.00	7
22	27	67.50	33	82.50	6
23	25	62.50	32	80.00	7
24	30	75.00	38	95.00	8
25	30	75.00	39	97.50	9
26	26	65.00	33	82.50	7
รวม	680	1700	870	2175	190
$\bar{X}$	26.15	65.38	33.46	83.65	7.31
S.D.	2.26	5.64	2.61	6.53	0.97
ร้อยละ	65.38	65.38	83.65	83.65	18.27

จากตารางที่ 6 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD พบว่า ก่อนการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.26 ($\bar{X} = 26.15$, S.D. = 2.26) คิดเป็นร้อยละ 65.38 และหลังการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.46 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.61 ($\bar{X} = 33.46$, S.D. = 2.61) คิดเป็นร้อยละ 83.65 มีผลต่างค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 7.31 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 ($\bar{X} = 7.31$, S.D. = 0.97) คิดเป็นร้อยละ 18.27

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 7 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (n = 26)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	แปลผล
1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ สร้างความตั้งใจใฝ่เรียนรู้	4.42	0.50	88.46	พึงพอใจมาก
2. เอกสารประกอบการเรียนรู้ สร้างความสนใจในการทำกิจกรรม	4.15	0.54	83.08	พึงพอใจมาก
3. เอกสารประกอบการเรียนรู้ สร้างความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	4.31	0.47	86.15	พึงพอใจมาก
4. เอกสารประกอบการเรียนรู้ มีเนื้อหาเข้าใจง่าย สีสันสวยงาม	4.42	0.58	88.46	พึงพอใจมาก
5. เอกสารประกอบการเรียนรู้ สร้างความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ	4.54	0.51	90.77	พึงพอใจมากที่สุด
6. นักเรียนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม	4.38	0.57	87.69	พึงพอใจมาก
7. แบบทดสอบในเอกสารประกอบการเรียนรู้ มีความยากง่ายเหมาะสม	4.23	0.51	84.62	พึงพอใจมาก
8. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.27	0.45	85.38	พึงพอใจมาก
9. นักเรียนสามารถทำกิจกรรมเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด	4.42	0.50	88.46	พึงพอใจมาก
10. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.35	0.56	86.92	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.35	0.52	87.00	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 7 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.52) คิดเป็นร้อยละ 87.00 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อที่ 5 เอกสารประกอบการเรียนรู้สร้างความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51) คิดเป็นร้อยละ 90.77 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 2 เอกสารประกอบการเรียนรู้ สร้างความสนใจในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.54) คิดเป็นร้อยละ 83.08

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านโกตาบารู ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบสอน จำนวน 26 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 เล่ม 2) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2)

สรุปผลการศึกษา

จากการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.42/83.65 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 26.15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 65.38 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.46 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.65

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับ พึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ($\bar{X} = 4.35$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 (S.D. = 0.52)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.42/83.65 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้รายงานสร้างขึ้น ได้มีการศึกษาวิเคราะห์ถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านโกตาบารู และวางแผนการสร้างตามหลักจิตวิทยา หลักการสร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้ และมีเนื้อหาสาระตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส.3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งได้รับการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เป็นไปตามแนวคิดของดลวรรณ พวงวิภาต (2554 : 61) กล่าวว่า ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพของสื่อหรือนวัตกรรม คือ 1) เพื่อความมั่นใจว่าสื่อหรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้นมีคุณค่า 2) เพื่อความมั่นใจว่าสื่อหรือนวัตกรรมนั้นสามารถทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง ถ้าจะผลิตสื่อหรือนวัตกรรมออกมาเป็นจำนวนมาก การทดสอบหาประสิทธิภาพจะเป็นหลักประกันว่าเมื่อผลิตออกมาแล้วจะใช้ได้ผลจริง มิฉะนั้นจะเสียเงิน เสียแรง และเสียเวลาเพราะผลิตออกมาแล้วใช้ประโยชน์ไม่ได้เลย แนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 7) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอน ด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ 1) สำหรับหน่วยงานผลิตสื่อหรือชุดการสอน การทดสอบหาประสิทธิภาพช่วยประกันคุณภาพของสื่อหรือชุดการสอนว่าอยู่ในขั้นสูงเหมาะสมที่จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการทดสอบหาประสิทธิภาพเสียก่อนแล้วเมื่อผลิตออกมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ดี ก็จะต้องผลิตหรือทำขึ้นใหม่เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงานและเงินทอง 2) สำหรับผู้ใช้สื่อหรือชุดการสอน สื่อหรือชุดการสอนที่ผ่านการทดสอบหาประสิทธิภาพจะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยสอนได้ดี ในการสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่

มุ่งหวัง บางครั้งชุดการสอนต้องช่วยครูสอน บางครั้งต้องสอนแทนครู ดังนั้นก่อนนำสื่อหรือชุดการสอนไปใช้ ครูจึงควรมั่นใจว่า ชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนจริง การทดสอบประสิทธิภาพตามลำดับขั้นจะช่วยให้เราได้สื่อหรือชุดการสอนที่มีคุณค่าทางการสอนจริง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) สำหรับผู้ผลิตสื่อหรือชุดการสอน การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่า เนื้อหาสาระที่บรรจุลงในสื่อหรือชุดการสอนมีความเหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจ อันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัดแรงสมอง แรงงาน เวลาและเงินทองในการเตรียมต้นแบบ และแนวคิดของโกสุม สวัสดิ์พูน (2555 : 30) กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียน ทำให้ทราบว่าในการสร้างเอกสารที่ดีนั้นจะต้องคำนึงถึงจิตวิทยาเพื่อให้ได้เอกสารที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนและยังเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจที่จะเรียนเอกสารได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือกระทำด้วยตนเองและเกิดทัศนคติที่ดีการเรียน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

จากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงพร แซ่แต้ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส 23102 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาคุณภาพเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส23102 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลการศึกษาพบว่า เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส 23102 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.50/86.39 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ โสภากรณ์ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 ผลการวิจัยพบว่า เอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 85.23/82.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมณี โสพัฒน์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ รหัสวิชา ส21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) มีวัตถุประสงค์ เพื่อหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการวิจัยพบว่า เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.39/84.07 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพรรณ เก่งเขตรวิทย์ (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียน

พระบางวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส 22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่า เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93 ($\bar{X} = 4.93$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.19 (S.D. = 0.19) และมีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) (E_1/E_2) เท่ากับ 82.19/85.41 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนันทน์ มั่นฉิม (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.23/87.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 26.15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 65.38 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.46 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.65 ทั้งนี้เนื่องจากผู้รายงานได้ศึกษาค้นคว้า ออกแบบ และวางแผนการสร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเทคนิค STAD ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สมาชิกต้องมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและกลุ่ม โดยในแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ซึ่งความสำเร็จของสมาชิกทุกคนในกลุ่มคือความสำเร็จของกลุ่ม และได้ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มสูงขึ้น เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ของจอห์นสัน (David Johnson) และโรเจอร์ จอห์นสัน (Roger Johnson) (1978) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม แนวคิดของจิราภรณ์ พรหมสืบ (2559) กล่าวว่า การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนมี 3 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะ

แข่งขันกันในการศึกษาเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนจะพยายามเรียนให้ได้ดีกว่าคนอื่น เพื่อให้ได้คะแนนดี ได้รับการ ยกย่องหรือได้รับการตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ 2) ลักษณะต่างคนต่างเรียน คือแต่ละคนต่างรับผิดชอบดูแลตนเองให้เกิดการเรียนรู้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น 3) ลักษณะร่วมมือกันหรือช่วยกันในการเรียนรู้ คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน และในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ ด้วยการจัดการศึกษาปัจจุบันมักส่งเสริมการเรียนรู้แบบแข่งขัน ซึ่งอาจมีผลทำให้ผู้เรียนเคยชินต่อการแข่งขันเพื่อแย่งชิงผลประโยชน์มากกว่าการร่วมมือกันแก้ปัญหา แนวคิดของสลาบิน (Slavin, 1995) กล่าวว่า รูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ดังนี้ 1) การนำเสนอข้อมูล (Class Presentation) ครูเป็นผู้นำเสนอข้อมูลโดยใช้วิธีการสอนตรง อาจเป็นการใช้เอกสารหรือการบรรยาย เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียน ผู้เรียนจะต้องมีความตั้งใจเพราะผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติเองและมีการทดสอบหลังจากบทเรียนหนึ่ง ๆ แล้ว 2) การทำงานร่วมกัน (Teams) ผู้เรียนจะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มหนึ่งมี 4-5 คน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์และเพศคละกัน หน้าที่สำคัญของกลุ่มคือ การช่วยเหลือกัน เรียนร่วมกัน เตรียมสมาชิกเพื่อการทดสอบ หลังจากครูสอนเนื้อหาจบแล้วสมาชิกจะเข้ากลุ่มเรียนรู้ และทำงานจากใบงาน อภิปรายปัญหาร่วมกัน รวมทั้งการตรวจสอบการแก้ไขคำตอบ หัวใจสำคัญอยู่ที่สมาชิกแต่ละคน ทุกคนจึงต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด และเรียนรู้เพื่อให้กำลังใจและเข้าใจร่วมกัน 3) การทดสอบ (Quizzes) เมื่อครูสอนไป 1-2 ครั้ง ผู้เรียนจะเข้าทำการทดสอบในสาระที่เรียน ต่างคนต่างสอบจะช่วยเหลือกันไม่ได้ 4) การปรับปรุงคะแนน (Individual Improvement Scores) จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนอย่างเต็มที่ ผู้เรียนสามารถปรับปรุงคะแนนของตนเองให้สูงขึ้น และ 5) การตัดสินผลงานของกลุ่ม (Team Recognition) จะพิจารณาผลรวมของการปรับปรุงคะแนนของสมาชิกในกลุ่ม กำหนดระดับผลสำเร็จตามคะแนนที่ได้ของกลุ่ม อาจเป็นคำชมเชย ใบประกาศนียบัตร รางวัล

จากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงพร แซ่แต้ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส 23102 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส23102 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังจากใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส23102 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรมสูงกว่าก่อนได้รับการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ โสภภรณ์ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมณี โสภพัฒน์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ รหัสวิชา ส21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสายธารวิทยามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัฐภาพรรณ เก่งเขตรวิทย์ (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนพระบางวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 35.43 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.86 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 42.70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.41 มีค่า t-test เท่ากับ 16.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรนันต์ มั่นฉิม (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ วัดชัยชนะสงคราม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ วัดชัยชนะสงคราม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ($\bar{X} = 4.35$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 (S.D. = 0.52) ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติจริงในการแสวงหาคำตอบ นักเรียนได้ฝึกทักษะการแสวงหาคำตอบจนเกิด

ความเชี่ยวชาญ การนำสถานการณ์จริงมาเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาเพื่อ ตัดสินใจและจัดบรรยากาศให้นักเรียนร่วมกันเรียนรู้ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ จนสามารถสรุปลง องค์ความรู้ที่ได้เพื่อนำเสนอ เป็นไปตามแนวคิดของสกอตต์ (Scott, 1970 : 124) ที่ได้เสนอแนวคิด ในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้ 1) งานควรมี ส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นจะมีความหมายสำหรับผู้ทำ 2) งานนั้นต้องการ วางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบทำงานการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ 3) เพื่อให้ได้ผลในการ สร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน จะมีลักษณะดังนี้ (3.1) คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย (3.2) ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง (3.3) งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Connectionism) ระบุว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้น ได้จากความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยอาศัยการลองผิดลองถูกจนกว่าจะ พบรูปแบบที่ดีหรือเหมาะสมที่สุด ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น มีกฎการเรียนรู้ดังนี้ 1) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ถ้านักเรียนมีความพร้อม ทั้งทางร่างกายและจิตใจ 2) กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจทำให้เกิด ความคงทนในการเรียนรู้ ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ ในที่สุดอาจลืมได้ (2.1) กฎแห่งการใช้ (Law of Use) การเรียนรู้เกิดจากการฝึกฝน การตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่เสมอ ย่อมทำให้เกิดพันธะที่ แน่นแฟ้น ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้แล้วนำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ อยู่เสมอจะทำให้การเรียนรู้เกิดความมั่นคงถาวรไม่ลืม (2.2) กฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disuse) การไม่ได้ฝึกฝนหรือไม่ได้ใช้ ไม่ได้กระทำบ่อย ๆ ย่อมทำให้ความมั่นคงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง อ่อนกำลังลงหรือลดความเข้มลง หรือเมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้แล้ว ไม่ได้นำความรู้ไปใช้หรือไม่เคยใช้ ย่อมทำให้การทำการกิจกรรมนั้นไม่ดีเท่าที่ควร หรืออาจจะทำให้ความรู้สึกลื่นลื่นไป (2.3) กฎแห่งผล (Law of Effect) ถ้าบุคคลได้กระทำสิ่งใดแล้วได้ผลเป็นที่น่าพอใจก็อยากจะทำสิ่งนั้นอีก แต่ถ้า กระทำแล้วไม่ได้ผลก็ไม่อยากจะทำอีก ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning Theory) ของสกินเนอร์ (Skinner) มีความคิดพื้นฐานว่าพฤติกรรมของมนุษย์ตกอยู่ ภายใต้การควบคุมของเงื่อนไขการเสริมแรงและลงโทษ มีรายละเอียดที่สำคัญคือ 1) การกระทำต่าง ๆ ถ้าได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำที่ไม่ได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้ม ลดลงหรือหายไป 2) การลงโทษจะทำให้เรียนรู้ได้เร็วและทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียนรู้อีก ขึ้น 3) การเสริมแรงสามารถช่วยปลูกฝังคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการได้ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning Theory) ของแบนดูรา (A. Bandura) เชื่อว่าโดยส่วนมากมนุษย์เรียนรู้โดยการสังเกต ตัวแบบหรือการเลียนแบบ เนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งผู้เรียน และสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกัน แบนดูราจึงให้ความสำคัญต่อการรู้คิด (Cognitive) กระบวนการต่าง ๆ ของทฤษฎีการเรียนรู้มีดังต่อไปนี้ 1) การให้ความสนใจ (Attention) 2) การเก็บรักษา (Retention) 3) การสั่งงานทางระบบประสาทให้ทำซ้ำ (Motor Reproduction) 4) แรงจูงใจ (Motivation) ทฤษฎี การสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ของเพียเจต์และไวทอลล์ มีหลักการที่สำคัญ ได้แก่ ผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้สิ่งใหม่ขึ้นอยู่กับความรู้เดิมและ ความเข้าใจที่มีอยู่ในปัจจุบัน การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และการจัด สิ่งแวดล้อม กิจกรรมที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

และทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือของเดวิด จอห์นสัน (David Johnson) และโรเจอร์ จอห์นสัน (Roger Johnson) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม การเรียนรู้แบบร่วมมือมีองค์ประกอบของการเรียนรู้ที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน (Positive Interdependence) 2) การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (Face to Face Interaction) 3) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) 4) การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small Group Skills) และ 5) กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) ดังนั้น การได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียน

จากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงพร แซ่แต้ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส 23102 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส23102 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส23102 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ โสภภรณ์ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมณี โสพัฒน์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ รหัสวิชา ส21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสายธารวิทยา มีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21102 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.09)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิภาพรณ เก่งเขตรวิทย์ (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนพระบางวิทยา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่ใช้เอกสารประกอบการเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้ออกสสารประกอบการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 ($\bar{X} = 4.79$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 (S.D. = 0.49) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรนันต์ มั่นฉิม (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ วัดชัยชนะสงคราม ที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ วัดชัยชนะสงคราม ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดเศรษฐกิจพอเพียงเคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.21)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. ควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างต่อเนื่องเป็นประจำ
2. จากการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน และมีความสนใจ ตั้งใจทำกิจกรรมเป็นอย่างดี มีความตระหนักรู้ในการดำเนินชีวิต ดังนั้น ครูควรนำเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่มีเนื้อหา ที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน มีภาพประกอบและสีสันสวยงาม เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน มาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
3. สภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีผลต่อการรับรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก ครูควรมีความเป็นกันเองกับนักเรียน คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ จัดสถานที่ให้เหมาะสม มีพื้นที่เพียงพอ เตรียมอุปกรณ์ให้ครบถ้วน ซึ่งจะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาการใช้นวัตกรรมอื่น ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายการอ้างอิง

- กาญจนา จันทร์ช่วง. (2560). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กุลิสรา จิตรชญาวนิช. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษมณี โสพัฒน. (2559). รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ รหัสวิชา ส21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD). ศรีสะเกษ : โรงเรียนสายธารวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ.
- โกสุม สวัสดิ์พูน. (2555). ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ระบำ นางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- คณิงนิต บุพศิริ. (2557). ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบเทคนิค STAD. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้. นครพนม : มหาวิทยาลัยนครพนม.
- จิรภัทร กิรติคำเกิงสกุล. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรศักดิ์ ทองเพชร. (2558). รายงานการสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์นำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. สุราษฎร์ธานี : โรงเรียนบ้านบางรักษ์.
- จิราภรณ์ พรหมสืบ. (2559). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเทคนิคแบ่งกลุ่ม คณะผลสัมฤทธิ์ (STAD) รายวิชาวิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สารละลาย กรดและเบส. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฬารัตน์ บุญชู. (2556). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- เจตน์ศิริ ทิพย์มาบุตร. (2560). รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พะเยา : มหาวิทยาลัยพะเยา.

- เฉลิมศักดิ์ นามเชียงใหม่. (2553). เอกสารประกอบการเรียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.onec.go.th>. (สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2553).
- ชญาณีศ ดวงระหว่า. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการเรียนการสอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชวลิต ชุกำแพง. (2553). การวิจัยหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวาล แพร์ตกุล. (2557). เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : พิกซ์อักษร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 5(1), 7-19.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเซอร์โพรเซซิ่ง.
- ชูลีพร ดัดงาม. (2554). การศึกษาความสามารถการใช้ทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถมศึกษา ปีการศึกษา 2554. กรุงเทพฯ : โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2556). การออกแบบและการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์และบทเรียนบนเครือข่าย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฐิฎาพรรณ เก่งเขตรวิทย์. (2561). รายงานพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 3 รหัสวิชา ส22101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนพระบางวิทยา. ชลบุรี : โรงเรียนพระบางวิทยา.
- ดลวรรณ พวงวิภาต. (2554). ผลการเรียนรู้และความคงทนเรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากการเรียนด้วยหนังสือนิตานอิเล็กทรอนิกส์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดวงพร แซ่แต้. (2556). รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส 23102 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12.
- ทับทิม ชื่นจิต. (2556). การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง คลื่นกล กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอนประกอบเทคนิค STAD โดยกลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทิพวรรณ โสภากรณ์. (2558). การพัฒนาเอกสารประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. โรงเรียนเทศบาลบ้านสุขสำราญ เทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. อุบลราชธานี : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

- ธนาภรณ์ คนเพียร. (2555). การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ชุด Study with Vocabularies กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 4 (ธนวิถี) เทศบาลนครยะลา. ยะลา : โรงเรียนเทศบาล 4 (ธนวิถี) เทศบาลนครยะลา.
- ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. (2551). เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นพพร ณะชัยจันทร์. (2555). สถิติเบื้องต้นสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- นภาพรรณ ศรีกงพาน. (2557). รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐศาสตร์นำคิด เศรษฐกิจน่ารู้สู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. สุพรรณบุรี : โรงเรียนวัดท่าไชย (ประชานุกูล).
- นันทา มุลทองน้อย. (2556). รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. นครปฐม : โรงเรียนบ้านหนองมะม่วง.
- นิศารัตน์ ศิลปเดช. (2558). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปรนันต์ มั่นฉิม. (2561). รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน ชุด เศรษฐกิจพอเพียง เคียงข้างครัวเรือน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ตาก : โรงเรียนเทศบาล ๓ วัดชัยชนะสงคราม.
- ประภาพรรณ เส็งวงศ์. (2554). การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- ประเวศ วะสี. (2555). เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- พาศิเม้า หลงแก้ว. (2553). รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยที่ 3 เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแม่ตง. นราธิวาส : โรงเรียนบ้านแม่ตง.
- พิชิต ฤทธิจรรยา. (2554). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : เฮ้าส์ ออฟ เคอร์รี่ส์.
- มะนุ ทองน้อย. (2557). การปฏิบัติการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านกุดหิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา วิจัยและประเมินผลการศึกษา. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). วิธีวิจัยทางการศึกษา Research Methodology in Education. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2555). สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2555). การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รจนา ป้อมแดง. (2556). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 . (รายงานการวิจัยในชั้นเรียน). อุบลราชธานี : โรงเรียนอนุบาลน่องหญิง.
- รัชดา หัสนันท์. (2557). รายงานการใช้ชุดฝึกเสริมทักษะเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูด และการเขียนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนเทศบาล 1 (ถนนนครนอก). สงขลา : โรงเรียนเทศบาล 1 (ถนนนครนอก).
- รุจิรา สระคำ. (2557). การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ที่มีสไตล์การเรียนรู้แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โรงเรียนบ้านโกตาบารู. (2562). หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านตาบารู ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 (ฉบับปรับปรุง 2562) จังหวัดยะลา. เอกสารอัดสำเนา.
- ลำยอง เครือคำ. (2555). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้แผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตร และการสอน. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วรรณษา ชิตรัตน์ตา. (2556). การบริหารงานที่มุ่งเน้นคุณภาพแบบทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม (TQM) เพื่อพัฒนาการจัดคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของโรงเรียนบ้านหนองไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2. นครราชสีมา : โรงเรียนบ้านหนองไทร.
- วัชรีย์ ปัจฉัย. (2556). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบกลุ่มร่วมมือ STAD เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วันทา มลาศรี. (2554). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วันเพ็ญ อุ่นรัมย์. (2556). ผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วันวิสาข์ ศรีวิไล. (2556). การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง พืช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบผสมผสานระหว่างวัฏจักร การสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) กับการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

- วาสนา ศิริจันทร์พันธุ์. (2557). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ไฟฟ้า โดยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2553). นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backward Design. มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2555). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- วิลาวัลย์ ทองเยี่ยม. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิลักษณะของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ร่วมกับการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD. หลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุรินทร์.
- วีระชัย ดำเนินงาม. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึก
ทักษะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศึกษา. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- แวนแก้ว พันภัย. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนเรื่องเศรษฐศาสตร์ในครอบครัว โดยการสอนแบบสตอรี่ไลน์
กับการสอนแบบเกม สถานการณ์จำลอง. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวงศึกษาธิการ. (2560).
แผนยุทธศาสตร์การศึกษา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี
(พ.ศ. 2560-2579). กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษา จังหวัดชายแดน
ภาคใต้.
- ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2559). การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงด้านการศึกษา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
<http://www.sufficiencyeconomy.org/eduplan>. (สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2562).
- โศภณ รัตน์ะ. (2556). ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปออสเตรเลีย
และโอเชียเนีย ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนชะรัดชนูปถัมภ์ จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมเดช สีแสง และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2553). ปฏิรูปการเรียนรู้สู่การพัฒนาวิชาชีพครู.
นครสวรรค์ : ริมบึงการพิมพ์.

- สมนึก ภัททิยธนี. (2554). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. ภาควิชาวิจัย และพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบูรณ์ ต้นยะ. (2554). การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์.
- สมบูรณ์ บุราสิทธิ์. (2556). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง พลเมืองดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมปรารถนา ทองนาค. (2558). การพัฒนาชุดกิจกรรมการฝึกทักษะพื้นฐานกีฬาแฮนด์บอล โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมท่าแฉลง จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สมรรถ เอี่ยมพานิชกุล. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครู เรื่องทฤษฎีบทพีทาโกรัส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ชัยภูมิ : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สัจจา โสภา. (2556). ความคาดหวังและความพึงพอใจนักเรียนต่อการบริการที่ศูนย์เตรียมความพร้อมภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี. (2548). การสร้างกระบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : สำนักงานกฤษฎามนตรี.
- _____. (2560). แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพฯ : สำนักงานกฤษฎามนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2554). เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จูน พับลิชชิง.

- สีนวล ดอกตะเคียน. (2555). **ประสบการณ์การเรียนรู้ การทำเกษตรกรรมแบบผสมผสาน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. สพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.**
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2554). **การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : พลัสเล็คซันเนศพรีนธ์.**
- สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2554). **การพัฒนาผลงานทางวิชาการ สู่การเลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.**
- แสงเดือน คงพลปาน. (2558). **ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการกลุ่ม เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.**
- อชิพร ศรียมก. (2558). **หน่วยที่ 14 การประเมินผลสื่อการสอน ในเอกสารการสอนชุดวิชา สื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**
- อรุณวรรณ ชัยวงษ์. (2555). **การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์กลุ่มร่วมมือ แบบ STAD เรื่อง จักรวาลและอวกาศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- อาร์ซีมาต เหมอำ. (2558). **งานวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง เอกภพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา. สงขลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.**
- Arends. (1994). **Learning to teacher (3rd ed.). United of America : Mc Graw-Hiu.**
- Armstrong, G., & Kotler, P. (2003). **Marketing and introduction. (6th ed.). New Jersey : Pearson Educstion.**
- Artzt, Alice F; & Newman, Claire M. (1990,September). **Cooperative Learning. The Mathematics Teacher. 83(6): 488-452.**
- Baroody, Arthur J. (1993). **Problem Solving, Reasoning, and Communicating, K-8 Helping Children Think Mathematically. New York : Macmillan Publishing company.**
- Bloom, B. S. (1976). **Human Characteristic and School Learning. New York : Mcgraw – Hill.**
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education. New York : McGraw – Hill Company.**
- Gul. (2011). **Effect of Student’s Team Achievement Division (STAD) on Academic Achievement of Students. Dissertation Abstracts International, 7(12), 1911-2017.**

- Hayatunisa, L. (2014). Student teams achievement divisions (STAD) technique in teaching writing narrative text. **Journal of English and Education** 2014, 2(1), pp. 17-26.
- John Dewey. (1963). **Experience and education**. New york : Macmillan Publishing Company.
- Johnson, D.W.& Johnson, R.T. (1987). **Learning Together and Alone : Cooperative and Individualistic Learning**. 4th ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall.
- Kley, V.M. (1991). **Cooperative Learning : and How to Make it Happen in Your Classroom**. Chrischurce : Macprint Print and Publishing.
- Mullins, L.J. (1985). **Management and organization Behavior**. London : Pitman.
- Scott, A.H. (1970). **Milk production**. London : lifted.
- Skinner, B. F. (1950). "Are theories of learning necessary?" **Psychological Review**, 57(4), 193–216.
- Slavin, R.E. Robert. (1995). **Cooperative Learning Theory, Research and Practice**. New Jersey : Prentice-hall.
- Thorndike, R.M. (1979). **Correlation Procedures for Research**. New york : Gardner Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. **นายไพศาล ว่องภาณุสกุล**
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลยะลา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนอนุบาลยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
ปริญญาโท การบริหารการศึกษา (ศษ.ม.) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
มีความเชี่ยวชาญทางด้าน การบริหารการศึกษา
2. **นายพลวัฒน์ บุญช่วย**
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกรงปินัง วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1
ปริญญาโท การบริหารการศึกษา (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา
มีความเชี่ยวชาญทางด้าน การวัดและประเมินผล
3. **ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชาครีย์ คะนอง**
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะโละไกรทอง วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านตะโละไกรทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
ปริญญาเอก การวัดและประเมินผล (ศษ.ด.) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มีความเชี่ยวชาญทางด้าน การวัดและประเมินผล
4. **นางสาวเยาวลักษณ์ เลียบวงศ์**
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย สังกัดเทศบาลนครศรีธรรมราช
ปริญญาตรี เอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
ปริญญาโท การบริหารการศึกษา (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มีความเชี่ยวชาญทางด้าน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. **นางนิตยา ทองเนียม**
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูเชี่ยวชาญ
โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1
ปริญญาโท การประถมศึกษา (ศษ.ม.) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มีความเชี่ยวชาญทางด้าน ภาษาไทย

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ตัวอย่างเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เอกสารประกอบการเรียนรู้
เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เล่มที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

นายอุดร สายสิงห์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจงเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวน 5 เล่ม ประกอบด้วย

เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

เล่มที่ 2 หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร

มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

เล่มที่ 3 โครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร

มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

เล่มที่ 4 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

เล่มที่ 5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ต่อสังคมไทย

2. เอกสารประกอบการเรียนรู้เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ซึ่งมีรูปแบบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น

ขั้นที่ 2 ขั้นการศึกษากลุ่มย่อย

ขั้นที่ 3 ขั้นการทดสอบย่อย

ขั้นที่ 4 ขั้นการคิดคะแนนพัฒนาตนเองและกลุ่ม

ขั้นที่ 5 ขั้นการยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ

3. เอกสารประกอบการเรียนรู้เล่มนี้ เป็นเล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมายและหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 จำนวน 3 ชั่วโมง

4. ในแต่ละเอกสารประกอบการเรียนรู้ จะประกอบไปด้วย

- คำชี้แจงเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียนรู้
- คำแนะนำในการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้สำหรับครู
- คำแนะนำในการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้สำหรับนักเรียน
- แผนผังขั้นตอนการเรียนรู้
- บัตรคำสั่ง
- บัตรเนื้อหา
- บัตรกิจกรรม
- บัตรทดสอบกิจกรรมก่อนเรียน – หลังเรียน
- แบบบันทึกคะแนน
- บัตรเฉลย

5. การประเมินผล

5.1 ผลการเรียนรู้ประเมินจาก

5.1.1 ประเมินผลจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน - แบบทดสอบ
หลังเรียน

5.1.2 ประเมินผลจากผลงานของนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรม
จากบัตรกิจกรรม

5.1.3 ประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน
ของนักเรียน

5.1.4 ประเมินผลจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2 เกณฑ์การประเมินผล นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 จึงจะ
สามารถเรียนในเล่มต่อไปได้ หากนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล
ต้องเรียนซ่อมเสริม

5.3 การเรียนซ่อมเสริม สำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
ให้นักเรียนศึกษาบัตรเนื้อหาใหม่อีกครั้ง หรือใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน
หรือครูอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

คำแนะนำในการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ สำหรับครู

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เล่มนี้ ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ครูผู้สอนจึงควรศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ทั้งด้านเนื้อหา กิจกรรมและกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการปฏิบัติตนก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ มีดังนี้

1. ครูต้องศึกษาวิธีการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ตลอดจนวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD การวัดและการประเมินผลให้เข้าใจ
2. ครูต้องเตรียมการสอนล่วงหน้า เตรียมสถานที่ สื่อการสอนต่าง ๆ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ไม่ได้จัดไว้ในเอกสารประกอบการเรียนรู้ให้พร้อมก่อนที่จะใช้
3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีขั้นตอน ดังนี้
  - ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ คະแนนฐาน บอกเกณฑ์และรางวัล
  - ครูทบทวนความรู้เดิมและนำเสนอประเด็นความรู้ใหม่
  - ครูให้นักเรียนนั่งประจำกลุ่มของตนเอง ตามกลุ่มเดิมที่แบ่งไว้
  - มอบหมายให้แต่ละกลุ่มศึกษาบัตรเนื้อหา ทำกิจกรรมตามบัตรกิจกรรมที่กำหนดในเอกสารประกอบการเรียนรู้
  - แต่ละกลุ่มตรวจบัตรกิจกรรมจากบัตรเฉลยที่อยู่ในส่วนภาคผนวก
  - ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำเอกสารประกอบการเรียนรู้
  - ครูตรวจให้คะแนนทดสอบประจำเอกสารประกอบการเรียนรู้ ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้แล้วแจ้งคะแนนที่ได้ให้นักเรียนทราบ
  - แต่ละกลุ่มบันทึกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนนทดสอบประจำเอกสารประกอบการเรียนรู้
  - ครูประกาศระดับพัฒนาของกลุ่มและยกย่องกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการรองรับผลงานและเสริมแรงกลุ่มที่ได้รับรางวัล
  - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่องที่เรียน
4. เมื่อมีกิจกรรมกลุ่มให้นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยแต่ละกลุ่มจะคละเพศ คละความสามารถ ให้มีการเลือกหัวหน้าและเลขานุการกลุ่ม พร้อมทั้งแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบแก่สมาชิกในกลุ่ม

5. ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจบทบาทของตนเอง แนะนำขั้นตอนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ แนวปฏิบัติในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วจึงให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียนในแต่ละเอกสารประกอบการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ไม่เข้าใจได้ซักถามเกี่ยวกับวิธีการเรียน ขั้นตอนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้หรือบทบาทของนักเรียนเอง ตลอดจนข้อข้องใจอื่น ๆ

6. ก่อนเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้แต่ละเล่ม ต้องให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียน

7. ชี้นำเข้าสู่บทเรียนให้เป็นหน้าที่ของครู เป็นผู้นำเข้าสู่บทเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

8. ขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูคอยให้คำปรึกษา แนะนำ กระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นและเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตามบทบาทที่สมาชิกในกลุ่มมอบหมาย พร้อมทั้งสังเกตและประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียนไปด้วย

9. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมครบถ้วน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนในแต่ละเล่ม โดยใช้เวลาไม่เกิน 10 นาที แล้วต้องตรวจกระดาษคำตอบทันที เพื่อที่นักเรียนจะได้ทราบคะแนนพัฒนาของตน และคะแนนพัฒนาเฉลี่ยของกลุ่ม

10. การวัดและประเมินผล ประเมินจากแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน สังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน และตรวจบัตรกิจกรรม

11. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยครูเป็นเพียงที่ปรึกษาคอยแนะนำ เมื่อนักเรียนมีปัญหาขอความช่วยเหลือเท่านั้น

12. ระหว่างปฏิบัติการสอนครูควรสอดแทรกคุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียน

13. ถ้านักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ที่ระบุไว้ครูควรหาเวลาให้นักเรียนกลับไปศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้นั้น ๆ ใหม่ แล้วทำแบบทดสอบหลังเรียนให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

14. เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ครูให้นักเรียนตรวจสอบ เก็บเอกสารประกอบการเรียนรู้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เรียบร้อย เพื่อสะดวกในการใช้ครั้งต่อไป

คำแนะนำในการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน

นักเรียนควรปฏิบัติตามคำแนะนำ และตามบทบาทของนักเรียน ดังนี้

1. อ่านคำชี้แจงเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียนรู้สำหรับนักเรียนและบทบาทนักเรียนให้เข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนในแต่ละเอกสารประกอบการเรียนรู้ เล่มละ 10 ข้อ เพื่อประเมินความรู้พื้นฐานของตนเอง
3. นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน เลือกประธานและเลขานุการ พร้อมทั้งให้ทุกคนได้รับผิชอบหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมในกลุ่ม
4. ขณะปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ซักถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างมีอิสระ มีเหตุมีผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เรียนรู้อย่างมีความสุข และสามารถขอคำแนะนำจากครูผู้สอนเมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรม
5. เนื่องจากการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้มีเวลาจำกัด นักเรียนต้องวางแผนในการทำงานเพื่อให้งานเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
6. หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มรับเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ให้แต่ละกลุ่มศึกษาบัตรเนื้อหา และทำบัตรกิจกรรมตามที่กำหนด สมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมกันศึกษาปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดให้
7. หัวหน้ากลุ่มอ่านเฉลยบัตรกิจกรรมที่อยู่ในส่วนภาคผนวก สมาชิกในกลุ่มร่วมกันตรวจตามเกณฑ์ที่ระบุไว้และรวมคะแนนที่ได้ เลขานุการกลุ่มจดบันทึกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนน
8. หลังจากเรียนเอกสารประกอบการเรียนรู้ในแต่ละเล่มจบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ ครูตรวจแบบทดสอบประจำเอกสารประกอบการเรียนรู้ และแจ้งคะแนนให้นักเรียนทราบ เลขานุการกลุ่มแต่ละกลุ่มจดบันทึกคะแนนที่ครูแจ้ง ลงในแบบบันทึกคะแนนทดสอบประจำเอกสารประกอบการเรียนรู้
9. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้กับเกณฑ์การตัดสินกลุ่มที่ได้รับการยกย่องหรือยอมรับ เพื่อกำหนดระดับพัฒนาของกลุ่ม เลขานุการกลุ่มจดบันทึกระดับพัฒนาของกลุ่มที่ได้ลงในแบบบันทึกคะแนนพัฒนา

10. ขณะทำแบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน ต้องทำด้วยความซื่อสัตย์ ไม่ลอกเพื่อน

11. เมื่อนักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ให้เก็บเล่มเอกสารประกอบการเรียนรู้ส่งคืนครูผู้สอนด้วยความเรียบร้อย

บทบาทนักเรียน

หัวหน้ากลุ่ม มีหน้าที่ดังนี้

- เป็นผู้ดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยทำหน้าที่อ่านบัตรกิจกรรม เพื่อให้ทุกคนทำตามคำชี้แจงในการประกอบกิจกรรม ให้เป็นไปตามขั้นตอน
- ควบคุมดูแลการทำงาน หรือการประกอบกิจกรรมภายในกลุ่มให้เป็นระเบียบเรียบร้อยไม่ส่งเสียงดังรบกวนกลุ่มอื่น
- ตรวจสอบเช็คการจัดเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อยหลังเสร็จกิจกรรมการเรียน
- เป็นผู้ติดต่อกับครูเมื่อมีปัญหาภายในกลุ่ม
- เป็นผู้อ่านบัตรเฉลยแต่ละกิจกรรมให้เพื่อนฟังเพื่อตรวจคำตอบ

เลขานุการ มีหน้าที่ดังนี้

- เป็นผู้แจกบัตรกิจกรรม และรวบรวมส่งครู เมื่อสมาชิกทุกคนทำเสร็จเรียบร้อย
- บันทึกคะแนนของสมาชิกในกลุ่ม ลงในแบบบันทึกผลการประเมินด้านความรู้

สมาชิกกลุ่ม มีหน้าที่ดังนี้

- ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ และให้ทันตามกำหนดโดยไม่ชวนเพื่อนคุยหรือเล่น
- ศึกษาบัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และปรึกษาหารือกันภายในกลุ่ม
- ร่วมกันอภิปรายและสรุปผลจากการปฏิบัติกิจกรรม
- ช่วยเก็บวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนต่าง ๆ ของกลุ่มตนเองใส่ซองให้เรียบร้อย นอกจากแบบบันทึกผลการประเมินด้านความรู้ให้รวบรวมส่งครู

สาระ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด

ม.1/3 อธิบายความเป็นมา หลักการ และความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

- นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้

ด้านกระบวนการ (P)

- ผลงานตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด
- ผลงานมีความถูกต้อง สมบูรณ์
- ผลงานมีความเป็นระเบียบ
- ความสำเร็จของงาน

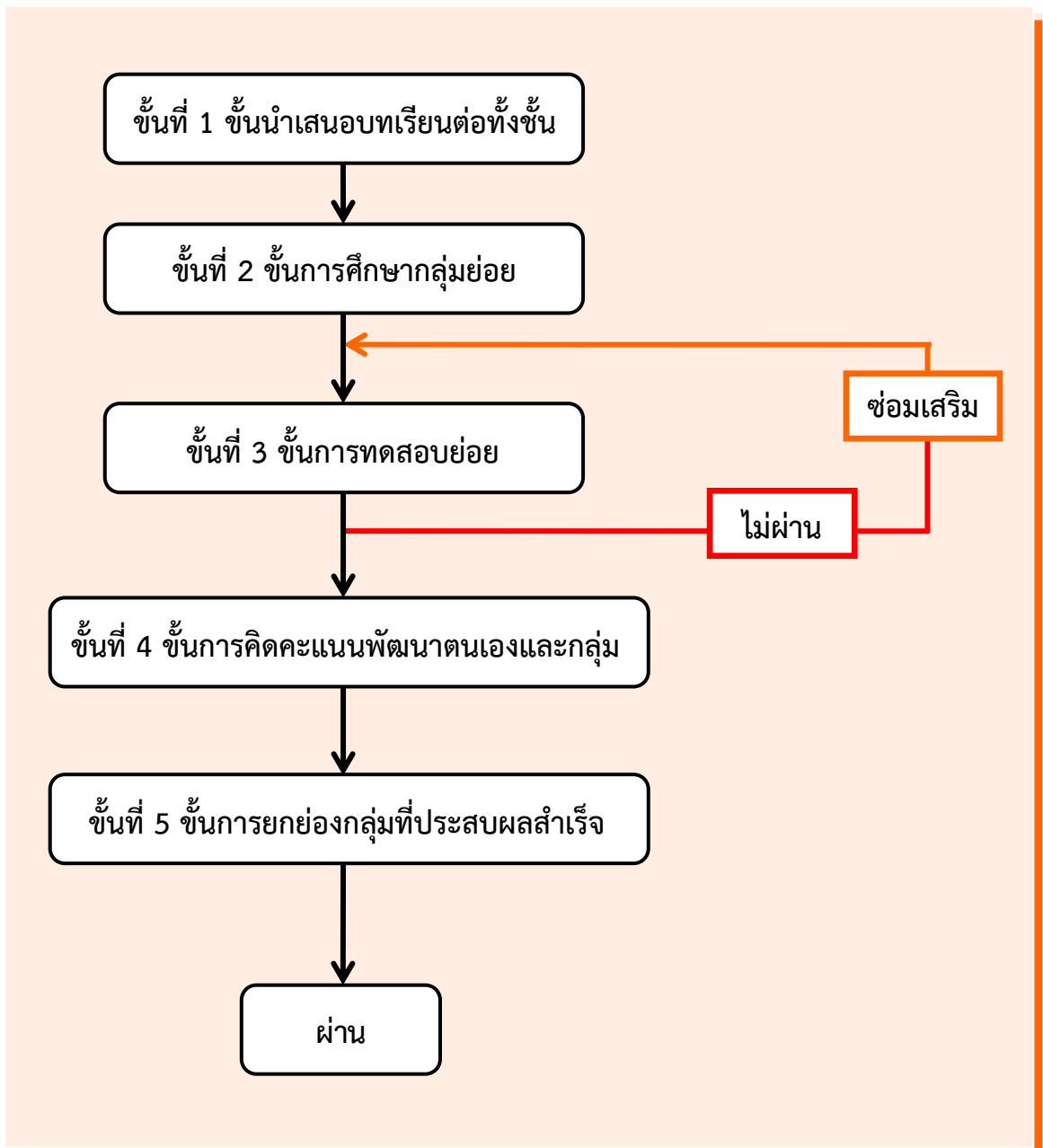
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

- มีวินัย
- มุ่งมั่นให้งานสำเร็จ
- ซื่อสัตย์สุจริต

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (C)

- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ไขปัญหา
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

แผนผังขั้นตอนการเรียนรู้
ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ
เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

บัตรคำสั่ง
กิจกรรมขั้นที่ 1
ชั้นนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น

- ❖ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 10 ข้อ โดยทำลงในกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้
- ❖ ครูชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้สำหรับนักเรียน และบอกขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนทราบขั้นตอน
- ❖ การปฏิบัติกิจกรรมโดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งบอกเกณฑ์และรางวัล

แบบทดสอบก่อนเรียน

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
 เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

- คำชี้แจง**
1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ
  2. การตอบให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด จากตัวเลือก ก ข ค และ ง เพียงคำตอบเดียวแล้วทำเครื่องหมาย ลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับตัวเลือกที่ต้องการ

1. เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงอะไร
  - ก. การทำเกษตรกรรม
  - ข. การดำรงชีวิตอยู่อย่างพออยู่พอกิน
  - ค. การค้าขายให้ได้เงินเพียงพอสำหรับครอบครัว
  - ง. การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อให้ครอบครัวพออยู่พอกิน
2. เป้าหมายสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงคือข้อใด
  - ก. การแก้ปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน
  - ข. การแก้ปัญหาเรื่องความยากจน
  - ค. การแก้ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตร
  - ง. การแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ
3. แนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. ไต
  - ก. พ.ศ. 2507
  - ข. พ.ศ. 2508
  - ค. พ.ศ. 2517
  - ง. พ.ศ. 2518
4. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวพระราชดำริของรัชกาลใด
  - ก. รัชกาลที่ 7
  - ข. รัชกาลที่ 8
  - ค. รัชกาลที่ 9
  - ง. รัชกาลที่ 10

5. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ
- ก. พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน
  - ข. มีความยั่งยืนมั่นคงได้ด้วยตัวเอง ไม่พึ่งคนอื่น
  - ค. สมดุล มีเหตุผล
  - ง. ประหยัด อดออม
6. การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและครอบครัวยกเว้นข้อใด
- ก. มีความรับผิดชอบต่อสังคม
  - ข. มีความพอประมาณในการใช้จ่าย
  - ค. มีการวางแผนการบริหารจัดการประเทศ
  - ง. ทำให้รู้จักใช้เหตุผลในการวางแผนและการปฏิบัติตน
7. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบกี่ส่วน
- ก. 2 ส่วน
  - ข. 3 ส่วน
  - ค. 4 ส่วน
  - ง. 5 ส่วน
8. ข้อใดไม่ใช่หลักการของระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ก. เน้นการผลิตเพื่อการค้าขาย
  - ข. เน้นการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นองค์กร
  - ค. รู้จักพอประมาณ หรือเดินสายกลาง
  - ง. ยึดหลักความสามัคคีและช่วยเหลือกัน
9. ใครปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ก. ออยรู้จักประหยัด
  - ข. โบว์ยืมเงินเพื่อนและผ่อนใช้ทีหลัง
  - ค. ดิวอดอาหารกลางวันเพื่อเก็บเงินใส่ออมสิน
  - ง. ฝ่ายทำงานหลังเลิกเรียนเพื่อเก็บเงินไว้ซื้อสิ่งของที่อยากได้
10. คุณธรรมด้านใดที่มีความสำคัญกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด
- ก. เป็นคนมีศีลธรรม
  - ข. เป็นผู้มีความโอบอ้อมอารี
  - ค. มีความละเอียดรอบคอบ
  - ง. มีความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร

บัตรคำสั่ง
กิจกรรมชั้นที่ 2
ชั้นการศึกษากลุ่มย่อย

- ❖ นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยคละความสามารถของนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกประธาน และเลขานุการ กลุ่มปฏิบัติหน้าที่
- ❖ ให้ประธานกลุ่มอ่าน “บัตรคำสั่ง” ให้สมาชิกในกลุ่มฟังด้วยเสียงดัง ฟังชัดเจนแต่ไม่รบกวนกลุ่มข้าง ๆ
- ❖ เลขานุการกลุ่มแจก “บัตรเนื้อหา เรื่อง ความเป็นมา ความหมาย และ หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มศึกษา
- ❖ ให้นักเรียนทุกคนภายในกลุ่มศึกษาจากบัตรเนื้อหา เรื่อง ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง จากนั้นร่วมกันแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับสมาชิกภายในกลุ่ม และช่วยกันทำกิจกรรมจาก “บัตรกิจกรรมที่ 1 บัตรกิจกรรมที่ 2 และบัตรกิจกรรมที่ 3 พร้อมทั้งตระหนักถึงความ สมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้”
- ❖ เมื่อทำเสร็จให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และให้แต่ละกลุ่ม นำผลงานไปติดผนังห้องเรียนเพื่อให้เพื่อน ๆ และครูได้ชื่นชมผลงาน
- ❖ หัวหน้ากลุ่มอ่านบัตรเฉลยกิจกรรมที่อยู่ในส่วนภาคผนวก สมาชิกในกลุ่ม ร่วมกันตรวจตามเกณฑ์ที่ระบุไว้และรวมคะแนนที่ได้ เลขานุการกลุ่ม จดบันทึกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนน
- ❖ ส่งบัตรกิจกรรมที่ครูผู้สอน หลังทำกิจกรรมเสร็จ

บัตรเนื้อหา

เรื่อง ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

ความเป็นมาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย ส่งผลให้สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงไปทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มีทั้งผลดีและผลเสีย ดังนี้

ผลดี เช่น มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ ความเจริญด้านสาธารณสุข โภค มีระบบการคมนาคมติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาค

ผลเสีย เช่น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เกษตรกรต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง ถูกเอารัดเอาเปรียบ และไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ความพอเพียงจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้ทุกคน สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ภาพที่ 1 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มา : <https://www.matichon.co.th/>

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า 30 ปี ก่อนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจใน พ.ศ. 2540 หลังจากนั้นมาได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นจากภาวะดังกล่าว และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ภาพที่ 2 หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มา : <https://district.cdd.go.th/>

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงใช้หลักคุณธรรมความรู้ทางหลักวิชา ความชำนาญ และวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของแต่ละพื้นที่เป็นแนวปฏิบัติพัฒนาพระองค์ทรงเน้นย้ำการพัฒนาบนแนวคิดพึ่งตนเอง โดยใช้หลักความพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้สานต่อเศรษฐกิจพอเพียงให้ขยายผลไปยังทุกภาค

ตัวอย่างพระราชดำรัส พระบรมราโชวาทตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“การใช้จ่ายอย่างประหยัดนั้น จะเป็นหลักประกันความสมบูรณ์พูนสุขของผู้ประหยัดเอง และครอบครัวช่วยป้องกันความขาดแคลนในวันข้างหน้า การประหยัดดังกล่าวนี้จะมีผลดี ไม่เฉพาะแก่ผู้ที่ประหยัดเท่านั้นยังเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติด้วย”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2502

ภาพที่ 3 พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ที่มา : <https://money.kapook.com/>

“การดำเนินชีวิตโดยใช้วิชาการอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ จะต้องอาศัยความรู้รอบตัว และหลักศีลธรรมประกอบด้วย ผู้ที่มีความรู้ดี แต่ขาดความยั้งคิด นำความรู้ไปใช้ในทางมิชอบ ก็เท่ากับ เป็นบุคคลที่เป็นภัยแก่สังคมของมนุษย์”

พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2504

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมี พอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการ และใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อม พอควรปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะเศรษฐกิจ ขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป”

พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น
เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2516

พระบรมราโชวาท
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

จัดทำโดย คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภาพที่ 4 พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น
ที่มา : <https://issuu.com/>

“การจะเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกินแบบพอมีพอกินนั้น หมายความว่าอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง อันนี้ก็เคยมีบอกว่าการพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกคนรอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความ ต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไรไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก อย่างนี้ท่านนักเศรษฐกิจต่าง ๆ ก็บอกว่าถ้าสมัยจริงอาจจะลำบาก คนอื่นเขาต้องมีการเศรษฐกิจที่ต้องมีการแลกเปลี่ยน เรียกว่าเป็นเศรษฐกิจการค้า ไม่ใช่เศรษฐกิจความพอเพียง เลย์รู้สึกว่ามันหรรษา แต่เมืองไทยเป็นประเทศที่มีบุญอยู่ว่าผลิตให้พอเพียงได้”

พระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายชัยมงคลเนื่องในโอกาส
วันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต
เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2540

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงมีพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิต และเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเป็นระบบการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ภาพที่ 5 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ได้พระราชทานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มา : <https://sites.google.com/>

เศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญกับวิถีชีวิต และเศรษฐกิจแบบทางสายกลาง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ซึ่งถือได้ว่าเป็นปรัชญาในด้านการดำเนินชีวิตแบบไทย ส่วนเกษตรทฤษฎีใหม่นั้นให้ความสำคัญกับการผลิตให้พอมีพอกิน โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้จากการเกษตรและมีผลผลิตเก็บไว้บริโภคได้ตลอดทั้งปี

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิทางเศรษฐกิจ และสาขาอื่นๆ มาร่วมกันประมวลและกลั่นกรองพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เป็นบทความเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และได้้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2542 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทานและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำบทความไปเผยแพร่เพื่อเป็นแนวปฏิบัติ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 มีใจความดังนี้

เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาชี้แนะแนวทางการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชนระดับประเทศชาติในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนในขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ได้ให้ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นเศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตนเองอยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน ซึ่งสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ สามารถให้ตัวเองอยู่ได้อย่างพออยู่พอกิน มีได้มุ่งที่จะสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้เจริญแต่เพียงอย่างเดียว เพราะถ้าผู้คนสามารถมีอาชีพและฐานะที่พอพึ่งตนเองได้ ก็ย่อมจะสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับอย่างมั่นคงถาวรต่อไป

ภาพที่ 6 ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล
ที่มา : <https://www.matichon.co.th/>

ภาพที่ 7 ศ.ประเวศ วะสี
ที่มา : <https://www.hfocus.org/>

ศ.ประเวศ วะสี ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่มีรูปแบบเป็นสายกลางหรือเศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปฏิปทา เพราะเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

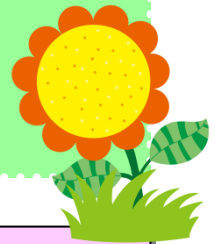
ภาพที่ 8 วิธีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มา : อุดร สายสิงห์

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจที่มีบุคคลและสังคมดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ ตลอดจนการดำรงชีวิตอยู่อย่างเหมาะสมพอเพียง ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

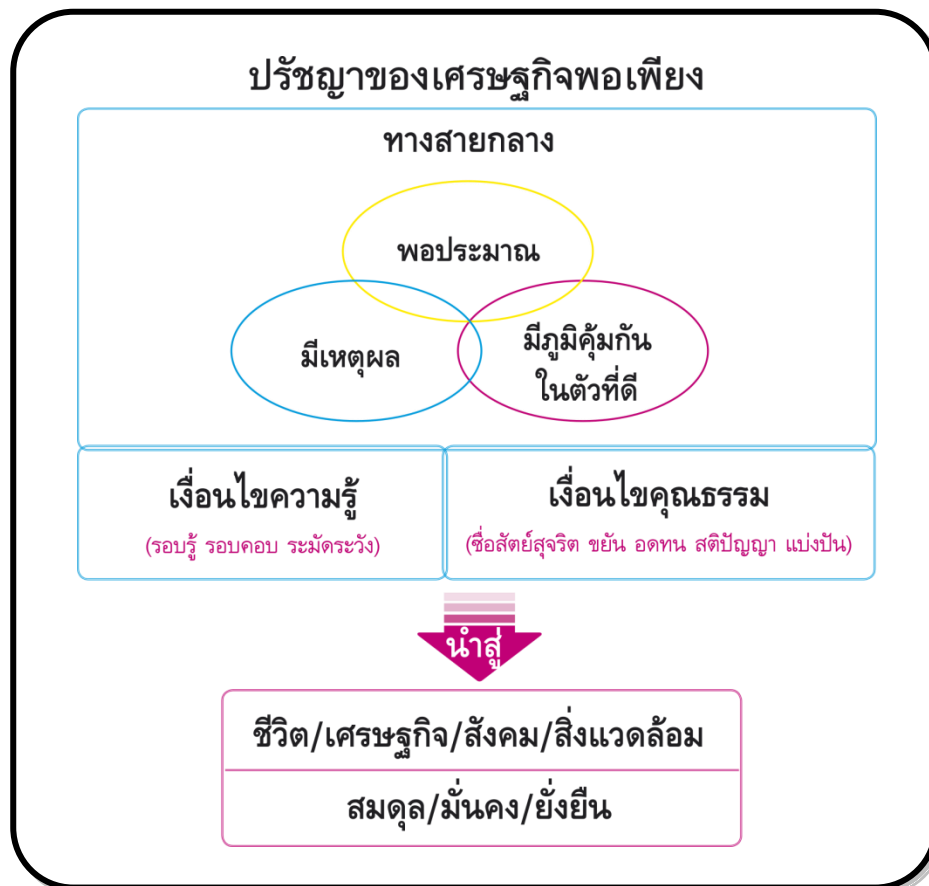
หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงตั้งอยู่บนทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงหลัก 3 ประการ คือ

- ความพอประมาณ
- ความมีเหตุผล
- การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทาน เป็นที่มาของนิยาม “3 ห่วง 2 เงื่อนไข” ดังแผนภาพ

ภาพที่ 9 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มา : <http://www.truepllookpanya.com/>

นักเรียนมาทำความเข้าใจ
ของหลักการและเงื่อนไข
ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในตารางนะครับ

หลักการ	เงื่อนไข
<ul style="list-style-type: none"> • ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อมรวมไปถึงวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น • ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชา หลักกฎหมาย หลักศีลธรรมจรรยา และหลักวัฒนธรรม คำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่าง ถี่ถ้วน และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ • มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวและเตรียมใจให้พร้อมรับกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ 	<ul style="list-style-type: none"> • เงื่อนไขความรู้ นั่นคือจะต้องมีความรอบรู้ในความพอเพียง <ul style="list-style-type: none"> - จะต้องมีความรู้และใช้ความรู้ไปในทางที่ถูกต้อง - ศึกษาให้ดี ละเอียดถี่ถ้วน ใช้ความรู้ อย่างรอบคอบและระมัดระวัง <ul style="list-style-type: none"> - นำหลักวิชาความรู้มาประยุกต์ใช้บริหารจัดการการกระทำต่าง ๆ • เงื่อนไขคุณธรรม นอกจากความรู้แล้วยังต้องการคนที่มีคุณธรรมประกอบ ดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - มีจิตใจที่ดี เอื้ออาทร แบ่งปัน - เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สมานฉันท์ สามัคคี <ul style="list-style-type: none"> - ซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ - รู้จักอดทน ขยันหมั่นเพียร - มีสติในการดำเนินชีวิต

ตารางแสดงการอธิบายหลักการและเงื่อนไขของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

“เงื่อนไข” ดังกล่าวถือว่าสำคัญมาก เพราะหากนักเรียนขาดเงื่อนไขจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน ในการกระทำ เช่น พอประมาณอย่างไม่มีเงื่อนไข ความรู้ส่งผลให้ขาดการคิดอย่างรอบคอบ ระวังผลที่ออกมาไม่เป็นไปตามที่หวัง อาจทำให้นักเรียนไม่มีความสุข หรือหากพอประมาณอย่างไม่มีเงื่อนไข คุณธรรมจะทำให้นักเรียนเป็นคนตระหนี่ เห็นแก่ตัวซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ควรค่าแก่การกระทำ ดังนั้น เงื่อนไขดังกล่าวจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประกอบกันกับหลักการ

เศรษฐกิจพอเพียงค่านึงถึง “ความสุข” ของผู้ปฏิบัติเป็นสำคัญ เป็นความสุขทั้งทางกายและทางใจ เพราะเมื่อเรามีความพอดี พอเพียงในการปฏิบัติ ก็จะทำให้มีความรู้สึกว่ามีค่าว่า “เกินไป” ความสุข ก็จะบังเกิดขึ้น ดังนั้นเป้าหมายที่เป็นภาพรวมของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นสังคมที่ “อยู่ดีมีสุข” หมายถึง การที่คนในสังคมมีสุขภาพกายที่ดี สุขภาพจิตที่ดี มีเศรษฐกิจที่พออยู่พอกิน มีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น เท่าที่จำเป็นและตั้งอยู่บนรากฐานทางวัฒนธรรมในสังคมของตนเองซึ่งทั้งหมดนี้เกิดจากการปฏิบัติตามหลักการ และเงื่อนไขของเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 10 แนวทางการใช้ชีวิตแบบพอเพียง
ที่มา : <https://angoonza123.wordpress.com/>

บัตรกิจกรรมที่ 1

ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แล้วตอบคำถาม 5 ข้อ (10 คะแนน)

ชื่อกลุ่ม.....	กลุ่มที่.....	ชั้น.....
1.....	หัวหน้ากลุ่ม	เลขที่.....
2.....	สมาชิก	เลขที่.....
3.....	สมาชิก	เลขที่.....
4.....	สมาชิก	เลขที่.....
5.....	เลขานุการ	เลขที่.....

1. เศรษฐกิจพอเพียงให้อะไรกับนักเรียน

.....

.....

.....

.....

เศรษฐกิจ
พอเพียง

2. เศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อสังคมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. เศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างไร

.....

.....

.....

.....

เศรษฐกิจ
พอเพียง

4. เศรษฐกิจพอเพียงช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. ปัจจุบันเศรษฐกิจพอเพียงประสบปัญหาอะไร
และจะสามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

A large rounded rectangular box with a thick pink border. Inside the box, there are 25 horizontal dotted lines spaced evenly, providing a template for handwriting practice. The lines are centered within the box and extend across its width.

บัตรกิจกรรมที่ 3

ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนวิเคราะห์หลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข พร้อมยกตัวอย่างการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (10 คะแนน)

ชื่อกลุ่ม.....	กลุ่มที่.....	ชั้น.....
1.....	หัวหน้ากลุ่ม	เลขที่.....
2.....	สมาชิก	เลขที่.....
3.....	สมาชิก	เลขที่.....
4.....	สมาชิก	เลขที่.....
5.....	เลขานุการ	เลขที่.....

เปิดหน้าถัดไป
เพื่อทำกิจกรรมกันเลย

คือ.....

.....

.....

.....

การนำไปใช้.....

.....

.....

.....

คือ.....

.....

.....

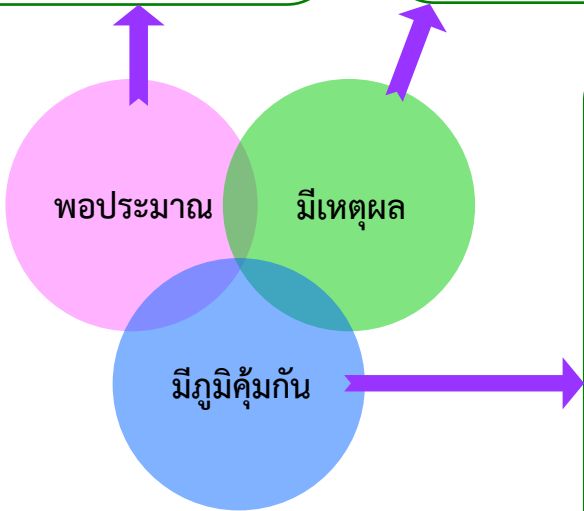
.....

การนำไปใช้.....

.....

.....

.....

คือ.....

.....

.....

.....

การนำไปใช้.....

.....

.....

.....

เงื่อนไขความรู้   เงื่อนไขคุณธรรม

คือ.....

.....

.....

.....

การนำไปใช้.....

.....

.....

.....

คือ.....

.....

.....

.....

การนำไปใช้.....

.....

.....

.....

บัตรคำสั่ง
กิจกรรมขั้นที่ 3
ขั้นการทดสอบย่อย

- ❖ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 10 ข้อ โดยทำลงในกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้

แบบทดสอบหลังเรียน

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
 เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ
 2. การตอบให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด จากตัวเลือก ก ข ค และ ง
 เพียงคำตอบเดียวแล้วทำเครื่องหมาย ลงในกระดาษคำตอบ
 ให้ตรงกับตัวเลือกที่ต้องการ

1. บริษัทเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบกี่ส่วน
  - ก. 5 ส่วน
  - ข. 4 ส่วน
  - ค. 3 ส่วน
  - ง. 2 ส่วน
2. ใครปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
  - ก. ออยรู้จักประหยัด
  - ข. โบว์ยืมเงินเพื่อนและผ่อนใช้ทีหลัง
  - ค. ดิวอดอาหารกลางวันเพื่อเก็บเงินใส่ออมสิน
  - ง. ฝ่ายทำงานหลังเลิกเรียนเพื่อเก็บเงินไว้ซื้อสิ่งของที่อยากได้
3. คุณธรรมด้านใดที่มีความสำคัญกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด
  - ก. เป็นคนมีศีลธรรม
  - ข. มีความละเอียดรอบคอบ
  - ค. เป็นผู้มีความโอบอ้อมอารี
  - ง. มีความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร
4. เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงอะไร
  - ก. การทำเกษตรกรรม
  - ข. การดำรงชีวิตอยู่อย่างพออยู่พอกิน
  - ค. การค้าขายให้ได้เงินเพียงพอสำหรับครอบครัว
  - ง. การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อให้ครอบครัวพออยู่พอกิน

5. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวพระราชดำริของรัชกาลใด
  - ก. รัชกาลที่ 7
  - ข. รัชกาลที่ 8
  - ค. รัชกาลที่ 9
  - ง. รัชกาลที่ 10
6. เป้าหมายสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงคือข้อใด
  - ก. การแก้ปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน
  - ข. การแก้ปัญหาเรื่องความยากจน
  - ค. การแก้ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตร
  - ง. การแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ
7. ข้อใดไม่ใช่หลักการของระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
  - ก. เน้นการผลิตเพื่อการค้าขาย
  - ข. เน้นการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นองค์กร
  - ค. รู้จักพอประมาณ หรือเดินสายกลาง
  - ง. ยึดหลักความสามัคคีและช่วยเหลือกัน
8. แนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. ไດ
  - ก. พ.ศ. 2507
  - ข. พ.ศ. 2508
  - ค. พ.ศ. 2517
  - ง. พ.ศ. 2518
9. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ
  - ก. มีความยืนมั่นคงได้ด้วยตัวเอง ไม่พึ่งคนอื่น
  - ข. พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน
  - ค. ประหยัด อดออม
  - ง. สมดุล มีเหตุผล
10. การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและครอบครัว ยกเว้นข้อใด
  - ก. มีความรับผิดชอบต่อสังคม
  - ข. มีความพอประมาณในการใช้จ่าย
  - ค. มีการวางแผนการบริหารจัดการประเทศ
  - ง. ทำให้รู้จักใช้เหตุผลในการวางแผนและการปฏิบัติตน

บัตรคำสั่ง
กิจกรรมขั้นที่ 4
ขั้นการคิดคะแนนพัฒนาตนเองและกลุ่ม

- ❖ ครูตรวจให้คะแนนจากแบบทดสอบประจำเอกสารประกอบการเรียนรู้ แล้วแจ้งคะแนนที่ได้ให้นักเรียนทราบ
- ❖ แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคะแนนของสมาชิกแต่ละคน แล้วนำไปหาคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ซึ่งได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาของสมาชิกทุกคน ในกลุ่ม เลขานุการกลุ่มจดบันทึกคะแนนที่คำนวณได้ ลงในแบบบันทึกคะแนน โดยครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
 เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....
 คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ทดสอบก่อนเรียน				
ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

คะแนนเต็ม
 ทดสอบก่อนเรียนได้
 คะแนนพัฒนา

10 คะแนน
 .....คะแนน
 .....คะแนน

ผ่าน

ไม่ผ่าน

2. ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD แผนที่ 2

เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563
 สอนวันที่ 14, 15, 21 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2563 เวลา 3 ชั่วโมง

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด

ม.1/3 อธิบายความเป็นมา หลักการ และความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

สาระสำคัญ

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ และความรอบคอบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

- นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้

ด้านกระบวนการ (P)

- ผลงานตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด
- ผลงานมีความถูกต้อง สมบูรณ์
- ผลงานมีความเป็นระเบียบ
- ความสำเร็จของงาน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

- มีวินัย
- มุ่งมั่นให้งานสำเร็จ
- ซื่อสัตย์สุจริต

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (C)

- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

สาระการเรียนรู้

1. ความเป็นมาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง
3. หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

1.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียน สนทนาซักถามนักเรียนว่าเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญอย่างไร และเศรษฐกิจพอเพียงมีความเป็นมาอย่างไร โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

2. ชี้นำดำเนินกิจกรรม

2.1 ชี้นำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น

2.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 10 ข้อ โดยทำลงในกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้

2.1.2 ครูชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้สำหรับนักเรียน และบอกขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทราบขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม โดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งบอกเกณฑ์และรางวัล

2.2 ชี้นำการศึกษากลุ่มย่อย

2.2.1 นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยคละความสามารถของนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่มปฏิบัติหน้าที่

2.2.2 ให้ประธานกลุ่มอ่าน “บัตรคำสั่ง” ให้สมาชิกในกลุ่มฟังด้วยเสียงดัง ฟังชัดเจนแต่ไม่รบกวนกลุ่มข้าง ๆ

2.2.3 เลขานุการกลุ่มแจก “บัตรเนื้อหา เรื่อง ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง” กลุ่มละ 2 ชุด เพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มศึกษา

2.2.4 ครูอธิบายเกี่ยวกับความเป็นมาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงใช้หลักคุณธรรมความรู้ทางหลักวิชาความชำนาญ และวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของแต่ละพื้นที่เป็นแนวปฏิบัติพัฒนา พระองค์ทรงเน้นย้ำการพัฒนาบนแนวคิดพึ่งตนเอง โดยใช้หลักความพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้สานต่อเศรษฐกิจพอเพียงให้ขยายผลไปยังทุกภาคของประเทศ

2.2.5 ให้นักเรียนทุกคนภายในกลุ่มศึกษาจากบัตรเนื้อหา เรื่อง ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง จากนั้นร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกภายในกลุ่ม

2.2.6 ให้นักเรียนทำกิจกรรมจาก “บัตรกิจกรรมที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง”

2.2.7 เมื่อทำเสร็จให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่มและให้แต่ละกลุ่มนำผลงานไปติดผนังห้องเรียนเพื่อให้เพื่อน ๆ และครูได้ชื่นชมผลงาน

2.2.8 หัวหน้ากลุ่มอ่านบัตรเฉลยกิจกรรมที่อยู่ในส่วนภาคผนวก สมาชิกในกลุ่มร่วมกันตรวจตามเกณฑ์ที่ระบุไว้และรวมคะแนนที่ได้ เลขานุการกลุ่มจดบันทึกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนน

2.2.9 ส่งบัตรกิจกรรมที่ครูผู้สอน หลังทำกิจกรรมเสร็จ

2.3 ขั้นการทดสอบย่อย

2.3.1 ครูทดสอบความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนทุกคน เกี่ยวกับ เรื่อง ความเป็นมาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 ขั้นการคิดคะแนนพัฒนาตนเองและกลุ่ม

2.4.1 ครูตรวจให้คะแนนจากบัตรกิจกรรมประจำเอกสารประกอบการเรียนรู้ แล้วแจ้งคะแนนที่ได้ให้นักเรียนทราบ

2.4.2 แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคะแนนของสมาชิกแต่ละคน แล้วนำไปหาคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ซึ่งได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม เลขานุการกลุ่มจดบันทึกคะแนนที่คำนวณได้ ลงในแบบบันทึกคะแนน โดยครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.5 ขั้นการยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ

2.5.1 ครูประกาศระดับพัฒนาของกลุ่มและยกย่องกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการรองรับผลงานและเสริมแรงกลุ่มที่ได้รับรางวัล

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนและครูร่วมกัน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 ครูแนะนำนักเรียนในการนำเสนอหาสาระที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันได้

สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
2. แบบทดสอบก่อนเรียน เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
3. บัตรเนื้อหา เรื่อง ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
4. บัตรกิจกรรมที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

1.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียน สนทนาซักถามนักเรียนว่าเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำรงชีวิตของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และถ้าไม่ใช่ชีวิตตามรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียง จะเกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตอย่างไร โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

2. ขั้นตอนกิจกรรม

2.1 ชี้นำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น

2.1.1 ครูชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้สำหรับนักเรียน และบอกขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทราบขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม โดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงพร้อมทั้งบอกเกณฑ์และรางวัล

2.2 ขั้นการศึกษากลุ่มย่อย

2.2.1 นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยใช้กลุ่มเดิมจากชั่วโมงที่แล้ว

2.2.2 ให้ประธานกลุ่มอ่าน “บัตรคำสั่ง” ให้สมาชิกในกลุ่มฟังด้วยเสียงดัง ฟังชัดเจนแต่ไม่รบกวนกลุ่มข้าง ๆ

2.2.3 เลขานุการกลุ่มแจก “บัตรเนื้อหา เรื่อง ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง” กลุ่มละ 2 ชุด เพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มศึกษา

2.2.4 ครูอธิบายเกี่ยวกับความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่า เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาชี้แนะแนวทางการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ระดับประเทศชาติในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์

2.2.5 ให้นักเรียนทุกคนภายในกลุ่มศึกษาจากบัตรเนื้อหา เรื่อง ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง จากนั้นร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกภายในกลุ่ม

2.2.6 ให้นักเรียนทำกิจกรรมจาก “บัตรกิจกรรมที่ 2 ความเป็นมาความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยแต่ละกลุ่มสามารถค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตของโรงเรียน

2.2.7 เมื่อทำเสร็จให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม จนครบทุกกลุ่ม

2.2.8 ครูและนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2.9 ตัวแทนกลุ่มส่งบัตรกิจกรรมที่ครูผู้สอน หลังทำกิจกรรมเสร็จ

2.3 ขั้นการทดสอบย่อย

2.3.1 ครูทดสอบความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนทุกคนจากการปฏิบัติกิจกรรม โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ความพอเพียงมีความหมายว่าอย่างไร
- ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ได้ให้ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าอย่างไร

เป็นอย่างไร

2.3.2 นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์ของตนเอง

2.4 ขั้นการคิดคะแนนพัฒนาตนเองและกลุ่ม

2.4.1 ครูตรวจให้คะแนนจากบัตรกิจกรรมประจำเอกสารประกอบการเรียนรู้ แล้วแจ้งคะแนนที่ได้ให้นักเรียนทราบ

2.4.2 แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคะแนนของสมาชิกแต่ละคน แล้วนำไปหาคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ซึ่งได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม เลขานุการกลุ่มจดบันทึกคะแนนที่คำนวณได้ ลงในแบบบันทึกคะแนน โดยครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.5 ขั้นการยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ

2.5.1 ครูประกาศระดับพัฒนาของกลุ่มและยกย่องกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการรองรับผลงานและเสริมแรงกลุ่มที่ได้รับรางวัล

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนและครูร่วมกัน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 ครูแนะนำนักเรียนในการนำเนื้อหาสาระที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันได้

สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

2. บัตรเนื้อหา เรื่อง ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

3. บัตรกิจกรรมที่ 2 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

ชั่วโมงที่ 3

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

- 1.1 ครูสนทนาทักทายนักเรียนทบทวนความรู้ที่ได้เรียนในชั่วโมงที่ผ่านมา
- 1.2 ครูกล่าวทักทายนักเรียน สนทนาซักถามนักเรียนว่าหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง มีอยู่ 3 ประการ อะไรบ้าง

1.3 นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็น จากความรู้และประสบการณ์ของตนเอง

2. ชี้นำดำเนินกิจกรรม

2.1 ชี้นำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น

2.1.1 ครูชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้สำหรับนักเรียนและบอกขั้นตอนการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทราบขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม โดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงพร้อมทั้งบอกเกณฑ์และรางวัล

2.2 ชี้นำการศึกษากลุ่มย่อย

2.2.1 นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยใช้กลุ่มเดิมจากชั่วโมงที่แล้ว

2.2.2 ให้ประธานกลุ่มอ่าน “บัตรคำสั่ง” ให้สมาชิกในกลุ่มฟังด้วยเสียงดัง ฟังชัดเจนแต่ไม่รบกวนกลุ่มข้าง ๆ

2.2.3 เลขานุการกลุ่มแจก “บัตรเนื้อหา เรื่อง ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง” กลุ่มละ 2 ชุด เพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มศึกษา

2.2.4 ให้นักเรียนทุกคนภายในกลุ่มศึกษาจากบัตรเนื้อหา เรื่อง ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง จากนั้นร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกภายในกลุ่ม

2.2.5 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มีความหมายว่าอย่างไรบ้าง

2.2.6 ให้นักเรียนทำกิจกรรมจาก “บัตรกิจกรรมที่ 3 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยแต่ละกลุ่มสามารถค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตของโรงเรียน

2.2.7 เมื่อทำเสร็จให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มนำผลงานไปติดผนังหลังห้องเรียนเพื่อให้เพื่อน ๆ และครูได้ชื่นชมผลงาน

2.2.8 ตัวแทนกลุ่มส่งบัตรกิจกรรมที่ครูผู้สอน หลังทำกิจกรรมเสร็จ

2.3 ชี้นำการทดสอบย่อย

2.3.1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 10 ข้อ โดยทำลงในกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้

2.4 ขั้นการคิดคะแนนพัฒนาตนเองและกลุ่ม

2.4.1 ครูตรวจให้คะแนนจากบัตรกิจกรรมประจำเอกสารประกอบการเรียนรู้ แล้วแจ้งคะแนนที่ได้ให้นักเรียนทราบ

2.4.2 แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคะแนนของสมาชิกแต่ละคน แล้วนำไปหาคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ซึ่งได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม เลขานุการกลุ่มจดบันทึกคะแนนที่คำนวณได้ ลงในแบบบันทึกคะแนน โดยครูตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.5 ขั้นการยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ

2.5.1 ครูประกาศระดับพัฒนาของกลุ่มและยกย่องกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการรองรับผลงานและเสริมแรงกลุ่มที่ได้รับรางวัล

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนและครูร่วมกัน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 ครูแนะนำนักเรียนในการนำเสนอหาสาระที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันได้

สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
2. บัตรเนื้อหา เรื่อง ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
3. บัตรกิจกรรมที่ 3 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
4. แบบทดสอบหลังเรียน เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
- แบบทดสอบก่อนเรียน	- ตรวจผลงาน	- แบบทดสอบก่อนเรียน	- นักเรียนทำได้ 8 คะแนน (ร้อยละ 80) ขึ้นไป
ด้านความรู้ (K) - นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้	- ตรวจผลงาน	- แบบบันทึกคะแนน	- นักเรียนทำได้ 16 คะแนน (ร้อยละ 80) ขึ้นไป
ด้านกระบวนการ (P) - ผลงานตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด - ผลงานมีความถูกต้อง สมบูรณ์ - ผลงานมีความเป็นระเบียบ - ความสำเร็จของงาน	- ประเมินผลงาน - สังเกตพฤติกรรม	- แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการทำงาน	- นักเรียนทำได้ 16 คะแนน (ร้อยละ 80) ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) - มีวินัย - มุ่งมั่นในงานสำเร็จ - ซื่อสัตย์สุจริต	- สังเกตพฤติกรรม	- แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- นักเรียนทำได้ 12 คะแนน (ร้อยละ 80) ขึ้นไป
ด้านสมรรถนะสำคัญ (C) - ความสามารถในการคิด - ความสามารถในการแก้ปัญหา - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- สังเกตพฤติกรรม	- แบบบันทึกสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- นักเรียนทำได้ 9 คะแนน (ร้อยละ 80) ขึ้นไป
- แบบทดสอบหลังเรียน	- ตรวจผลงาน	- แบบทดสอบหลังเรียน	- นักเรียนทำได้ 8 คะแนน (ร้อยละ 80) ขึ้นไป

บันทึกความคิดเห็นผู้อำนวยการโรงเรียน

ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน

แผนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครอบคลุมทั้ง การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน
รวมทั้ง กับการเรียน การวัดผลประเมินผล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ลงชื่อ..........
(นางสาวตอเฮงรี ระสีหิณี)
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู

บันทึกผลหลังจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้

จากผลวัดก่อนเรียน (คะแนนปรากฏการณ์เรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเสียงรบกวน
ท้องถิ่น โดยนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องเสียงรบกวนโดยใช้ STAD กลุ่มที่ 1 ตามแผนงาน โดยมี
แนว และวิเคราะห์เสียงรบกวนที่พบด้วย มีดังนี้

จากผลวัดก่อนเรียนก่อนเรียน พบว่า มีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ตามหน่วย
เรียน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีคะแนนเฉลี่ย 4.42 คิดเป็นร้อยละ 44.23

จากผลวัดก่อนเรียนหลังเรียน พบว่า มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ตามหน่วย
เรียน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีคะแนนเฉลี่ย 16.17 คิดเป็นร้อยละ 80.83

จากผลวัดก่อนเรียนก่อนเรียนการบูรณาการงาน พบว่า มีนักเรียนผ่านเกณฑ์การ
ประเมิน วิชาอื่น 26 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีคะแนนเฉลี่ย 16.38 คิดเป็นร้อยละ 81.92

จากผลวัดก่อนเรียนก่อนเรียนก่อนเรียนการบูรณาการงาน พบว่า มีนักเรียนผ่านเกณฑ์การ
ประเมิน วิชาอื่น 23 คน คิดเป็นร้อยละ 92.46 และนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การ
ประเมิน วิชาอื่น 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 มีคะแนนเฉลี่ย 12.62 คิดเป็นร้อยละ 84.10

จากผลวัดก่อนเรียนก่อนเรียนก่อนเรียนการบูรณาการงาน พบว่า มีนักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน
วิชาอื่น 24 คน คิดเป็นร้อยละ 92.31 และนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
วิชาอื่น 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69 มีคะแนนเฉลี่ย 8.46 คิดเป็นร้อยละ
84.62

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(นายอุดร สายสิงห์)
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน
เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนแบบทดสอบ ก่อนเรียน (10 คะแนน)	สรุป	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
1		4		✗
2		5		✗
3		5		✗
4		3		✗
5		4		✗
6		4		✗
7		5		✗
8		3		✗
9		4		✗
10		4		✗
11		5		✗
12		4		✗
13		4		✗
14		5		✗
15		4		✗
16		5		✗
17		4		✗
18		5		✗
19		6		✗
20		5		✗

คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน
เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนแบบทดสอบ ก่อนเรียน (10 คะแนน)	สรุป	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
21		6		✗
22		5		✗
23		4		✗
24		4		✗
25		4		✗
26		4		✗
รวม		115		
เฉลี่ย		4.42		
ร้อยละ		44.23		

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน	10	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	9	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	8	คะแนน	หมายถึง	ผ่าน
คะแนน	5-7	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	0-4	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนทำคะแนนได้ตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไป (ร้อยละ 80) ถือว่า ผ่าน
หมายเหตุ : ผลการประเมิน ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ และไม่ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✗

แบบบันทึกคะแนน (K)
เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

เลขที่	ชื่อ - สกุล	กิจกรรมระหว่างเรียน (10 คะแนน)		
		บัตรกิจกรรมที่ 1	ผ่าน	ไม่ผ่าน
กลุ่มที่ 1 รวงข้าว				
19		9	✓	
2		9	✓	
22		9	✓	
1		9	✓	
3		9	✓	
กลุ่มที่ 2 พิกุลทอง				
20		9	✓	
7		9	✓	
11		9	✓	
4		9	✓	
5		9	✓	
กลุ่มที่ 3 ดอกขบา				
21		10	✓	
16		10	✓	
15		10	✓	
10		10	✓	
13		10	✓	
กลุ่มที่ 4 โกลตาพอเพียง				
24		9	✓	
17		9	✓	
26		9	✓	
8		9	✓	
9		9	✓	

แบบบันทึกคะแนน (K)
เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	กิจกรรมระหว่างเรียน (10 คะแนน)		
		บัตรกิจกรรมที่ 1	ผ่าน	ไม่ผ่าน
กลุ่มที่ 5 พิราบขาว				
25		9	✓	
18		9	✓	
6		9	✓	
14		9	✓	
23		9	✓	
12		9	✓	
รวม		239		
เฉลี่ย		9.19		
ร้อยละ		91.92		

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน	10	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	9	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	8	คะแนน	หมายถึง	ผ่าน
คะแนน	5-7	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	0-4	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนทำคะแนนได้ตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไป (ร้อยละ 80) ถือว่า ผ่าน
หมายเหตุ : ผลการประเมิน ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ และไม่ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✕

แบบบันทึกคะแนน (K)
เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

เลขที่	ชื่อ - สกุล	กิจกรรมระหว่างเรียน (10 คะแนน)		
		บัตรกิจกรรมที่ 2	ผ่าน	ไม่ผ่าน
กลุ่มที่ 1 รวงข้าว				
19		9	✓	
2		9	✓	
22		9	✓	
1		9	✓	
3		9	✓	
กลุ่มที่ 2 พิกุลทอง				
20		8	✓	
7		8	✓	
11		8	✓	
4		8	✓	
5		8	✓	
กลุ่มที่ 3 ดอกขบา				
21		9	✓	
16		9	✓	
15		9	✓	
10		9	✓	
13		9	✓	
กลุ่มที่ 4 โกลตาพอเพียง				
24		9	✓	
17		9	✓	
26		9	✓	
8		9	✓	
9		9	✓	

แบบบันทึกคะแนน (K)

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	กิจกรรมระหว่างเรียน (10 คะแนน)		
		บัตรกิจกรรมที่ 2	ผ่าน	ไม่ผ่าน
กลุ่มที่ 5 พิราบขาว				
25		9	✓	
18		9	✓	
6		9	✓	
14		9	✓	
23		9	✓	
12		9	✓	
รวม		229		
เฉลี่ย		8.81		
ร้อยละ		88.08		

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน	10	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	9	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	8	คะแนน	หมายถึง	ผ่าน
คะแนน	5-7	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	0-4	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนทำคะแนนได้ตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไป (ร้อยละ 80) ถือว่า ผ่าน

หมายเหตุ : ผลการประเมิน ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ และไม่ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✗

แบบบันทึกคะแนน (K)
เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

เลขที่	ชื่อ - สกุล	กิจกรรมระหว่างเรียน (10 คะแนน)		
		บัตรกิจกรรมที่ 3	ผ่าน	ไม่ผ่าน
กลุ่มที่ 1 รวงข้าว				
19		9	✓	
2		9	✓	
22		9	✓	
1		9	✓	
3		9	✓	
กลุ่มที่ 2 พิกุลทอง				
20		10	✓	
7		10	✓	
11		10	✓	
4		10	✓	
5		10	✓	
กลุ่มที่ 3 ดอกขบา				
21		8	✓	
16		8	✓	
15		8	✓	
10		8	✓	
13		8	✓	
กลุ่มที่ 4 โกลตาพอเพียง				
24		10	✓	
17		10	✓	
26		10	✓	
8		10	✓	
9		10	✓	

แบบบันทึกคะแนน (K)

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	กิจกรรมระหว่างเรียน (10 คะแนน)		
		บัตรกิจกรรมที่ 3	ผ่าน	ไม่ผ่าน
กลุ่มที่ 5 พิราบขาว				
25		9	✓	
18		9	✓	
6		9	✓	
14		9	✓	
23		9	✓	
12		9	✓	
รวม		239		
เฉลี่ย		9.19		
ร้อยละ		91.92		

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน	10	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	9	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	8	คะแนน	หมายถึง	ผ่าน
คะแนน	5-7	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	0-4	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนทำคะแนนได้ตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไป (ร้อยละ 80) ถือว่า ผ่าน

หมายเหตุ : ผลการประเมิน ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ และไม่ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✕

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการทำงาน (P)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					รวม	ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
		ผลงานตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด	ผลงานมีความถูกต้อง สมบูรณ์	ผลงานมีความเป็นระเบียบ	ความสำเร็ของงาน				
		(5)	(5)	(5)	(5)	(20)			
กลุ่มที่ 1 รวงข้าว									
19		4	5	4	4	17	4	✓	
2		4	5	4	4	17	4	✓	
22		4	5	4	4	17	4	✓	
1		4	5	4	4	17	4	✓	
3		4	5	4	4	17	4	✓	
กลุ่มที่ 2 พิกุลทอง									
20		4	4	4	4	16	3	✓	
7		4	4	4	4	16	3	✓	
11		4	4	4	4	16	3	✓	
4		4	4	4	4	16	3	✓	
5		4	4	4	4	16	3	✓	
กลุ่มที่ 3 ดอกชบา									
21		5	4	4	4	17	4	✓	
16		5	4	4	4	17	4	✓	
15		5	4	4	4	17	4	✓	
10		5	4	4	4	17	4	✓	
13		5	4	4	4	17	4	✓	

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการทำงาน (P) (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
		ผลงานตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด	ผลงานมีความถูกต้อง สมบูรณ์	ผลงานมีความเป็นระเบียบ	ความสำเร็ของงาน	รวม		
		(5)	(5)	(5)	(5)	(20)		
กลุ่มที่ 4 โกวตาพอเพียง								
24		3	4	5	4	16	3	✓
17		3	4	5	4	16	3	✓
26		3	4	5	4	16	3	✓
8		3	4	5	4	16	3	✓
9		3	4	5	4	16	3	✓
กลุ่มที่ 5 พืราบขาว								
25		4	3	4	5	16	3	✓
18		4	3	4	5	16	3	✓
6		4	3	4	5	16	3	✓
14		4	3	4	5	16	3	✓
23		4	3	4	5	16	3	✓
12		4	3	4	5	16	3	✓
รวม		104	103	109	110	426		
เฉลี่ย		4.00	3.96	4.19	4.23	16.38		
ร้อยละ		80.00	79.23	83.85	84.62	81.92		

เกณฑ์การให้คะแนน

หลักเกณฑ์การประเมิน	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ
1. ผลงานตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกประเด็น	5
	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์เป็นส่วนใหญ่	4
	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์บางประเด็น	3
	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์เล็กน้อย	2
	ผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์	1
2. ผลงานมีความถูกต้องสมบูรณ์	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องครบถ้วน	5
	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	4
	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องบางประเด็น	3
	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเล็กน้อย	2
	เนื้อหาสาระของผลงานไม่ถูกต้อง	1
3. ผลงานมีความเป็นระเบียบ	ผลงานมีความเป็นระเบียบแสดงออกถึงความประณีต	5
	ผลงานมีความเป็นระเบียบแสดงออกถึงความประณีตเป็นส่วนใหญ่	4
	ผลงานมีความเป็นระเบียบแสดงออกถึงความประณีตบางประเด็น	3
	ผลงานมีความเป็นระเบียบแสดงออกถึงความประณีตเล็กน้อย	2
	ผลงานไม่มีความเป็นระเบียบแสดงออกถึงความไม่ประณีต	1
4. ความสำเร็จของงาน	ทำงานสำเร็จตามที่มอบหมายได้ดีมาก	5
	ทำงานสำเร็จตามที่มอบหมายได้ดี	4
	ทำงานสำเร็จตามที่มอบหมายได้ปานกลาง	3
	ทำงานสำเร็จตามที่มอบหมายได้พอใช้	2
	ทำงานไม่สำเร็จตามที่มอบหมาย	1

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน	19-20	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก	ระดับคุณภาพ	5
คะแนน	17-18	คะแนน	หมายถึง	ดี	ระดับคุณภาพ	4
คะแนน	16	คะแนน	หมายถึง	ผ่าน	ระดับคุณภาพ	3
คะแนน	8-15	คะแนน	หมายถึง	พอใช้	ระดับคุณภาพ	2
คะแนน	0-7	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง	ระดับคุณภาพ	1

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนทำคะแนนได้ตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป (ร้อยละ 80) ถือว่า ผ่าน

หมายเหตุ : ผลการประเมิน ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ และไม่ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✗

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					
		วินัย	มุ่งมั่นในการทำงานสำเร็จ	ซื่อสัตย์สุจริต	รวม	ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
		(5)	(5)	(5)	(15)		
1		5	4	3	12	3	✓
2		5	4	4	13	4	✓
3		4	5	3	12	3	✓
4		4	3	4	11	2	✗
5		5	4	3	12	3	✓
6		4	5	4	13	4	✓
7		5	4	5	14	5	✓
8		4	3	3	10	2	✗
9		4	5	3	12	3	✓
10		4	4	4	12	3	✓
11		5	4	3	12	3	✓
12		4	4	4	12	3	✓
13		4	4	4	12	3	✓
14		3	5	4	12	3	✓
15		4	4	4	12	3	✓

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					
		วินัย	มุ่งมั่นในงานสำเร็จ	ซื่อสัตย์สุจริต	รวม	ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
		(5)	(5)	(5)	(15)		
16		5	4	4	13	4	✓
17		5	5	4	14	5	✓
18		4	4	5	13	4	✓
19		5	5	4	14	5	✓
20		4	5	5	14	5	✓
21		4	5	5	14	5	✓
22		4	4	5	13	4	✓
23		3	3	4	10	2	✗
24		5	5	5	15	5	✓
25		4	5	5	14	5	✓
26		4	4	5	13	4	✓
รวม		111	111	106	328		
เฉลี่ย		4.27	4.27	4.08	12.62		
ร้อยละ		85.38	85.38	81.54	84.10		

เกณฑ์การให้คะแนน

หลักเกณฑ์ การประเมิน	รายการประเมิน	ระดับ คุณภาพ
1. มีวินัย	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบและมีวินัยทุกครั้ง	5
	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบและมีวินัยเกือบทุกครั้ง	4
	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบและมีวินัยพอสมควร	3
	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบและมีวินัยน้อย	2
	ไม่ค่อยสนใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบและไม่มีวินัย	1
2. มุ่งมั่น ให้งานสำเร็จ	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการทำงานตามเวลาที่กำหนดทุกขั้นตอน	5
	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการทำงานตามเวลาที่กำหนดเกือบทุกครั้ง	4
	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการทำงานตามเวลาที่กำหนดพอสมควร	3
	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการทำงานตามเวลาที่กำหนดน้อย	2
	ไม่ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบและไม่มุ่งมั่นในการทำงานให้เรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด	1
3. ซื่อสัตย์สุจริต	ซื่อสัตย์ต่อตนเองขณะศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้และปฏิบัติตามข้อแนะนำอย่างเคร่งครัดทุกขั้นตอน	5
	ซื่อสัตย์ต่อตนเองขณะศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้และปฏิบัติตามข้อแนะนำอย่างเคร่งครัดเกือบทุกขั้นตอน	4
	ซื่อสัตย์ต่อตนเองขณะศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้และปฏิบัติตามข้อแนะนำพอสมควร	3
	ซื่อสัตย์ต่อตนเองขณะศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้และปฏิบัติตามข้อแนะนำน้อย	2
	ไม่ปฏิบัติตามข้อแนะนำซื่อสัตย์ต่อตนเองขณะศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้	1

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน	14-15	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก	ระดับคุณภาพ	5
คะแนน	13	คะแนน	หมายถึง	ดี	ระดับคุณภาพ	4
คะแนน	12	คะแนน	หมายถึง	ผ่าน	ระดับคุณภาพ	3
คะแนน	7-11	คะแนน	หมายถึง	พอใช้	ระดับคุณภาพ	2
คะแนน	0-6	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง	ระดับคุณภาพ	1

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนทำคะแนนได้ตั้งแต่ 12 คะแนนขึ้นไป (ร้อยละ 80) ถือว่า ผ่าน

หมายเหตุ : ผลการประเมิน ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ และไม่ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✕

แบบบันทึกคะแนนด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (C)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน				
		ความสามารถในการคิด	ความสามารถในการแก้ปัญหา	ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	รวม	ระดับคุณภาพ
		(4)	(4)	(4)	(12)	
1		3	3	3	9	2
2		4	4	4	12	4
3		3	2	4	9	2
4		4	3	3	10	3
5		3	3	3	9	2
6		3	3	4	10	3
7		4	4	3	11	3
8		2	3	3	8	1
9		3	3	2	8	1
10		3	3	3	9	2
11		3	3	4	10	3
12		3	3	3	9	2
13		3	3	3	9	2
14		4	4	3	11	3
15		4	3	3	10	3

แบบบันทึกคะแนนด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (C) (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน				
		ความสามารถในการคิด	ความสามารถในการแก้ปัญหา	ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	รวม	ระดับคุณภาพ
		(4)	(4)	(4)	(12)	
16		4	3	4	11	3
17		4	4	4	12	4
18		3	4	4	11	3
19		4	4	4	12	4
20		4	4	3	11	3
21		4	4	4	12	4
22		3	3	4	10	3
23		2	3	4	9	2
24		3	4	4	11	3
25		4	4	4	12	4
26		3	4	3	10	3
	รวม	87	88	90	265	
	เฉลี่ย	3.35	3.38	3.46	10.19	
	ร้อยละ	83.65	84.62	86.54	84.94	

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (ผ่าน)	1 (ปรับปรุง)
1. ความสามารถในการคิด	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์และคิดเป็นระบบเพื่อการตัดสินใจได้ทุกครั้ง	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์และคิดเป็นระบบเพื่อการตัดสินใจได้เกือบทุกครั้ง	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์และคิดเป็นระบบเพื่อการตัดสินใจได้เป็นบางครั้ง	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์และคิดเป็นระบบเพื่อการตัดสินใจได้น้อยครั้ง
2. ความสามารถในการแก้ปัญหา	สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาได้ทุกครั้ง	สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาได้เกือบทุกครั้ง	สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาได้เป็นบางครั้ง	สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาได้น้อยครั้ง
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	ความสามารถในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการอยู่ร่วมกันในสังคมได้เป็นอย่างดีทุกครั้ง	ความสามารถในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการอยู่ร่วมกันในสังคมได้เป็นส่วนใหญ่	ความสามารถในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการอยู่ร่วมกันในสังคมได้เป็นบางครั้ง	ความสามารถในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการอยู่ร่วมกันในสังคมได้น้อยครั้ง

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน	12	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก	ระดับคุณภาพ	4
คะแนน	10-11	คะแนน	หมายถึง	ดี	ระดับคุณภาพ	3
คะแนน	9	คะแนน	หมายถึง	ผ่าน	ระดับคุณภาพ	2
คะแนน	0-8	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง	ระดับคุณภาพ	1

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนทำคะแนนได้ตั้งแต่ 9 คะแนนขึ้นไป (ร้อยละ 80) ถือว่า ผ่าน

คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน
เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนแบบทดสอบ หลังเรียน (10 คะแนน)	สรุป	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
1		8	✓	
2		9	✓	
3		8	✓	
4		7		x
5		8	✓	
6		8	✓	
7		8	✓	
8		8	✓	
9		8	✓	
10		9	✓	
11		9	✓	
12		7		x
13		8	✓	
14		9	✓	
15		9	✓	
16		9	✓	
17		9	✓	
18		9	✓	
19		9	✓	
20		10	✓	

คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน
เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนแบบทดสอบ หลังเรียน (10 คะแนน)	สรุป	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
21		9	✓	
22		9	✓	
23		8	✓	
24		8	✓	
25		9	✓	
26		8	✓	
รวม		220		
เฉลี่ย		8.46		
ร้อยละ		84.62		

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน	10	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	9	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	8	คะแนน	หมายถึง	ผ่าน
คะแนน	5-7	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	0-4	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนทำคะแนนได้ตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไป (ร้อยละ 80) ถือว่า ผ่าน
หมายเหตุ : ผลการประเมิน ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ และไม่ผ่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✕

แบบบันทึกคะแนน (K)

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	คะแนนกิจกรรม				คะแนนพัฒนาการรายบุคคล 10 คะแนน			คะแนนความก้าวหน้ารายกลุ่ม 10 คะแนน	รวมคะแนนด้านความรู้ (3) + (4)
				กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมที่ 2	กิจกรรมที่ 3	รวม	5 (1)	5 (2)	รวม (3)		
กลุ่มที่ 1 รวงข้าว												
19		6	9	9	9	9	27	2	5	7	9.00	16.00
2		5	9	9	9	9	27	2	5	7	9.00	16.00
22		5	9	9	9	9	27	2	5	7	9.00	16.00
1		4	8	9	9	9	27	2	5	7	9.00	16.00
3		5	8	9	9	9	27	2	5	7	9.00	16.00
รวมคะแนนกิจกรรม							135					
กลุ่มที่ 2 พิภุลทอง												
20		5	10	9	8	10	27	3	5	8	9.00	17.00
7		5	8	9	8	10	27	2	5	7	9.00	16.00
11		5	9	9	8	10	27	2	5	7	9.00	16.00
4		3	7	9	8	10	27	2	4	6	9.00	15.00
5		4	8	9	8	10	27	2	5	7	9.00	16.00
รวมคะแนนกิจกรรม							135					
กลุ่มที่ 3 ดอกชบา												
21		6	9	10	9	8	27	2	5	7	9.00	16.00
16		5	9	10	9	8	27	2	5	7	9.00	16.00
15		4	9	10	9	8	27	3	5	8	9.00	17.00
10		4	9	10	9	8	27	3	5	8	9.00	17.00
13		4	8	10	9	8	27	2	5	7	9.00	16.00
รวมคะแนนกิจกรรม							135					

แบบบันทึกคะแนน (K)

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	คะแนนกิจกรรม				คะแนนพัฒนาการรายบุคคล 10 คะแนน			คะแนนความก้าวหน้ารายกลุ่ม 10 คะแนน	รวมคะแนนด้านความรู้ 20 คะแนน (3) + (4)	
				กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมที่ 2	กิจกรรมที่ 3	รวม	5	5	รวม			
													(1)
กลุ่มที่ 4 โกลาพอเพียง		10	10	10	10	10	30	5	5	รวม	10 คะแนน	20 คะแนน	
24		4	8	9	9	10	28	2	5	7	9.33	16.33	
17		4	9	9	9	10	28	3	5	8	9.00	17.00	
26		4	8	9	9	10	28	2	5	7	9.00	16.00	
8		3	8	9	9	10	28	3	5	8	9.00	17.00	
9		4	8	9	9	10	28	2	5	7	9.00	16.00	
รวมคะแนนกิจกรรม							140						
กลุ่มที่ 5 พิราบขาว													
25		4	9	9	9	9	27	3	5	8	9.00	17.00	
18		5	9	9	9	9	27	2	5	7	9.00	16.00	
6		4	8	9	9	9	27	2	5	7	9.00	16.00	
14		5	9	9	9	9	27	2	5	7	9.00	16.00	
23		4	8	9	9	9	27	2	5	7	9.00	16.00	
12		4	7	9	9	9	27	2	4	6	9.00	15.00	
รวมคะแนนกิจกรรม							162						

วิธีการคำนวณคะแนนในแต่ละส่วน

ส่วนที่ (1) คือ คะแนนทดสอบหลังเรียน – คะแนนทดสอบก่อนเรียน = คะแนนผลต่าง (คะแนนพื้นฐาน)

ถ้าคะแนนผลต่าง (คะแนนพื้นฐาน) ได้

1 – 2 คะแนน จะได้ 1 คะแนน   3 – 4 คะแนน จะได้ 2 คะแนน

5 – 6 คะแนน จะได้ 3 คะแนน   7 – 8 คะแนน จะได้ 4 คะแนน

9 – 10 คะแนน จะได้ 5 คะแนน

ส่วนที่ (2) คือ คะแนนทดสอบหลังเรียน ถ้าได้

8 – 10 คะแนน จะได้ 5 คะแนน   6 – 7 คะแนน จะได้ 4 คะแนน

0 – 5 คะแนน จะได้ 0 คะแนน (หลังจากซ่อมเสริมและส่งผลงาน จะได้ 3 คะแนน)

ส่วนที่ (3) คือ คะแนนพัฒนาการรายบุคคล

ส่วนที่ (4) คือ คะแนนความก้าวหน้ารายกลุ่ม =
$$\frac{\text{ผลรวมของคะแนนกิจกรรม} \times 10}{\text{คะแนนเต็มของกิจกรรม} \times \text{จำนวนสมาชิกในกลุ่ม}}$$

เกณฑ์การวัดผล

คะแนน	20	คะแนน	หมายถึง ดีมาก	ระดับคุณภาพ	5
คะแนน	18-19	คะแนน	หมายถึง ดี	ระดับคุณภาพ	4
คะแนน	16-17	คะแนน	หมายถึง ผ่าน	ระดับคุณภาพ	3
คะแนน	11-15	คะแนน	หมายถึง พอใช้	ระดับคุณภาพ	2
คะแนน	0-10	คะแนน	หมายถึง ปรับปรุง	ระดับคุณภาพ	1

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนทำคะแนนได้ตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป (ร้อยละ 80) ถือว่า ผ่าน

แบบสรุปคะแนนผลการเรียนรู้

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนระหว่าง			
		K (20)	P (20)	A (15)	(K, P, A) (55)
1		16.00	17	12	45.00
2		16.00	17	13	46.00
3		16.00	17	12	45.00
4		15.00	16	11	42.00
5		16.00	16	12	44.00
6		16.00	16	13	45.00
7		16.00	16	14	46.00
8		17.00	16	10	43.00
9		16.00	16	12	44.00
10		17.00	17	12	46.00
11		16.00	16	12	44.00
12		15.00	16	12	43.00
13		16.00	17	12	45.00
14		16.00	16	12	44.00
15		17.00	17	12	46.00
16		16.00	17	13	46.00
17		17.00	16	14	47.00
18		16.00	16	13	45.00
19		16.00	17	14	47.00
20		17.00	16	14	47.00
21		16.00	17	14	47.00
22		16.00	17	13	46.00
23		16.00	16	10	42.00
24		16.33	16	15	47.33
25		17.00	16	14	47.00
26		16.00	16	13	45.00
	รวม	420.33	426	328	1174.33
	เฉลี่ย	16.17	16.38	12.62	45.17
	ร้อยละ	80.83	81.92	84.10	82.12

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้
ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

**แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้
เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

คำชี้แจง

นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
ลงในกระดาษคำตอบ ข้อสอบมีทั้งหมด 40 ข้อ 40 คะแนน

1. การทดลองเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ครั้งแรกที่จังหวัดใด
  - ก. จังหวัดชลบุรี
  - ข. จังหวัดสระบุรี
  - ค. จังหวัดเชียงใหม่
  - ง. จังหวัดฉะเชิงเทรา

2. อัตราส่วนการแบ่งพื้นที่การเกษตรทฤษฎีใหม่ คือข้อใด
  - ก. 10 : 30 : 30 : 30
  - ข. 30 : 30 : 10 : 30
  - ค. 30 : 10 : 30 : 30
  - ง. 30 : 30 : 30 : 10

3. “พออยู่พอกิน” ตามความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างไร
  - ก. มีเงินให้ใช้เหลือเฟือ
  - ข. มีที่ดินกว้างใหญ่ให้อยู่อาศัย
  - ค. มีความเป็นอยู่ที่พอดี ไม่ลำบาก
  - ง. มีอาหารให้รับประทานจำนวนมาก

4. หลักเศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในข้อใด
  - ก. อริยสัจ 4
  - ข. พรหมวิหาร 4
  - ค. มัชฌิมาปฏิปทา
  - ง. ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

5. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของไทยฉบับที่ 11 เน้นการพัฒนาในด้านใดเป็นสำคัญ
- จัดปัญหาความยากจน
  - โครงสร้างพื้นฐาน
  - เน้นการส่งออก
  - เน้นการออม
6. การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในข้อใดเหมาะสมที่สุด
- ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์หลาย ๆ ชนิด สำหรับการบริโภคและการผลิตเพื่อส่งออก
  - จัดสรรที่ดินให้เหมาะสมสำหรับการเกษตรกรรม ขยัน อดทน ไม่ฟุ่มเฟือย
  - ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก เพื่อจะได้มีเงินมาซื้อเครื่องอำนวยความสะดวก
  - ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์แบบผสมผสานสำหรับบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น
7. ปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก คือ การให้ธรรมชาติช่วยฟื้นฟูธรรมชาติ ตรงกับหลักวิธีคิดในข้อใด
- ขาดทุนคือกำไร
  - ปลูกป่าในใจคน
  - ใช้อธรรมปราบอธรรม
  - ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ
8. อาชีพใต้น่าจะเกี่ยวข้องกับ “ทฤษฎีใหม่” มากที่สุด
- พ่อค้า
  - นักธุรกิจ
  - ข้าราชการ
  - เกษตรกร
9. ข้อใดคือความหมายของการพึ่งตนเอง
- พยายามทำทุกอย่างด้วยตนเองแม้จะทำได้ไม่ดี
  - ขอความช่วยเหลือเมื่อทำสิ่งนั้นไม่ได้
  - มีความมั่นใจว่าตนเองเก่ง
  - มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
10. วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจะใช้แนวทางใด
- การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา
  - การสั่งการของผู้นำที่มีประสิทธิภาพ
  - การใช้กำลังความเด็ดขาดในการแก้ปัญหา
  - การใช้ความคิดอย่างรอบคอบของตนเองเป็นสำคัญ

11. ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์โดยตรงของการจัดตั้งโครงการหลวง
  - ก. พัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวเขาในภาคเหนือ
  - ข. ลดปัญหาการเกิดอุทกภัยในพื้นที่ภาคกลาง
  - ค. ลดการปลูกพืชผิดกฎหมายและทำไร่เลื่อนลอย
  - ง. ส่งเสริมการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจในภาคเหนือ

12. โครงการที่เน้นทำงานร่วมกับรัฐบาลในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ต่าง ๆ จัดอยู่ในโครงการประเภทใด
  - ก. โครงการหลวง
  - ข. โครงการตามพระราชประสงค์
  - ค. โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์
  - ง. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

13. โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีประโยชน์และความสำคัญอย่างไร
  - ก. พัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา
  - ข. สนับสนุนการศึกษา การจัดทำหลักสูตร
  - ค. สร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
  - ง. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจและตระหนักในการเรียนรู้

14. โครงการใดต่อไปนี้ไม่ใช่โครงการพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
  - ก. โครงการส่งเสริมสินค้า OTOP
  - ข. โครงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - ค. โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
  - ง. โครงการส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม

15. “มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี” ตามเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง
  - ก. ภูมิความรู้
  - ข. มีภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ
  - ค. มีความกระตือรือร้น
  - ง. มีความพร้อมรับสถานการณ์

16. การก่อตั้งศูนย์ศิลปาชีพมีความสำคัญต่อวัฒนธรรมด้านใดของประเทศมากที่สุด
  - ก. จิตรกรรม
  - ข. นาฏศิลป์ไทย
  - ค. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - ง. สถาปัตยกรรมไทย

17. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวพระราชดำริของรัชกาลใด
- ก. รัชกาลที่ 7
  - ข. รัชกาลที่ 8
  - ค. รัชกาลที่ 9
  - ง. รัชกาลที่ 10
18. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ
- ก. มีความยืนมั่นคงได้ด้วยตัวเอง ไม่พึ่งคนอื่น
  - ข. พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน
  - ค. ประหยัด อดออม
  - ง. สมดุล มีเหตุผล
19. เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงอะไร
- ก. การทำเกษตรกรรม
  - ข. การดำรงชีวิตอยู่อย่างพออยู่พอกิน
  - ค. การค้าขายให้ได้เงินเพียงพอสำหรับครอบครัว
  - ง. การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อให้ครอบครัวพออยู่พอกิน
20. เป้าหมายสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงคือข้อใด
- ก. การแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ
  - ข. การแก้ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตร
  - ค. การแก้ปัญหาเรื่องความยากจน
  - ง. การแก้ปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน
21. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้ัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติในการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวม ยกเว้นข้อใด
- ก. คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา
  - ข. การแก้ปัญหาความยากจน
  - ค. การปฏิบัติบนทางสายกลาง
  - ง. การพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

22. สถานะภาพของประเทศที่สำคัญตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ยกเว้นข้อใด

- ก. สถานะด้านธรรมาภิบาล
- ข. สถานะด้านเศรษฐกิจของประเทศ
- ค. สถานะด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
- ง. สถานะด้านการพัฒนาบวรฐานความหลากหลายทางสังคม

23. จุดมุ่งหมายของการผลิตสินค้าตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะอย่างไร

- ก. สนองความต้องการของชุมชนเป็นหลัก
- ข. สนองความต้องการของตนเองเป็นหลัก
- ค. สนองความต้องการของครอบครัวเป็นหลัก
- ง. สนองความต้องการของต่างประเทศเป็นหลัก

24. การกระจายอำนาจการบริหารจัดการประเทศสู่ภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชนมีความสำคัญอย่างไร

- ก. เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกัน
- ข. สร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม
- ค. เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชน
- ง. ส่งเสริมภาคเอกชนให้มีความเข้มแข็ง

25. ข้อใดสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด

- ก. การส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ
- ข. การส่งออกสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ
- ค. การส่งเสริมสินค้าที่ผลิตเพื่อบริโภคในชุมชนออกไปขาย
- ง. การสร้างลักษณะนิสัยอุปโภคบริโภคแต่พอควรไม่ใช้จ่ายเกินฐานะ

26. หลักการพัฒนาตามโครงการพระราชดำริที่ทรงเน้นมากที่สุด คือ

- ก. ความยั่งยืน
- ข. ความจำเป็น
- ค. ความทันสมัย
- ง. ความเหมาะสมกับพื้นที่

27. การที่นักเรียนตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้เข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ สอดคล้องกับหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 ในข้อใด
- ก. การให้และการเสียสละ
  - ข. การใช้หลักพออยู่พอกิน
  - ค. การพัฒนาความพร้อมของตน
  - ง. การพัฒนาตามระบอบประชาธิปไตย
28. หลักทฤษฎีใหม่สร้างขึ้นมาเพื่อช่วยแก้ปัญหาในข้อใดเป็นหลัก
- ก. แก้ปัญหาการรुक้าพื้นที่ป่าสงวนของชาวบ้านเพื่อแสวงหาพื้นที่ทำกิน
  - ข. แก้ปัญหาการขาดรายได้ของประชาชน เนื่องจากภัยแล้งที่เกิดขึ้นติดต่อกันหลายปี
  - ค. แก้ปัญหาปริมาณน้ำฝนที่บางครั้งมีมากเกินไปจนท่วม แต่บางครั้งก็น้อยจนขาดแคลน
  - ง. แก้ปัญหาเศรษฐกิจขาดดุลจากการนำเข้าสินค้าต่างประเทศ เพราะประชาชนซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย
29. การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและครอบครัว ยกเว้นข้อใด
- ก. มีความรับผิดชอบต่อสังคม
  - ข. มีความพอประมาณในการใช้จ่าย
  - ค. มีการวางแผนการบริหารจัดการประเทศ
  - ง. ทำให้รู้จักใช้เหตุผลในการวางแผนและการปฏิบัติตน
30. คุณธรรมด้านใดที่มีความสำคัญกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด
- ก. มีความซื่อสัตย์
  - ข. เป็นคนมีศีลธรรม
  - ค. มีความละเอียดรอบคอบ
  - ง. เป็นผู้มีความโอบอ้อมอารี
31. แนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. ไດ
- ก. พ.ศ. 2507
  - ข. พ.ศ. 2508
  - ค. พ.ศ. 2517
  - ง. พ.ศ. 2518

32. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบกี่ส่วน
- ก. 2 ส่วน
  - ข. 3 ส่วน
  - ค. 4 ส่วน
  - ง. 5 ส่วน
33. บุคคลใดมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้
- ก. ภาครัฐบริหารงานข้าราชการเพื่อให้นำเงินที่เหลือไว้เป็นเงินออม
  - ข. นำเลือกซื้อของใช้เท่าที่จำเป็นแล้วแบ่งเงินบางส่วนไปฝากธนาคาร
  - ค. ดาวแบ่งเงินบางส่วนไว้ซื้อเสื้อผ้าชุดใหม่ อีกส่วนไว้รับประทานอาหารที่ชอบ
  - ง. ภูมิเริ่มผ่อนบ้าน รถยนต์ และโทรศัพท์มือถือตั้งแต่ได้รับเงินเดือนเดือนแรก
34. “วันรู้รักสามัคคี” ตรงกับวันที่เท่าใด
- ก. 2 ธันวาคม ของทุกปี
  - ข. 3 ธันวาคม ของทุกปี
  - ค. 4 ธันวาคม ของทุกปี
  - ง. 5 ธันวาคม ของทุกปี
35. โครงการตามพระราชดำรินี้ในระยะแรกนั้น แบ่งออกเป็นกี่ลักษณะ
- ก. 2 ลักษณะ
  - ข. 3 ลักษณะ
  - ค. 4 ลักษณะ
  - ง. 5 ลักษณะ
36. รัชกาลที่ 9 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ เพราะเหตุใด
- ก. เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของการพัฒนาพื้นที่ปลูกป่า
  - ข. เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำลำธาร
  - ค. เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของการพัฒนาพื้นที่การเพาะปลูก
  - ง. เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของการพัฒนาการแก้ปัญหาเรื่องดิน
37. องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่ช่วยให้การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับภาคธุรกิจประสบผลสำเร็จคือข้อใด
- ก. เงื่อนไขความรู้
  - ข. เงื่อนไขคุณธรรม
  - ค. ความพอประมาณ
  - ง. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

38. หน่วยงานใดที่รณรงค์การทำบัญชีครัวเรือน หรือบัญชีชาวบ้านในสโลแกน “จดแล้วไม่จน”
- ก. ธนาคารออมสิน
  - ข. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
  - ค. ธนาคารไทยพาณิชย์
  - ง. ธนาคารทหารไทย
39. คำว่า “ทางสายกลาง” ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงการดำรงชีวิตแบบใด
- ก. พึ่งพาคนอื่นอยู่เสมอ
  - ข. ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย หรุหร่า
  - ค. พอดี พอเพียง เลี้ยงชีพได้
  - ง. ประหยัด ตระหนี่ ถีเหนียว
40. การประชุมระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อไร
- ก. พ.ศ. 2515
  - ข. พ.ศ. 2535
  - ค. พ.ศ. 2540
  - ง. พ.ศ. 2545

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้
เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	คำตอบ
1	ข
2	ง
3	ค
4	ค
5	ก
6	ข
7	ง
8	ง
9	ก
10	ก
11	ข
12	ง
13	ค
14	ก
15	ง
16	ค
17	ค
18	ข
19	ข
20	ก

ข้อ	คำตอบ
21	ข
22	ง
23	ค
24	ก
25	ง
26	ก
27	ข
28	ค
29	ค
30	ง
31	ค
32	ง
33	ข
34	ค
35	ก
36	ข
37	ง
38	ข
39	ค
40	ก

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง นักเรียนพิจารณารายการประเมินแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่นักเรียนเห็นว่า ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียน

ระดับ 1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยมาก
ระดับ 2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
ระดับ 3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ระดับ 4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ระดับ 5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ สร้างความตั้งใจใฝ่เรียนรู้					
2. เอกสารประกอบการเรียนรู้ สร้างความสนใจในการทำกิจกรรม					
3. เอกสารประกอบการเรียนรู้ สร้างความกระตือรือร้นในการเรียนรู้					
4. เอกสารประกอบการเรียนรู้ มีเนื้อหาเข้าใจง่าย สีสันสวยงาม					
5. เอกสารประกอบการเรียนรู้ สร้างความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ					
6. นักเรียนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม					
7. แบบทดสอบในเอกสารประกอบการเรียนรู้ มีความยากง่ายเหมาะสม					
8. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง					
9. นักเรียนสามารถทำกิจกรรมเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด					
10. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					

ภาคผนวก ค

ผลการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ
เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค
STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 (Try out)

ผลการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (Try out)

นักเรียนที่ใช้ในการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 42 คน โรงเรียนบ้านตะโละหะลือ ตำบลตะโละหะลือ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

จากนักเรียนจำนวน 42 คน ได้ทำการทดลองทั้งหมด 3 ครั้ง ดังนี้

1. การทดลองครั้งที่ 1 แบบรายบุคคล (Individual Tryout)
นักเรียนที่ใช้ จำนวน 3 คน
2. การทดลองครั้งที่ 2 แบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout)
นักเรียนที่ใช้ จำนวน 9 คน
3. การทดลองครั้งที่ 3 แบบภาคสนาม (Field Tryout)
นักเรียนที่ใช้ จำนวน 30 คน

1. การทดลองครั้งที่ 1 แบบรายบุคคล (Individual Tryout) นักเรียนจำนวน 3 คน

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (คะแนนเต็ม 40 คะแนน) ทดลองครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน

คนที่	คะแนน	ร้อยละ
1	23	57.50
2	22	55.00
3	23	57.50
รวม	68	170
เฉลี่ย	22.67	56.67
เบี่ยงเบน	0.58	1.44
ร้อยละ	56.67	56.67

ผลการทดสอบก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง (ชุดละ 10 คะแนน) ทดลองครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน

คนที่	เล่มที่	เล่มที่	เล่มที่	เล่มที่	เล่มที่	รวม	เฉลี่ย	เบี่ยงเบน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5				
1	6	6	5	6	6	29	5.80	0.45	58.00
2	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	50.00
3	5	4	4	4	5	22	4.40	0.55	44.00
รวม	16	15	14	15	16	76	15.2	0.99	152
เฉลี่ย	5.33	5.00	4.67	5.00	5.33	25.33	5.07	0.33	50.67
เบี่ยงเบน	0.58	1.00	0.58	1.00	0.58	3.51	0.70	0.29	7.02
ร้อยละ	53.33	50.00	46.67	50.00	53.33	50.67	50.67	3.32	50.67

ผลการทดลองระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน

คนที่	แผนที่ 1				แผนที่ 2			
	K (40)	P (15)	A (15)	รวม (70)	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)
1	23	9	8	40	15.00	15	12	42.00
2	22	11	10	43	14.00	14	10	38.00
3	23	9	7	39	12.00	14	10	36.00
รวม	68	29	25	122	41.00	43	32	116.00
เฉลี่ย	22.67	9.67	8.33	40.67	13.67	14.33	10.67	38.67
เบี่ยงเบน	0.58	1.15	1.53	2.08	1.53	0.58	1.15	3.06
ร้อยละ	56.67	64.44	55.56	58.10	68.33	71.67	71.11	70.30

คนที่	แผนที่ 3				แผนที่ 4			
	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)
1	15.00	15	12	42.00	16.00	14	10	40.00
2	14.00	14	10	38.00	15.00	14	11	40.00
3	12.00	13	9	34.00	15.00	13	10	38.00
รวม	41.00	42	31	114.00	46.00	41	31	118.00
เฉลี่ย	13.67	14.00	10.33	38.00	15.33	13.67	10.33	39.33
เบี่ยงเบน	1.53	1.00	1.53	4.00	0.58	0.58	0.58	1.15
ร้อยละ	68.33	70.00	68.89	69.09	76.67	68.33	68.89	71.52

คนที่	แผนที่ 5				แผนที่ 6			
	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)
1	15.00	14	11	40.00	15.00	17	11	43.00
2	14.00	12	11	37.00	14.00	13	9	36.00
3	12.00	14	10	36.00	13.00	13	9	35.00
รวม	41.00	40	32	113.00	42.00	43	29	114.00
เฉลี่ย	13.67	13.33	10.67	37.67	14.00	14.33	9.67	38.00
เบี่ยงเบน	1.53	1.15	0.58	2.08	1.00	2.31	1.15	4.36
ร้อยละ	68.33	66.67	71.11	68.48	70.00	71.67	64.44	69.09

ผลการทดลองระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน (ต่อ)

คนที่	แผนที่ 7			
	K (40)	P (15)	A (15)	รวม (70)
1	30	12	11	53
2	28	11	11	50
3	28	9	9	46
รวม	86	32	31	149
เฉลี่ย	28.67	10.67	10.33	49.67
เบี่ยงเบน	1.15	1.53	1.15	3.51
ร้อยละ	71.67	71.11	68.89	70.95

สรุปผลการทดลองระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน

เอกสารประกอบการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียง	38.67	3.06	70.30
เล่มที่ 2 หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระ บรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	38.00	4.00	69.09
เล่มที่ 3 โครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระ บรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	39.33	1.15	71.52
เล่มที่ 4 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน	37.67	2.08	68.48
เล่มที่ 5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	38.00	4.36	69.09
ค่าเฉลี่ยโดยรวม E_1	38.33	2.93	69.70

ผลการทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง (ชุดละ 10 คะแนน) ทดลองครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน

คนที่	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	เล่มที่ 4	เล่มที่ 5	รวม	เฉลี่ย	เบี่ยงเบน	ร้อยละ
1	8	8	8	7	7	38	7.60	0.55	76.00
2	9	8	9	8	9	43	8.60	0.55	86.00
3	8	8	7	8	8	39	7.80	0.45	78.00
รวม	25	24	24	23	24	120	24	1.54	240
เฉลี่ย	8.33	8.00	8.00	7.67	8.00	40.00	8.00	0.51	80.00
เบี่ยงเบน	0.58	0.00	1.00	0.58	1.00	2.65	0.53	0.06	5.29
ร้อยละ	83.33	80.00	80.00	76.67	80.00	80.00	80.00	5.14	80.00

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (คะแนนเต็ม 40 คะแนน) ทดลองครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน

คนที่	คะแนน	ร้อยละ
1	30	75.00
2	28	70.00
3	28	70.00
รวม	86	215
เฉลี่ย	28.67	71.67
เบี่ยงเบน	1.15	2.89
ร้อยละ	71.67	71.67

2. การทดลองครั้งที่ 2 แบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) นักเรียนจำนวน 9 คน

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (คะแนนเต็ม 40 คะแนน) ทดลองครั้งที่ 2 จำนวน 9 คน

คนที่	คะแนน	ร้อยละ
1	20	50.00
2	21	52.50
3	20	50.00
4	22	55.00
5	22	55.00
6	23	57.50
7	24	60.00
8	25	62.50
9	24	60.00
รวม	201	503
เฉลี่ย	22.33	55.83
เบี่ยงเบน	1.80	4.51
ร้อยละ	55.83	55.83

ผลการทดสอบก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง (ชุดละ 10 คะแนน) ทดลองครั้งที่ 2 จำนวน 9 คน

คนที่	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	เล่มที่ 4	เล่มที่ 5	รวม	เฉลี่ย	เบี่ยงเบน	ร้อยละ
1	5	5	4	5	3	22	4.40	0.89	44.00
2	5	4	5	4	4	22	4.40	0.55	44.00
3	5	4	5	4	4	22	4.40	0.55	44.00
4	4	4	4	4	4	20	4.00	0.00	40.00
5	4	4	5	4	4	21	4.20	0.45	42.00
6	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	46.00
7	3	3	4	3	3	16	3.20	0.45	32.00
8	3	4	3	4	4	18	3.60	0.55	36.00
9	4	3	4	4	3	18	3.60	0.55	36.00
รวม	37	36	38	37	34	182	36.4	4.53	364
เฉลี่ย	4.11	4.00	4.22	4.11	3.78	20.22	4.04	0.50	40.44
เบี่ยงเบน	0.78	0.71	0.67	0.60	0.67	2.39	0.48	0.23	4.77
ร้อยละ	41.11	40.00	42.22	41.11	37.56	44.94	40.44	5.03	40.44

ผลการทดลองระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 2 จำนวน 9 คน

คนที่	แผนที่ 1				แผนที่ 2			
	K (40)	P (15)	A (15)	รวม (70)	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)
1	20	9	8	37	17.00	17	12	46.00
2	21	11	10	42	17.00	17	11	45.00
3	20	9	7	36	18.00	16	10	44.00
4	22	8	8	38	15.00	16	11	42.00
5	22	7	9	38	14.00	13	11	38.00
6	23	9	9	41	14.00	14	11	39.00
7	24	10	11	45	13.00	14	12	39.00
8	25	9	8	42	13.00	13	9	35.00
9	24	8	7	39	14.00	15	12	41.00
รวม	201	80	77	358	135.00	135	99	369.00
เฉลี่ย	22.33	8.89	8.56	39.78	15.00	15.00	11.00	41.00
เบี่ยงเบน	1.80	1.17	1.33	2.91	1.87	1.58	1.00	3.61
ร้อยละ	55.83	59.26	57.04	56.83	75.00	75.00	73.33	74.55

คนที่	แผนที่ 3				แผนที่ 4			
	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)
1	17.00	16	12	45.00	16.00	16	12	44.00
2	16.00	17	13	46.00	17.00	16	14	47.00
3	17.00	15	11	43.00	16.00	16	12	44.00
4	15.00	16	10	41.00	15.00	15	11	41.00
5	15.50	15	12	42.50	14.00	15	10	39.00
6	15.00	16	13	44.00	14.00	14	12	40.00
7	13.00	13	9	35.00	14.00	13	10	37.00
8	13.00	13	11	37.00	13.00	13	9	35.00
9	14.00	15	11	40.00	13.00	13	10	36.00
รวม	135.50	136	102	373.50	132.00	131	100	363.00
เฉลี่ย	15.06	15.11	11.33	41.50	14.67	14.56	11.11	40.33
เบี่ยงเบน	1.51	1.36	1.32	3.66	1.41	1.33	1.54	4.06
ร้อยละ	75.28	75.56	75.56	75.45	73.33	72.78	74.07	73.33

ผลการทดลองระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 2 จำนวน 9 คน (ต่อ)

คนที่	แผนที่ 5				แผนที่ 6			
	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)
1	14.33	16	11	41.33	17.00	17	11	45.00
2	16.33	16	14	46.33	17.33	17	13	47.33
3	16.33	16	12	44.33	16.00	17	11	44.00
4	16.00	14	12	42.00	16.00	16	12	44.00
5	16.00	13	10	39.00	16.00	16	12	44.00
6	16.33	14	12	42.33	16.00	15	12	43.00
7	14.00	13	9	36.00	14.00	12	10	36.00
8	13.00	12	10	35.00	13.00	13	10	36.00
9	13.00	16	10	39.00	12.00	13	9	34.00
รวม	135.33	130	100	365.33	137.33	136	100	373.33
เฉลี่ย	15.04	14.44	11.11	40.59	15.26	15.11	11.11	41.48
เบี่ยงเบน	1.45	1.59	1.54	3.71	1.83	1.96	1.27	4.80
ร้อยละ	75.19	72.22	74.07	73.80	76.30	75.56	74.07	75.42

คนที่	แผนที่ 7			
	K (40)	P (15)	A (15)	รวม (70)
1	29	12	11	52
2	28	14	13	55
3	29	12	10	51
4	30	11	12	53
5	30	10	12	52
6	30	12	12	54
7	32	13	12	57
8	31	12	12	55
9	32	11	12	55
รวม	271	107	106	484
เฉลี่ย	30.11	11.89	11.78	53.78
เบี่ยงเบน	1.36	1.17	0.83	1.92
ร้อยละ	75.28	79.26	78.52	76.83

สรุปผลการทดลองระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 2 จำนวน 9 คน

เอกสารประกอบการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียง	41.00	3.61	74.55
เล่มที่ 2 หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระ บรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	41.50	3.66	75.45
เล่มที่ 3 โครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระ บรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	40.33	4.06	73.33
เล่มที่ 4 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน	40.59	3.71	73.80
เล่มที่ 5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	41.48	4.80	75.42
ค่าเฉลี่ยโดยรวม E₁	40.98	3.97	74.51

ผลการทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง (ชุดละ 10 คะแนน) ทดลองครั้งที่ 2 จำนวน 9 คน

คนที่	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	เล่มที่ 4	เล่มที่ 5	รวม	เฉลี่ย	เบี่ยงเบน	ร้อยละ
1	8	8	8	7	7	38	7.60	0.55	76.00
2	9	8	9	8	9	43	8.60	0.55	86.00
3	8	8	7	8	8	39	7.80	0.45	78.00
4	7	8	8	8	8	39	7.80	0.45	78.00
5	8	7	8	8	8	39	7.80	0.45	78.00
6	8	9	8	8	8	41	8.20	0.45	82.00
7	8	9	8	9	9	43	8.60	0.55	86.00
8	8	8	8	7	8	39	7.80	0.45	78.00
9	8	7	8	8	7	38	7.60	0.55	76.00
รวม	72	72	72	71	72	359	71.8	4.43	718
เฉลี่ย	8.00	8.00	8.00	7.89	8.00	39.89	7.98	0.49	79.78
เบี่ยงเบน	0.50	0.71	0.50	0.60	0.71	1.96	0.39	0.05	3.93
ร้อยละ	80.00	80.00	80.00	78.89	80.00	79.78	79.78	4.92	79.78

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (คะแนนเต็ม 40 คะแนน) ทดลองครั้งที่ 2 จำนวน 9 คน

คนที่	คะแนน	ร้อยละ
1	29	72.50
2	28	70.00
3	29	72.50
4	30	75.00
5	30	75.00
6	30	75.00
7	32	80.00
8	31	77.50
9	32	80.00
รวม	271	678
เฉลี่ย	30.11	75.28
เบี่ยงเบน	1.36	3.41
ร้อยละ	75.28	75.28

3. การทดลองครั้งที่ 3 แบบภาคสนาม (Field Tryout) นักเรียนจำนวน 30 คน

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (คะแนนเต็ม 40 คะแนน) ทดลองครั้งที่ 3 จำนวน 30 คน

คนที่	คะแนน	ร้อยละ
1	18	45.00
2	18	45.00
3	19	47.50
4	18	45.00
5	18	45.00
6	18	45.00
7	19	47.50
8	18	45.00
9	18	45.00
10	19	47.50
11	20	50.00
12	21	52.50
13	21	52.50
14	20	50.00
15	21	52.50
16	20	50.00
17	21	52.50
18	20	50.00
19	20	50.00
20	21	52.50
21	22	55.00
22	23	57.50
23	22	55.00
24	23	57.50
25	22	55.00
26	22	55.00
27	23	57.50
28	22	55.00
29	22	55.00
30	23	57.50
รวม	612	1530
เฉลี่ย	20.40	51.00
เบี่ยงเบน	1.77	4.43
ร้อยละ	51.00	51.00

ผลการทดสอบก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง (ชุดละ 10 คะแนน) ทดลองครั้งที่ 3 จำนวน 30 คน

คนที่	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	เล่มที่ 4	เล่มที่ 5	รวม	เฉลี่ย	เบี่ยงเบน	ร้อยละ
1	6	5	6	6	6	29	5.80	0.45	58.00
2	6	6	5	5	6	28	5.60	0.55	56.00
3	5	6	6	6	5	28	5.60	0.55	56.00
4	6	6	5	6	6	29	5.80	0.45	58.00
5	6	6	5	6	6	29	5.80	0.45	58.00
6	6	5	6	6	5	28	5.60	0.55	56.00
7	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	50.00
8	6	5	6	6	6	29	5.80	0.45	58.00
9	5	6	6	6	6	29	5.80	0.45	58.00
10	6	6	6	5	5	28	5.60	0.55	56.00
11	5	6	5	5	5	26	5.20	0.45	52.00
12	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	50.00
13	6	5	5	5	5	26	5.20	0.45	52.00
14	5	5	6	5	6	27	5.40	0.55	54.00
15	5	6	5	5	5	26	5.20	0.45	52.00
16	5	5	6	5	6	27	5.40	0.55	54.00
17	6	5	5	5	5	26	5.20	0.45	52.00
18	5	5	5	5	5	25	5.00	0.00	50.00
19	6	5	5	5	5	26	5.20	0.45	52.00
20	5	5	5	5	4	24	4.80	0.45	48.00
21	4	4	4	5	5	22	4.40	0.55	44.00
22	5	4	5	4	5	23	4.60	0.55	46.00
23	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	48.00
24	4	4	5	4	5	22	4.40	0.55	44.00
25	5	5	4	5	4	23	4.60	0.55	46.00
26	3	5	4	4	5	21	4.20	0.84	42.00
27	5	4	4	4	4	21	4.20	0.45	42.00
28	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	48.00
29	5	4	4	5	5	23	4.60	0.55	46.00
30	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	48.00
รวม	154	153	152	153	155	767	153.4	13.57	1534
เฉลี่ย	5.13	5.10	5.07	5.10	5.17	25.57	5.11	0.45	51.13
เบี่ยงเบน	0.78	0.66	0.69	0.61	0.59	2.53	0.51	0.17	5.06
ร้อยละ	51.33	51.00	50.67	51.00	51.67	51.13	51.13	4.52	51.13

ผลการทดลองระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 3 จำนวน 30 คน

คนที่	แผนที่ 1				แผนที่ 2			
	K (40)	P (15)	A (15)	รวม (70)	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)
1	18	9	8	35	16.00	15	12	43.00
2	18	11	10	39	16.00	17	13	46.00
3	19	9	7	35	17.00	16	12	45.00
4	18	8	8	34	16.00	14	11	41.00
5	18	7	9	34	16.00	16	12	44.00
6	18	9	9	36	16.00	18	13	47.00
7	19	10	11	40	16.00	16	14	46.00
8	18	9	8	35	16.00	15	10	41.00
9	18	8	7	33	17.00	18	12	47.00
10	19	7	9	35	16.00	15	12	43.00
11	20	10	9	39	16.00	14	12	42.00
12	21	8	8	37	16.00	16	12	44.00
13	21	8	7	36	15.00	15	12	42.00
14	20	8	9	37	16.00	16	12	44.00
15	21	9	9	39	16.00	16	12	44.00
16	20	10	10	40	16.00	17	13	46.00
17	21	10	11	42	15.00	14	10	39.00
18	20	10	10	40	16.00	13	11	40.00
19	20	11	11	42	15.00	18	12	45.00
20	21	10	11	42	16.00	14	10	40.00
21	22	11	10	43	14.00	16	10	40.00
22	23	9	10	42	14.00	15	13	42.00
23	22	8	9	39	17.00	15	13	45.00
24	23	8	8	39	16.00	16	10	42.00
25	22	6	8	36	17.00	17	13	47.00
26	22	7	8	37	16.00	18	12	46.00
27	23	8	7	38	14.00	14	10	38.00
28	22	10	10	42	15.33	17	12	44.33
29	22	11	10	43	14.00	15	10	39.00
30	23	8	9	40	14.00	15	13	42.00
รวม	612	267	270	1149	470.33	471	353	1294.33
เฉลี่ย	20.40	8.90	9.00	38.30	15.68	15.70	11.77	43.14
เบี่ยงเบน	1.77	1.35	1.26	2.97	0.92	1.37	1.17	2.61
ร้อยละ	51.00	59.33	60.00	54.71	78.39	78.50	78.44	78.44

ผลการทดลองระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 3 จำนวน 30 คน (ต่อ)

คนที่	แผนที่ 3				แผนที่ 4			
	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)
1	16.25	16	12	44.25	16.00	16	12	44.00
2	16.25	17	13	46.25	16.00	17	14	47.00
3	16.25	17	12	45.25	16.00	16	12	44.00
4	16.50	16	10	42.50	16.20	17	10	43.20
5	16.50	14	12	42.50	16.20	18	10	44.20
6	16.25	18	11	45.25	16.20	19	11	46.20
7	16.50	17	13	46.50	17.20	16	13	46.20
8	17.00	17	12	46.00	16.20	13	12	41.20
9	16.00	16	12	44.00	16.20	13	11	40.20
10	16.00	16	10	42.00	16.00	16	12	44.00
11	16.50	17	12	45.50	16.20	19	13	48.20
12	16.25	16	11	43.25	16.20	17	12	45.20
13	16.00	18	12	46.00	16.00	16	12	44.00
14	16.25	15	13	44.25	15.20	15	12	42.20
15	16.00	16	12	44.00	16.00	15	12	43.00
16	16.00	15	13	44.00	15.00	18	13	46.00
17	16.00	17	11	44.00	16.20	19	14	49.20
18	16.25	17	13	46.25	16.20	20	13	49.20
19	16.25	18	14	48.25	16.00	15	12	43.00
20	16.50	15	13	44.50	16.20	15	12	43.20
21	16.00	13	10	39.00	15.00	14	15	44.00
22	15.25	13	13	41.25	16.00	19	10	45.00
23	16.00	15	11	42.00	16.00	19	12	47.00
24	15.00	14	11	40.00	15.00	16	11	42.00
25	16.00	13	11	40.00	15.00	14	13	42.00
26	16.00	16	10	42.00	16.00	14	12	42.00
27	16.25	14	12	42.25	15.20	17	10	42.20
28	14.00	14	10	38.00	16.20	18	14	48.20
29	15.25	14	15	44.25	15.20	12	14	41.20
30	16.00	16	11	43.00	16.20	19	13	48.20
รวม	481.25	470	355	1306.25	477.20	492	366	1335.20
เฉลี่ย	16.04	15.67	11.83	43.54	15.91	16.40	12.20	44.51
เบี่ยงเบน	0.55	1.52	1.26	2.38	0.51	2.13	1.30	2.53
ร้อยละ	80.21	78.33	78.89	79.17	79.53	82.00	81.33	80.92

ผลการทดลองระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 3 จำนวน 30 คน (ต่อ)

คนที่	แผนที่ 5				แผนที่ 6			
	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)
1	16.33	14	11	41.33	16.33	16	11	43.33
2	16.33	17	14	47.33	16.33	17	13	46.33
3	16.33	18	12	46.33	17.33	17	11	45.33
4	16.00	15	12	43.00	16.00	18	12	46.00
5	16.00	15	12	43.00	16.00	18	12	46.00
6	16.33	20	12	48.33	17.00	16	12	45.00
7	17.00	16	11	44.00	16.00	17	14	47.00
8	16.00	17	12	45.00	16.00	16	12	44.00
9	16.00	15	11	42.00	16.00	16	12	44.00
10	17.00	17	11	45.00	16.33	17	12	45.33
11	16.00	16	11	43.00	16.00	17	12	45.00
12	16.33	15	12	43.33	16.00	18	12	46.00
13	16.00	17	12	45.00	16.33	19	11	46.33
14	16.33	15	10	41.33	16.00	16	13	45.00
15	16.00	18	13	47.00	16.33	15	12	43.33
16	16.00	14	13	43.00	15.33	16	14	45.33
17	16.00	14	13	43.00	16.00	13	13	42.00
18	16.33	14	14	44.33	16.00	18	13	47.00
19	16.33	14	12	42.33	16.33	16	13	45.33
20	16.00	15	9	40.00	16.00	15	12	43.00
21	16.00	14	9	39.00	14.33	15	12	41.33
22	15.33	14	10	39.33	16.33	17	11	44.33
23	15.00	16	11	42.00	15.00	14	13	42.00
24	16.00	17	11	44.00	16.00	14	10	40.00
25	15.00	13	11	39.00	15.00	14	11	40.00
26	16.00	13	10	39.00	16.00	15	13	44.00
27	15.00	14	12	41.00	15.00	12	10	37.00
28	16.00	15	12	43.00	14.00	14	9	37.00
29	15.00	14	10	39.00	16.00	15	9	40.00
30	16.00	15	12	43.00	16.00	13	12	41.00
รวม	480.00	461	345	1286.00	477.33	474	356	1307.33
เฉลี่ย	16.00	15.37	11.50	42.87	15.91	15.80	11.87	43.58
เบี่ยงเบน	0.50	1.65	1.25	2.55	0.68	1.71	1.25	2.74
ร้อยละ	80.00	76.83	76.67	77.94	79.56	79.00	79.11	79.23

ผลการทดลองระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 3 จำนวน 30 คน (ต่อ)

คนที่	แผนที่ 7			
	K (30)	P (15)	A (15)	รวม (60)
1	29	12	11	52
2	29	14	13	56
3	30	12	12	54
4	30	11	12	53
5	29	10	12	51
6	29	12	12	53
7	30	13	14	57
8	30	12	12	54
9	29	11	12	52
10	30	12	12	54
11	33	13	12	58
12	32	12	12	56
13	32	12	11	55
14	33	12	12	57
15	33	13	12	58
16	32	13	13	58
17	32	13	14	59
18	33	14	13	60
19	32	14	14	60
20	33	15	14	62
21	33	15	14	62
22	34	12	13	59
23	34	14	12	60
24	34	12	12	58
25	35	14	11	60
26	34	11	12	57
27	35	12	10	57
28	35	14	15	64
29	34	14	14	62
30	35	12	13	60
รวม	963	380	375	1718
เฉลี่ย	32.10	12.67	12.50	57.27
เบี่ยงเบน	2.09	1.24	1.14	3.37
ร้อยละ	80.25	84.44	83.33	81.81

สรุปผลการทดลองระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 3 จำนวน 30 คน

เอกสารประกอบการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียง	43.14	2.61	78.44
เล่มที่ 2 หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระ บรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	43.54	2.38	79.17
เล่มที่ 3 โครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระ บรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	44.51	2.53	80.92
เล่มที่ 4 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน	42.87	2.55	77.94
เล่มที่ 5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	43.58	2.74	79.23
ค่าเฉลี่ยโดยรวม E₁	43.53	2.56	79.14

ผลการทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง (ชุดละ 10 คะแนน) ทดลองครั้งที่ 3 จำนวน 30 คน

คนที่	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	เล่มที่ 4	เล่มที่ 5	รวม	เฉลี่ย	เบี่ยงเบน	ร้อยละ
1	10	9	10	10	9	48	9.60	0.55	96.00
2	10	10	9	9	9	47	9.40	0.55	94.00
3	10	9	10	9	10	48	9.60	0.55	96.00
4	9	9	9	10	10	47	9.40	0.55	94.00
5	9	10	9	10	9	47	9.40	0.55	94.00
6	10	9	9	9	10	47	9.40	0.55	94.00
7	9	9	10	10	9	47	9.40	0.55	94.00
8	9	10	9	9	10	47	9.40	0.55	94.00
9	10	9	9	9	10	47	9.40	0.55	94.00
10	9	10	9	10	9	47	9.40	0.55	94.00
11	9	9	9	8	8	43	8.60	0.55	86.00
12	8	9	9	8	8	42	8.40	0.55	84.00
13	8	8	8	8	8	40	8.00	0.00	80.00
14	8	9	8	8	9	42	8.40	0.55	84.00
15	9	9	9	8	8	43	8.60	0.55	86.00
16	9	8	8	9	8	42	8.40	0.55	84.00
17	8	9	8	8	8	41	8.20	0.45	82.00
18	9	9	9	9	8	44	8.80	0.45	88.00
19	8	9	8	8	9	42	8.40	0.55	84.00
20	8	9	8	9	8	42	8.40	0.55	84.00
21	6	8	7	8	7	36	7.20	0.84	72.00
22	7	7	8	7	8	37	7.40	0.55	74.00
23	7	8	7	8	6	36	7.20	0.84	72.00
24	6	8	7	8	7	36	7.20	0.84	72.00
25	7	7	7	7	8	36	7.20	0.45	72.00
26	6	7	8	7	6	34	6.80	0.84	68.00
27	6	8	7	8	7	36	7.20	0.84	72.00
28	7	7	8	8	7	37	7.40	0.55	74.00
29	7	7	7	7	7	35	7.00	0.00	70.00
30	6	8	8	8	8	38	7.60	0.89	76.00
รวม	244	257	251	254	248	1254	250.8	16.83	2508
เฉลี่ย	8.13	8.57	8.37	8.47	8.27	41.80	8.36	0.56	83.60
เบี่ยงเบน	1.36	0.94	0.93	0.94	1.14	4.70	0.94	0.20	9.40
ร้อยละ	81.33	85.67	83.67	84.67	82.67	83.60	83.60	5.61	83.60

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (คะแนนเต็ม 40 คะแนน) ทดลองครั้งที่ 3 จำนวน 30 คน

คนที่	คะแนน	ร้อยละ
1	29	72.50
2	29	72.50
3	30	75.00
4	30	75.00
5	29	72.50
6	29	72.50
7	30	75.00
8	30	75.00
9	29	72.50
10	30	75.00
11	33	82.50
12	32	80.00
13	32	80.00
14	33	82.50
15	33	82.50
16	32	80.00
17	32	80.00
18	33	82.50
19	32	80.00
20	33	82.50
21	33	82.50
22	34	85.00
23	34	85.00
24	34	85.00
25	35	87.50
26	34	85.00
27	35	87.50
28	35	87.50
29	34	85.00
30	35	87.50
รวม	963	2408
เฉลี่ย	32.10	80.25
เบี่ยงเบน	2.09	5.23
ร้อยละ	80.25	80.25

ผลการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (Try out) นักเรียนจำนวน 42 คน มีค่าประสิทธิภาพสรุปได้ดังนี้

1. ครั้งที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 69.70/71.67
2. ครั้งที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 74.51/75.28
3. ครั้งที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 79.14/80.25

ภาคผนวก ง
คุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ
ของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เกณฑ์ระดับความคิดเห็น

- ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

เอกสารประกอบการเรียนรู้	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวมเฉลี่ย	มีความเหมาะสม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
	1	2	3	4	5		
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง	4	5	5	4	5	4.60	มากที่สุด
เล่มที่ 2 หลักการทรงงานของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	5	4	5	5	5	4.80	มากที่สุด
เล่มที่ 3 โครงการตามพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	4	4	5	5	4	4.40	มาก
เล่มที่ 4 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	3	5	4	4	5	4.20	มาก
เล่มที่ 5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต่อสังคมไทย	4	5	5	5	4	4.60	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.00	4.60	4.80	4.60	4.60	4.52	มาก

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าเอกสารประกอบการเรียนมีความสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเอกสารประกอบการเรียนมีความสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์
 -1 หมายถึง แน่ใจว่าเอกสารประกอบการเรียนมีความสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์

เอกสารประกอบการเรียนรู้	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	0	+1	0.80	สอดคล้อง
เล่มที่ 2 หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	+1	0	+1	0	+1	0.60	สอดคล้อง
เล่มที่ 3 โครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
เล่มที่ 4 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
เล่มที่ 5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	+1	0	+1	+1	0	0.60	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	0.80	0.60	0.80	0.60	0.80	0.72	สอดคล้อง

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ
ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ
เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เกณฑ์ระดับความคิดเห็น

- ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

แผนการจัดการเรียนรู้	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม เฉลี่ย	มีความ เหมาะสม
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	4	4	5	5	5	4.60	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	4	4	5	4	5	4.40	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	4	4	4	4	5	4.20	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	4	5	4	5	5	4.60	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	4	5	5	4	4	4.40	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	4	5	4	5	5	4.60	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	5	5	4	4	4	4.40	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.14	4.57	4.43	4.43	4.71	4.46	มาก

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ
เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์
-1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์

แผนการจัดการเรียนรู้	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	+1	0	+1	0	+1	0.60	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	0	+1	+1	+1	0	0.60	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	+1	+1	+1	+1	0	0.80	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	+1	0	+1	0	+1	0.60	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	0.86	0.57	0.86	0.71	0.71	0.74	สอดคล้อง

แบบประเมินความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC)
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้
ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้รับการประเมิน นายอุดร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนรู้ ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD และจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ตามความเป็นจริง โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้
 -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบาย ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจ พอเพียงได้	1. ข้อใดไม่ใช่หลักการของระบบเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก. เน้นการผลิตเพื่อการค้าขาย ข. เน้นการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นองค์กร ค. รู้จักพอประมาณ หรือเดินสายกลาง ง. ยึดหลักความสามัคคีและช่วยเหลือกัน			
นักเรียนสามารถอธิบาย ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจ พอเพียงได้	2. ใครปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ก. มะรอฟีรู้จักประหยัด ข. ลาตีฟันยืมเงินเพื่อนและผ่อนใช้ทีหลัง ค. วิรดาอดอาหารกลางวันเพื่อเก็บเงินใส่ ออมสิน ง. ญัฐวุฒิตำงานหลังเลิกเรียนเพื่อเก็บ เงินไว้ซื้อสิ่งของที่อยากได้			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	3. ทรงเน้นให้คนมีความเพียร โดยทรงใช้วรรณกรรมเป็นสื่อสอดคล้องกับวรรณกรรมเรื่องใด ก. รามเกียรติ์ ข. นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ ค. เมื่อข้าพเจ้าจากสยามสู่ออสเตรเลีย ง. พระมหาชนก			
นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้	4. หลักการใดไม่ใช่เศรษฐกิจพอเพียง ก. การสร้างนิสัยนิยมไทย ข. การพึ่งตนเองเป็นสำคัญ ค. การบริการดินและน้ำอย่างเหมาะสม ง. การลงทุนขนาดใหญ่เพื่อผลิตสินค้า			
นักเรียนสามารถอธิบายโครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรได้	5. เนื้อที่ในการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่จะต้องมีเนื้อที่ประมาณกี่ไร่ ก. 5 ไร่ ข. 8 ไร่ ค. 10 ไร่ ง. 12 ไร่			
นักเรียนสามารถอธิบายโครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรได้	6. โครงการพัฒนาชนบทโครงการแรกเกิดขึ้นใน พ.ศ. 2495 ช่วยพัฒนาชุมชนหมู่บ้านห้วยมงคลในด้านใด ก. สร้างอ่างเก็บน้ำในหมู่บ้าน ข. สร้างถนนเข้าไปยังหมู่บ้าน ค. สร้างระบบน้ำประปาให้หมู่บ้าน ง. สร้างที่อยู่อาศัยให้คนยากไร้ในหมู่บ้าน			
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	7. ข้อใดไม่ใช่เป้าหมายของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก. มีความสามารถในการแข่งขันให้เจริญทัดเทียมประเทศที่พัฒนาแล้ว ข. ชุมชนร่วมจิตมีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ค. ชุมชนให้ความรู้เกี่ยวกับน้ำหมักชีวภาพ ง. ชุมชนรู้จักพอประมาณในการใช้จ่าย			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญคุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้	8. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีแนวทางปฏิบัติคล้ายกับข้อใด ก. ตนเอง ข. ทุกคน ค. สหกรณ์ ง. ครอบครัว			
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญคุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้	9. พื้นที่ส่วนที่ 2 ในทฤษฎีเน้นให้ประชาชนปลูกข้าวเพื่อวัตถุประสงค์ใด ก. ไว้จำหน่ายในท้องถิ่น ข. แลกเปลี่ยนกับสินค้าชนิดอื่น ค. เพื่อใช้บริโภคภายในครอบครัว ง. เพื่อส่งไปยังต่างประเทศเพื่อจำหน่าย			
นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้	10. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับใด ก. ฉบับที่ 9 ข. ฉบับที่ 10 ค. ฉบับที่ 11 ง. ฉบับที่ 12			
นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้	11. “ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น” ข้อความนี้ หมายถึงข้อใด ก. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ข. ความพอประมาณ ค. ความพอเพียง ง. ความมีเหตุผล			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	12. บุคคลใดไม่ได้ดำเนินชีวิตตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก. อับดุลลาร์ตั้งใจเรียนจนสอบได้ที่ 1 ทุกปี ข. ชูไลดาเป็นคนทันสมัยสวมใส่เสื้อผ้าตามแฟชั่น ค. สุลมานนำเงินที่เก็บได้ส่งตำรวจเพื่อตามหาเจ้าของ ง. อานีฟาเก็บเงินที่พ่อแม่ให้ไว้ส่วนหนึ่งเพื่อใช้จ่ายยามจำเป็น			
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญคุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้	13. การสร้างความสมดุลของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเน้นให้เกิดกับสิ่งใดมากที่สุด ก. ความสมดุลระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ข. ความสมดุลระหว่างอุตสาหกรรมกับเกษตรกรรม ค. ความสมดุลระหว่างสินค้าต่างประเทศกับสินค้าไทย ง. ความสมดุลของความเจริญทางเทคโนโลยีกับภูมิปัญญาไทย			
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	14. สาเหตุใดจึงต้องมีการประกาศใช้เศรษฐกิจพอเพียง ก. สินค้าเกษตรมีราคาสูง ข. เศรษฐกิจมีการขยายตัวสูงขึ้น ค. ปริมาณสินค้าในการบริโภคมากเกินไป ง. เกิดภาวะขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภค			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญคุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้	15. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงระดับเกษตรกร ก. เป็นเศรษฐกิจเพื่อการเกษตรที่เน้นพึ่งพาตนเอง ข. เหมาะกับเจ้าของที่ดินที่มีจำนวนมาก ๆ ค. ส่งเสริมให้ลงทุนเพื่อหวังผลกำไร ง. เน้นการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย			
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	16. ข้อใดคือกิจกรรมเกษตรผสมผสาน ก. ปุ๋ยหมัก ข. ปลูกปลาเป็นปุ๋ยต้นข้าว ค. ปลูกกินแมลงที่เป็นศัตรูข้าว ง. เครื่องจักรสานจากผักตบชวา			
นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้	17. ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่เกี่ยวข้องกับข้อใด ก. แก้ปัญหาความยากจน ข. ทำให้ทุกคนมีฐานะร่ำรวย ค. พระราชดำรัสของพระเจ้าอยู่หัว ง. สภาพเศรษฐกิจช่วงปี พ.ศ.2540			
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญคุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้	18. ข้อใดไม่ใช่หลักการสำคัญของ “เศรษฐกิจพอเพียง” ก. การพึ่งพากันเอง ข. การพึ่งพาตนเอง ค. ยึดผลกำไร ง. การจัดการ			
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	19. ข้อใดไม่ใช่การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ก. ทำมาค้าขาย ก่อนทำมาหากิน ข. ภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่ดินทำกิน คือทุนทางสังคม ค. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่าย ง. ยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
<p>- นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>- นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้</p>	<p>20. แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ประชาชน ดำเนินชีวิตในลักษณะใด</p> <p>ก. ดำเนินชีวิตอย่างเคร่งครัด</p> <p>ข. ดำเนินชีวิตโดยการอดมื้อกินมื้อ</p> <p>ค. ดำเนินชีวิตทางสายกลางยึดความพอดี</p> <p>ง. ดำเนินชีวิตเพื่อสร้างความสะดวกสบาย</p>			
<p>นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้</p>	<p>21. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้ัญญ์เชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติในการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวม ยกเว้นข้อใด</p> <p>ก. คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา</p> <p>ข. การแก้ปัญหาคือความยากจน</p> <p>ค. การปฏิบัติบนทางสายกลาง</p> <p>ง. การพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน</p>			
<p>นักเรียนสามารถอธิบายหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรได้</p>	<p>22. สถานะภาพของประเทศที่สำคัญตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ยกเว้นข้อใด</p> <p>ก. สถานะด้านธรรมาภิบาล</p> <p>ข. สถานะด้านเศรษฐกิจของประเทศ</p> <p>ค. สถานะด้านความหลากหลายทางชีวภาพ</p> <p>ง. สถานะด้านการพัฒนาบนรากฐานความหลากหลายทางสังคม</p>			
<p>นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้</p>	<p>23. จุดมุ่งหมายของการผลิตสินค้าตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะอย่างไร</p> <p>ก. สนองความต้องการของชุมชนเป็นหลัก</p> <p>ข. สนองความต้องการของตนเองเป็นหลัก</p> <p>ค. สนองความต้องการของครอบครัวเป็นหลัก</p> <p>ง. สนองความต้องการของต่างประเทศเป็นหลัก</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	24. การกระจายอำนาจการบริหารจัดการประเทศสู่ภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชนมีความสำคัญอย่างไร ก. เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกัน ข. สร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม ค. เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชน ง. ส่งเสริมภาคเอกชนให้มีความเข้มแข็ง			
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญคุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้	25. ข้อใดสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด ก. การส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ ข. การส่งสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ ค. การส่งเสริมสินค้าที่ผลิตเพื่อบริโภคในชุมชนออกไปขาย ง. การสร้างลักษณะนิสัยอุปโภคบริโภคแต่พอควรไม่ใช้จ่ายเกินฐานะ			
นักเรียนสามารถอธิบายหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรได้	26. หลักการพัฒนาตามโครงการพระราชดำริที่ทรงเน้นมากที่สุด คือ ก. ความยั่งยืน ข. ความจำเป็น ค. ความทันสมัย ง. ความเหมาะสมกับพื้นที่			
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	27. การที่นักเรียนตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้เข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ สอดคล้องกับหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 ในข้อใด ก. การให้และการเสียสละ ข. การใช้หลักพออยู่พอกิน ค. การพัฒนาความพร้อมของตน ง. การพัฒนาตามระบอบประชาธิปไตย			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบายหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้	28. หลักทฤษฎีใหม่สร้างขึ้นมาเพื่อช่วยแก้ปัญหาในข้อใดเป็นหลัก ก. แก้ปัญหาการรुक้าพื้นที่ป่าสงวนของชาวบ้านเพื่อแสวงหาพื้นที่ทำกิน ข. แก้ปัญหาการขาดรายได้ของประชาชนเนื่องจากภัยแล้งที่เกิดขึ้นติดต่อกันหลายปี ค. แก้ปัญหาปริมาณน้ำฝนที่บางครั้งมีมากเกินจนท่วม แต่บางครั้งก็น้อยจนขาดแคลน ง. แก้ปัญหาเศรษฐกิจขาดดุลจากการนำเข้าสินค้าต่างประเทศเพราะประชาชนซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย			
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญคุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้	29. การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและครอบครัววงเวียนข้อใด ก. มีความรับผิดชอบต่อสังคม ข. มีความพอประมาณในการใช้จ่าย ค. มีการวางแผนการบริหารจัดการประเทศ ง. ทำให้รู้จักใช้เหตุผลในการวางแผนและการปฏิบัติตน			
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญคุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้	30. คุณธรรมด้านใดที่มีความสำคัญกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด ก. มีความซื่อสัตย์ ข. เป็นคนมีศีลธรรม ค. มีความละเอียดรอบคอบ ง. เป็นผู้มีความโอบอ้อมอารี			
นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้	31. แนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. ไต ก. พ.ศ. 2507 ข. พ.ศ. 2508 ค. พ.ศ. 2517 ง. พ.ศ. 2518			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบาย ความเป็นมา ความหมาย และ หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้	32. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบกี่ส่วน ก. 2 ส่วน ข. 3 ส่วน ค. 4 ส่วน ง. 5 ส่วน			
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงกับ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	33. บุคคลใดมีการนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ก. ภาครับประทานข้าววันละมื้อเพื่อนำ เงินที่เหลือไว้เป็นเงินออม ข. นำเลือกซื้อของใช้เท่าที่จำเป็นแล้วแบ่ง เงินบางส่วนไปฝากธนาคาร ค. ดาแบ่งเงินบางส่วนไว้ซื้อเสื้อผ้า ชุดใหม่ อีกส่วนไว้รับประทานอาหาร ที่ชอบ ง. ภูมิเริ่มผ่อนบ้าน รถยนต์ และ โทรศัพท์มือถือตั้งแต่ได้รับเงินเดือน เดือนแรก			
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงกับ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	34. “วันรัฐรักสามัคคี” ตรงกับวันที่เท่าใด ก. 2 ธันวาคม ของทุกปี ข. 3 ธันวาคม ของทุกปี ค. 4 ธันวาคม ของทุกปี ง. 5 ธันวาคม ของทุกปี			
นักเรียนสามารถอธิบายโครงการ ตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระ พระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้	35. โครงการตามพระราชดำริ ในระยะแรกนั้น แบ่งออกเป็นกี่ลักษณะ ก. 2 ลักษณะ ข. 3 ลักษณะ ค. 4 ลักษณะ ง. 5 ลักษณะ			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบายหลัก การทรงงานของพระบาทสมเด็จพระ พระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้	36. รัชกาลที่ 9 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ เพราะเหตุใด ก. เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของ การพัฒนาพื้นที่ปลูกป่า ข. เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของ การพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำลำธาร ค. เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของ การพัฒนาพื้นที่การเพาะปลูก ง. เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของ การพัฒนาการแก้ปัญหาเรื่องดิน			
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้	37. องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่ช่วย ให้การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ในระดับภาคธุรกิจประสบผลสำเร็จ คือข้อใด ก. เงื่อนไขความรู้ ข. เงื่อนไขคุณธรรม ค. ความพอประมาณ ง. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี			
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงกับ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	38. หน่วยงานใดที่รณรงค์การทำบัญชี ครัวเรือน หรือบัญชีชาวบ้านในสโลแกน “จดแล้วไม่จน” ก. ธนาคารออมสิน ข. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ค. ธนาคารไทยพาณิชย์ ง. ธนาคารทหารไทย			
นักเรียนสามารถอธิบายความ เป็นมา ความหมาย และหลักการ ของเศรษฐกิจพอเพียงได้	39. คำว่า “ทางสายกลาง” ตามแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงการดำรงชีวิต แบบใด ก. พึ่งพาคนอื่นอยู่เสมอ ข. พึ่งพ่อ พุ่มเพื่อย หรุธรา ค. พอดี พอเพียง เลี้ยงชีพได้ ง. ประหยัด ตระหนี่ ถีเหนียว			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบาย ความเป็นมา ความหมาย และ หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้	40. การประชุมระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อไร ก. พ.ศ. 2515 ข. พ.ศ. 2535 ค. พ.ศ. 2540 ง. พ.ศ. 2545			
นักเรียนสามารถอธิบายหลัก การทรงงานของพระบาทสมเด็จพระ พระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้	41. การทดลองเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ครั้งแรกที่จังหวัดใด ก. จังหวัดชลบุรี ข. จังหวัดสระบุรี ค. จังหวัดเชียงใหม่ ง. จังหวัดฉะเชิงเทรา			
นักเรียนสามารถอธิบายโครงการ ตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระ พระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้	42. อัตราส่วนการแบ่งพื้นที่การเกษตร ทฤษฎีใหม่ คือข้อใด ก. 10 : 30 : 30 : 30 ข. 30 : 30 : 10 : 30 ค. 30 : 10 : 30 : 30 ง. 30 : 30 : 30 : 10			
นักเรียนสามารถอธิบาย ความเป็นมา ความหมาย และ หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้	43. “พออยู่พอกิน” ตามความหมาย ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นอย่างไร ก. มีเงินให้ใช้เหลือเฟือ ข. มีที่ดินกว้างใหญ่ให้อยู่อาศัย ค. มีความเป็นอยู่ที่พอดี ไม่ลำบาก ง. มีอาหารให้รับประทานจำนวนมาก			
นักเรียนสามารถอธิบาย ความเป็นมา ความหมาย และ หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้	44. หลักเศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้อง กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในข้อใด ก. อริยสัจ 4 ข. พรหมวิหาร 4 ค. มัชฌิมาปฏิปทา ง. อัมมจักกัปปวัตตนสูตร			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบายหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้	45. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของไทยฉบับที่ 11 เน้นการพัฒนาในด้านใดเป็นสำคัญ ก. ขจัดปัญหาความยากจน ข. โครงสร้างพื้นฐาน ค. เน้นการส่งออก ง. เน้นการออม			
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	46. การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในข้อใดเหมาะสมที่สุด ก. ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์หลาย ๆ ชนิด สำหรับการบริโภคและการผลิตเพื่อส่งออก ข. จัดสรรที่ดินให้เหมาะสมสำหรับการเกษตรกรรม ขยัน อดทน ไม่ฟุ่มเฟือย ค. ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก เพื่อจะได้มีเงินมาซื้อเครื่องอำนวยความสะดวก ง. ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์แบบผสมผสาน สำหรับบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น			
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	47. ปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก คือ การให้ธรรมชาติช่วยฟื้นฟูธรรมชาติ ตรงกับหลักวิธีคิดในข้อใด ก. ขาดทุนคือกำไร ข. ปลูกป่าในใจคน ค. ใช้ธรรมปราบอธรรม ง. ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ			
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	48. อาชีพใดน่าจะเกี่ยวข้องกับ “ทฤษฎีใหม่” มากที่สุด ก. พ่อค้า ข. นักธุรกิจ ค. ข้าราชการ ง. เกษตรกร			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	49. ข้อใดคือความหมายของการพึ่งตนเอง ก. พยายามทำทุกอย่างด้วยตนเอง แม้จะทำได้ไม่ดี ข. ขอความช่วยเหลือเมื่อทำสิ่งนั้นไม่ได้ ค. มีความมั่นใจว่าตนเองเก่ง ง. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่			
นักเรียนสามารถอธิบายโครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้	50. วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจะใช้แนวทางใด ก. การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา ข. การสั่งการของผู้ที่มีประสิทธิภาพ ค. การใช้กำลังความเด็ดขาดในการแก้ปัญหา ง. การใช้ความคิดอย่างรอบคอบของตนเองเป็นสำคัญ			
นักเรียนสามารถอธิบายโครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้	51. ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์โดยตรงของการจัดตั้งโครงการหลวง ก. พัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวเขาในภาคเหนือ ข. ลดปัญหาการเกิดอุทกภัยในพื้นที่ภาคกลาง ค. ลดการปลูกพืชผิดกฎหมายและทำไร่เลื่อนลอย ง. ส่งเสริมการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจในภาคเหนือ			
นักเรียนสามารถอธิบายโครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้	52. โครงการที่เน้นทำงานร่วมกับรัฐบาลในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ต่าง ๆ จัดอยู่ในโครงการประเภทใด ก. โครงการหลวง ข. โครงการตามพระราชประสงค์ ค. โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์ ง. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญคุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้	53. โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีประโยชน์และความสำคัญอย่างไร ก. พัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา ข. สนับสนุนการศึกษา การจัดทำหลักสูตร ค. สร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ง. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจและตระหนักในการเรียนรู้			
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญคุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้	54. โครงการใดต่อไปนี้ไม่ใช่โครงการพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก. โครงการส่งเสริมสินค้า OTOP ข. โครงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ค. โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ง. โครงการส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม			
นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้	55. “มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี” ตามเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ก. ภูมิความรู้ ข. มีภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ ค. มีความกระตือรือร้น ง. มีความพร้อมรับสถานการณ์			
นักเรียนสามารถอธิบายหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรได้	56. การก่อตั้งศูนย์ศิลปาชีพมีความสำคัญต่อวัฒนธรรมด้านใดของประเทศมากที่สุด ก. จิตรกรรม ข. นาฏศิลป์ไทย ค. ภูมิปัญญาท้องถิ่น ง. สถาปัตยกรรมไทย			
นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้	57. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวพระราชดำริของรัชกาลใด ก. รัชกาลที่ 7 ข. รัชกาลที่ 8 ค. รัชกาลที่ 9 ง. รัชกาลที่ 10			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบข้อที่	ความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญคุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้	58. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ก. มีความยืนมั่นคงได้ด้วยตัวเอง ไม่พึ่งคนอื่น ข. พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ค. ประหยัด อดออม ง. สมดุล มีเหตุผล			
นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงได้	59. เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงอะไร ก. การทำเกษตรกรรม ข. การดำรงชีวิตอยู่อย่างพออยู่พอกิน ค. การค้าขายให้ได้เงินเพียงพอสำหรับครอบครัว ง. การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อให้ครอบครัวพออยู่พอกิน			
นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญคุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทยได้	60. เป้าหมายสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงคือข้อใด ก. การแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ ข. การแก้ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตร ค. การแก้ปัญหาเรื่องความยากจน ง. การแก้ปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน			

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
( )

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบ
การเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ
ด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วัดได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
ข้อที่ 1	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 2	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 3	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	0	0	0.60	สอดคล้อง
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 7	+1	+1	+1	0	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 9	0	0	+1	+1	+1	0.60	สอดคล้อง
ข้อที่ 10	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 12	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 13	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 15	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 17	+1	+1	+1	0	0	0.60	สอดคล้อง
ข้อที่ 18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 19	+1	0	+1	+1	0	0.60	สอดคล้อง
ข้อที่ 20	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
ข้อที่ 21	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 22	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 23	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 24	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 25	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 27	+1	+1	+1	0	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 28	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 29	+1	+1	+1	+1	0	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 31	+1	+1	+1	+1	0	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 32	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 33	+1	+1	+1	0	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 34	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 36	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 37	+1	+1	+1	+1	0	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 39	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 40	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 41	0	+1	0	+1	+1	0.60	สอดคล้อง
ข้อที่ 42	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 43	+1	0	+1	+1	0	0.60	สอดคล้อง
ข้อที่ 44	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 45	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 46	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 47	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 48	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 49	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 50	+1	+1	+1	0	+1	0.80	สอดคล้อง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
ข้อที่ 51	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 52	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 53	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 54	0	+1	+1	+1	0	0.60	สอดคล้อง
ข้อที่ 55	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 56	+1	+1	+1	0	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 57	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อที่ 58	+1	+1	+1	0	+1	0.80	สอดคล้อง
ข้อที่ 59	+1	0	0	+1	+1	0.60	สอดคล้อง
ข้อที่ 60	0	+1	+1	+1	0	0.60	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	0.85	0.85	0.83	0.88	0.85	0.84	สอดคล้อง

ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก
 ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบ
 การเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 ด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 โดย หมายถึง ข้อที่ใช้ได้
 หมายถึง ข้อที่ใช้ไม่ได้

ข้อที่	p	ผลการวิเคราะห์	r	ผลการวิเคราะห์
1	0.13	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างยาก	-0.25	จำแนกติดลบ
2	0.56	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	0.63	ดีมาก
3	0.88	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก	0.25	พอใช้
4	0.63	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	-0.75	จำแนกติดลบ
5	0.81	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก	0.13	จำแนกได้น้อยหรือจำแนกไม่ได้
6	0.56	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	0.88	ดีมาก
7	0.63	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.50	ดี
8	0.75	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.50	ดี
9	0.69	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.63	ดีมาก
10	0.56	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.13	จำแนกได้น้อยหรือจำแนกไม่ได้
11	0.75	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.50	ดี
12	0.50	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	0.50	ดี
13	0.75	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.50	ดี
14	0.44	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	0.38	พอใช้
15	0.63	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.75	ดีมาก
16	0.31	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างยาก	0.13	จำแนกได้น้อยหรือจำแนกไม่ได้
17	0.50	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	0.75	ดีมาก
18	0.75	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.25	พอใช้
19	0.50	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	0.50	ดี
20	0.69	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.63	ดีมาก
21	0.56	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	0.63	ดีมาก
22	0.75	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.25	พอใช้
23	0.88	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก	0.25	พอใช้
24	0.75	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.50	ดี
25	0.63	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.25	พอใช้

ข้อที่	p	ผลการวิเคราะห์	r	ผลการวิเคราะห์
26	0.63	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.50	ดี
27	0.50	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	0.50	ดี
28	0.56	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	0.63	ดีมาก
29	0.31	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างยาก	-0.13	จำแนกติดลบ
30	0.50	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	-0.50	จำแนกติดลบ
31	0.69	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.63	ดีมาก
32	0.75	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.50	ดี
33	0.69	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.38	พอใช้
34	0.88	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก	0.25	พอใช้
35	0.38	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างยาก	0.00	จำแนกได้น้อยหรือจำแนกไม่ได้
36	0.56	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	0.88	ดีมาก
37	0.81	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก	0.38	พอใช้
38	0.56	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.88	ดีมาก
39	0.75	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.50	ดี
40	0.94	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก	-0.13	จำแนกติดลบ
41	0.88	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก	0.25	จำแนกได้น้อยหรือจำแนกไม่ได้
42	0.69	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.63	ดีมาก
43	0.94	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก	0.13	จำแนกได้น้อยหรือจำแนกไม่ได้
44	0.88	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก	0.00	จำแนกได้น้อยหรือจำแนกไม่ได้
45	0.81	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก	0.13	จำแนกได้น้อยหรือจำแนกไม่ได้
46	0.56	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	-0.38	จำแนกติดลบ
47	0.94	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก	-0.13	จำแนกติดลบ
48	1.00	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก	0.00	จำแนกได้น้อยหรือจำแนกไม่ได้
49	0.63	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.75	ดีมาก
50	0.75	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.50	ดี
51	0.56	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	0.38	พอใช้
52	0.75	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.50	ดี
53	0.63	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.25	พอใช้
54	0.56	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ	0.88	ดีมาก
55	0.69	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.63	ดีมาก

ข้อที่	p	ผลการวิเคราะห์	r	ผลการวิเคราะห์
56	0.63	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.75	ดีมาก
57	0.69	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.63	ดีมาก
58	0.63	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.75	ดีมาก
59	0.75	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.50	ดี
60	0.69	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย	0.63	ดีมาก

ค่าความยากง่าย (p) ที่เหมาะสมควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 มีการแปลความหมาย (ชวลิต ชูกำแหง, 2553 : 53-55) ดังนี้

0.81-1.00	:	เป็นข้อสอบที่ง่ายมาก
0.61-0.80	:	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย
0.41-0.60	:	เป็นข้อสอบที่ง่ายพอเหมาะ
0.21-0.40	:	เป็นข้อสอบที่ค่อนข้างยาก
0.00-0.20	:	เป็นข้อสอบที่มีความยากมาก

ค่าอำนาจจำแนก (r) ที่ดี คือ มีค่าไม่น้อยกว่า 0.20-0.80 มีการแปลความหมาย (ชวลิต ชูกำแหง, 2553 : 53-55) ดังนี้

น้อยกว่า 0.00	:	จำแนกผิดพลาด
0.00-0.19	:	จำแนกได้น้อยหรือจำแนกไม่ได้
0.20-0.39	:	พอใช้
0.40-0.59	:	ดี
0.60-1.00	:	ดีมาก

ผลการวิเคราะห์รายฉบับ

จำนวนข้อสอบที่วิเคราะห์	60 ข้อ
จำนวนข้อสอบที่นำไปใช้ได้	40 ข้อ
จำนวนกระดาษคำตอบ	30
คะแนนเฉลี่ย	38.87
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	8.82
ความเชื่อมั่น KR-20	.7648

สรุปคุณภาพข้อสอบ

ข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 40 ข้อ ได้แก่

2,6,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22,24,25,26,27,28,31,32,33,36,38,39,42,
49,50,51,53,52,54,55,56,57,58,59,60

ข้อสอบที่ควรตัดทิ้ง จำนวน 20 ข้อ ได้แก่

1,3,4,5,10,16,23,29,30,34,35,37,40,41,43,44,45,46,47,48

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยเอกสาร
ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ
ด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

	Mean	Std Dev	Cases
1. ข้อ1	.7667	.4302	30.0
2. ข้อ2	.8000	.4068	30.0
3. ข้อ3	.5667	.5040	30.0
4. ข้อ4	.8667	.3457	30.0
5. ข้อ5	.7667	.4302	30.0
6. ข้อ6	.8333	.3790	30.0
7. ข้อ7	.8333	.3790	30.0
8. ข้อ8	.7000	.4661	30.0
9. ข้อ9	.7000	.4661	30.0
10. ข้อ10	.7000	.4661	30.0
11. ข้อ11	.7333	.4498	30.0
12. ข้อ12	.8333	.3790	30.0
13. ข้อ13	.6333	.4901	30.0
14. ข้อ14	.8667	.3457	30.0
15. ข้อ15	.7333	.4498	30.0
16. ข้อ16	.8333	.3790	30.0
17. ข้อ17	.9667	.1826	30.0
18. ข้อ18	.9000	.3051	30.0
19. ข้อ19	.6000	.4983	30.0
20. ข้อ20	.5000	.5085	30.0
21. ข้อ21	.9000	.3051	30.0
22. ข้อ22	.9000	.3051	30.0
23. ข้อ23	.8667	.3457	30.0
24. ข้อ24	.7667	.4302	30.0
25. ข้อ25	.6667	.4795	30.0
26. ข้อ26	.8000	.4068	30.0
27. ข้อ27	.8667	.3457	30.0
28. ข้อ28	.9333	.2537	30.0
29. ข้อ29	.9000	.3051	30.0
30. ข้อ30	.7333	.4498	30.0
31. ข้อ31	.9333	.2537	30.0
32. ข้อ32	.7667	.4302	30.0
33. ข้อ33	.5333	.5074	30.0
34. ข้อ34	.4000	.4983	30.0
35. ข้อ35	.8333	.3790	30.0

36.	ข้อ36	.9000	.3051	30.0
37.	ข้อ37	.9000	.3051	30.0
38.	ข้อ38	.6333	.4901	30.0
39.	ข้อ39	.8333	.3790	30.0
40.	ข้อ40	.9667	.1826	30.0

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	38.8667	77.7747	8.8190	40

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0   N of Items = 40

Alpha = .7648

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจมีความสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจมีความสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจไม่มีความสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ สร้างความตั้งใจใฝ่เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. เอกสารประกอบการเรียนรู้ สร้างความสนใจในการทำกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. เอกสารประกอบการเรียนรู้ สร้างความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
4. เอกสารประกอบการเรียนรู้ มีเนื้อหาเข้าใจง่าย สีสันสวยงาม	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
5. เอกสารประกอบการเรียนรู้ สร้างความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
6. นักเรียนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. แบบทดสอบในเอกสารประกอบ การเรียนรู้ มีความยากง่ายเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	0	0.80	สอดคล้อง
8. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9. นักเรียนสามารถทำกิจกรรม เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	0	+1	0.80	สอดคล้อง
10. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	0.90	0.90	0.80	0.90	0.90	0.88	สอดคล้อง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

	Mean	Std Dev	Cases
1. ข้อ1	3.9143	.8179	35.0
2. ข้อ2	4.0000	.8745	35.0
3. ข้อ3	3.8000	.8677	35.0
4. ข้อ4	3.7143	.7504	35.0
5. ข้อ5	3.9429	.6391	35.0
6. ข้อ6	3.8857	.9000	35.0
7. ข้อ7	3.8571	.9121	35.0
8. ข้อ8	3.7714	.9727	35.0
9. ข้อ9	3.8857	.6761	35.0
10. ข้อ10	3.8857	.9322	35.0

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	38.6571	29.1143	5.3958	10

Reliability Coefficients

N of Cases = 42.0   N of Items = 10

Alpha = .8412

ภาคผนวก จ
คะแนนก่อน ระหว่าง และหลัง
การใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)

คนที่	คะแนน	ร้อยละ
1	26	65.00
2	28	70.00
3	24	60.00
4	24	60.00
5	24	60.00
6	24	60.00
7	28	70.00
8	24	60.00
9	24	60.00
10	25	62.50
11	25	62.50
12	23	57.50
13	22	55.00
14	26	65.00
15	26	65.00
16	27	67.50
17	28	70.00
18	27	67.50
19	30	75.00
20	28	70.00
21	29	72.50
22	27	67.50
23	25	62.50
24	30	75.00
25	30	75.00
26	26	65.00
รวม	680	1700
เฉลี่ย	26.15	65.38
เบี่ยงเบน	2.26	5.64
ร้อยละ	65.38	65.38

ผลการทดสอบก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง (ชุดละ 10 คะแนน)

คนที่	เล่มที่	เล่มที่	เล่มที่	เล่มที่	เล่มที่	รวม	เฉลี่ย	เบี่ยงเบน	ร้อยละ
	1	2	3	4	5				
1	4	5	4	3	3	19	3.80	0.84	38.00
2	5	4	5	4	4	22	4.40	0.55	44.00
3	5	4	3	4	4	20	4.00	0.71	40.00
4	3	4	4	4	4	19	3.80	0.45	38.00
5	4	3	5	4	3	19	3.80	0.84	38.00
6	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	46.00
7	5	5	4	5	5	24	4.80	0.45	48.00
8	3	4	4	4	4	19	3.80	0.45	38.00
9	4	3	4	4	3	18	3.60	0.55	36.00
10	4	4	5	4	4	21	4.20	0.45	42.00
11	5	3	4	5	4	21	4.20	0.84	42.00
12	4	5	4	4	4	21	4.20	0.45	42.00
13	4	4	4	4	4	20	4.00	0.00	40.00
14	5	4	4	5	3	21	4.20	0.84	42.00
15	4	4	5	4	4	21	4.20	0.45	42.00
16	5	4	5	5	3	22	4.40	0.89	44.00
17	4	5	4	5	5	23	4.60	0.55	46.00
18	5	4	5	4	5	23	4.60	0.55	46.00
19	6	4	5	4	4	23	4.60	0.89	46.00
20	5	4	5	4	4	22	4.40	0.55	44.00
21	6	4	4	4	5	23	4.60	0.89	46.00
22	5	4	5	4	5	23	4.60	0.55	46.00
23	4	4	3	3	2	16	3.20	0.84	32.00
24	4	5	5	5	5	24	4.80	0.45	48.00
25	4	3	4	5	4	20	4.00	0.71	40.00
26	4	4	5	5	5	23	4.60	0.55	46.00
รวม	115	106	113	111	105	550	110	15.79	1100
เฉลี่ย	4.42	4.08	4.35	4.27	4.04	21.15	4.23	0.61	42.31
เบี่ยงเบน	0.76	0.63	0.63	0.60	0.82	2.01	0.40	0.21	4.03
ร้อยละ	44.23	40.77	43.46	42.69	40.38	42.31	42.31	6.07	42.31

คะแนนระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง

คนที่	แผนที่ 1				แผนที่ 2			
	K (40)	P (15)	A (15)	รวม (70)	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)
1	26	9	8	43	16.00	17	12	45.00
2	28	11	10	49	16.00	17	13	46.00
3	24	9	7	40	16.00	17	12	45.00
4	24	8	8	40	15.00	16	11	42.00
5	24	7	9	40	16.00	16	12	44.00
6	24	9	9	42	16.00	16	13	45.00
7	28	10	11	49	16.00	16	14	46.00
8	24	9	8	41	17.00	16	10	43.00
9	24	8	7	39	16.00	16	12	44.00
10	25	7	9	41	17.00	17	12	46.00
11	25	10	9	44	16.00	16	12	44.00
12	23	8	8	39	15.00	16	12	43.00
13	22	8	7	37	16.00	17	12	45.00
14	26	8	9	43	16.00	16	12	44.00
15	26	9	9	44	17.00	17	12	46.00
16	27	10	10	47	16.00	17	13	46.00
17	28	10	11	49	17.00	16	14	47.00
18	27	10	10	47	16.00	16	13	45.00
19	30	11	11	52	16.00	17	14	47.00
20	28	10	11	49	17.00	16	14	47.00
21	29	11	10	50	16.00	17	14	47.00
22	27	9	10	46	16.00	17	13	46.00
23	25	7	7	39	16.00	16	10	42.00
24	30	10	10	50	16.33	16	15	47.33
25	30	11	10	51	17.00	16	14	47.00
26	26	8	9	43	16.00	16	13	45.00
รวม	680	237	237	1154	420.33	426	328	1174.33
เฉลี่ย	26.15	9.12	9.12	44.38	16.17	16.38	12.62	45.17
เบี่ยงเบน	2.26	1.28	1.31	4.47	0.54	0.50	1.24	1.56
ร้อยละ	65.38	60.77	60.77	63.41	80.83	81.92	84.10	82.12

คะแนนระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

คนที่	แผนที่ 3				แผนที่ 4			
	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)
1	16.25	16	12	44.25	16.00	16	12	44.00
2	16.25	16	13	45.25	16.00	16	14	46.00
3	16.25	16	12	44.25	15.00	16	12	43.00
4	16.50	16	10	42.50	16.20	17	11	44.20
5	15.50	16	12	43.50	16.20	17	10	43.20
6	16.25	16	13	45.25	16.20	17	12	45.20
7	16.50	16	13	45.50	16.20	17	13	46.20
8	16.00	17	12	45.00	16.20	16	12	44.20
9	15.00	17	12	44.00	16.20	16	11	43.20
10	15.00	16	10	41.00	16.00	17	12	45.00
11	17.50	16	12	45.50	16.20	17	13	46.20
12	16.25	16	11	43.25	16.20	17	12	45.20
13	16.00	16	12	44.00	16.00	17	12	45.00
14	16.25	16	13	45.25	16.20	17	12	45.20
15	16.00	16	12	44.00	16.00	17	12	45.00
16	16.00	16	13	45.00	16.00	17	13	46.00
17	16.00	17	13	46.00	16.20	16	14	46.20
18	17.25	16	13	46.25	16.20	17	13	46.20
19	17.25	16	14	47.25	17.00	16	14	47.00
20	17.50	16	15	48.50	16.20	17	14	47.20
21	17.00	16	14	47.00	17.00	17	15	49.00
22	16.25	16	13	45.25	16.00	16	12	44.00
23	16.25	16	13	45.25	15.20	17	12	44.20
24	17.00	17	14	48.00	17.20	16	14	47.20
25	17.25	16	15	48.25	17.20	17	14	48.20
26	16.00	17	13	46.00	16.20	16	13	45.20
รวม	425.25	421	329	1175.25	421.20	432	328	1181.20
เฉลี่ย	16.36	16.19	12.65	45.20	16.20	16.62	12.62	45.43
เบี่ยงเบน	0.67	0.40	1.23	1.74	0.49	0.50	1.17	1.52
ร้อยละ	81.78	80.96	84.36	82.19	81.00	83.08	84.10	82.60

คะแนนระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

คนที่	แผนที่ 5				แผนที่ 6			
	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)	K (20)	P (20)	A (15)	รวม (55)
1	15.33	16	11	42.33	15.33	17	11	43.33
2	16.33	16	14	46.33	17.33	17	13	47.33
3	16.33	16	12	44.33	16.33	17	11	44.33
4	16.00	16	12	44.00	16.00	16	12	44.00
5	16.00	16	12	44.00	17.00	16	12	45.00
6	16.33	17	12	45.33	16.00	16	12	44.00
7	16.00	16	13	45.00	16.00	16	14	46.00
8	15.00	17	12	44.00	16.00	16	12	44.00
9	16.00	17	12	45.00	15.00	16	12	43.00
10	16.00	16	11	43.00	16.33	17	12	45.33
11	16.00	16	13	45.00	16.00	16	12	44.00
12	16.33	17	12	45.33	16.00	16	12	44.00
13	16.00	16	12	44.00	15.33	17	11	43.33
14	16.33	17	12	45.33	17.00	16	13	46.00
15	16.00	16	13	45.00	16.33	17	12	45.33
16	16.00	16	13	45.00	17.33	17	14	48.33
17	16.00	17	13	46.00	16.00	16	13	45.00
18	17.33	17	14	48.33	16.00	16	13	45.00
19	16.33	16	14	46.33	17.33	17	15	49.33
20	17.00	16	15	48.00	17.00	16	14	47.00
21	17.00	16	15	48.00	17.33	17	14	48.33
22	16.33	16	12	44.33	16.33	17	13	46.33
23	17.33	17	12	46.33	16.00	16	12	44.00
24	16.00	17	14	47.00	16.00	16	15	47.00
25	17.33	17	14	48.33	17.00	16	15	48.00
26	16.00	17	12	45.00	16.00	16	12	44.00
รวม	422.67	427	331	1180.67	424.33	426	331	1181.33
เฉลี่ย	16.26	16.42	12.73	45.41	16.32	16.38	12.73	45.44
เบี่ยงเบน	0.56	0.50	1.12	1.58	0.66	0.50	1.22	1.78
ร้อยละ	81.28	82.12	84.87	82.56	81.60	81.92	84.87	82.61

คะแนนระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

คนที่	แผนที่ 7			
	K (40)	P (15)	A (15)	รวม (70)
1	32	12	11	55
2	35	14	13	62
3	30	12	12	54
4	32	11	12	55
5	31	10	12	53
6	33	12	12	57
7	35	13	14	62
8	32	12	12	56
9	31	11	12	54
10	32	12	12	56
11	33	13	12	58
12	29	12	12	53
13	30	12	11	53
14	32	12	12	56
15	33	13	12	58
16	35	13	13	61
17	34	13	14	61
18	35	14	13	62
19	38	14	14	66
20	37	15	14	66
21	36	15	14	65
22	33	12	13	58
23	32	12	10	54
24	38	14	15	67
25	39	14	14	67
26	33	12	13	58
รวม	870	329	328	1527
เฉลี่ย	33.46	12.65	12.62	58.73
เบี่ยงเบน	2.61	1.23	1.17	4.67
ร้อยละ	83.65	84.36	84.10	83.90

สรุปคะแนนระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง (คะแนนเต็มชุดละ 55 คะแนน)

เอกสารประกอบการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
เล่มที่ 1 ความเป็นมา ความหมาย และหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียง	45.17	1.56	82.12
เล่มที่ 2 หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระ บรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	45.20	1.74	82.19
เล่มที่ 3 โครงการตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระ บรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	45.43	1.52	82.60
เล่มที่ 4 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวัน	45.41	1.58	82.56
เล่มที่ 5 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	45.44	1.78	82.61
ค่าเฉลี่ยโดยรวม E₁	45.33	1.64	82.42

ผลการทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เศรษฐกิจพอเพียง (ชุดละ 10 คะแนน)

คนที่	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	เล่มที่ 4	เล่มที่ 5	รวม	เฉลี่ย	เบี่ยงเบน	ร้อยละ
1	8	8	8	7	7	38	7.60	0.55	76.00
2	9	8	9	8	9	43	8.60	0.55	86.00
3	8	8	7	8	8	39	7.80	0.45	78.00
4	7	8	8	8	8	39	7.80	0.45	78.00
5	8	7	8	8	8	39	7.80	0.45	78.00
6	8	9	8	8	8	41	8.20	0.45	82.00
7	8	9	8	9	9	43	8.60	0.55	86.00
8	8	8	8	7	8	39	7.80	0.45	78.00
9	8	7	8	8	7	38	7.60	0.55	76.00
10	9	7	8	8	8	40	8.00	0.71	80.00
11	9	8	8	9	8	42	8.40	0.55	84.00
12	7	8	8	8	8	39	7.80	0.45	78.00
13	8	8	8	8	7	39	7.80	0.45	78.00
14	9	8	8	9	8	42	8.40	0.55	84.00
15	9	8	8	8	8	41	8.20	0.45	82.00
16	9	8	9	9	8	43	8.60	0.55	86.00
17	9	9	8	8	9	43	8.60	0.55	86.00
18	9	9	8	9	9	44	8.80	0.45	88.00
19	9	9	10	8	9	45	9.00	0.71	90.00
20	10	9	9	9	9	46	9.20	0.45	92.00
21	9	9	9	9	10	46	9.20	0.45	92.00
22	9	8	8	8	9	42	8.40	0.55	84.00
23	8	8	7	8	7	38	7.60	0.55	76.00
24	8	10	10	9	9	46	9.20	0.84	92.00
25	9	8	9	10	9	45	9.00	0.71	90.00
26	8	8	9	9	8	42	8.40	0.55	84.00
รวม	220	214	216	217	215	1082	216.4	13.90	2164
เฉลี่ย	8.46	8.23	8.31	8.35	8.27	41.62	8.32	0.53	83.23
เบี่ยงเบน	0.71	0.71	0.74	0.69	0.78	2.67	0.53	0.10	5.34
ร้อยละ	84.62	82.31	83.08	83.46	82.69	83.23	83.23	5.35	83.23

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)

คนที่	คะแนน	ร้อยละ
1	32	80.00
2	35	87.50
3	30	75.00
4	32	80.00
5	31	77.50
6	33	82.50
7	35	87.50
8	32	80.00
9	31	77.50
10	32	80.00
11	33	82.50
12	29	72.50
13	30	75.00
14	32	80.00
15	33	82.50
16	35	87.50
17	34	85.00
18	35	87.50
19	38	95.00
20	37	92.50
21	36	90.00
22	33	82.50
23	32	80.00
24	38	95.00
25	39	97.50
26	33	82.50
รวม	870	2175
เฉลี่ย	33.46	83.65
เบี่ยงเบน	2.61	6.53
ร้อยละ	83.65	83.65

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)

คนที่	ก่อนเรียนรู้	หลังเรียนรู้	ผลต่าง
1	26	32	6
2	28	35	7
3	24	30	6
4	24	32	8
5	24	31	7
6	24	33	9
7	28	35	7
8	24	32	8
9	24	31	7
10	25	32	7
11	25	33	8
12	23	29	6
13	22	30	8
14	26	32	6
15	26	33	7
16	27	35	8
17	28	34	6
18	27	35	8
19	30	38	8
20	28	37	9
21	29	36	7
22	27	33	6
23	25	32	7
24	30	38	8
25	30	39	9
26	26	33	7
รวม	680	870	190
เฉลี่ย	26.15	33.46	7.31
เบี่ยงเบน ร้อยละ	2.26	2.61	0.97
	65.38	83.65	18.27

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
และแบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๑๓/ว ๙๙

โรงเรียนบ้านโกตาบารู
ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา ๙๕๑๔๐

๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เรียน นายไพศาล ว่องภาณุสกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซึซึมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การจัดทำผลงานทางวิชาการครั้งนี้ ควรให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง จึงขอเรียน นายไพศาล ว่องภาณุสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลยะลา วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ซึ่งเป็นบุคลากรผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เหมาะสมอย่างยิ่ง ในการตรวจสอบผลงานทางวิชาการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายต๋อน ฮะยี่เลาะแม)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู

โทร. ๐๗๓-๒๕๑๒๙๕

หนังสือตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ตามที่ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ซีมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความทราบแล้วนั้น

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว และยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าดังกล่าว

ลงชื่อ

(นายไพศาล ว่องภานุสกุล)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลยะลา

ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๑๗/ว ๙๙

โรงเรียนบ้านโกตาบารู
ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา ๙๕๑๔๐

๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เรียน นายพลวัฒน์ บุญช่วย

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การจัดทำผลงานทางวิชาการครั้งนี้ ควรให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง จึงขอเรียน นายพลวัฒน์ บุญช่วย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกรงปินัง วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ซึ่งเป็นบุคลากรผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เหมาะสมอย่างยิ่งในการตรวจสอบผลงานทางวิชาการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายต่อฮิริน ทะยี่เลาะแม)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู

โทร. ๐๗๓-๒๕๑๒๙๕

หนังสือตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ตามที่ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

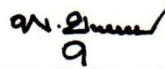
๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ซีมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความทราบแล้วนั้น

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว และยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าดังกล่าว

ลงชื่อ

(นายพลวัฒน์ บุญช่วย)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกรงปินัง

ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๑๓/ว ๙๙

โรงเรียนบ้านโกตาบารู
ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา ๙๕๑๔๐

๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เรียน ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชาครีย์ คะนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การจัดทำผลงานทางวิชาการครั้งนี้ ควรให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง จึงขอเรียน ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชาครีย์ คะนอง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะโล๊ะไกรทอง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๓ ซึ่งเป็นบุคลากรผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เหมาะสมอย่างยิ่งในการตรวจสอบผลงานทางวิชาการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายต๋อฮิรัน ทะยี่เลาะแม)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู

โทร. ๐๗๓-๒๕๑๒๙๕

หนังสือตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ตามที่ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ซีมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความทราบแล้วนั้น

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว และยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าดังกล่าว

ลงชื่อ

(ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชาครีย์ คะนอง)

ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านตะโละไกรทอง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๑๓/ว ๙๙

โรงเรียนบ้านโกตาบารู
ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา ๙๕๑๔๐

๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เรียน นางสาวเยาวลักษณ์ เลียบวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายอุดร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ซึ่งร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การจัดทำผลงานทางวิชาการครั้งนี้ ควรให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง จึงขอเรียน นางสาวเยาวลักษณ์ เลียบวงศ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ สังกัด เทศบาลนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นบุคลากรผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เหมาะสมอย่างยิ่ง ในการตรวจสอบผลงานทางวิชาการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายต๋อฮิวน หะยีละแหม)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู

โทร. ๐๗๓-๒๕๑๒๙๕

หนังสือตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ตามที่ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ซีมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความทราบแล้วนั้น

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว และยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าดังกล่าว

ลงชื่อ

(นางสาวเยาวลักษณ์ เลี้ยววงศ์)

ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนเทศบาลวัดศาลาลำดวน
อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๑๓/ว ๑๕๕

โรงเรียนบ้านโกตาบารู
ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา ๙๕๑๔๐

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เรียน นางนิตยา ทองเนียม

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายอุดร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ซึ่งร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การจัดทำผลงานทางวิชาการครั้งนี้ ควรให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง จึงขอเรียน นางนิตยา ทองเนียม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ซึ่งเป็นบุคลากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ เหมาะสมอย่างยิ่ง ในการตรวจสอบผลงานทางวิชาการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายตอฮิรัน หะยีเลาะแม)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู

โทร. ๐๗๓-๒๕๑๒๙๕

หนังสือตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ตามที่ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ซีมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความทราบแล้วนั้น

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว และยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าดังกล่าว

ลงชื่อ

(นางนิตยา ทองเนียม)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ช

หนังสือขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
และหนังสือตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ที่ ศธ ๐๔๑๔๗.๐๗๘/๑๑๓

โรงเรียนบ้านป่างาม
ตำบลดงช้าง อำเภोजะนะ
จังหวัดสงขลา ๙๐๑๓๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโกตาบารู

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านโกตาบารู ที่ศธ. ๐๔๑๑๙.๐๑๓/๘๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงโรงเรียนโกตาบารู ได้ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นายอุดร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มิวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซซิม ร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ความทราบแล้วนั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิสุทธ์ แก้วทอง.)

ตำแหน่ง รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่างาม

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนาารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

*****

๑. ข้อมูลทั่วไป

ผู้รับเอกสาร ชื่อ นางสาวสิริยัญช สังก์เจริญ สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๓

๒. การศึกษาเอกสาร ได้ศึกษาเอกสารแล้วปรากฏว่า (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็น)

มีองค์ประกอบในการจัดทำสื่อ/นวัตกรรมครบถ้วน

รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ น่าเรียนรู้

ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายและชัดเจน

มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ

มีความสะดวกในการนำไปใช้จริง

อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

ลงชื่อ.....ผู้ตอบรับ

(นางสาวสิริยัญช สังก์เจริญ)

ตำแหน่ง. ครูโรงเรียนบ้านป่างาม

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้าพเจ้า นางสาวสิริยัญช สัจจเจริญ ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านปางาม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๓ ตำบลลิงชั้น อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ได้ใช้ ๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ

๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ มีความคิดเห็นและขอเสนอแนะ ดังนี้

นวัตกรรมการเรียนรู้มีจุดเด่นที่นักเรียนสามารถร่วมมือกันเรียนรู้สร้างความสามัคคีในหมู่นักเรียน ภาษาที่ใช้ รูปแบบ กิจกรรม เข้าใจง่าย นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเมื่อมีการแบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ฝึกการช่วยเหลือแบ่งปัน และการแบ่งกลุ่มนักเรียนที่มีทั้งนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนอยู่กลุ่มเดียวกัน เป็นการช่วยเหลือกันตั้งเพื่อนที่เรียนอ่อนให้ผ่านกิจกรรมด้วยความภูมิใจในการมีส่วนร่วม ขอชมเชยในความตั้งใจ ในการสร้างนวัตกรรมที่ช่วยเหลือและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เหมาะสมแก่การนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของเพื่อนครูเป็นอย่างยิ่ง

ลงชื่อ..........ผู้ตอบรับ

(นางสาวสิริยัญช สัจจเจริญ)

ตำแหน่ง. ครูโรงเรียนบ้านปางาม

ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๐๘๑/๑๐๒

โรงเรียนวัดรังสิตาวาส หมู่ ๔
ตำบลท่าธง อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา ๙๕๑๔๐

๑๘ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านโกตาบารู ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๐๑๓.๘๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงโรงเรียนบ้านโกตาบารู ได้ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นายอุดร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ความทราบแล้วนั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสุปราณี หุ่นเอียด)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดรังสิตาวาส

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

*****

๑. ข้อมูลทั่วไป

ผู้รับเอกสาร ชื่อ ว่าที่ร.ต.หญิงจรรยา สุ่มทรัพย์ สอนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๔ ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ อำเภอ รามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑

๒. การศึกษาเอกสาร ได้ศึกษาเอกสารแล้วปรากฏว่า (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็น)

- มีองค์ประกอบในการจัดทำสื่อ/นวัตกรรมครบถ้วน
  - รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ น่าเรียนรู้
  - ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายและชัดเจน
  - มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ
  - มีความสะดวกในการนำไปใช้จริง
- อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

ลงชื่อ.....ผู้ตอบรับ

(ว่าที่ร.ต.หญิงจรรยา สุ่มทรัพย์)

ตำแหน่ง ครู-โรงเรียนวัดรังสิตาวาส

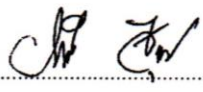
แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนา รูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้าพเจ้า ว่าที่ร.ต.หญิงจรรยา สุ่มทรัพย์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดรังสิตาวาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต ๑ ตำบล ท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ได้ใช้ ๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ

๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของ นายอุทร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ มีองค์ความรู้ที่ครบถ้วน ภาษาเข้าใจง่าย และสะดวกต่อการใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

ลงชื่อ.....

(ว่าที่ร.ต.หญิงจรรยา สุ่มทรัพย์)

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนวัดรังสิตาวาส

ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๐๘๔/๙๑

โรงเรียนบ้านตาเซะ หมู่ที่ ๓
ตำบลตาเซะ อำเภอเมือง
จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านโกตาบารู ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๐๑๓/๘๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงโรงเรียนบ้านโกตาบารู ได้ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นายอุดร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซึซึมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ความทราบแล้วนั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรศักดิ์ સાและ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตาเซะ

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

*****

๑. ข้อมูลทั่วไป

ผู้รับเอกสาร ชื่อ นาย ศีหัตถ์ ป.ปาน .....สอนชั้น ป.ประถมศึกษาชั้นปีที่ ๑
อำเภอ.....ไผ่ฉียง.....จังหวัด.....ยะลา.....สังกัด.....สพป. ยล ๑.....

๒. การศึกษาเอกสาร ได้ศึกษาเอกสารแล้วปรากฏว่า (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็น)

มีองค์ประกอบในการจัดทำสื่อ/นวัตกรรมครบถ้วน

รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ น่าเรียนรู้

ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายและชัดเจน

มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ

มีความสะดวกในการนำไปใช้จริง

อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

ลงชื่อ..........ผู้ตอบรับ

(นาย ศีหัตถ์ ป.ปาน.....)

ตำแหน่ง.....ครู.....

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้าพเจ้า นาย ศีรศักดิ์ น.ปาน ตำแหน่ง ครู
โรงเรียน บ้านตาเซะ สังกัด สพป.ยล ๑
ถนน ตำบล ตาเซะ อำเภอ เมือง จังหวัด ยะลา

ได้ใช้ ๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ

๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัด ยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต ๑ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

เป็นการพัฒนาการเปลี่ยนแปลง การสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซิม โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง เป็นชุดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพรูปแบบงานสอน ใช้สถานที่ต่าง ๆ วิชาอื่น และผู้เรียนสามารถนำมาปรับใช้ได้จริง

ลงชื่อ
(นาย ศีรศักดิ์ น.ปาน)
ตำแหน่ง ครู

ที่ ศธ ๐๔๒๒๐.๐๓๖/๙๙

โรงเรียนบ้านอัยเยอร์เวง
๕/๔ หมู่ ๑ ต.อัยเยอร์เวง
อ.เบตง จ.ยะลา ๙๕๑๑๐

๒๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโกตาบารู

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านโกตาบารู ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๐๑๓/๘๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงโรงเรียนโกตาบารู ได้ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้ มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมืองกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ความทราบแล้วนั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายจำลอง จันทโรจิติ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอัยเยอร์เวง

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

*****

๑. ข้อมูลทั่วไป

ผู้รับเอกสาร ชื่อ นางสาวพริษา วิจิตร .....สอนชั้น ม.๑
 อำเภอ หนอง .....จังหวัด ยโสธร .....สังกัด สพป.ยโสธร ๓

๒. การศึกษาเอกสาร ได้ศึกษาเอกสารแล้วปรากฏว่า (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็น)

- มีองค์ประกอบในการจัดทำสื่อ/นวัตกรรมครบถ้วน
- รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ น่าเรียนรู้
- ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายและชัดเจน
- มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ
- มีความสะดวกในการนำไปใช้จริง

อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

ลงชื่อ Stia .....ผู้ตอบรับ

(นางสาวพริษา วิจิตร)

ตำแหน่ง ค.ศ. ชำนาญพิเศษ

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิลิซึมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้าพเจ้า นายอดุลย์ สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู
โรงเรียน บ้านต้นเข้หลวง สังกัด สพป.นศ.๓
ถนน ตำบลบ้านเข้หลวง อำเภอ เปรตง จังหวัด นศ.

ได้ใช้ ๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ
๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของ นายอดุลย์ สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโคกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต ๑ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้น ม.๑ แผนการเรียน
"ปกติ" ของ คุณครู อดุลย์ สายสิงห์ ที่จัดทำขึ้นโดยนำเทคนิค STAD
มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับเทคนิค STAD ซึ่งทำให้ผู้เรียน
เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนาน เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
ซึ่งครูผู้สอนได้จัดทำเอกสาร และเอกสารประกอบที่ช่วยให้ผู้เรียน
ได้เรียนรู้

ลงชื่อ ส.ช.
(นายอดุลย์ สายสิงห์)
ตำแหน่ง ครู คศ.๑ บ้านต้นเข้หลวง

ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๐๘๔/๙๑

โรงเรียนพัฒนาบาลอ
ตำบลบาลอ อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา ๙๕๑๔๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านโกตาบารู ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๐๑๗/๘๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงโรงเรียนบ้านโกตาบารู ได้ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นายอุดร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซิมร่วมกับ การร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ความทราบแล้วนั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุวรรณี โอรามหลง)
ผู้อำนวยการโรงเรียนพัฒนาบาลอ

ฝ่ายบริหารงานวิชาการ

ครูฮานันะ ๐๘๙-๗๑๖๓๙๓๕

ครูนุรฮุดา ๐๘๐-๗๑๖๓๙๔๗๙

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

*****

๑. ข้อมูลทั่วไป

ผู้รับเอกสาร ชื่อ นางสาวนุรฮูดา ฮะสะแต สอนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑
อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สพป.ยะลา เขต ๑

๒. การศึกษาเอกสาร ได้ศึกษาเอกสารแล้วปรากฏว่า (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็น)

- มีองค์ประกอบในการจัดทำสื่อ/นวัตกรรมครบถ้วน
- รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ น่าเรียนรู้
- ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายและชัดเจน
- มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ
- มีความสะดวกในการนำไปใช้จริง

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ลงชื่อ.....ผู้ตอบรับ

(นางสาวนุรฮูดา ฮะสะแต)

ตำแหน่ง พนักงานราชการโรงเรียนพัฒนาบาลอ

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้าพเจ้า นางสาวนุรฮูดา ฮะสะแต ตำแหน่ง พนักงานราชการ โรงเรียนพัฒนาบาลอ สังกัด สพพ.ยะลา เขต ๑ ตำบลบาลอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ได้ใช้ ๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ

๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต ๑ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

เอกสารทั้ง ๒ ชุดที่เผยแพร่เนื้อหา มีความเหมาะสมกับระดับชั้นที่สอนคือมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ใบกิจกรรม มีความหลากหลายในการใช้ทักษะการเรียนรู้ และเป็นที่น่าสนใจ ขมเขย คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนร่วมมือกันเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม เสมือนเป็นกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนในการเรียนรู้ นักเรียนกลุ่มอ่อนได้รับการช่วยเหลือ นักเรียนเก่งและปานกลางได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำ และผลงานที่กลุ่มร่วมกันคิดย่อมเป็นที่น่าภาคภูมิใจ ขอชมเชย

ลงชื่อ..........ผู้ตอบรับ

(นางสาวนุรฮูดา ฮะสะแต)

ตำแหน่ง พนักงานราชการโรงเรียนพัฒนาบาลอ

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๕๕๑/๑๕๕

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๑ จังหวัดยะลา
ตำบลวังพญา อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา ๙๕๑๔๐

๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านโกตาบารู ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๐๑๓/๘๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงโรงเรียนบ้านโกตาบารู ได้ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ความทราบแล้วนั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นาง

(นายมามะซูฟี อารง)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๑ จังหวัดยะลา

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนาารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

*****

๑. ข้อมูลทั่วไป

ผู้รับเอกสาร ชื่อ นางสาว ศาสินี รังษิตา สอนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑
 อำเภอ วังน้ำเย็น จังหวัด พิจิตร สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิจิตร

๒. การศึกษาเอกสาร ได้ศึกษาเอกสารแล้วปรากฏว่า (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็น)

- มีองค์ประกอบในการจัดทำสื่อ/นวัตกรรมครบถ้วน
- รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ น่าเรียนรู้
- ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายและชัดเจน
- มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ
- มีความสะดวกในการนำไปใช้จริง

อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

ลงชื่อ Asad ✓ ผู้ตอบรับ
 (นางสาว ศาสินี รังษิตา)
 ตำแหน่ง ครู ค.๑.๒

ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๐๒๓/๔๕

โรงเรียนบ้านจะรังตาดง มิตรภาพที่ ๑๗๕.
หมู่ที่ ๒ ตำบลท่าธง อำเภอ รามัน
จังหวัดยะลา ๙๕๑๔๐

๖ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโกตาบารู

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านโกตาบารู ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๐๑๓/๘๘ .ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงโรงเรียนโกตาบารู ได้ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นายอุดร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอ เลื่อนให้มี วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D)เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R)รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ความทราบแล้วนั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอิฟฟาน สมอติยอ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจะรังตาดง มิตรภาพที่ ๑๗๕

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนาารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้าพเจ้า นายสุวิทย์ สม ตำแหน่ง ครู
โรงเรียน บ้านเวียงน้อย ฯ สังกัด อ.บ.บ. ๗
ถนน — ตำบล ท่าอิฐ อำเภอ สงวน จังหวัด อุบล

ได้ใช้ ๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ

๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโคกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต ๑ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

— ขอชื่นชมครูผู้จัดทำเรื่องนี้ไว้ดีมาก
ว่าดีมาก และ ขอชื่นชม ขอชื่นชม
ครูผู้จัดทำเรื่อง ดีมาก น่าชื่นชม
ขอชื่นชม สวัสดี ขอชื่นชม ขอชื่นชม

ลงชื่อ
(นายสุวิทย์ สม)
ตำแหน่ง ครู ร.บ้านจะรังตาตงา

ที่ ศธ ๐๔๑๒๐.๐๐๗/๑๒๐

โรงเรียนบ้านคลองน้ำใส
๔ หมู่ที่ ๗ ตำบล บาละ
อำเภอ กาบัง จังหวัดยะลา

๑๘ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโกตาบารู

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านโกตาบารู ศธ ๐๔๑๑๙.๐๑๓/๑๖๙ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงโรงเรียนโกตาบารู ได้ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มิวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซิซึมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ความทราบแล้วนั้น

บัดนี้ โรงเรียนบ้านคลองน้ำใส ได้รับเอกสารและได้มอบให้ครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องไปทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป ในกรณีที่ได้จัดส่งแบบตอบรับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายอืชา ดิเส็ม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองน้ำใส

โรงเรียนบ้านคลองน้ำใส
กลุ่มบริหารงานวิชาการ
๐๘๗-๙๖๘๓๔๐๒

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

*****

๑. ข้อมูลทั่วไป

ผู้รับเอกสาร ชื่อ นาง อัญญา หนูเพชร .....สอนชั้น ส.๑
 อำเภอ พานัง .....จังหวัด ยะลา .....สังกัด สพป. ยล.๒ .....

๒. การศึกษาเอกสาร ได้ศึกษาเอกสารแล้วปรากฏว่า (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็น)

มีองค์ประกอบในการจัดทำสื่อ/นวัตกรรมครบถ้วน

รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ น่าเรียนรู้

ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายและชัดเจน

มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ

มีความสะดวกในการนำไปใช้จริง

อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

ลงชื่อ..... อัญญา .....ผู้ตอบรับ

(นาง อัญญา หนูเพชร.....)

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านคลองน้ำใส .....

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดย ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้าพเจ้า นางอึ้งซึ้ง นนเพชร ตำแหน่ง ครู
โรงเรียนบ้านคลองน้ำใส สังกัด สพป. ยลธิ ๒
ถนน ตำบล นาละ อำเภอ ปาย จังหวัด ยะลา

ได้ใช้ ๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ

๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่

๑ ของ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

เอกสารประกอบการเรียนรู้ นักเรียนมีความสนใจ
เนื่องจากนักเรียนในห้องเรียนมีความสามารถแตกต่างกัน แต่เมื่อ
จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มี
ขั้นตอน ทำให้นักเรียนร่วมด้วยช่วยกัน ผลักดันการเรียนรู้มีการ
มีสมาธิ จึงเห็นว่าเอกสารประกอบการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้
ต่อนักเรียน

ลงชื่อ.....
(นางอึ้งซึ้ง นนเพชร)
ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านคลองน้ำใส

ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๐๑๓/๘๘

โรงเรียนบ้านโกตาบารู
ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา ๙๕๑๔๐

๓ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าโอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ฯ	จำนวน ๑ ชุด
	๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ	จำนวน ๑ ชุด
	๒. แผนการจัดการเรียนรู้ฯ	จำนวน ๒ ชุด
	๓. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายอุตร์ สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวให้กับครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเพื่อจะได้นำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

เรียน พล.จ.ร.

ขอแสดงความนับถือ

(นายตอฮิรัน ทะยี่เลาะแม)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู

นายอุตร์ สายสิงห์
ครูชำนาญการพิเศษรร.บ้านโกตาบารู
ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงาน
ทางวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคม ฯ ชั้นม.๑

เพื่อขอความร่วมมือ
แก่คุณครู ท่านที่สนใจ
จึงเรียนมาเพื่อทราบ
พ.ศ. ๒๕๖๔
๒๕ พ.ค. ๖๔

โทร. ๐๗๓-๒๕๑๒๕๕

ที่ ศธ ๐๔๑๗.๑๒๕/๙๙

โรงเรียนบ้านป่าโอน (สพป.สข.๓)
๓๑๔ หมู่ ๖ ตำบลเทพา อำเภอเทพา
จังหวัดสงขลา ๙๐๑๕๐

๒๓ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโกตาบารู

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านโกตาบารู ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๐๑๓/๘๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึงโรงเรียนโกตาบารู ได้ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ความทราบแล้วนั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธรรมบุญ ไทหวี) (นายธรรมบุญ ไทหวี)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าโอน

ฝ่ายบริหารงานวิชาการ

โทร ๐๗๔- ๓๗๖๑๑๔

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนา รูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

*****

๑. ข้อมูลทั่วไป

ผู้รับเอกสาร ชื่อ นายเจริญพงษ์ แก้วมาก สอนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑

อำเภอ เทพา จังหวัด สงขลา สังกัด สพป.สงข.๓

๒. การศึกษาเอกสาร ได้ศึกษาเอกสารแล้วปรากฏว่า (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็น)

มีองค์ประกอบในการจัดทำสื่อ/นวัตกรรมครบถ้วน

รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ น่าเรียนรู้

ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายและชัดเจน

มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ

มีความสะดวกในการนำไปใช้จริง

อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

ลงชื่อ.....ผู้ตอบรับ

(นายเจริญพงษ์ แก้วมาก)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านป่าโอน

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้าพเจ้า นายเจริญพงษ์ แก้วมาก ตำแหน่ง ครู

โรงเรียน บ้านป่าโอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๓
ตำบล เทพา อำเภอ เทพา จังหวัด สงขลา

ได้ใช้ ๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ

๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของ นายอุดร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๑ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

เอกสารทั้ง ๒ ชุดที่เผยแพร่ รูปเล่มสวยงาม ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับชั้นที่สอน กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย สามารถเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนได้ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อนช่วยเพื่อนเรียนรู้ไปด้วย ชื่นชมในความตั้งใจและพยายามของผู้เผยแพร่

ลงชื่อ.....ผู้ตอบรับ

(นายเจริญพงษ์ แก้วมาก)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านป่าโอน

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๖๖๗/๒๔๓

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๓ จังหวัดสงขลา
๒๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลฉาง อำเภอนาทวี
จังหวัดสงขลา ๙๐๑๖๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโกตาบารู

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านโกตาบารู ที่ ศธ ๐๔๑๑๙.๐๑๓/๘๘ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนบ้านโกตาบารู ได้ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นายอุตร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนให้มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง

๑. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R&D) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชื่อเรื่องงานวิจัย (R) รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ความละเอียดทราบแล้วนั้น

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๓ จังหวัดสงขลา ได้รับเอกสารดังกล่าวไว้เรียบร้อยแล้ว ในการนี้จะได้นำผลงานดังกล่าวไปเผยแพร่ และประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาเพื่อเกิดประโยชน์สำหรับนักเรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสินินาถ รสเครือ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๓ จังหวัดสงขลา

กลุ่มบริหารวิชาการ

โทร. ๐๗๔ ๕๓๖ ๒๐๖

โทรสาร. ๐๗๔ ๕๓๖ ๒๐๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : rpk_43@hotmail.com

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

*****

๑. ข้อมูลทั่วไป

ผู้รับเอกสาร ชื่อ นางสาวอหวิศา เอี่ยมม่วง สอนชั้น มัธยมศึกษา
อำเภอ ห้วย จังหวัด สงขลา สังกัด สำนักงานบริหารงานศึกษานิเทศ

๒. การศึกษาเอกสาร ได้ศึกษาเอกสารแล้วปรากฏว่า (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็น)

มีองค์ประกอบในการจัดทำสื่อ/นวัตกรรมครบถ้วน

รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ น่าเรียนรู้

ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายและชัดเจน

มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ

มีความสะดวกในการนำไปใช้จริง

อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

ลงชื่อ..... ผู้ตอบรับ

(นางสาวอหวิศา เอี่ยมม่วง)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา ตามแนวคอนสตรัคติวิซซิมร่วมกับการร่วมมือกันเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้าพเจ้า นางศุภมาสวีตา เอี่ยมบัวรัตน์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
 โรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ ๕๗ สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
 ถนน.....ตำบล สว่าง อำเภอ หาวี จังหวัด สงขลา

ได้ใช้ ๑. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ

๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของ นายอุดร สายสิงห์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

มีประสิทธิภาพที่เข้าใจง่าย เพื่อหาความชัดเจนตรงตามหลักสูตร
สามารถนำไปใช้จัดการกิจกรรมการเรียนรู้หกรสอพอได้

ลงชื่อ.....

(นางศุภมาสวีตา เอี่ยมบัวรัตน์)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

www.kroobannok.com

ค้นหาข้อมูลในเว็บบอร์ด

หน้าแรก | ข่าวการศึกษา | BLOG | ห้องสนทนา | เปิดภาษาอังกฤษ | เกมส่ | ความรู้ทั่วไป

สมัครสมาชิก | เข้าสู่ระบบ | ค้นหา

รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้

แบบตอบรับ
การตอบรับคำถาม

ชื่อเรื่อง รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

กลุ่มสาระการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้รายงาน อุดร สาขสิงห์

ปีที่ศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านโคกนารุ้ ตำบลโคกนารุ้ อําเภอรามัน จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม 1 จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 เล่ม 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 7 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) ผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 82.42/83.65 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

2. ผลการศึกษาค้นคว้าสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ โดยมีการเพิ่มขึ้นของคะแนนจาก 55.38 และ

- รายการหลัก
- ▶ หน้าแรก
  - ▶ ข่าว/บทความ
  - ▶ อีเมล
  - ▶ ข่าวสาร/ข่าว
  - ▶ ข่าวประชาสัมพันธ์
  - ▶ ติดต่อเรา
  - ▶ การปกครอง
  - ▶ ผู้สนับสนุน

คุณเข้าสู่ระบบ
คุณยังไม่ได้ล็อกอิน

เข้าสู่ระบบ
ใหม่

สมัครสมาชิก
สมัครสมาชิกฟรี
สมัครสมาชิกฟรี
สมัครสมาชิกฟรี

หน้าแรก | ข่าวการศึกษา | BLOG | ห้องสนทนา | เปิดภาษาอังกฤษ | เกมส่ | ความรู้ทั่วไป

ประวัติผู้รายงาน

ชื่อ-สกุล	นายอุดร สายสิงห์
วัน เดือน ปีเกิด	15 พฤศจิกายน 2523
ที่อยู่ปัจจุบัน	180/14 หมู่ที่ 1 ตำบลกายูบอเกาะ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา 95140
ตำแหน่งหน้าที่การงาน สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตาบารู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 เลขที่ 129 หมู่ 1 ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา 95140
ประวัติการศึกษา	
2536	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะเคื่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2542	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระปริยัติธรรมสามัญ วัดสระเรียง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2544	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขา สัตวศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีระนอง จังหวัดระนอง
2546	ปริญญาตรี วิชาเอก วิทยาศาสตร์บัณฑิตสัตวศาสตร์ (วทบ.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คณะเกษตรศาสตร์ นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
2547	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดยะลา
2551	ปริญญาโท วิชาเอก การบริหารการศึกษา (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา จังหวัดสงขลา
ประวัติการทำงาน	
3 กรกฎาคม 2549	ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านกะรอ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1
19 มีนาคม 2549	ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านโกตาบารู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1
3 กรกฎาคม 2551	ตำแหน่งครู คศ.1 โรงเรียนบ้านโกตาบารู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1
1 ตุลาคม 2555	ครูชำนาญการ คศ.2 โรงเรียนบ้านโกตาบารู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1
6 มิถุนายน 2560	ครูชำนาญการพิเศษ คศ.3 โรงเรียนบ้านโกตาบารู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1